

Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності

З М І С Т

Щомісячний додаток
до журналу
«Вісник Національного
банку України»

Видається з травня
1996 року

Випуск 1 (226)

січень

2015

Засновник і видавець:
Національний банк України

Адреса: вул. Інститутська, 9
Київ-601, 01601, Україна

Свідоцтво про реєстрацію
КВ № 1930
від 02.04.1996

**Закони. Укази.
Постанови. Розпорядження.
Інші документи**

Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1702-VII «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»	3
Постанова Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2014 р. № 632 «Про затвердження Порядку придбання акцій банків в обмін на облигації внутрішньої державної позики»	53
Порядок придбання акцій банків в обмін на облигації внутрішньої державної позики, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2014 р. № 632	53

**Нормативні акти
Національного банку України**

Постанова Правління Національного банку України від 7 листопада 2013 р. № 440 «Про затвердження нормативно-правового акта з питань здійснення закупівель товарів, робіт і послуг»	56
Положення про здійснення Національним банком України закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, затвержене постановою Правління Національного банку України від 7 листопада 2013 р. № 440	57
Постанова Правління Національного банку України від 31 жовтня 2014 р. № 696 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України»	88
Зміни до Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, затвержені постановою Правління Національного банку України від 31 жовтня 2014 р. № 696	89
Постанова Правління Національного банку України від 3 листопада 2014 р. № 702 «Про внесення змін до Положення про проведення Національним банком України валютних аукціонів»	91
Постанова Правління Національного банку України від 5 листопада 2014 р. № 705 «Про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів»	92
Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням, затвержене постановою Правління Національного банку України від 5 листопада 2014 р. № 705	93
Постанова Правління Національного банку України від 12 листопада 2014 р. № 722 «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 29 серпня 2014 року № 540»	108
Постанова Правління Національного банку України від 17 листопада 2014 р. № 723 «Про затвердження Змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні»	109

Редакційна колегія:

Петрик О.І. (голова)
Бажал Ю.М.
Барановський О.І.
Боровецький Ришард
Вовчак О.Д.
Вожжов А.П.
Гальчинський А.С.
Гець В.М.
Кірсев О.І.
Коваленко О.І.
Козьменко С.М.
Круглик С.В.
Лютій І.О.
Мітнік Стефан
Миценко В.І.
Мороз А.М.
Патрікац Л.М.
Раєвський К.Є.
Ричаківська В.І.
Савлук М.І.
Сениц П.М.
Смоєженко Т.С.
Стельмах В.С.
Тридід О.М.
Федосов В.М.
Шаров О.М.
Шевчук А.В.
Шульга Н.П.
Щербакова О.А.

Тематичне планування збірника:

Гриценко М.Р.

Збірник підготовлено відділом з випуску статистичних видань Національного банку України редакції періодичних видань Національного банку України
Завідувач редакції періодичних видань Національного банку України
Патрікац Л.М.

Над збірником працювали:

Гриценко М.Р.,

Стаднічук М.О., Лотоцька П.В.

Відповідальна за випуск – начальник відділу з випуску статистичних видань Національного банку України
Гриценко М.Р.

Оригінал-макет виконано відділом організації видавничого забезпечення Головного господарського управління Національного банку України

Комп'ютерна верстка
Піддубенко Т.А.

Підписано у світ 23.12.2014

Формат 60×84/8. Гарнітура Таймс.
Зам. № 14-0805.

Адреса редакції:

просп. Науки, 7, Київ-028, 03028, Україна
тел.: (044) 527-30-27
тел./факс: (044) 524-96-25
E-mail: litvinova@bank.gov.ua

Передплатний індекс
«Вісника Національного банку України»
з додатком «Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності»
на CD-диску 74132

Зміни до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затверджені постановою Правління Національного банку України від 17 листопада 2014 р. № 723	110
Постанова Правління Національного банку України від 18 листопада 2014 р. № 726 «Про внесення змін до Положення про надання Національним банком України стабілізаційних кредитів банкам України».....	113
Постанова Правління Національного банку України від 19 листопада 2014 р. № 727 «Про внесення змін до Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями»	114
Постанова Правління Національного банку України від 20 листопада 2014 р. № 734 «Про врегулювання ситуації на валютному ринку України».....	115
Постанова Правління Національного банку України від 27 листопада 2014 р. № 746 «Про внесення змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні»	117
Постанова Правління Національного банку України від 27 листопада 2014 р. № 750 «Про внесення змін до Інструкції з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей у банківських установах в Україні»	118
Постанова Правління Національного банку України від 27 листопада 2014 р. № 752 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України»	120
Постанова Правління Національного банку України від 28 листопада 2014 р. № 755 «Про затвердження Положення про нагляд (оверсайт) платіжних систем та систем розрахунків в Україні»	121
Положення про нагляд (оверсайт) платіжних систем та систем розрахунків в Україні, затверджене постановою Правління Національного банку України від 28 листопада 2014 р. № 755.....	121
Постанова Правління Національного банку України від 1 грудня 2014 р. № 758 «Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України»	140
Постанова Правління Національного банку України від 4 грудня 2014 р. № 793 «Про затвердження Положення про порядок погодження Національним банком України типових (зразкових) форм деривативів».....	145
Положення про порядок погодження Національним банком України типових (зразкових) форм деривативів, затверджене постановою Правління Національного банку України від 4 грудня 2014 р. № 793	145
Постанова Правління Національного банку України від 4 грудня 2014 р. № 795 «Про формат приміток до фінансової звітності банків України»	147
Постанова Правління Національного банку України від 8 грудня 2014 р. № 799 «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 1 грудня 2014 року № 758»	148
Постанова Правління Національного банку України від 11 грудня 2014 р. № 806 «Про затвердження Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні».....	149
Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні, затверджене постановою Правління Національного банку України від 11 грудня 2014 р. № 806	150
Постанова Правління Національного банку України від 16 грудня 2014 р. № 810 «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 3 листопада 2014 року № 699».....	157

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

Цей Закон спрямований на захист прав та законних інтересів громадян, суспільства і держави, забезпечення національної безпеки шляхом визначення правового механізму протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, а також формування загальнодержавної багатоджерельної аналітичної бази даних для надання правоохоронним органам України та іноземних держав можливості виявляти, перевіряти і розслідувати злочини, пов'язані з відмиванням коштів та іншими незаконними фінансовими операціями.

Розділ I.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

- 1) активи – кошти, майно, майнові і немайнові права;
- 2) бездоганна ділова репутація – сукупність підтвердженої інформації про фізичну особу, що дає можливість зробити висновок про відповідність її діяльності вимогам законодавства, а також про відсутність судимості, яка не знята або не погашена в установленому законом порядку;
- 3) верифікація клієнта – встановлення (підтвердження) суб'єктом первинного фінансового моніторингу відповідності особи клієнта (представника клієнта) у його присутності отриманим від нього ідентифікаційним даним;
- 4) відокремлений підрозділ суб'єкта первинного фінансового моніторингу – філія, інший підрозділ суб'єкта первинного фінансового моніторингу, що розташований не за місцезнаходженням такого суб'єкта та здійснює фінансові операції або забезпечує їх здійснення, у тому числі надає послуги від імені суб'єкта первинного фінансового моніторингу (крім здійснення представницьких функцій);
- 5) вивчення клієнта – процес отримання суб'єктом первинного фінансового моніторингу під час ідентифікації та/або в процесі обслуговування клієнта інформації щодо фінансового стану клієнта та змісту його діяльності; проведення оцінки фінансового стану клієнта; визначення належності клієнта або особи, яка діє від його імені, до національних або іноземних публічних діячів, діячів, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях, або пов'язаних з ними осіб; з'ясування місця його проживання або місця перебування чи місця тимчасового перебування в Україні (усіх даних щодо адреси місця проживання (перебування): назва країни, регіону (області), району, міста (села, селища), вулиці (провулку), номера будівлі (корпусу), номера квартири);
- 6) вигодоодержувач – особа, на користь або в інтересах якої проводиться фінансова операція;
- 7) видаткова фінансова операція – фінансова операція, яка призводить до зменшення активів на рахунку клієнта – власника активів;
- 8) високий ризик – результат оцінки ризику суб'єктом первинного фінансового моніторингу, що базується на результатах аналізу сукупності визначених критеріїв, який свідчить про високу ймовірність використання суб'єкта первинного фінансового моніторингу для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та/або фінансування тероризму;

9) внутрішній фінансовий моніторинг – сукупність заходів з виявлення фінансових операцій, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, із застосуванням підходу, що ґрунтується на проведенні оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму; ідентифікації, верифікації клієнтів (представників клієнтів), ведення обліку таких операцій та відомостей про їх учасників; обов'язкового звітування до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення про фінансові операції, щодо яких виникає підозра, а також подання додаткової та іншої інформації у випадках, передбачених цим Законом;

10) дані, що дають змогу встановити кінцевого бенефіціарного власника (контролера), – відомості про фізичну особу, які включають прізвище, ім'я та по батькові (за наявності) фізичної особи (фізичних осіб), країну її (їх) постійного місця проживання та дату народження;

11) державний фінансовий моніторинг – сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами державного фінансового моніторингу і спрямовуються на виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення:

державний фінансовий моніторинг, який проводиться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, – сукупність заходів із збору, обробки та аналізу зазначеним органом інформації про фінансові операції, що подається суб'єктами первинного і державного фінансового моніторингу та іншими державними органами, відповідними органами іноземних держав, іншої інформації, що може бути пов'язана з підозрою в легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму чи фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення та/або іншими незаконними фінансовими операціями, а також заходів з перевірки такої інформації згідно із законодавством України;

державний фінансовий моніторинг інших суб'єктів державного фінансового моніторингу – сукупність заходів, які здійснюються іншими суб'єктами, визначеними частиною третьою статті 5 цього Закону, і спрямовані на виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

12) ділові відносини – відносини між клієнтом та суб'єктом первинного фінансового моніторингу, що виникли на підставі договору (у тому числі публічного) про надання фінансових або інших послуг;

13) діячі, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях, – посадові особи міжнародних організацій, що обіймають або обіймали протягом останніх трьох років керівні посади в таких організаціях (директори, голови правлінь або їх заступники) або виконують будь-які інші керівні функції на найвищому рівні, в тому числі в міжнародних міждержавних організаціях, члени міжнародних парламентських асамблей, судді та керівні посадові особи міжнародних судів;

14) додаткова інформація – відомості про фінансові операції, які стали об'єктом фінансового моніторингу, та пов'язані з ними фінансові операції, відомості про їх учасників, а також інша наявна у суб'єкта первинного фінансового моніторингу інформація або інформація, яка повинна зберігатися в нього відповідно до вимог законодавства, зокрема інформація з обмеженим доступом, копії документів, або інформація з них, необхідні для виконання завдань, покладених на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

15) додаткові узагальнені матеріали – відомості, зібрані на основі аналізу додатково одержаної інформації на додачу до раніше поданих узагальнених матеріалів;

16) доходи, одержані злочинним шляхом, – будь-яка вигода, одержана внаслідок вчинення суспільно небезпечного діяння, що передує легалізації (відмивання) доходів, яка може складатися з рухомого чи нерухомого майна, майнових та немайнових прав, незалежно від їх вартості;

17) ідентифікаційні дані – це:

для фізичної особи – відомості, зазначені у пунктах 1 частин дев'ятої і десятої, у частинах одинадцятій і дванадцятій статті 9 цього Закону;

для фізичної особи – підприємця – відомості, зазначені у пункті 2 частини дев'ятої, у частині дванадцятій статті 9 цього Закону;

для юридичної особи – відомості, зазначені у пункті 3 частини дев'ятої та пункті 2 частини десятої статті 9 цього Закону;

дані, перелік яких визначений суб'єктами державного фінансового моніторингу, – у випадках, визначених частиною шістнадцятою статті 9 цього Закону;

18) ідентифікація – отримання суб'єктом первинного фінансового моніторингу від клієнта (представника клієнта) ідентифікаційних даних;

19) іноземні публічні діячі – фізичні особи, які виконують або виконували протягом останніх трьох років визначені публічні функції в іноземних державах, а саме:

глава держави, керівник уряду, міністри та їх заступники;

депутати парламенту;

голови та члени правлінь центральних банків;

члени верховного суду, конституційного суду або інших судових органів, рішення яких не підлягають оскарженню, крім оскарження за виняткових обставин;

надзвичайні та повноважні посли, повірені у справах та керівники центральних органів військового управління;

керівники адміністративних, управлінських чи наглядових органів державних підприємств, що мають стратегічне значення;

керівники керівних органів політичних партій, представлених у парламенті;

20) кінцевий бенефіціарний власник (контролер) – фізична особа, яка незалежно від формального володіння має можливість здійснювати вирішальний вплив на управління або господарську діяльність юридичної особи безпосередньо або через інших осіб, що здійснюється, зокрема, шляхом реалізації права володіння або користування всіма активами чи їх значною часткою, права вирішального впливу на формування складу, результати голосування, а також вчинення правочинів, які надають можливість визначати умови господарської діяльності, давати обов'язкові до виконання вказівки або виконувати функції органу управління, або яка має можливість здійснювати вплив шляхом прямого або опосередкованого (через іншу фізичну чи юридичну особу) володіння однією особою самотійно або спільно з пов'язаними фізичними та/або юридичними особами часткою в юридичній особі у розмірі 25 чи більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі.

При цьому кінцевим бенефіціарним власником (контролером) не може бути особа, яка має формальне право на 25 чи більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі, але є агентом, номінальним утримувачем (номінальним власником) або є тільки посередником щодо такого права;

21) клієнт – будь-яка особа, яка:

звертається за наданням послуг до суб'єкта первинного фінансового моніторингу;

користується послугами суб'єкта первинного фінансового моніторингу;

є стороною договору (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, щодо яких Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку відповідно до статті 14 цього Закону виконує функції державного регулювання і нагляду, а також у випадках, передбачених статтею 64 Закону України «Про банки і банківську діяльність»);

є гравцем у лотерею або азартну гру, в тому числі казино, електронне (віртуальне) казино (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, визначених у підпункті «в» пункту 7 частини другої статті 5 цього Закону);

22) міжнародні санкції – санкції, які визнаються Україною відповідно до міжнародних договорів України або рішень міждержавних об'єднань, міжнародних, міжурядових організацій, участь у яких бере Україна, а також іноземних держав (у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України) щодо замороження активів визначених осіб або обмеження будь-якого доступу до них;

23) належним чином оформлене повідомлення – оформлене та подане до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відми-

ванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, відповідно до вимог законодавства повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, або повідомлення, яке містить додаткову інформацію про фінансові операції та їх учасників, що стали об'єктом фінансового моніторингу з боку центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

24) національна оцінка ризиків – система заходів, які здійснюються суб'єктами державного фінансового моніторингу, уповноваженими органами державної влади із залученням інших суб'єктів (у разі потреби) з метою визначення (виявлення) ризиків (загроз) легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму, їх аналіз, оцінка та розроблення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та/або зменшення негативних наслідків;

25) національні публічні діячі – фізичні особи, які виконують або виконували протягом останніх трьох років визначені публічні функції в Україні, а саме:

Президент України, Прем'єр-міністр України, члени Кабінету Міністрів України;

перші заступники та заступники міністрів, керівники інших центральних органів виконавчої влади, їх перші заступники і заступники;

народні депутати України;

Голова та члени Правління Національного банку України, члени Ради Національного банку України;

голови та судді Конституційного Суду України, Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів;

члени Вищої ради юстиції;

Генеральний прокурор України та його заступники;

Голова Служби безпеки України та його заступники;

Голова Антимонопольного комітету України та його заступники;

Голова та члени Рахункової палати;

члени Національної ради з питань телебачення і радіомовлення України;

надзвичайні і повноважні послы;

Начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України, начальники Сухопутних військ України, Повітряних Сил України, Військово-Морських Сил України;

державні службовці, посади яких віднесені до першої категорії посад;

керівники адміністративних, управлінських чи наглядових органів державних та казенних підприємств, віднесених Кабінетом Міністрів України до таких, що мають стратегічне значення;

керівники керівних органів політичних партій та члени їх центральних статутних органів;

26) неприбуткові організації – юридичні особи (крім державних органів, органів державного управління та установ державної і комунальної власності), що не є фінансовими установами, створені для провадження наукової, освітньої, культурної, оздоровчої, екологічної, релігійної, благодійної, соціальної, політичної та іншої діяльності з метою задоволення потреб та інтересів громадян у межах, визначених законодавством України, без мети отримання прибутку;

27) неприйнятно високий ризик – максимально високий ризик, який не може бути прийнятий суб'єктом первинного фінансового моніторингу відповідно до внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу;

28) об'єкт фінансового моніторингу – дії з активами, пов'язані з відповідними учасниками фінансових операцій, які їх проводять, за умови наявності ризиків використання таких активів з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення, а також будь-яка інформація про такі дії чи події, активи та їх учасників;

29) обов'язковий фінансовий моніторинг – сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, з виявлення фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу, ідентифікації, верифікації клієнтів (представників клієнтів), ведення обліку таких операцій та відомостей про їх учасників, обов'язкового звітування про них центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації

(відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, а також подання додаткової та іншої інформації у випадках, передбачених цим Законом;

30) офіційний документ – документ, складений, виданий, засвідчений з дотриманням визначених законодавством норм уповноваженою особою, якій законодавством надано право у зв'язку з її професійною чи службовою діяльністю складати, видавати, засвідчувати певні види документів, що підтверджує чи посвідчує певні події, явища або факти і який містить передбачені законодавством реквізити та відомості;

31) первинний фінансовий моніторинг – сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу і спрямовані на виконання вимог цього Закону, нормативно-правових актів суб'єктів державного фінансового моніторингу, що включають, зокрема, проведення обов'язкового та внутрішнього фінансового моніторингу;

32) підозра – припущення, що ґрунтується на результатах аналізу наявної інформації та може свідчити про те, що фінансова операція або її учасники, їх діяльність чи джерела походження активів пов'язані із легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи пов'язані із вчиненням іншого суспільно небезпечного діяння, яке визначене Кримінальним кодексом України як злочин або за яке передбачені міжнародні санкції;

33) поглиблена перевірка клієнта – здійснення суб'єктом первинного фінансового моніторингу заходів з отримання (зокрема від органів державної влади, державних реєстраторів, з офіційних або публічних джерел) інформації про клієнта (представника клієнта) для підтвердження або спростування наданих ним даних, достовірність яких є сумнівною;

34) представник клієнта – особа, яка на законних підставах має право вчиняти певні дії від імені клієнта;

35) структура власності – документально підтверджена система взаємовідносин юридичних та фізичних осіб, що дає змогу встановити всіх наявних кінцевих бенефіціарних власників (контролерів), у тому числі відносини контролю між ними щодо цієї юридичної особи, або відсутність кінцевих бенефіціарних власників (контролерів);

36) ризики – небезпека (загроза, уразливі місця) для суб'єктів первинного фінансового моніторингу бути використаними з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму або фінансування розповсюдження зброї масового знищення під час надання ними послуг відповідно до характеру їх діяльності;

37) спеціально уповноважений орган – центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

38) спроба проведення фінансової операції – здійснення клієнтом чи особою, яка діє від його імені або в його інтересах, дій, спрямованих на проведення фінансової операції, якщо така фінансова операція не була проведена з ініціативи клієнта;

39) суспільно небезпечне діяння, що передує легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, – діяння, за яке Кримінальним кодексом України передбачено основне покарання у виді позбавлення волі або штрафу понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або діяння, вчинене за межами України, якщо воно визнається суспільно небезпечним протиправним діянням, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, за кримінальним законом держави, де воно було вчинене, і є злочином за Кримінальним кодексом України, внаслідок вчинення якого незаконно одержані доходи;

40) таємниця фінансового моніторингу – інформація, отримана під час здійснення державного фінансового моніторингу спеціально уповноваженим органом, а саме інформація про фінансові операції та їх учасників, додаткова інформація, інша інформація, що може бути пов'язана з підозрою у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму чи фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення та/або іншими незаконними фінансовими операціями;

41) траст – юридична особа-нерезидент, яка провадить свою діяльність на основі довірчої власності, де повірений діє за рахунок і в інтересах довірителя, а також зобов'язується за винагороду виконувати певні юридичні дії;

42) узагальнені матеріали – відомості про фінансові операції, які були об'єктом фінансового моніторингу і за результатами аналізу яких у спеціально уповноваженого органу виникли підозри щодо відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, або суспільно небезпечного діяння, що передує легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом. Узагальнені матеріали є повідомленням про вчинене кримінальне правопорушення. Узагальнені матеріали також можуть бути підставою для здійснення правоохоронними та розвідувальними органами України оперативної-розшукової і контррозвідувальної діяльності. Форма та структура узагальнених матеріалів встановлюються центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, за погодженням з правоохоронними органами;

43) управління ризиками – заходи, які здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, із створення та забезпечення функціонування системи управління ризиками, яка передбачає, зокрема, визначення (виявлення), оцінку (вимірювання), моніторинг, контроль ризиків, з метою їх зменшення;

44) уточнення інформації про клієнта – актуалізація даних щодо клієнта, в тому числі ідентифікаційних даних, шляхом отримання документального підтвердження наявності (відсутності) змін у них;

45) учасники фінансової операції – клієнт, контрагент, а також особи, які діють від їх імені або в їх інтересах, або особи, від імені або в інтересах яких діють клієнт, контрагент;

46) філія іноземного банку – відокремлений структурний підрозділ іноземного банку, що не має статусу юридичної особи і провадить свою діяльність на території України відповідно до вимог, встановлених законами України для банків;

47) фінансова операція – будь-які дії щодо активів клієнта, вчинені за допомогою суб'єкта первинного фінансового моніторингу, або про які стало відомо суб'єкту державного фінансового моніторингу в рамках виконання цього Закону;

48) фінансовий моніторинг – сукупність заходів, які здійснюються суб'єктами фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, що включають проведення державного фінансового моніторингу та первинного фінансового моніторингу;

49) фінансування розповсюдження зброї масового знищення – дії з надання, збору чи використання будь-яких активів для розповсюдження зброї масового знищення, за вчинення яких передбачені міжнародні санкції;

50) фінансування тероризму – надання чи збір будь-яких активів з усвідомленням того, що їх буде використано повністю або частково:

для будь-яких цілей окремим терористом, терористичною групою або терористичною організацією;

для організації, підготовки і вчинення окремим терористом, терористичною групою або терористичною організацією визначеного Кримінальним кодексом України терористичного акту, втягнення у вчинення терористичного акту, публічних закликів до вчинення терористичного акту, створення терористичної групи чи терористичної організації, сприяння вчиненню терористичного акту, провадження будь-якої іншої терористичної діяльності, а також спроби вчинення таких дій.

2. Термін «близькі особи» вживається у значенні, наведеному в Законі України «Про засади запобігання та протидії корупції».

Стаття 2. Сфера застосування Закону

1. Дія цього Закону поширюється на громадян України, іноземців та осіб без громадянства, фізичних осіб – підприємців, а також на юридичних осіб, їх філії, представництва та інші відокремлені підрозділи, що забезпечують проведення фінансових операцій на території України та за її межами відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2. Виконання цього Закону не є порушенням Закону України «Про захист персональних даних» в частині обробки персональних даних. Обробка персональних даних відповідно до вимог цього Закону здійснюється без отримання згоди суб'єкта персональних даних.

Стаття 3. Законодавство у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

1. Відносини, що виникають у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, регулюються цим Законом, іншими законодавчими актами України, що регулюють діяльність суб'єктів фінансового моніторингу, актами Кабінету Міністрів України, а також іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 4. Дії, які належать до легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом

1. До легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, належать будь-які дії, пов'язані із вчиненням фінансової операції чи правочину з активами, одержаними внаслідок вчинення злочину, а також вчиненням дій, спрямованих на приховання чи маскуванню незаконного походження таких активів чи володіння ними, прав на такі активи, джерел їх походження, місцезнаходження, переміщення, зміну їх форми (перетворення), а так само набуттям, володінням або використанням активів, одержаних внаслідок вчинення злочину.

Розділ II.

СИСТЕМА ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

Стаття 5. Система та суб'єкти фінансового моніторингу

1. Система фінансового моніторингу складається з первинного та державного рівнів.
2. Суб'єктами первинного фінансового моніторингу є:
 - 1) банки, страховики (перестраховики), страхові (перестрахові) брокери, кредитні спілки, ломбарди та інші фінансові установи;
 - 2) платіжні організації, учасники чи члени платіжних систем;
 - 3) товарні та інші біржі, що проводять фінансові операції з товарами;
 - 4) професійні учасники фондового ринку (ринку цінних паперів);
 - 5) оператори поштового зв'язку, інші установи, які проводять фінансові операції з переказу коштів;
 - 6) філії або представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, які надають фінансові послуги на території України;
 - 7) спеціально визначені суб'єкти первинного фінансового моніторингу:
 - а) суб'єкти підприємницької діяльності, які надають посередницькі послуги під час здійснення операцій з купівлі-продажу нерухомого майна;
 - б) суб'єкти господарювання, які здійснюють торгівлю за готівку дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням та виробами з них;
 - в) суб'єкти господарювання, які проводять лотереї та азартні ігри, у тому числі казино, електронне (віртуальне) казино;
 - г) нотаріуси, адвокати, адвокатські бюро та об'єднання, аудиторські фірми, суб'єкти господарювання, що надають послуги з бухгалтерського обліку, суб'єкти господарювання, що надають юридичні послуги (крім осіб, що надають послуги в рамках трудових правовідносин);
 - 8) інші юридичні особи, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але надають окремі фінансові послуги.
3. Суб'єктами державного фінансового моніторингу є Національний банк України, центральний орган виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, Міністерство юстиції України, центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сфері надання послуг поштового зв'язку, у сфері економічного розвитку, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, спеціально уповноважений орган.

Стаття 6. Завдання, обов'язки та права суб'єкта первинного фінансового моніторингу

1. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу (крім спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які провадять свою діяльність одноособово, без утворення юридичної особи) з урахуванням вимог законодавства розробляє, впроваджує та постійно з урахуванням законодавства оновлює правила фінансового моніторингу, програми здійснення фінансового моніторингу та інші внутрішні документи з питань фінансового моніторингу (далі – внутрішні документи з питань фінансового моніторингу) та призначає працівника, відповідального за його проведення (далі – відповідальний працівник).

Фінансові групи, учасниками яких є суб'єкти первинного фінансового моніторингу, розробляють та впроваджують єдині правила фінансового моніторингу, включаючи процедуру використання інформації в межах групи з метою фінансового моніторингу. Такі правила поширюються на всіх суб'єктів первинного фінансового моніторингу, що входять до фінансової групи.

2. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний:

1) стати на облік у спеціально уповноваженому органі як суб'єкт первинного фінансового моніторингу та повідомляти спеціально уповноваженому органу в порядку, визначеному Національним банком України для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, щодо яких Національний банк України відповідно до статті 14 цього Закону виконує функції державного регулювання і нагляду, та Кабінетом Міністрів України для інших суб'єктів первинного фінансового моніторингу, про:

призначення чи звільнення відповідального працівника;

призначення особи, яка тимчасово виконуватиме обов'язки відповідального працівника у разі його відсутності;

зміну відомостей про суб'єкта первинного фінансового моніторингу та/або про відповідального працівника чи особу, яка тимчасово виконує його обов'язки;

припинення діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу;

2) здійснювати ідентифікацію, верифікацію клієнта (представника клієнта), вивчення клієнта та уточнення інформації про клієнта у випадках, встановлених законом;

3) забезпечувати виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, до початку, в процесі, в день виникнення підозри, після їх проведення або під час спроби їх проведення чи після відмови клієнта від їх проведення, зокрема з використанням засобів автоматизації. Особливості та строки виявлення суб'єктами первинного фінансового моніторингу фінансових операцій залежно від специфіки їх діяльності можуть встановлюватися нормативно-правовими актами суб'єктів державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції державного регулювання і нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу;

4) забезпечувати у своїй діяльності управління ризиками та розробляти критерії ризиків;

5) забезпечувати реєстрацію фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, не пізніше наступного робочого дня з дня їх виявлення, зокрема з використанням засобів автоматизації;

б) повідомляти спеціально уповноваженому органу про:

а) фінансові операції, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу, – протягом трьох робочих днів з дня їх реєстрації або спроби їх проведення;

б) фінансові операції, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу, а також інформацію про свої підозри щодо діяльності осіб або їх активи, якщо є підстави вважати, що вони пов'язані із злочином, визначеним Кримінальним кодексом України, – в день виникнення підозри або достатніх підстав для підозри, або спроби проведення фінансових операцій, але не пізніше наступного робочого дня з дня реєстрації таких фінансових операцій;

в) фінансові операції, стосовно яких є підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення, – в день їх виявлення, але не пізніше наступного робочого дня з дня реєстрації таких фінансових операцій, а також інформувати про такі фінансові операції та їх учасників визначені законом правоохоронні органи;

7) у разі надходження від спеціально уповноваженого органу повідомлення:

з ненульовими кодами помилок за окремими фінансовими операціями або в цілому щодо наданого суб'єктом первинного фінансового моніторингу повідомлення про фінансову операцію, що підлягає

фінансовому моніторингу, або щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій подати протягом трьох робочих днів з дня надходження такого повідомлення до спеціально уповноваженого органу належним чином оформлене повідомлення;

про помилку в опрацюванні додаткової інформації (інформації для виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави) подати протягом двох робочих днів з дня надходження такого повідомлення належним чином оформлену додаткову інформацію;

8) сприяти в межах законодавства працівникам спеціально уповноваженого органу в проведенні аналізу фінансових операцій;

9) подавати на запит спеціально уповноваженого органу:

а) додаткову інформацію, що може бути пов'язана з фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, а також інформацію, яка може бути пов'язана із зупиненням фінансової операції (фінансових операцій) відповідно до цього Закону – протягом одного робочого дня з дня надходження запиту;

б) іншу, не зазначену у підпункті «а» цього пункту додаткову інформацію, – протягом п'яти робочих днів з дня надходження запиту або в інший строк, погоджений у встановленому порядку із спеціально уповноваженим органом;

10) подавати на запит спеціально уповноваженого органу додаткову інформацію, необхідну для виконання ним запиту, що надійшов від уповноваженого органу іноземної держави, зокрема інформацію з обмеженим доступом, протягом п'яти робочих днів з дня надходження запиту або в інший строк, погоджений у встановленому порядку із спеціально уповноваженим органом;

11) подавати на запит спеціально уповноваженого органу інформацію щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій клієнта, операції якого стали об'єктом фінансового моніторингу, у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, за погодженням з відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції державного регулювання і нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу;

12) у разі неможливості дотримання строків, встановлених пунктами 9 і 10 цієї частини статті, з об'єктивних причин (урахування обсягу інформації, що запитується, форми її подання – електронної або паперової, копіювання або сканування, одержання даних з архівів тощо) погодити із спеціально уповноваженим органом не пізніше двох робочих днів з дня надходження запиту строк подання запитуваної інформації в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

13) своєчасно та в повному обсязі подавати (оформлювати, засвідчувати) у порядку, встановленому відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу, який відповідно до цього Закону виконує функції державного регулювання і нагляду за суб'єктом первинного фінансового моніторингу, на запит цього суб'єкта державного фінансового моніторингу достовірну інформацію, документи, копії документів або витяги з документів, необхідних для виконання відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу функцій з державного регулювання і нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, у тому числі для перевірки фактів порушень вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, здійснення контролю за виконанням суб'єктами первинного фінансового моніторингу рішень суб'єктів державного фінансового моніторингу про застосування санкцій, письмових вимог;

14) вживати заходів щодо запобігання розголошенню (зокрема особам, стосовно фінансових операцій яких проводиться перевірка) інформації, що подається спеціально уповноваженому органу, та іншої інформації з питань фінансового моніторингу (у тому числі про факт подання такої інформації або отримання запиту від спеціально уповноваженого органу);

15) зберігати офіційні документи, інші документи (у тому числі створені суб'єктом первинного фінансового моніторингу електронні документи), їх копії щодо ідентифікації осіб (клієнтів, представників клієнтів), а також осіб, яким суб'єктом первинного фінансового моніторингу було відмовлено у проведенні фінансових операцій, вивчення клієнта, уточнення інформації про клієнта, а також усі

документи, що стосуються ділових відносин (проведення фінансової операції) з клієнтом (включаючи результати будь-якого аналізу під час проведення заходів щодо верифікації клієнта чи поглибленої перевірки клієнта), не менше п'яти років після завершення фінансової операції, завершення ділових відносин з клієнтом, а всі необхідні дані про фінансові операції (достатні для того, щоб простежити хід операції) – не менше п'яти років після завершення операції, закриття рахунка, припинення ділових відносин. Нормативно-правовим актом суб'єкта державного фінансового моніторингу, який відповідно до цього Закону виконує функції державного регулювання і нагляду за суб'єктом первинного фінансового моніторингу, можуть встановлюватися більш тривалі строки зберігання документів;

16) забезпечувати безперешкодний доступ відповідних суб'єктів державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції державного регулювання і нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, та на документальний запит правоохоронних органів до документів або інформації, що міститься в них, у повному обсязі відповідно до вимог закону. Отримання правоохоронними органами від банків документів або інформації, що становлять банківську таємницю, здійснюється в порядку та обсязі, встановлених Законом України «Про банки і банківську діяльність»;

17) за дорученням спеціально уповноваженого органу, наданим з метою виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави, зупиняти проведення або забезпечити моніторинг фінансової операції відповідної особи в установленому законодавством порядку;

18) за рішенням спеціально уповноваженого органу, наданим з метою зупинення фінансової операції (фінансових операцій) як такої, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, зупиняти проведення або забезпечити моніторинг фінансової операції (фінансових операцій) відповідної особи в установленому законодавством порядку;

19) проводити в порядку, встановленому суб'єктом державного фінансового моніторингу, який відповідно до цього Закону виконує функції державного регулювання та нагляду за відповідним суб'єктом первинного фінансового моніторингу, внутрішні перевірки своєї діяльності на предмет дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, або незалежний аудит своєї діяльності (крім банківської діяльності) у цій сфері;

20) вживати відповідно до законодавства заходів для забезпечення проходження відповідальним працівником навчання у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення протягом трьох місяців з дня його призначення, а також підвищення кваліфікації відповідального працівника шляхом проходження навчання не рідше одного разу на три роки на базі відповідного навчального закладу, що належить до сфери управління спеціально уповноваженим органом, та в інших навчальних закладах за погодженням із спеціально уповноваженим органом;

21) вживати на постійній основі заходів з підготовки персоналу щодо виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу відповідно до цього Закону, а також здійснювати інші заходи з питань фінансового моніторингу шляхом проведення освітньої та практичної роботи;

22) проводити аналіз відповідності фінансових операцій, що проводяться клієнтом, наявній інформації про зміст його діяльності та фінансовий стан з метою виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;

23) здійснювати управління ризиками, пов'язаними із запровадженням чи використанням нових та існуючих інформаційних продуктів, ділової практики або технологій, в тому числі таких, що забезпечують проведення фінансових операцій без безпосереднього контакту з клієнтом;

24) виконувати вимоги відповідних суб'єктів державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції державного регулювання та нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, щодо виконання (усунення порушень) вимог законодавства, що регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

25) підтверджувати під час проведення верифікації відповідність ідентифікаційних даних особи клієнта (представника клієнта) відомостям, зазначеним в отриманих від нього офіційних документах,

а також відповідність оформлення офіційних документів вимогам законодавства та перевіряти їх чинність (дійсність);

2б) встановлювати, розподіляти шляхом визначення трудовими договорами (у посадових інструкціях, контрактах тощо) та доводити до відома відповідальних працівників та інших працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу їх функціональні обов'язки щодо здійснення первинного фінансового моніторингу, ідентифікації та верифікації клієнта (представника клієнта), вивчення клієнта, визначення (виявлення) та проведення оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму або фінансування розповсюдження зброї масового знищення, здійснення моніторингу ризиків клієнтів тощо.

3. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний самостійно проводити оцінку ризику своїх клієнтів з урахуванням критеріїв ризиків, визначених центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та суб'єктами державного фінансового моніторингу, що здійснюють державне регулювання та нагляд за діяльністю відповідних суб'єктів первинного фінансового моніторингу, під час здійснення їх ідентифікації, а також в інших випадках, передбачених законодавством та внутрішніми документами з питань фінансового моніторингу, і вживати застережних заходів щодо клієнтів, стосовно яких встановлено високий ризик.

4. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний встановити високий ризик, зокрема, стосовно таких клієнтів:

клієнтів, місцем проживання (перебування, реєстрації) яких є держава, у якій не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) та інших міжнародних організацій, що провадять діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;

іноземних фінансових установ (крім фінансових установ, які зареєстровані в державах – членах Європейського Союзу, державах – членах Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), з якими встановлюються кореспондентські відносини;

національних, іноземних публічних діячів та діячів, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях, або пов'язаних з ними осіб, факт належності до яких клієнта або особи, що діє від їх імені, встановлений суб'єктом первинного фінансового моніторингу;

клієнтів, які включені до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності, або щодо яких застосовано міжнародні санкції.

5. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний здійснювати до клієнтів високого ризику такі додаткові заходи:

1) стосовно іноземної фінансової установи, з якою встановлюються кореспондентські відносини в порядку, визначеному відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу, який відповідно до цього Закону виконує функції державного регулювання та нагляду за суб'єктом первинного фінансового моніторингу:

а) забезпечувати збір інформації про її репутацію, а також про те, чи була іноземна фінансова установа об'єктом застосування заходів впливу (санкцій) з боку органу, що здійснює державне регулювання та нагляд за її діяльністю у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму;

б) встановлювати, які заходи здійснюються іноземною фінансовою установою для запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

в) з'ясувати на підставі одержаної інформації достатність та ефективність заходів, які здійснює іноземна фінансова установа щодо боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;

г) відкривати кореспондентські рахунки іноземній фінансовій установі та в іноземних фінансових установах з дозволу керівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу;

2) стосовно національних, іноземних публічних діячів та діячів, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях, їх близьких осіб або пов'язаних з ними осіб (пов'язаними особами є особи,

з якими члени сім'ї національних, іноземних публічних діячів та діячів, що виконують політичні функції в міжнародних організаціях мають ділові або особисті зв'язки, а також юридичні особи, кінцевими бенефіціарними власниками (контролерами) яких є такі діячі чи їх члени сім'ї або особи, з якими такі діячі мають ділові або особисті зв'язки):

а) виявляти відповідно до внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу факт належності клієнта або особи, що діє від його імені, до зазначеної категорії клієнтів під час здійснення ідентифікації, верифікації та у процесі їх обслуговування, а також те, чи є вони кінцевими бенефіціарними власниками (контролерами) або керівниками юридичних осіб;

б) встановлювати з дозволу керівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу ділові відносини з такими особами;

в) до чи під час встановлення ділових відносин вживати заходів для з'ясування джерел походження коштів таких осіб на підставі отриманих від них документів та/або інформації з інших джерел, якщо така інформація є публічною (відкритою), що підтверджують джерела походження їх активів, прав на такі активи тощо;

г) проводити з урахуванням рекомендацій відповідного суб'єкта державного фінансового моніторингу, який згідно з цим Законом виконує функції державного регулювання та нагляду за суб'єктом первинного фінансового моніторингу, первинний фінансовий моніторинг фінансових операцій, учасниками або вигодоодержувачами яких є такі особи, у порядку, визначеному для клієнтів високого ризику;

г) проводити не рідше одного разу на рік уточнення інформації про клієнта.

Страховики (перестраховики), страхові (перестрахові) брокери, крім заходів, передбачених цим пунктом, здійснюють також заходи для встановлення факту про те, чи є така особа за договором (полісом) страхування життя вигодоодержувачем (вигодонабувачем). У разі встановлення факту про те, що така особа є вигодоодержувачем (вигодонабувачем), до здійснення страхової виплати за таким полісом про це інформується керівник суб'єкта первинного фінансового моніторингу та проводиться поглиблена перевірка клієнта-держателя такого страхового полісу, за результатами якої приймається рішення щодо інформування спеціально уповноваженого органу.

6. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу щодо неприбуткових організацій, у тому числі благодійних, зобов'язаний вживати заходів для обмеження ризику їх використання з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення, зокрема на підставі рекомендацій відповідного суб'єкта державного фінансового моніторингу, який відповідно до цього Закону виконує функції державного регулювання та нагляду за суб'єктом первинного фінансового моніторингу.

7. Здійснення заходів, передбачених законодавством у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, забезпечується безпосередньо суб'єктом первинного фінансового моніторингу, його філіями, іншими відокремленими підрозділами та дочірніми підприємствами, у тому числі тими, що розташовані в державах, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою, в межах, визначених законодавством такої держави.

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу щодо філій, інших відокремлених підрозділів та дочірніх підприємств, які розташовані в державах, у яких рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) не застосовуються або застосовуються недостатньою мірою, зобов'язаний провести оцінку заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму, що здійснюються у таких державах.

У разі коли здійснення зазначених заходів не дозволяється законодавством такої держави, суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний повідомити відповідному суб'єкту державного фінансового моніторингу, який відповідно до цього Закону виконує функції державного регулювання та нагляду за суб'єктом первинного фінансового моніторингу, про відповідні запобіжні заходи, які суб'єкт первинного фінансового моніторингу буде вживати для обмеження ризиків використання діяльності філій, інших відокремлених підрозділів та дочірніх підприємств з метою легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму.

Одночасно суб'єкт первинного фінансового моніторингу вживає відповідних запобіжних заходів, спрямованих на: поглиблену перевірку клієнта до встановлення ділових відносин з особами або компаніями таких держав; повідомлення спеціально уповноваженого органу про фінансові операції з клієнтами відповідних держав; попередження представників нефінансового сектора про те, що операції з фізичними або юридичними особами у відповідних державах можуть містити ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

8. Положення пункту 12 частини другої цієї статті не поширюються на спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

Положення підпункту «а» пункту 6 частини другої цієї статті не поширюються на спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу, крім суб'єктів, зазначених у підпункті «в» пункту 7 частини другої статті 5 цього Закону.

Положення пунктів 25 і 26 частини другої цієї статті поширюються виключно на суб'єктів первинного фінансового моніторингу, щодо яких Національний банк України відповідно до статті 14 цього Закону виконує функції державного регулювання і нагляду.

9. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу з метою виконання покладених на нього цим Законом завдань має право звертатися із запитом до органів виконавчої влади, державних реєстраторів, правоохоронних органів, Національного банку України, юридичних осіб, які в установленому законодавством порядку інформують про результати розгляду такого запиту.

10. Керівники та відповідальні працівники суб'єктів первинного фінансового моніторингу, а також інші працівники, залучені до виконання вимог у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, у разі порушення вимог цього Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, несуть відповідальність згідно із законом.

Суб'єкти державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції державного регулювання та нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, встановлюють кваліфікаційні вимоги щодо відповідальних працівників відповідних суб'єктів первинного фінансового моніторингу, а також вимоги щодо перевірки суб'єктами первинного фінансового моніторингу відповідності кваліфікаційним вимогам кандидатів на посади відповідальних працівників.

Нормативно-правовими актами суб'єктів державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції державного регулювання та нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, можуть встановлюватись вимоги щодо бездоганної ділової репутації відповідального працівника.

11. Відповідальність за неналежну організацію додержання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, а також за неналежну організацію внутрішньої системи суб'єкта первинного фінансового моніторингу щодо запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення несе керівник суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

12. У разі здійснення процедури ліквідації суб'єкта первинного фінансового моніторингу, у тому числі визнання його банкрутом, або призначення тимчасової адміністрації відповідальність за невиконання вимог:

пунктів 9 – 11 частини другої статті 6 цього Закону несуть члени ліквідаційної комісії, ліквідатор, уповноважена особа Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;

передбачених цим Законом, нормативно-правовими актами відповідного суб'єкта державного фінансового моніторингу, який відповідно до цього Закону виконує функції державного регулювання та нагляду за суб'єктом первинного фінансового моніторингу, несе уповноважена особа Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Стаття 7. Правовий статус відповідального працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу

1. Відповідальний працівник призначається за посадою на рівні керівництва суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

2. Призначення відповідального працівника здійснюється у порядку, визначеному відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу, який згідно з цим Законом виконує функції державного регулювання та нагляду за суб'єктом первинного фінансового моніторингу.

Відповідальний працівник повинен мати бездоганну ділову репутацію та відповідати кваліфікаційним вимогам, встановленим суб'єктом державного фінансового моніторингу, який згідно з цим Законом виконує функції державного регулювання та нагляду за відповідним суб'єктом первинного фінансового моніторингу.

Призначення та звільнення відповідальних працівників суб'єктів первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за якими здійснює Національний банк України відповідно до статті 14 цього Закону, здійснюються за погодженням з Національним банком України.

3. До повноважень відповідального працівника належать:

1) забезпечення повідомлення спеціально уповноваженого органу про фінансові операції, що підлягають обов'язковому та/або внутрішньому фінансовому моніторингу, про фінансові операції осіб, якщо є достатні підстави вважати, що їх діяльність або активи пов'язані із вчиненням злочину, визначеного Кримінальним кодексом України;

2) забезпечення повідомлення спеціально уповноваженого органу та визначених законодавством правоохоронних органів про фінансові операції (їх учасників), стосовно яких є підстави підозрювати, що вони пов'язані, стосуються або призначені для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення;

3) проведення перевірок діяльності будь-якого підрозділу суб'єкта первинного фінансового моніторингу та його працівників щодо виконання ними внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу;

4) право доступу до всіх приміщень, документів, інформації, баз даних, засобів телекомунікації, архівів суб'єкта первинного фінансового моніторингу;

5) залучення будь-яких працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу до здійснення заходів із запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та перевірок з цих питань;

6) організація розроблення, подання для затвердження, забезпечення постійного оновлення з урахуванням вимог законодавства, а також контроль за виконанням внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу;

7) одержання пояснень від працівників суб'єкта первинного фінансового моніторингу незалежно від займаних посад з питань проведення фінансового моніторингу;

8) сприяння проведенню уповноваженими представниками суб'єктів державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції державного регулювання та нагляду за відповідними суб'єктами первинного фінансового моніторингу, перевірок діяльності суб'єкта первинного фінансового моніторингу щодо дотримання законодавства у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

9) прийняття рішення про подання інформації з питань фінансового моніторингу на запити спеціально уповноваженого органу та відповідних правоохоронних органів.

4. Відповідальний працівник виконує також інші функції відповідно до законодавства та внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу.

5. Керівник суб'єкта первинного фінансового моніторингу зобов'язаний сприяти виконанню відповідальним працівником своїх функцій.

6. Відповідальний працівник незалежний у своїй діяльності, підзвітний тільки керівнику суб'єкта первинного фінансового моніторингу і зобов'язаний не рідше одного разу на місяць, але не пізніше останнього робочого дня звітного місяця інформувати у письмовій формі керівника суб'єкта первин-

ного фінансового моніторингу про виявлені фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та заходи, вжиті, зокрема, для:

- забезпечення здійснення заходів фінансового моніторингу;
- розроблення та постійного оновлення внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу з урахуванням вимог законодавства;
- підготовки персоналу щодо виконання вимог цього Закону шляхом проведення освітньої та практичної роботи.

Стаття 8. Особливості діяльності спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу

1. Виконання обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу забезпечується адвокатами, адвокатськими бюро та об'єднаннями, нотаріусами, особами, які надають юридичні послуги, аудиторами, аудиторськими фірмами, суб'єктами господарювання, що надають послуги з бухгалтерського обліку, у разі, якщо вони задіяні у фінансовій операції для свого клієнта щодо:

- купівлі-продажу нерухомості;
- управління активами клієнта;
- управління банківським рахунком або рахунком у цінних паперах;
- залучення коштів для утворення юридичних осіб, забезпечення їх діяльності та управління ними;
- утворення юридичних осіб, забезпечення їх діяльності (включаючи аудит) чи управління ними, а також купівлі-продажу юридичних осіб (корпоративних прав).

2. Виконання обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу забезпечується суб'єктами підприємницької діяльності, які надають посередницькі послуги під час здійснення операцій з купівлі-продажу нерухомого майна, під час підготовки та/або здійснення правочинів щодо купівлі-продажу нерухомості.

3. Виконання обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу забезпечується суб'єктами господарювання, які здійснюють торгівлю за готівку дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням та виробами з них, якщо сума фінансової операції дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону, під час проведення фінансових операцій з предметами високої вартості (зокрема з дорогоцінними металами, дорогоцінним камінням, антикварними речами, предметами мистецтва тощо) або під час організації торгівлі такими предметами, у тому числі аукціонної.

4. Виконання обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу забезпечується суб'єктами господарювання, які проводять лотереї та азартні ігри, у тому числі казино, електронним (віртуальним) казино, під час здійснення фінансових операцій, пов'язаних із прийняттям чи поверненням ставок або виплатою виграшів.

5. Нотаріуси, адвокати, адвокатські бюро та об'єднання, особи, які надають юридичні послуги, аудитори, аудиторські фірми, суб'єкти господарювання, що надають послуги з бухгалтерського обліку, можуть не повідомляти спеціально уповноваженому органу про свої підозри у разі, коли відповідна інформація стала їм відома за обставин, що є предметом їх професійної таємниці, або має привілей на збереження службової таємниці, а також у випадках, коли вони виконують свої обов'язки щодо захисту клієнта, представництва його інтересів у судових органах та у справах досудового врегулювання спорів.

6. Керівники та відповідальні працівники спеціально визначених суб'єктів первинного фінансового моніторингу у разі порушення вимог цього Закону та/або нормативно-правових актів відповідних суб'єктів державного фінансового моніторингу несуть відповідальність згідно із законом.

Стаття 9. Ідентифікація, верифікація та вивчення клієнтів

1. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу відповідно до законодавства зобов'язаний на підставі поданих клієнтом (представником клієнта) офіційних документів або засвідчених в установленому порядку їх копій (якщо інше не передбачено цим Законом) здійснювати ідентифікацію та верифікацію клієнта (представника клієнта).

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу в процесі обслуговування клієнта зобов'язаний уточнювати інформацію про клієнта в порядку, встановленому суб'єктом державного фінансового

моніторингу, який відповідно до цього Закону виконує функції державного регулювання та нагляду за відповідним суб'єктом первинного фінансового моніторингу.

2. Зазначені у частині першій цієї статті документи мають бути чинними (дійсними) на момент їх подання та включати всі необхідні ідентифікаційні дані. Копії офіційних документів, крім нотаріально засвідчених, на підставі яких суб'єкт первинного фінансового моніторингу встановив ідентифікаційні дані клієнта (представника клієнта), засвідчуються в порядку, встановленому суб'єктом державного фінансового моніторингу, який відповідно до цього Закону виконує функції державного регулювання та нагляду за відповідним суб'єктом первинного фінансового моніторингу.

3. Ідентифікація та верифікація клієнта здійснюється у разі:

встановлення ділових відносин (за винятком ділових відносин, встановлених на підставі договорів страхування за видами страхування іншими, ніж страхування життя, за якими клієнтом є фізична особа та загальний страховий платіж не перевищує 5000 гривень або його сума еквівалентна зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті; ділових відносин, які виникають на підставі договорів про участь в лотереї за умови, що розмір ставки гравця не перевищує 5000 гривень; проведення платіжною організацією, учасником чи членом платіжної системи, банком, філією іноземного банку фінансових операцій, що здійснюються без відкриття рахунка, на суму, що є меншою ніж 150000 гривень, або сума якого еквівалентна зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті, банківських металах, інших активах, одиницях вартості);

виникнення підозри;

проведення фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу;

проведення переказів (у тому числі міжнародних) фізичною особою, фізичною особою – підприємцем, що здійснюється без відкриття рахунка, на суму, що дорівнює чи перевищує 15000 гривень, або суму, еквівалентну зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті, банківських металах, інших активах, одиницях вартості, але є меншою за суму, передбачену частиною першою статті 15 цього Закону;

проведення разової фінансової операції без встановлення ділових відносин з клієнтами на суму, що дорівнює чи перевищує 150000 гривень, або суму, еквівалентну зазначеній сумі, у тому числі в іноземній валюті, банківських металах, інших активах.

Залежно від рівня ризику проведення фінансової операції ідентифікація, верифікація клієнта здійснюються також у разі проведення ним фінансової операції на суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону, незалежно від того, проводиться така фінансова операція одноразово чи як кілька фінансових операцій, які можуть бути пов'язані між собою.

4. У разі виникнення сумнівів у достовірності чи повноті наданої інформації про клієнта суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний провести поглиблену перевірку клієнта.

5. Порядок доручення фінансовими установами третім особам здійснювати ідентифікацію та верифікацію клієнта може визначатися нормативно-правовими актами суб'єктів державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції державного регулювання та нагляду за відповідними фінансовими установами.

6. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право витребувати, а державні органи, державні реєстратори зобов'язані протягом десяти робочих днів з дня отримання запиту надати відповідно до законодавства інформацію, що стосується ідентифікації та/або що необхідна для вивчення клієнта, уточнення інформації про нього або проведення поглибленої перевірки клієнта. Зазначена інформація подається безоплатно. Порядок подання інформації визначається Кабінетом Міністрів України.

7. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право витребувати, а клієнт, представник клієнта зобов'язані подати інформацію (офіційні документи), необхідну (необхідні) для ідентифікації, верифікації, вивчення клієнта, уточнення інформації про клієнта, а також для виконання таким суб'єктом первинного фінансового моніторингу інших вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

З метою встановлення кінцевого бенефіціарного власника (контролера) суб'єкт первинного фінансового моніторингу витребує у клієнта – юридичної особи інформацію та/або документи, що підтверджують наявність структури власності такого клієнта.

Реквізити банку, в якому відкрито рахунок клієнту, номер поточного рахунка, місце проживання або місце перебування фізичної особи – резидента України (місце проживання або місце тимчасового перебування фізичної особи – нерезидента в Україні), відомості про виконавчий орган, а також інша інформація, необхідна для вивчення клієнта, встановлюються суб'єктом первинного фінансового моніторингу на підставі офіційних документів та/або інформації, одержаної від клієнта (представника клієнта) та засвідченої ним, а також з інших джерел, якщо така інформація є публічною (відкритою).

8. Ідентифікація та верифікація клієнта здійснюються до/або під час встановлення ділових відносин, вчинення правочинів (крім випадків, передбачених цим Законом), але до проведення фінансової операції, відкриття рахунка.

Верифікація клієнта здійснюється також в інших випадках, встановлених Національним банком України для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, за якими він відповідно до цього Закону здійснює державне регулювання і нагляд.

9. Суб'єкти первинного фінансового моніторингу під час ідентифікації та верифікації резидентів встановлюють:

1) для фізичної особи – прізвище, ім'я та по батькові, дату народження, номер (та за наявності – серію) паспорта громадянина України (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаним на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що його видав, реєстраційний номер облікової картки платника податків України (або ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів) або номер (та за наявності – серію) паспорта громадянина України, в якому проставлено відмітку про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України чи номер паспорта із записом про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України в електронному безконтактному носії;

2) для фізичної особи – підприємця – прізвище, ім'я та по батькові, дату народження, номер (та за наявності – серію) паспорта громадянина України (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаним на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що його видав, реєстраційний номер облікової картки платника податків (або ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів) або номер (та за наявності – серію) паспорта громадянина України, в якому проставлено відмітку про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України чи номера паспорта із записом про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України в електронному безконтактному носії; дату та номер запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців про проведення державної реєстрації; реквізити банку, в якому відкрито рахунок, і номер поточного рахунка (за наявності);

3) для юридичної особи – повне найменування, місцезнаходження; дату та номер запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців про проведення державної реєстрації, відомості про виконавчий орган; ідентифікаційні дані осіб, які мають право розпоряджатися рахунками та/або майном, дані, що дають змогу встановити кінцевих бенефіціарних власників (контролерів); ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України; реквізити банку, в якому відкрито рахунок, і номер поточного рахунка.

Банки як суб'єкти первинного фінансового моніторингу можуть не встановлювати щодо резидентів (фізичних осіб – підприємців, юридичних осіб) реквізити іншого банку, в якому відкрито рахунок, і номер поточного рахунка.

10. Під час ідентифікації та верифікації нерезидентів суб'єкти первинного фінансового моніторингу встановлюють:

1) для фізичної особи – прізвище, ім'я та (за наявності) по батькові, дату народження, номер (та за наявності – серію) паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу та відповідно до законодавства України може бути використаний на території України для укладення правочинів), дату видачі та орган, що його видав, громадянство;

2) для юридичної особи – повне найменування, місцезнаходження; реквізити банку, в якому відкрито рахунок, номер банківського рахунка; з'ясовують відомості про органи управління; ідентифікаційні дані осіб, які мають право розпоряджатися рахунками та/або майном, дані, що дають змогу

встановити кінцевих бенефіціарних власників (контролерів). Суб'єкту первинного фінансового моніторингу надається також копія легалізованого витягу з торгового, банківського чи судового реєстру або нотаріально засвідчене реєстраційне посвідчення уповноваженого органу іноземної держави про реєстрацію відповідної юридичної особи.

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу щодо трастів додатково повинен з'ясувати ідентифікаційні дані довірительів та довірених осіб.

11. У сфері страхування життя страховики (перестраховики), страхові (перестрахові) брокери з метою ідентифікації вигодонабувача (вигодонабувачів) за договорами (полісами) страхування життя, додатково до заходів з ідентифікації, визначених частинами десятою та одинадцятою цієї статті:

1) для вигодонабувача (вигодонабувачів), які конкретно визначені у договорі (полісі), – встановлюють прізвище, ім'я та (за наявності) по батькові;

2) для вигодонабувача (вигодонабувачів), які визначені через їх характеристики або категорію (наприклад, чоловік, дружина або діти на момент настання страхового випадку) або іншим способом (наприклад, за заповітом), – збирають щодо вигодонабувача інформацію, достатню для впевненості страховика (перестраховика), страхового (перестрахового) брокера у можливості ідентифікувати вигодонабувача під час здійснення страхової виплати.

Страховики (перестраховики), страхові (перестрахові) брокери здійснюють ідентифікацію та верифікацію вигодонабувача (вигодонабувачів) за договорами (полісами) страхування життя відповідно до вимог, зазначених у пункті 1 частини дев'ятої та пункті 1 частини десятої цієї статті, під час здійснення страхової виплати.

У разі неможливості виконання вимог цієї частини статті страховик (перестраховик), страховий (перестраховий) брокер повідомляє спеціально уповноваженому органу про таку операцію.

12. З метою ідентифікації фізичної особи (резидента, нерезидента), фізичної особи – підприємця – ініціатора (платника) переказу (в тому числі міжнародного), що здійснюється без відкриття рахунка на суму, що дорівнює чи перевищує 15000 гривень, або суму, еквівалентну зазначеній сумі, в тому числі в іноземній валюті, банківських металах, інших активах, одиницях вартості, але є меншою за суму, передбачену частиною першою статті 15 цього Закону, суб'єкти первинного фінансового моніторингу, до яких звернувся ініціатор (платник) для здійснення переказу, встановлюють прізвище, ім'я та (за наявності) по батькові; місце проживання (або місце перебування фізичної особи – резидента чи місце тимчасового перебування фізичної особи – нерезидента в Україні) або реєстраційний номер облікової картки платника податків, або ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів, номер (та за наявності – серію) паспорта громадянина України, в якому проставлено відмітку про відмову від одержання ідентифікаційного номера чи номера паспорта із записом про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України в електронному безконтактному носії) або дату і місце народження.

13. Суб'єкти господарювання, які проводять лотереї, зобов'язані здійснювати ідентифікацію та верифікацію гравців у лотерею з урахуванням таких особливостей:

1) ідентифікація та верифікація гравців, які набули право на отримання виграшу у лотерею, здійснюється суб'єктом господарювання, який проводить лотерею, до/або під час здійснення фінансової операції із виплати виграшу та за умови, що така фінансова операція підлягає фінансовому моніторингу відповідно до статей 15 або 16 цього Закону;

2) ідентифікація та верифікація гравців, які виявили намір повернути здійснені ними ставки у лотерею, здійснюється суб'єктом господарювання, який проводить лотерею, до/або під час здійснення фінансової операції із повернення ставок у лотерею та за умови, що така фінансова операція підлягає фінансовому моніторингу відповідно до статей 15 або 16 цього Закону.

Суб'єкт господарювання, який проводить лотерею, під час здійснення ідентифікації та верифікації гравця, додатково до заходів з ідентифікації, визначених частинами десятою та одинадцятою цієї статті, встановлює назву лотереї, номер лотерейного білета (чи назву та номер іншого документа, який засвідчує здійснення гравцем ставки у лотерею чи суму його виграшу), а також (для тиражних лотерей) дату проведення розіграшу тиражу лотереї та номер тиражу лотереї.

14. Суб'єкти первинного фінансового моніторингу повинні забезпечити, щоб всі перекази на суму, що дорівнює чи перевищує 15000 гривень, або суму, еквівалентну зазначеній сумі, в тому числі в іноземній валюті, банківських металах, інших активах, супроводжувалися:

1) інформацією про ініціатора переказу (платника):

а) фізичну особу (фізичну особу – підприємця) – прізвище, ім'я та (за наявності) по батькові; номер його рахунка, з якого списуються кошти чи, за відсутності рахунка, унікальний обліковий номер фінансової операції, який дає змогу здійснити відстеження операції; місце його проживання (або місце перебування фізичної особи – резидента чи місце тимчасового перебування фізичної особи – нерезидента в Україні) або реєстраційний номер облікової картки платника податків, або ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів, номер (та за наявності – серію) паспорта громадянина України, в якому проставлено відмітку про відмову від одержання ідентифікаційного номера чи номера паспорта із записом про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків України в електронному безконтактному носії) або дату і місце народження;

б) юридичну особу – найменування, місцезнаходження, ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України, номер її рахунка, з якого списуються кошти, чи, за відсутності рахунка, унікальний обліковий номер фінансової операції;

2) інформацією про одержувача (отримувача):

а) фізичну особу – прізвище, ім'я та (за наявності) по батькові, номер рахунка, на який зараховуються кошти, за відсутності рахунка – унікальний обліковий номер фінансової операції;

б) юридичну особу – повне найменування, номер рахунка, на який зараховуються кошти, за відсутності рахунка – унікальний обліковий номер фінансової операції.

15. Ідентифікація клієнта не є обов'язковою у разі проведення фінансової операції особами, які раніше були ідентифіковані або верифіковані згідно з вимогами закону.

Ідентифікація та верифікація клієнта не здійснюється у разі вчинення правочинів між банками, зареєстрованими в Україні.

16. Нормативно-правовими актами суб'єктів державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції державного регулювання і нагляду за відповідними суб'єктами первинного фінансового моніторингу, може визначатися перелік ідентифікаційних даних, які з'ясовуються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, у разі:

встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції, якщо клієнтом виступає орган державної влади, підприємство, що повністю перебуває у державній власності, міжнародна установа чи організація, в яких бере участь Україна відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

проведення фінансової операції на фондовій біржі;

проведення страхового відшкодування або страхової виплати за договором міжнародного обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності;

встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції, якщо клієнтом виступає установа, орган, офіс або агентство Європейського Союзу;

встановлення ділових відносин або проведення фінансової операції, якщо клієнтом виступає дипломатичне представництво іноземної держави, акредитоване в Україні в установленому порядку;

встановлення ділових відносин з клієнтом, який є емітентом, що відповідно до законодавства або умов публічного розміщення акцій на фондовій біржі зобов'язаний публічно розкривати відомості про кінцевих бенефіціарних власників (контролерів), або є дочірнім підприємством чи представництвом такого клієнта.

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний встановити ідентифікаційні дані, передбачені частинами дев'ятою – дванадцятою цієї статті, у разі наявності у нього підозр щодо клієнтів, передбачених цією частиною статті.

Положення, передбачені цією частиною статті, не можуть бути застосовані у разі наявності у суб'єкта первинного фінансового моніторингу підозр.

17. Суб'єкти державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції державного регулювання і нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, можуть встановлювати особливості ідентифікації та/або верифікації клієнтів (представників клієнтів), вивчення клієнтів, уточнення інформації про клієнтів для відповідних суб'єктів первинного фінансового моніторингу залежно від специфіки їх діяльності та/або ризиків клієнтів.

18. У разі якщо клієнт (особа) діє як представник іншої особи чи від імені або в інтересах іншої особи, суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний згідно з вимогами цієї статті та положеннями інших законів, що регулюють процедуру ідентифікації, ідентифікувати та верифікувати також особу, від імені або за дорученням якої проводиться фінансова операція, а також встановити вигодоодержувача.

19. У разі якщо особа діє як представник клієнта, суб'єкт первинного фінансового моніторингу повинен перевірити на підставі офіційних документів наявність у цієї особи відповідних повноважень, а також здійснити ідентифікацію та верифікацію такої особи.

Стаття 10. Відмова суб'єкта первинного фінансового моніторингу від проведення фінансової операції

1. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний:

відмовитися від встановлення (підтримання) ділових відносин (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) або проведення фінансової операції у разі, коли здійснення ідентифікації та/або верифікації клієнта (у тому числі встановлення даних, що дають змогу встановити кінцевих бенефіціарних власників (контролерів), є неможливим або якщо у суб'єкта первинного фінансового моніторингу виникає сумнів стосовно того, що особа виступає від власного імені;

відмовитися від проведення переказу в разі відсутності даних, передбачених частинами дванадцятою і тринадцятою статті 9 цього Закону;

відмовити клієнту в обслуговуванні (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) у разі встановлення факту подання ним під час здійснення ідентифікації та/або верифікації клієнта (поглибленої перевірки клієнта) недостовірної інформації або подання інформації з метою введення в оману суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право відмовитися:

від проведення фінансової операції у разі, якщо фінансова операція містить ознаки такої, що згідно з цим Законом підлягає фінансовому моніторингу;

від встановлення (підтримання) ділових відносин (у тому числі шляхом розірвання ділових відносин) або проведення фінансової операції у разі ненадання клієнтом необхідних для вивчення клієнтів документів чи відомостей або встановлення клієнту неприйнятно високого ризику за результатами оцінки чи переоцінки ризику.

У випадках, передбачених цією частиною статті, суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний протягом одного робочого дня, але не пізніше наступного робочого дня з дня відмови, повідомити спеціально уповноваженому органу про проведення операцій щодо зарахування коштів, які надійшли на рахунок такого клієнта, та про осіб, які мають або мали намір встановити ділові відносини та/або провести фінансові операції.

2. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу в порядку, встановленому відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу, зобов'язаний уточнювати інформацію про клієнта у випадках, визначених законодавством.

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право відмовитися від проведення фінансових операцій (обслуговування) у разі, коли клієнт на запит суб'єкта первинного фінансового моніторингу щодо уточнення інформації про клієнта не подав відповідну інформацію (офіційні документи та/або належним чином засвідчені їх копії).

3. Суб'єктам первинного фінансового моніторингу забороняється встановлювати ділові відносини (проводити валютно-обмінні фінансові операції, фінансові операції з банківськими металами, з готівкою (готівковими коштами) з юридичними чи фізичними особами, яких включено до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції. Про спроби встановлення ділових відносин (проведення валютно-обмінних фінансових операцій, фінансових операцій з банківськими металами, з готівкою (готівковими коштами) такими особами суб'єкти первинного фінансового моніторингу зобов'язані негайно повідомляти спеціально уповноваженому органу.

4. У разі виявлення суб'єктом первинного фінансового моніторингу за результатами внесення змін до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких засто-

совано міжнародні санкції, особи клієнта (з яким установлені ділові відносини), яку включено до зазначеного переліку, суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний негайно повідомити спеціально уповноваженому органу про таку особу.

Стаття 11. Управління ризиками та оцінка ризиків

1. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний здійснювати управління ризиками з урахуванням результатів ідентифікації, верифікації та вивчення клієнта, послуг, що надаються клієнту, аналізу операцій, проведених ним, та їх відповідності фінансовому стану і змісту діяльності клієнта.

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу під час здійснення управління ризиками враховує рекомендації, визначені чи надані відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу, які згідно з цим Законом виконують функції державного регулювання і нагляду за такими суб'єктами первинного фінансового моніторингу.

2. Оцінювання ризиків клієнтів суб'єктом первинного фінансового моніторингу здійснюється за відповідними критеріями, зокрема за типом клієнта, географічним розташуванням держави реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, і видом товарів, послуг, які клієнт отримує від суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний також здійснювати переоцінку ризиків клієнтів, з якими встановлені ділові відносини, а також в інших випадках, встановлених законодавством, не рідше ніж один раз на рік з метою її підтримання в актуальному стані та документувати результати оцінки чи переоцінки ризиків.

Стаття 12. Подання інформації з питань фінансового моніторингу

1. Порядок виявлення та реєстрації, а також подання спеціально уповноваженому органу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, іншої інформації, що може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, встановлюється:

Національним банком України – для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за якими здійснює Національний банк України відповідно до статті 14 цього Закону;

Кабінетом Міністрів України – для інших суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

2. Подання інформації суб'єктом первинного фінансового моніторингу спеціально уповноваженому органу в установленому законодавством порядку не є порушенням порядку розкриття інформації з обмеженим доступом.

3. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу, його посадові особи та інші працівники не несуть дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання інформації спеціально уповноваженому органу, якщо вони діяли в межах цього Закону, навіть якщо такими діями заподіяно шкоду юридичним або фізичним особам, та за інші дії, пов'язані з виконанням цього Закону.

4. Державні органи, що провадять діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, у разі виявлення під час виконання своїх функцій фінансових операцій, стосовно яких є підозра, зобов'язані повідомити спеціально уповноваженому органу про такі фінансові операції та їх учасників. Порядок та вимоги щодо надання інформації у таких випадках встановлюються Кабінетом Міністрів України.

5. Центральний орган виконавчої влади, що є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з питань реалізації єдиної державної податкової, державної митної політики, подає інформацію про виявлені факти незаконного переміщення через митний кордон України готівки, обігових грошово-кредитних документів, дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння та виробів з них, а також культурних цінностей на суму, що дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону.

6. Державні органи (крім Національного банку України) та органи місцевого самоврядування, державні реєстратори зобов'язані надавати спеціально уповноваженому органу інформацію (копії

документів), відомості з баз даних, необхідні для виконання покладених на нього завдань, та/або доступ до своїх інформаційних ресурсів (баз персональних даних) для забезпечення функціонування єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Обсяг, порядок подання такої інформації та надання доступу до неї визначаються Кабінетом Міністрів України.

7. Надання державними органами, державними реєстраторами спеціально уповноваженому органу, суб'єктам первинного фінансового моніторингу інформації відповідно до вимог цього Закону, не є порушенням порядку розкриття інформації з обмеженим доступом.

Посадові особи та інші працівники державних органів, Національного банку України не несуть дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання інформації спеціально уповноваженому органу відповідно до вимог цього Закону.

8. Суб'єкти господарювання, підприємства, установи та організації незалежно від форми власності, що не є суб'єктами первинного фінансового моніторингу, зобов'язані відповідно до пункту 2 частини першої статті 20 цього Закону надавати на запит спеціально уповноваженого органу інформацію, яка пов'язана з проведенням аналізу фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, осіб, які брали участь в їх здійсненні, довідки та копії документів (у тому числі тих, що містять інформацію з обмеженим доступом), необхідні для виконання цим органом покладених на нього завдань у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, та/або доступ до своїх інформаційних ресурсів (баз персональних даних) для забезпечення функціонування єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Обсяг та порядок подання такої інформації визначаються Кабінетом Міністрів України.

9. Подання посадовими особами та іншими працівниками суб'єктів господарювання, підприємств, установ та організацій спеціально уповноваженому органу інформації відповідно до вимог цього Закону не є порушенням порядку розкриття інформації з обмеженим доступом.

Посадові особи та інші працівники суб'єктів господарювання, підприємств, установ та організацій не несуть дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за надання спеціально уповноваженому органу інформації згідно з вимогами цього Закону.

10. Неправомірна відмова в наданні інформації (довідок та копій документів), несвоєчасне або неповне її надання або надання недостовірної інформації тягнуть за собою відповідальність посадових осіб державних органів (крім Національного банку України) та органів місцевого самоврядування, посадових осіб суб'єктів господарювання, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, що не є суб'єктами первинного фінансового моніторингу, відповідно до закону.

11. Обмін інформацією, що є таємницею фінансового моніторингу, її розкриття та захист здійснюються відповідно до закону.

Працівникам суб'єктів первинного фінансового моніторингу, державного фінансового моніторингу та інших державних органів, які подали спеціально уповноваженому органу інформацію про фінансову операцію та її учасників, забороняється повідомляти про це особам, які брали (беруть) участь у її здійсненні, та будь-яким третім особам.

Працівникам суб'єкта первинного фінансового моніторингу, державних органів, органів місцевого самоврядування, посадовим особам, працівникам суб'єктів господарювання, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, що не є суб'єктами первинного фінансового моніторингу, які одержали запит спеціально уповноваженого органу щодо фінансових операцій, додаткової інформації, інформації, пов'язаної з проведенням аналізу фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, осіб, які брали участь в їх здійсненні, довідок та копій документів, іншої інформації, що може бути пов'язана з підозрою у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму чи фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення, та/або надали відповідь на такий запит цьому органу, забороняється інформувати про це осіб,

які брали (беруть) участь у здійсненні фінансових операцій, визначених у запиті або відповіді, а також будь-яких третіх осіб.

12. Спеціально уповноважений орган забезпечує захист та зберігання таємниці фінансового моніторингу. Спеціально уповноваженому органу заборонено розкривати та/або передавати будь-кому інформацію, що є таємницею фінансового моніторингу, крім випадків, передбачених статтями 17, 18, 20 і 23 цього Закону. У разі надходження запиту щодо такої інформації спеціально уповноважений орган повертає відповідній заінтересованій особі такий запит без розгляду, крім випадку, якщо запит надійшов у рамках перевірки раніше надісланих йому узагальнених та/або додаткових узагальнених матеріалів. За наявності у спеціально уповноваженому органі додаткової інформації, що стосується раніше надісланих правоохоронним органам узагальнених матеріалів, спеціально уповноважений орган може формувати та подавати відповідному правоохоронному органу додаткові узагальнені матеріали.

Розголошення у будь-який спосіб працівниками спеціально уповноваженого органу таємниці фінансового моніторингу тягне за собою відповідальність відповідно до закону або за рішенням суду.

13. Обов'язок дотримуватися таємниці фінансового моніторингу та не розголошувати факт подання інформації спеціально уповноваженому органу в установлених цим Законом випадках поширюється також на осіб, яким така інформація стала відома у зв'язку з їх професійною або службовою діяльністю.

Особи, винні у порушенні таємниці фінансового моніторингу та заборони інформувати про факт подання інформації спеціально уповноваженому органу, несуть відповідальність у порядку, встановленому законом.

14. Розвідувальним органам України заборонено передавати будь-кому інформацію, одержану від спеціально уповноваженого органу у вигляді узагальнених матеріалів та додаткових узагальнених матеріалів, крім випадків передачі її правоохоронним органам для прийняття рішення відповідно до Кримінального процесуального кодексу України.

Розвідувальні органи України зобов'язані повідомляти спеціально уповноваженому органу про хід опрацювання та вжиття відповідних заходів за результатами розгляду одержаних узагальнених матеріалів та додаткових узагальнених матеріалів.

Стаття 13. Взяття на облік інформації про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу

1. Інформація про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, отримана спеціально уповноваженим органом, обліковується цим органом. Порядок взяття на облік інформації про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 14. Повноваження суб'єктів державного фінансового моніторингу

1. Державне регулювання і нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення здійснюються щодо:

1) небанківських фінансових установ – резидентів, які є платіжними організаціями та/або членами чи учасниками платіжних систем у частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів на підставі відповідних ліцензій, зокрема Національного банку України (крім операторів поштового зв'язку в частині здійснення ними переказу коштів), філій іноземних банків, банків – Національним банком України;

2) професійних учасників фондового ринку (ринку цінних паперів) (крім банків) – Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку;

3) платіжних організацій платіжних систем та учасників чи членів платіжних систем (у частині надання фінансових послуг, крім послуг з переказу коштів), страховиків (перестраховиків), страхових (перестрахових) брокерів, ломбардів та інших фінансових установ, а також юридичних осіб, що відповідно до законодавства надають фінансові послуги (крім фінансових установ та інших юридичних осіб, щодо яких державне регулювання і нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розпов-

сюдження зброї масового знищення здійснюються іншими суб'єктами державного фінансового моніторингу), – Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг;

4) суб'єктів господарювання, які проводять лотереї або будь-які інші азартні ігри, суб'єктів господарювання, які здійснюють торгівлю дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням та виробами з них, аудиторів, аудиторських фірм, фізичних осіб – підприємців, які надають послуги з бухгалтерського обліку (за винятком осіб, що надають послуги у рамках трудових правовідносин), – центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

5) нотаріусів, адвокатських бюро та об'єднань і суб'єктів господарювання, що надають юридичні послуги (за винятком осіб, що надають послуги у рамках трудових правовідносин), – Міністерством юстиції України;

6) операторів поштового зв'язку (в частині здійснення ними переказу коштів) – центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері надання послуг поштового зв'язку;

7) товарних та інших бірж, що проводять фінансові операції з товарами, – центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного розвитку;

8) суб'єктів підприємницької діяльності, які надають посередницькі послуги під час здійснення операцій з купівлі-продажу нерухомого майна, – спеціально уповноваженим органом.

2. Зазначені у частині першій цієї статті суб'єкти державного фінансового моніторингу в межах їх повноважень зобов'язані:

1) здійснювати нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення за діяльністю відповідних суб'єктів первинного фінансового моніторингу, зокрема шляхом проведення планових та позапланових перевірок, у тому числі безвізних, у порядку, встановленому відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу, який згідно з цим Законом виконує функції регулювання і нагляду за суб'єктом первинного фінансового моніторингу.

Нагляд за виконанням вимог законодавства, що регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, банками, віднесеними до категорії неплатоспроможних, щодо яких запроваджена процедура тимчасової адміністрації або ліквідації, здійснюється Фондом гарантування вкладів фізичних осіб у встановленому ним порядку;

2) забезпечувати надання методологічної, методичної та іншої допомоги суб'єктам первинного фінансового моніторингу у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (в тому числі надавати роз'яснення з питань застосування законодавства у цій сфері);

3) здійснювати регулювання та нагляд з урахуванням оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення з метою визначення відповідності заходів, що здійснюються суб'єктами первинного фінансового моніторингу, для обмеження (зменшення) ризиків під час їх діяльності;

4) вимагати від суб'єктів первинного фінансового моніторингу виконання вимог законодавства, що регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, а в разі виявлення порушень вимог законодавства вживати заходів, передбачених законом. Порядок застосування до суб'єктів первинного фінансового моніторингу та/або їх посадових осіб передбачених цим Законом санкцій, пред'явлення вимог, а також здійснення контролю за їх виконанням визначається відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу, які згідно з цим Законом виконують функції державного регулювання і нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу;

5) проводити перевірку наявності професійної підготовки відповідальних працівників та організації професійної підготовки інших працівників суб'єктів первинного фінансового моніторингу, залу-

чених до проведення фінансового моніторингу, у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

6) інформувати спеціально уповноважений орган з метою виконання покладених на нього завдань про виявлені порушення законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення суб'єктами первинного фінансового моніторингу та заходи, вжиті до суб'єктів первинного фінансового моніторингу та/або їх посадових осіб за вчинені порушення законодавства у цій сфері;

7) щороку, але не пізніше ніж протягом січня наступного року надавати спеціально уповноваженому органу узагальнену інформацію про дотримання суб'єктами первинного фінансового моніторингу, за якими вони здійснюють функції державного регулювання і нагляду, вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, у тому числі про виявлені порушення та заходи, вжиті до суб'єктів первинного фінансового моніторингу та/або посадових осіб з метою їх усунення та/або недопущення у подальшій діяльності;

8) забезпечувати зберігання інформації, що надійшла від суб'єктів первинного та державного фінансового моніторингу і правоохоронних органів;

9) погоджувати із спеціально уповноваженим органом проекти будь-яких нормативно-правових актів з питань, пов'язаних з виконанням вимог цього Закону;

10) подавати спеціально уповноваженому органу інформацію, зокрема документи, необхідні для виконання покладених на нього завдань (за винятком інформації про особисте життя громадян), у порядку, визначеному законодавством;

11) вживати відповідно до законодавства заходів щодо перевірки бездоганної ділової репутації осіб, які здійснюватимуть чи здійснюють управління, мають намір набути істотну участь (або є кінцевими вигодоодержувачами) у суб'єктів первинного фінансового моніторингу;

12) вживати відповідно до законодавства заходів для недопущення до управління суб'єктами первинного фінансового моніторингу осіб, які мають не погашену або не зняту в установленому законом порядку судимість за корисливі злочини або тероризм;

13) вживати у випадках, встановлених законодавством, заходів для недопущення формування капіталу відповідних суб'єктів первинного фінансового моніторингу за рахунок коштів, джерела походження яких неможливо підтвердити на підставі офіційних документів або їх копій, засвідчених в установленому порядку;

14) використовувати інформацію спеціально уповноваженого органу про ознаки можливого порушення суб'єктами первинного фінансового моніторингу вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення для встановлення наявності відповідних порушень;

15) подавати (за наявності) спеціально уповноваженому органу інформацію про припинення діяльності суб'єктів первинного фінансового моніторингу, за якими вони здійснюють функції державного регулювання і нагляду.

Положення пунктів 6, 7, 9, 10, 14 і 15 частини другої цієї статті поширюються на суб'єктів державного фінансового моніторингу, за винятком спеціально уповноваженого органу.

3. Суб'єкти державного фінансового моніторингу для виконання своїх функцій мають право одержувати у встановленому ними порядку від суб'єктів первинного фінансового моніторингу (щодо яких вони відповідно до цього Закону виконують функції регулювання і нагляду) інформацію, документи, копії документів, оформлені та засвідчені суб'єктом первинного фінансового моніторингу згідно з вимогами відповідного суб'єкта державного фінансового моніторингу.

Національний банк України для здійснення нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, щодо яких він відповідно до статті 14 цього Закону виконує функції державного регулювання і нагляду, має право безоплатного доступу (у тому числі автоматизованого) до відповідних інформаційних систем (баз даних) органів державної влади у порядку, узгодженому Національним банком України з відповідним органом державної влади.

4. Суб'єкти державного фінансового моніторингу з метою виконання покладених на них цим Законом обов'язків мають право звертатися із запитом до органів виконавчої влади, державних реєстраторів, правоохоронних органів, юридичних осіб.

Суб'єкти, яким адресовано зазначений запит, зобов'язані протягом десяти робочих днів надати відповідну інформацію. У разі неможливості надання інформації у зазначений строк з обґрунтованих причин за зверненням відповідних суб'єктів строк надання інформації може бути продовжений суб'єктом державного фінансового моніторингу, але не більше ніж до 20 робочих днів.

5. Суб'єкти державного фінансового моніторингу визначають і розробляють процедуру застосування відповідних запобіжних заходів щодо держав, які не виконують або неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення: зокрема щодо посиленої уваги під час погодження створення в таких державах філій, представництв чи дочірніх підприємств суб'єктів первинного фінансового моніторингу; попередження суб'єктів первинного фінансового моніторингу нефінансового сектору про те, що операції з фізичними або юридичними особами у відповідній державі можуть мати ризик відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення; обмеження ділових відносин або фінансових операцій з відповідною державою або особами в такій державі тощо.

Розділ III.

ФІНАНСОВІ ОПЕРАЦІЇ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ОБОВ'ЯЗКОВОМУ ТА ВНУТРІШНЬОМУ ФІНАНСОВОМУ МОНІТОРИНГУ

Стаття 15. Фінансові операції, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу

1. Фінансова операція підлягає обов'язковому фінансовому моніторингу у разі, якщо сума, на яку вона здійснюється, дорівнює чи перевищує 150000 гривень (для суб'єктів господарювання, які проводять лотереї або проводять та надають можливість доступу до азартних ігор у казино, будь-яких інших азартних ігор, у тому числі електронне (віртуальне) казино, – 30000 гривень) або дорівнює чи перевищує суму в іноземній валюті, банківських металах, інших активах, еквівалентну 150000 гривень (для суб'єктів господарювання, які проводять лотереї або проводять та надають можливість доступу до азартних ігор у казино, будь-яких інших азартних ігор, у тому числі електронне (віртуальне) казино, – 30000 гривень), та має одну або більше таких ознак:

1) переказ коштів на анонімний (номерний) рахунок за кордон і надходження коштів з анонімно-го (номерного) рахунка з-за кордону; зарахування або переказ коштів у разі, якщо хоча б одна із сторін – учасників фінансової операції має відповідну реєстрацію, місце проживання чи місцезнаходження в державі, що віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон, а також переказ коштів на рахунок, відкритий у фінансовій установі, зареєстрованій у зазначеній державі;

2) купівля-продаж за готівку чеків, дорожніх чеків, у тому числі інших платіжних інструментів або платіжних засобів чи засобів платежу;

3) зарахування або переказ коштів, надання або отримання кредиту (позики), здійснення інших фінансових операцій у разі, якщо хоча б одна із сторін – учасників фінансової операції має відповідну реєстрацію, місце проживання чи місцезнаходження в державі (на території), що не виконує чи неналежним чином виконує рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, що провадять діяльність у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення (в тому числі дипломатичне представництво, посольство, консульство такої іноземної держави), або однією із сторін – учасників фінансової операції є особа, яка має рахунок у банку, зареєстрованому у зазначеній державі (території). Перелік таких держав (територій) визначається відповідно до порядку, встановленого Кабінетом Міністрів України, на основі висновків міжнародних, міжурядових організацій, діяльність яких спрямована на протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, і підлягає оприлюдненню;

- 4) фінансові операції з готівкою (внесення, переказ, отримання коштів);
 - 5) здійснення розрахунку за фінансову операцію у готівковій формі;
 - 6) зарахування коштів на поточний рахунок юридичної або фізичної особи – підприємця чи списання коштів з поточного рахунка юридичної або фізичної особи – підприємця, період діяльності якої не перевищує трьох місяців з дня реєстрації, або зарахування коштів на поточний рахунок чи списання коштів з поточного рахунка юридичної або фізичної особи – підприємця у разі, якщо операції на зазначеному рахунку не здійснювалися з дня його відкриття;
 - 7) переказ коштів за кордон за зовнішньоекономічними договорами (контрактами), крім переказів коштів за договорами (контрактами), які передбачають фактичне постачання товарів на митну територію України;
 - 8) обмін банкнот на банкноти іншого номіналу;
 - 9) здійснення фінансових операцій з цінними паперами на пред'явника, які не депоновані в депозитарних установах;
 - 10) здійснення операцій з векселями (крім фінансових казначейських векселів), ордерними цінними паперами;
 - 11) перерахування або отримання коштів неприбутковою організацією;
 - 12) здійснення фінансових операцій за правочинами, форма розрахунків за якими не визначена;
 - 13) одержання (сплата, переказ) страхового чи перестрахового платежу (страхового чи перестрахового внеску, страхової чи перестрахової премії), крім сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
 - 14) проведення страхової чи перестрахової виплати або страхового чи перестрахового відшкодування або виплати викупної суми, крім зарахування чи списання коштів на/з рахунки (рахунків) державних позабюджетних фондів;
 - 15) виплата (передача) особі виграшу в лотерею, придбання фішок, жетонів, внесення особою в інший спосіб плати за право участі в азартній грі, виплата (передача) виграшу суб'єктом господарювання, який проводить азартні ігри;
 - 16) надання кредитних коштів особі, яка є членом небанківської кредитної установи, в один і той самий день два рази і більше за умови, що загальна сума фінансових операцій дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою цієї статті;
 - 17) фінансові операції осіб, щодо яких встановлено високий ризик.
2. Інформація про фінансові операції відповідно до пунктів 5, 12 і 16 частини першої цієї статті подається спеціально уповноваженому органу всіма суб'єктами первинного фінансового моніторингу, крім банків.
3. Страхові (перестрахові) брокери здійснюють обов'язковий фінансовий моніторинг у разі, якщо вони задіяні у проведенні розрахунків та отримують страхові чи перестрахові премії у сумі, зазначеній у частині першій цієї статті.

Стаття 16. Фінансові операції, що підлягають внутрішньому фінансовому моніторингу

1. Фінансова операція підлягає внутрішньому фінансовому моніторингу, якщо у суб'єкта первинного фінансового моніторингу виникають підозри, які ґрунтуються, зокрема, на:
 - критеріях ризиків, визначених самостійно суб'єктом первинного фінансового моніторингу з урахуванням критеріїв ризиків, встановлених центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;
 - встановленні за результатами проведеного аналізу факту (фактів) невідповідності фінансової (фінансових) операції (операцій) фінансовому стану та/або змісту діяльності клієнта;
 - типологічних дослідженнях у сфері протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, підготовлених та оприлюднених спеціально уповноваженим органом.

**Розділ IV.
ЗУПИНЕННЯ ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ**

Стаття 17. Зупинення фінансових операцій

1. Суб'єкт первинного фінансового моніторингу має право зупинити здійснення фінансової (фінансових) операції (операцій), яка (які) містить (містять) ознаки, передбачені статтями 15 та/або 16 цього Закону, та/або фінансові операції із зарахування чи списання коштів, що відбувається в результаті дій, які містять ознаки вчинення злочину, визначеного Кримінальним кодексом України, та зобов'язаний зупинити здійснення фінансової (фінансових) операції (операцій), якщо її учасником або вигодоодержувачем за ними є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції (якщо види та умови застосування санкцій передбачають зупинення або заборону фінансових операцій), і в день зупинення повідомити спеціально уповноваженому органу в установленому законодавством порядку про таку (такі) фінансову (фінансові) операцію (операції), її (їх) учасників та про залишок коштів на рахунку (рахунках) клієнта, відкритому (відкритих) суб'єктом первинного фінансового моніторингу, який зупинив здійснення фінансової (фінансових) операції (операцій), та у разі зарахування коштів на транзитні рахунки суб'єкта первинного фінансового моніторингу – про залишок коштів на таких рахунках в межах зарахованих сум. Таке зупинення фінансових операцій здійснюється на два робочих дні з дня зупинення (включно).

2. Спеціально уповноважений орган може прийняти рішення про подальше зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій), здійснене відповідно до частини першої цієї статті, на строк до п'яти робочих днів, про що зобов'язаний негайно повідомити суб'єкту первинного фінансового моніторингу, а також правоохоронним органам, уповноваженим приймати рішення відповідно до Кримінального процесуального кодексу України.

3. Спеціально уповноважений орган у разі виникнення підозр може прийняти рішення про зупинення видаткових фінансових операцій на строк до п'яти робочих днів, про що зобов'язаний негайно повідомити суб'єкту первинного фінансового моніторингу, а також правоохоронним органам, уповноваженим приймати рішення відповідно до Кримінального процесуального кодексу України. У такому разі суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний в день отримання, але не пізніше 11 години наступного робочого дня після отримання відповідного рішення повідомити спеціально уповноваженому органу про залишок коштів на рахунку клієнта, фінансові операції (кошти) за яким були зупинені, та у разі зупинення фінансових операцій на транзитних рахунках суб'єкта первинного фінансового моніторингу – про залишок коштів на таких рахунках в межах зарахованих сум.

4. У разі зупинення видаткових фінансових операцій відповідно до частини третьої цієї статті Закону прибуткові фінансові операції не зупиняються. При цьому суб'єкт первинного фінансового моніторингу в день проведення, але не пізніше 11 години наступного робочого дня з дня здійснення прибуткової операції зобов'язаний повідомити про здійснення прибуткових фінансових операцій та/або спробу здійснення видаткових фінансових операцій спеціально уповноваженому органу.

5. У разі прийняття рішення відповідно до частин другої і третьої цієї статті спеціально уповноважений орган протягом строку подальшого зупинення відповідних (відповідної) фінансових (фінансової) операцій (операції) або зупинення видаткових фінансових операцій проводить аналітичну роботу, збирає необхідну додаткову інформацію, обробляє, перевіряє, аналізує її та у разі, якщо за результатами перевірки:

ознаки легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, або вчинення іншого злочину, визначеного Кримінальним кодексом України, не підтверджуються, спеціально уповноважений орган зобов'язаний негайно скасувати своє рішення про подальше зупинення відповідних (відповідної) фінансових (фінансової) операцій (операції) або зупинення видаткових фінансових операцій та повідомити про це суб'єкту первинного фінансового моніторингу;

є мотивовані підозри, – спеціально уповноважений орган приймає рішення про продовження зупинення відповідних (відповідної) фінансових (фінансової) операцій (операції) (видаткових фінансових операцій), готує і подає відповідний узагальнений матеріал або додатковий узагальнений матеріал правоохоронним органам, уповноваженим приймати рішення відповідно до Кримінального проце-

суального кодексу України, та в день прийняття такого рішення інформує відповідного суб'єкта первинного фінансового моніторингу про дату закінчення строку зупинення відповідних (відповідної) фінансових (фінансової) операцій (операції). Строк зупинення відповідних фінансових (фінансової) операцій (операції) продовжується спеціально уповноваженим органом з наступного робочого дня після подання відповідного узагальненого матеріалу або додаткового узагальненого матеріалу за умови, що загальний строк такого зупинення не перевищуватиме 30 робочих днів.

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу поновлює проведення фінансових операцій:

третього робочого дня з дня зупинення фінансової операції у разі неотримання суб'єктом первинного фінансового моніторингу протягом строку, передбаченого частиною першою цієї статті, рішення спеціально уповноваженого органу про подальше зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій);

наступного робочого дня після дня отримання суб'єктом первинного фінансового моніторингу протягом строку, зазначеного в рішенні спеціально уповноваженого органу про подальше зупинення відповідних (відповідної) фінансових (фінансової) операцій (операції) відповідно до частини другої цієї статті або про зупинення видаткової фінансової операції відповідно до частини третьої цієї статті, повідомлення про скасування спеціально уповноваженим органом такого рішення, але не пізніше 31 робочого дня з дня зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій);

наступного робочого дня після дати закінчення строку зупинення відповідних (відповідної) фінансових (фінансової) операцій (операції), зазначеної у рішенні спеціально уповноваженого органу про продовження зупинення відповідних (відповідної) фінансових (фінансової) операцій (операції) (видаткових фінансових операцій);

наступного робочого дня після дня отримання суб'єктом первинного фінансового моніторингу доручення спеціально уповноваженого органу відповідно до частини п'ятої статті 23 цього Закону про поновлення фінансових операцій, зупинених на виконання відповідного запиту уповноваженого органу іноземної держави.

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу повідомляє клієнту у разі його звернення про зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій), якщо строк її (їх) зупинення перевищив сім робочих днів.

6. Зупинення та поновлення здійснення фінансової (фінансових) операції (операцій) відбувається у порядку, визначеному суб'єктами державного фінансового моніторингу, які здійснюють державне регулювання і нагляд за діяльністю суб'єктів первинного фінансового моніторингу в межах їх повноважень.

Прийняття спеціально уповноваженим органом рішень про зупинення (подальше зупинення, продовження зупинення) відповідних (відповідної) фінансових (фінансової) операцій (операції), зупинення чи поновлення проведення або забезпечення моніторингу фінансової операції відповідної особи на виконання запиту уповноваженого органу іноземної держави та доведення рішень чи доручень спеціально уповноваженого органу до суб'єкта первинного фінансового моніторингу здійснюється у порядку, що встановлюється центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Строки зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій) суб'єктами первинного фінансового моніторингу та спеціально уповноваженим органом, зазначені у частинах першій – п'ятій цієї статті, є остаточними та продовженню не підлягають.

7. Перелік осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, формується у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України. Підставою для внесення юридичної чи фізичної особи до зазначеного переліку є:

1) вирок суду, що набрав законної сили, про визнання фізичної особи винною у вчиненні злочинів, передбачених статтями 258 – 258⁵, 439 і 440 Кримінального кодексу України, рішення суду щодо віднесення (визнання) організації, юридичної або фізичної особи до такої (такою), що пов'язана з провадженням терористичної діяльності або розповсюдженням зброї масового знищення;

2) відомості, що формуються міжнародними організаціями або уповноваженими ними органами про організації, юридичних та фізичних осіб, які пов'язані з терористичними організаціями або терористами, а також про осіб, стосовно яких застосовано міжнародні санкції;

3) вироки (рішення) судів, рішення інших компетентних органів іноземних держав стосовно організацій, юридичних або фізичних осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або розповсюдженням зброї масового знищення, які визнаються Україною відповідно до міжнародних договорів України.

8. Перелік осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, доводиться до відома суб'єктів первинного фінансового моніторингу спеціально уповноваженим органом у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та погодженому з іншими суб'єктами державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції державного регулювання і нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу.

Суб'єкти первинного фінансового моніторингу та спеціально уповноважений орган є відповідальними за дотримання видів та умов застосування санкцій, що передбачені у вищезазначеному переліку.

9. Доступ до активів, що пов'язані із фінансуванням тероризму та стосуються фінансових операцій, зупинених відповідно до рішення, прийнятого на підставі резолюцій Ради Безпеки ООН, здійснюється у порядку, встановленому законодавством. Такий доступ здійснюється для покриття основних або надзвичайних витрат.

10. Зупинення фінансових (фінансової) операцій (операції) відповідно до частин першої – третьої, п'ятої цієї статті, частини третьої статті 23 цього Закону не є підставою для виникнення цивільно-правової відповідальності суб'єкта первинного фінансового моніторингу та його посадових осіб за порушення умов відповідних правочинів.

11. Виключення з переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, здійснюється у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. Підставою для виключення юридичної чи фізичної особи із зазначеного переліку є:

1) погашення або зняття судимості з фізичної особи, засудженої за вироком суду, що набрав законної сили, про визнання цієї особи винною у вчиненні злочинів, передбачених статтями 258 – 258⁵, 439 і 440 Кримінального кодексу України;

2) виключення даних про особу з відомостей, що формуються міжнародними організаціями або уповноваженими ними органами, про організації, юридичних та фізичних осіб, пов'язаних з терористичними організаціями або терористами, а також про осіб, стосовно яких застосовано міжнародні санкції;

3) погашення або зняття судимості з фізичної особи, засудженої за вироком (рішенням) судів, рішенням інших компетентних органів іноземних держав стосовно організацій, юридичних або фізичних осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності, які визнаються відповідно до міжнародних договорів України.

12. Розгляд запитів щодо виключення з переліку осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції, здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, протягом строку, що не перевищує 30 робочих днів.

Розділ V.

ЗАВДАННЯ, ФУНКЦІЇ ТА ПРАВА СПЕЦІАЛЬНО УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ

Стаття 18. Завдання та функції спеціально уповноваженого органу

1. Завданнями спеціально уповноваженого органу є:

1) збирання, оброблення та проведення аналізу (операційного і стратегічного) інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, інші фінансові операції або інформації, що може бути пов'язана з підозрою у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму чи фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення.

Принципи опрацювання одержаної від суб'єктів первинного фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, та критерії проведення аналізу таких операцій встановлюються центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

2) забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

3) забезпечення функціонування та розвитку єдиної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

4) налагодження співпраці, взаємодії та інформаційного обміну з державними органами, Національним банком України, компетентними органами іноземних держав та міжнародними організаціями у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

5) проведення національної оцінки ризиків;

6) забезпечення представництва України в установленому порядку в міжнародних організаціях з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

2. Спеціально уповноважений орган відповідно до покладених на нього завдань:

1) вносить пропозиції щодо розроблення законодавчих актів, бере участь в установленому порядку у підготовці інших нормативно-правових актів з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

2) подає запити посадовим особам, до державних органів (крім Національного банку України), в тому числі до правоохоронних органів, органів прокуратури та судів, органів місцевого самоврядування, органів державної виконавчої служби, підприємств, установ, організацій щодо одержання відповідно до закону інформації (у тому числі копій документів), необхідної для виконання покладених на нього завдань;

3) співпрацює з органами виконавчої влади, Національним банком України, іншими державними органами, включеними до системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

4) у разі наявності достатніх підстав вважати, що фінансова операція або сукупність пов'язаних між собою фінансових операцій можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, подає до правоохоронних органів, уповноважених приймати рішення згідно з Кримінальним процесуальним кодексом України, а також розвідувальних органів України для проведення оперативно-розшукової діяльності відповідні узагальнені матеріали (додаткові узагальнені матеріали) та одержує від них інформацію про хід їх розгляду;

5) у разі наявності достатніх підстав підозрювати, що фінансова операція або клієнт пов'язані із вчиненням суспільно-небезпечного діяння, визначеного Кримінальним кодексом України як злочин, що не стосується легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму, подає інформацію до відповідного правоохоронного або розвідувального органу України як узагальнені матеріали або додаткові узагальнені матеріали;

6) бере участь у міжнародному співробітництві з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

7) проводить аналіз методів та фінансових схем легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення;

8) проводить щороку узагальнення інформації про стан запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення в державі;

9) погоджує проекти нормативно-правових актів суб'єктів державного фінансового моніторингу з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

10) отримує від суб'єктів первинного фінансового моніторингу інформацію про відстеження (моніторинг) фінансових операцій клієнтів, які стали об'єктом фінансового моніторингу;

11) здійснює типологічні дослідження у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

12) вимагає від суб'єктів первинного фінансового моніторингу виконання вимог законодавства, що регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, і в разі виявлення порушень вимог законодавства вживає заходів, передбачених законами, а також повідомляє відповідним суб'єктам державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції з державного регулювання і нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу;

13) забезпечує реалізацію державної політики у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення і забезпечує координацію діяльності державних органів у цій сфері;

14) забезпечує у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, організацію та координацію роботи з перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів органів державної влади з питань фінансового моніторингу та відповідальних працівників суб'єктів первинного фінансового моніторингу, а також працівників, залучених до проведення фінансового моніторингу, щодо боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення на базі відповідного навчального закладу – академії, що належить до сфери управління спеціально уповноваженого органу;

15) надає відповідно до законодавства суб'єктам державного фінансового моніторингу інформацію для підвищення ефективності здійснення нагляду за додержанням суб'єктами первинного фінансового моніторингу вимог законодавства з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (обсяг та порядок надання такої інформації визначається нормативно-правовим актом центрального органу виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму за погодженням з Національним банком України (щодо суб'єктів первинного фінансового моніторингу, державне регулювання та нагляд за якими відповідно до статті 14 цього Закону здійснює Національний банк України) та спільними нормативно-правовими актами інших суб'єктів державного фінансового моніторингу (щодо інших суб'єктів первинного фінансового моніторингу);

16) повідомляє суб'єкту первинного фінансового моніторингу після надходження інформації від судів або правоохоронних органів, уповноважених приймати рішення відповідно до Кримінального процесуального кодексу України, про вручення особі письмового повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, про закриття кримінального провадження, яке розпочато за повідомленням такого суб'єкта, яке надійшло до спеціально уповноваженого органу відповідно до вимог статей 6, 10, 12, 17 цього Закону, а також надає йому інформацію про ухвалені судами рішення за такими кримінальними провадженнями з одночасним повідомленням відповідному суб'єкту державного фінансового моніторингу. Порядок повідомлення та інформування суб'єкта первинного фінансового моніторингу і суб'єкта державного фінансового моніторингу встановлюється центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму;

17) бере участь за дорученням Кабінету Міністрів України у підготовці відповідних міжнародних договорів України;

18) виконує інші функції, що впливають з покладених на нього завдань, та здійснює повноваження відповідно до закону.

3. Спеціально уповноважений орган у межах цього Закону забезпечує ведення обліку:

1) інформації про фінансові операції, що стали об'єктом фінансового моніторингу;

2) узагальнених матеріалів і додаткових узагальнених матеріалів, наданих правоохоронним або розвідувальним органам, а також прийнятих за результатами їх розгляду процесуальних рішень;

3) інформації про результати досудового розслідування та ухвалені судові рішення у кримінальних провадженнях, у яких використовувалися (використовуються) надані узагальнені матеріали, та про кількість осіб, які вчинили кримінальні правопорушення або підозрюються у їх вчиненні, а також засуджених за вчинення злочинів;

4) інформації про конфісковані активи та активи, на які накладено арешт у кримінальних провадженнях, у яких використовувалися (використовуються) надані узагальнені матеріали, та про кількість осіб, стосовно яких судом ухвалено рішення про конфіскацію активів та на активи яких накладено арешт;

5) надісланих і виконаних міжнародних запитів про співробітництво у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

6) суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

4. Спеціально уповноважений орган забезпечує зберігання інформації, матеріалів, документів, отриманих або створених у межах виконання цього Закону, не менш як п'ять років після отримання інформації про фінансову операцію, відмови від здійснення фінансової операції або прийняття правоохоронними органами або судами рішень у справах, під час розгляду яких використовувалися узагальнені матеріали.

5. Спеціально уповноважений орган у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, забезпечує зняття з обліку суб'єктів первинного фінансового моніторингу за їх зверненням у разі припинення ними відповідної діяльності або зверненням суб'єктів державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції з державного регулювання і нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, чи на підставі інформації відповідних органів державної реєстрації про скасування державної реєстрації (для юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців), чи у разі державної реєстрації смерті (для фізичних осіб).

Стаття 19. Політична незалежність спеціально уповноваженого органу

1. Керівник спеціально уповноваженого органу призначається на посаду і звільняється з посади в установленому законодавством порядку.

2. Використання спеціально уповноваженого органу в партійних, групових чи особистих інтересах не допускається.

3. На період служби чи роботи за трудовим договором членство посадових і службових осіб спеціально уповноваженого органу в партіях, рухах та інших громадських об'єднаннях, що мають політичні цілі, зупиняється.

Керівник спеціально уповноваженого органу не може бути членом політичної партії, руху та інших громадських об'єднань, що мають політичні цілі.

4. Членство працівників, які уклали трудовий договір із спеціально уповноваженим органом, у професійних спілках та інших громадських об'єднаннях, що не мають політичних цілей, не заборонено.

Стаття 20. Права спеціально уповноваженого органу

1. Спеціально уповноважений орган має право:

1) залучати до розгляду питань, що належать до його компетенції, спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками);

2) одержувати безоплатно в установленому законодавством порядку від державних органів, посадових осіб, правоохоронних органів, судів, Національного банку України, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання, підприємств, установ та організацій інформацію (довідки, копії документів), у тому числі інформацію з обмеженим доступом, необхідну для виконання покладених на нього завдань;

3) отримувати від суб'єкта первинного фінансового моніторингу в разі потреби за результатами проведеного аналізу відомості щодо відстеження (моніторингу) фінансових операцій, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму або фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;

4) одержувати від центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та Міністерством юстиції України, відомості про смерть фізичних осіб;

5) здійснювати в установленому законодавством порядку доступ, у тому числі автоматизований, до баз даних органів державної влади (крім Національного банку України) та інших державних інформаційних ресурсів;

6) одержувати від суб'єктів первинного фінансового моніторингу на запит додаткову інформацію;

7) розробляти та вносити на розгляд центрального органу виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму проекти нормативно-правових актів, необхідних для виконання завдань і функцій, передбачених статтею 18 цього Закону;

8) одержувати від правоохоронних та розвідувальних органів України, до яких згідно із цим Законом подано узагальнені матеріали (додаткові узагальнені матеріали), інформацію про хід опрацювання та вжиття відповідних заходів на підставі одержаних матеріалів в установленому законодавством порядку;

9) укладати міжнародні договори міжвідомчого характеру з відповідними органами інших держав з питань співробітництва в установленому законом порядку;

10) приймати у випадках, передбачених цим Законом, рішення про зупинення (подальше зупинення, продовження зупинення) фінансових (фінансової) операцій (операції) на строк, установлений цим Законом;

11) брати участь за погодженням з відповідними суб'єктами державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції з державного регулювання і нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, у підготовці та/або проведенні перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу (крім перевірок суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які проводяться Національним банком України) у сфері додержання вимог законодавства з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

12) інформувати суб'єктів державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону виконують функції з державного регулювання і нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, про можливі порушення такими суб'єктами первинного фінансового моніторингу вимог цього Закону;

13) надавати суб'єктам державного фінансового моніторингу дані відповідно до законодавства в межах, визначених частиною третьою статті 18 цього Закону.

Розділ VI.

НАЦІОНАЛЬНА ОЦІНКА РИЗИКІВ

Стаття 21. Національна оцінка ризиків

1. Спеціально уповноважений орган, уповноважені органи державної влади із залученням інших суб'єктів (у разі потреби) беруть участь у проведенні національної оцінки ризиків.

2. Національна оцінка ризиків проводиться систематично, але не рідше одного разу на три роки.

Відповідальним за проведення національної оцінки ризиків є спеціально уповноважений орган.

3. Збір, обробка і аналіз інформації щодо результатів діяльності суб'єктів фінансового моніторингу, державних органів, що беруть участь у роботі системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, а також іншої інформації, пов'язаної із функціонуванням цієї системи, здійснюються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

4. Проведення, оприлюднення результатів національної оцінки ризиків та здійснення заходів за її результатами визначаються у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України спільно з Національним банком України.

Розділ VII.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ ТА ФІНАНСУВАННЮ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ

Стаття 22. Загальні засади міжнародного співробітництва у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

1. Міжнародне співробітництво у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення здійснюється за принципом взаємності відповідно до цього Закону, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, інших нормативно-правових актів.

Стаття 23. Повноваження державних органів щодо забезпечення міжнародного співробітництва у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

1. Спеціально уповноважений орган відповідно до міжнародних договорів України за принципом взаємності чи з власної ініціативи здійснює міжнародне співробітництво з відповідними органами іноземних держав у частині обміну досвідом та інформацією про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

2. Надання спеціально уповноваженим органом відповідному органу іноземної держави інформації з обмеженим доступом здійснюється в порядку, визначеному законом, та за умови забезпечення органом іноземної держави тотального діючого в Україні національного режиму її захисту та використання виключно для цілей кримінального судочинства у справах про легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

3. Одержання спеціально уповноваженим органом запиту відповідного органу іноземної держави є підставою для витребування ним необхідної для виконання запиту додаткової інформації від органів державної влади, підприємств, установ, організацій та суб'єктів первинного фінансового моніторингу. Вимога спеціально уповноваженого органу щодо подання інформації, необхідної для виконання запиту відповідного органу іноземної держави, має містити посилання на номер та день реєстрації такого запиту у відповідному реєстрі спеціально уповноваженого органу.

Відмова або відстрочення у виконанні запиту щодо міжнародного співробітництва у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення здійснюється лише на підставі міжнародних договорів, стороною яких є Україна.

На виконання відповідного запиту уповноваженого органу іноземної держави спеціально уповноважений орган має право доручити суб'єкту первинного фінансового моніторингу зупинити чи поновити проведення або забезпечити проведення моніторингу фінансових (фінансової) операцій (операції) відповідної особи протягом строку, встановленого таким запитом.

4. Забезпечення міжнародного співробітництва у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення покладається на:

Міністерство юстиції України – щодо виконання судових рішень, які стосуються конфіскації доходів, одержаних злочинним шляхом;

Генеральну прокуратуру України – щодо вчинення процесуальних дій у межах кримінального провадження щодо легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення;

Службу безпеки України за участю Міністерства закордонних справ України – щодо подання пропозицій до комітетів Ради Безпеки ООН стосовно включення (виключення) фізичних або юридичних осіб до відповідних переліків;

Міністерство закордонних справ України – щодо звернення до Комітету Ради Безпеки ООН стосовно отримання дозволу на доступ до активів, що пов'язані з фінансуванням тероризму та стосуються фінансових операцій, зупинених відповідно до рішення, прийнятого на підставі резолюцій Ради Безпеки ООН, для покриття основних або надзвичайних витрат.

5. Доходи, одержані злочинним шляхом, що конфісковані у зв'язку з вироком (рішенням) суду у справі про легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення та підлягають поверненню в Україну або іноземну державу, спрямовуються відповідно до міжнародного договору України із цією державою щодо розподілу конфіскованих активів чи доходів від розміщення таких активів. Кошти, одержані Україною за таким міжнародним договором, зараховуються до Державного бюджету України, якщо інше не встановлено законом.

6. Суб'єкти державного фінансового моніторингу та правоохоронні органи здійснюють міжнародне співробітництво з відповідними органами іноземних держав з питань запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення відповідно до міжнародних договорів України чи з власної ініціативи.

7. Спеціально уповноважений орган та інші суб'єкти державного фінансового моніторингу у межах своїх повноважень забезпечують співробітництво з міжнародними, міжурядовими організаціями, діяльність яких спрямована на забезпечення міжнародного співробітництва у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, у тому числі з Групою з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF), Комітетом експертів Ради Європи з оцінки заходів протидії відмивання коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL), Європейським Союзом, Світовим банком, Міжнародним валютним фондом, Егмонтською групою підрозділів фінансових розвідок, Організацією Об'єднаних Націй.

8. В Україні відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та законів України визнаються вироки (рішення) судів, рішення інших компетентних органів іноземних держав, що набрали законної сили, стосовно осіб, які мають доходи, одержані злочинним шляхом, та щодо конфіскації доходів, одержаних злочинним шляхом, або еквівалентного їм майна, що перебувають на території України.

Конфісковані доходи, отримані злочинним шляхом, або еквівалентне їм майно на підставі відповідного міжнародного договору України можуть бути повністю або частково передані іноземній державі, судом або іншим компетентним органом якої винесено вирок (рішення) про конфіскацію.

9. Рішення про видачу іноземній державі осіб, крім громадян України та осіб без громадянства, що постійно проживають в Україні, які визнані винними на підставі вироку (рішення) суду у вчиненні злочинів, пов'язаних з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, приймається відповідно до міжнародних договорів України.

У разі коли Україна не має відповідного міжнародного договору з іноземною державою, що запитує видачу осіб, визначених в абзаці першому частини дев'ятої цієї статті, зазначені особи можуть бути видані за злочини, пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, виключно за умови дотримання принципу взаємності.

Розділ VIII.

**ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ
ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ,
ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, ТА ВІДНОВЛЕННЯ ПРАВ
І ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ ВЛАСНИКІВ**

**Стаття 24. Відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії
легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом**

1. Особи, які винні у порушенні вимог цього Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансували тероризм чи розповсюдження зброї масового знищення, несуть кримінальну, адміністративну та цивільно-правову відповідальність згідно із законом.

2. Юридичні особи, які здійснювали фінансові операції з легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансували тероризм чи розповсюдження зброї масового знищення, можуть бути ліквідовані за рішенням суду.

3. У разі невиконання (неналежного виконання) суб'єктом первинного фінансового моніторингу вимог цього Закону, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, до нього застосовуються такі штрафні санкції:

за порушення вимог щодо ідентифікації, верифікації, вивчення клієнтів (осіб) у випадках, передбачених законодавством, – у розмірі до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, – у розмірі до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян);

за невиявлення, несвоєчасне виявлення та порушення порядку реєстрації фінансових операцій, що відповідно до законодавства підлягають фінансовому моніторингу, – у розмірі до 800 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, – у розмірі до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян);

за неподання, несвоєчасне подання, порушення порядку подання або подання спеціально уповноваженому органу недостовірної інформації у випадках, передбачених законодавством, – у розмірі до 2000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, – у розмірі до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян);

за порушення порядку зупинення фінансової (фінансових) операції (операцій) – у розмірі до 2000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, – у розмірі до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян);

за неподання, подання не в повному обсязі, подання недостовірної інформації/документів, подання копій документів, у яких неможливо прочитати всі написані в них відомості, на запит суб'єкта державного фінансового моніторингу, необхідних для виконання ним функцій з державного регулювання і нагляду відповідно до цього Закону, або втрату документів (у тому числі інформації про рахунки або активи) – у розмірі до 2000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, – у розмірі до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян);

за порушення обов'язків, визначених цим Законом та/або нормативно-правовими актами у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та не зазначених в абзацах другому – шостому цієї частини, – у розмірі до 300 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, – у розмірі до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян).

4. Повторне (повторні) порушення суб'єктом первинного фінансового моніторингу вимог цього Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, тобто порушення, вчинене протягом трьох років

після дня виявлення суб'єктом державного фінансового моніторингу, який відповідно до цього Закону виконує функції з державного регулювання і нагляду за суб'єктом первинного фінансового моніторингу, аналогічного порушення, за яке до суб'єкта первинного фінансового моніторингу прийнято рішення про застосування санкції відповідно до цього Закону, тягне (тягнуть) за собою накладення штрафу на суб'єкта первинного фінансового моніторингу у розмірі до 3000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (для суб'єктів первинного фінансового моніторингу, які не є юридичними особами, – у розмірі до 400 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян).

5. У разі виявлення двох і більше будь-яких повторних порушень, вчинених суб'єктом первинного фінансового моніторингу, до нього додатково може бути застосовано санкцію у вигляді анулювання ліцензії або іншого спеціального дозволу на право провадження певних видів діяльності.

6. У разі порушення посадовою особою суб'єкта первинного фінансового моніторингу вимог цього Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму або фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, суб'єкт державного фінансового моніторингу, який відповідно до цього Закону виконує функції з державного регулювання і нагляду за суб'єктом первинного фінансового моніторингу, може відповідно до закону прийняти рішення про застосування до суб'єкта первинного фінансового моніторингу санкції у вигляді тимчасового відсторонення такої посадової особи від посади до усунення порушення.

7. Положення частин третьої – шостої цієї статті не поширюються на банки, філії іноземних банків.

У разі порушення банками, філіями іноземних банків вимог цього Закону, нормативно-правових актів Національного банку України, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, Національний банк України адекватно вчиненому порушенню або рівню загрози інтересам вкладників чи інших кредиторів банку має право застосувати заходи впливу відповідно та у порядку, визначеному Законом України «Про банки і банківську діяльність» та нормативно-правовими актами Національного банку України.

8. Санкції до суб'єктів первинного фінансового моніторингу, передбачені цією статтею, застосовуються суб'єктами державного фінансового моніторингу, які відповідно до цього Закону здійснюють функції з державного регулювання і нагляду за суб'єктами первинного фінансового моніторингу, протягом шести місяців з дня виявлення порушення, але не пізніше ніж через три роки з дня його вчинення, у порядку, встановленому відповідним суб'єктом державного фінансового моніторингу.

У разі вчинення суб'єктом первинного фінансового моніторингу (крім банків, філій іноземних банків) двох або більше порушень (у тому числі повторних порушень) вимог цього Закону та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, штрафні санкції накладаються в межах більшого розміру штрафу, встановленого за вид порушення з числа вчинених.

9. Рішення (постанова) суб'єкта державного фінансового моніторингу (його уповноваженої посадової особи) про застосування до суб'єкта первинного фінансового моніторингу санкцій, передбачених цією статтею, набирає законної сили з дати його (її) прийняття.

Рішення (постанова) суб'єкта державного фінансового моніторингу (його уповноваженої посадової особи) про застосування до суб'єкта первинного фінансового моніторингу штрафних санкцій, передбачених цією статтею, є виконавчим документом.

Рішення (постанова) суб'єкта державного фінансового моніторингу (його уповноваженої посадової особи) про застосування штрафних санкцій підлягає виконанню суб'єктом первинного фінансового моніторингу протягом п'ятнадцяти робочих днів з дня його (її) отримання, про що письмово повідомляється відповідному суб'єкту державного фінансового моніторингу, який відповідно до цього Закону виконує функції з державного регулювання і нагляду за суб'єктом первинного фінансового моніторингу.

У разі невиконання суб'єктом первинного фінансового моніторингу рішення (постанови) суб'єкта державного фінансового моніторингу (його уповноваженої посадової особи) про застосування штрафних санкцій у встановлений строк воно (вона) передається суб'єктом державного фінансового моніторингу до органів державної виконавчої служби для примусового виконання.

Оскарження рішення (постанови) суб'єкта державного фінансового моніторингу (його уповноваженої посадової особи) про застосування до суб'єкта первинного фінансового моніторингу штрафних санкцій, передбачених цією статтею, здійснюється в судовому порядку виключно з метою встановлення законності прийняття такого рішення (постанови) та не зупиняє виконання суб'єктом первинного фінансового моніторингу застосованої санкції.

Стаття 25. Неподання інформації спеціально уповноваженому органу

1. Неподанням інформації спеціально уповноваженому органу є:

неподання суб'єктом первинного фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, або додаткової інформації, що призвело до відсутності на обліку у спеціально уповноваженого органу належним чином оформленого та поданого зазначеним суб'єктом повідомлення;

неподання суб'єктом первинного фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, або додаткової інформації після отримання від спеціально уповноваженого органу повідомлення з ненульовими кодами помилок за окремими фінансовими операціями або в цілому щодо наданого таким суб'єктом повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, або про помилку під час опрацювання додаткової інформації, що призвело до відсутності на обліку у спеціально уповноваженого органу належним чином оформленого та поданого зазначеним суб'єктом повідомлення;

подання суб'єктом первинного фінансового моніторингу неналежним чином оформленого повідомлення після отримання від спеціально уповноваженого органу повідомлення з ненульовими кодами помилок за окремими фінансовими операціями або в цілому щодо наданого таким суб'єктом повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, або про помилку під час опрацювання додаткової інформації, що призвело до відсутності на обліку у спеціально уповноваженого органу належним чином оформленого та поданого зазначеним суб'єктом повідомлення;

неподання підприємством, установою, організацією, що не є суб'єктом первинного фінансового моніторингу, членом ліквідаційної комісії, ліквідатором, уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб або державним органом інформації у випадках, передбачених цим Законом.

Стаття 26. Несвочасне подання інформації спеціально уповноваженому органу

1. Несвочасним поданням інформації спеціально уповноваженому органу є:

подання суб'єктом первинного фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, або додаткової інформації з порушенням строків, передбачених цим Законом;

подання суб'єктом первинного фінансового моніторингу належним чином оформленого повідомлення з порушенням строків, передбачених цим Законом, після отримання від спеціально уповноваженого органу повідомлення з ненульовими кодами помилок за окремими фінансовими операціями або в цілому щодо наданого таким суб'єктом повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, або про помилку під час опрацювання додаткової інформації;

подання суб'єктом первинного фінансового моніторингу належним чином оформленого повідомлення після послідовного отримання від спеціально уповноваженого органу трьох і більше повідомлень з ненульовими кодами помилок за окремими фінансовими операціями або в цілому щодо поданого таким суб'єктом повідомлення про фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, або про помилку під час опрацювання додаткової інформації, крім випадків, коли така інформація подана спеціально уповноваженому органу без порушення строків, установлених пунктами 6, 7, 9, 10 і 12 частини другої статті 6 цього Закону;

подання суб'єктом первинного фінансового моніторингу, підприємством, установою, організацією, що не є суб'єктом первинного фінансового моніторингу, членом ліквідаційної комісії, ліквідатором, уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб або державним органом інформації на запит спеціально уповноваженого органу з порушенням строків, передбачених законодавством.

Стаття 27. Відновлення прав і законних інтересів

1. За рішенням суду доходи, одержані злочинним шляхом, підлягають конфіскації в дохід держави або повертаються їх власнику, права чи законні інтереси якого порушені, або відшкодовується їх вартість.

2. Правочини, спрямовані на легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення, визнаються недійсними у встановленому законом порядку.

3. Суб'єкти фінансового моніторингу, їх посадові особи та інші працівники не несуть відповідальності за шкоду, заподіяну юридичним і фізичним особам у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків під час проведення фінансового моніторингу, якщо вони діяли у межах завдань, обов'язків та у спосіб, що передбачені цим Законом.

4. Шкода, заподіяна юридичній або фізичній особі незаконними діями державних органів внаслідок здійснення ними заходів щодо протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, відшкодовується з Державного бюджету України в установленому законом порядку.

Розділ ІХ.

КОНТРОЛЬ І НАГЛЯД ЗА ВИКОНАННЯМ ЗАКОНІВ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЮ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ ТА ФІНАНСУВАННЮ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ЗНИЩЕННЯ

Стаття 28. Контроль за виконанням законів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення

1. Контроль за виконанням законів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення здійснюється органами державної влади в межах їх повноважень та в порядку, визначеному Конституцією та законами України.

2. Спеціально уповноважений орган щороку в березні подає Верховній Раді України за встановленою формою звіт про стан запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення за попередній рік.

Розділ Х.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через 90 днів з дня його опублікування.

Суб'єкт первинного фінансового моніторингу, який вчинив порушення Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, підлягає відповідальності на підставі закону, що діяв під час вчинення такого порушення (крім випадків, коли цим Законом пом'якшено або скасовано відповідальність за порушення вимог законодавства, що діяло на момент вчинення порушення).

Рішення про застосування до суб'єкта первинного фінансового моніторингу санкцій приймається суб'єктом державного фінансового моніторингу, який відповідно до цього Закону виконує функції державного регулювання і нагляду за цим суб'єктом первинного фінансового моніторингу, у визначеному законодавством порядку, що діє під час прийняття відповідного рішення.

2. Визнати таким, що втратив чинність, Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 1, ст. 2, № 5, ст. 48, № 14, ст. 104; 2004 р., № 36, ст. 433; 2006 р.,

№ 12, ст. 100; 2010 р., № 29, ст. 392; 2011 р., № 41, ст. 413; 2012 р., № 7, ст. 53, № 25, ст. 263; 2013 р., № 21, ст. 208, № 51, ст. 716; 2014 р., № 4, ст. 61, № 12, ст. 178, № 20-21, ст. 712).

3. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) статтю 166⁹ Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122) викласти в такій редакції:

«Стаття 166⁹. Порушення законодавства щодо запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»

Порушення вимог щодо ідентифікації, верифікації клієнта (представника клієнта), вивчення клієнта, уточнення інформації про клієнта; неподання, несвоєчасне подання, порушення порядку подання або подання центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, недостовірної інформації у випадках, передбачених законодавством; порушення вимог щодо зберігання офіційних документів, інших документів (у тому числі створені суб'єктом первинного фінансового моніторингу електронні документи), їх копії щодо ідентифікації осіб (клієнтів, представників клієнтів), а також осіб, яким суб'єктом первинного фінансового моніторингу було відмовлено у проведенні фінансових операцій, вивчення клієнта, уточнення інформації про клієнта, а також усіх документів, що стосуються ділових відносин (проведення фінансової операції) з клієнтом (включаючи результати будь-якого аналізу під час здійснення заходів щодо верифікації клієнта/поглибленої перевірки клієнта), а також даних про фінансові операції; порушення порядку зупинення фінансових (фінансової) операцій (операції), –

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб суб'єктів первинного фінансового моніторингу, громадян – суб'єктів підприємницької діяльності, членів ліквідаційної комісії, ліквідаторів або уповноважену особу Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Неподання, несвоєчасне подання або подання недостовірної інформації, пов'язаної з аналізом фінансових операцій, що стали об'єктом фінансового моніторингу, довідок та копій документів (у тому числі тих, що містять інформацію з обмеженим доступом) на запит центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, –

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ, організацій, громадян – суб'єктів підприємницької діяльності, які не є суб'єктами первинного фінансового моніторингу, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Розголошення в будь-якому вигляді інформації, що відповідно до закону є об'єктом обміну між суб'єктом первинного фінансового моніторингу та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, або факту її подання (одержання) особою, якій ця інформація стала відома у зв'язку з її професійною або службовою діяльністю, –

тягне за собою накладення штрафу від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

2) у статті 209 Кримінального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25 – 26, ст. 131):

абзац перший частини першої після слова «переміщення» доповнити словами «зміну їх форми (перетворення)»;

у пункті 1 примітки слова і цифри «(за винятком діянь, передбачених статтями 212 і 212¹ Кримінального кодексу України)» виключити;

3) частину першу статті 4 Господарського кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 18 – 22, ст. 144) доповнити абзацом сьомим такого змісту:

«відносини за участю суб'єктів господарювання, що виникають у процесі виконання вимог законодавства, яке регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»;

4) у Цивільному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40 – 44, ст. 356): частину першу статті 1074 після слів «фінансуванням тероризму» доповнити словами «чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення»;

частину другу статті 1075 після пункту 2 доповнити новим пунктом такого змісту:

«3) у випадках, передбачених законодавством, що регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

У зв'язку з цим пункт 3 вважати пунктом 4;

5) частину п'яту статті 117 Кодексу адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., №№ 35 – 37, ст. 446) доповнити пунктом 4 такого змісту:

«4) зупинення рішень Національного банку України про застосування до банків та інших осіб, які можуть бути об'єктом перевірки Національного банку України відповідно до закону, заходів впливу, санкцій, відкликання (позбавлення) відповідних ліцензій, виданих Національним банком України»;

6) у статті 216 Кримінального процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., №№ 9 – 13, ст. 88):

в абзаці першому частини третьої цифри «209» виключити;

частину п'яту викласти в такій редакції:

«5. У кримінальних провадженнях щодо злочинів, передбачених статтями 384, 385, 386, 387, 388 і 396 Кримінального кодексу України, досудове розслідування здійснюється слідчим того органу, до підслідності якого відноситься злочин, у зв'язку з яким почато досудове розслідування»;

доповнити статтю новими частинами такого змісту:

«6. У кримінальних провадженнях щодо злочинів, передбачених статтями 209 і 209¹ Кримінального кодексу України, досудове розслідування здійснюється слідчим того органу, який розпочав досудове розслідування або до підслідності якого відноситься суспільно небезпечне протиправне діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Досудове розслідування у провадженнях із легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, проводиться без попереднього або одночасного притягнення особи до кримінальної відповідальності за вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, у кримінальних провадженнях за статтею 209 Кримінального кодексу України у разі, коли, зокрема:

суспільно небезпечне протиправне діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, вчинено за межами України, а легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, – на території України;

факт вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, встановлений судом у відповідних процесуальних рішеннях.

7. Якщо під час досудового розслідування буде встановлено інші злочини, вчинені особою, щодо якої ведеться досудове розслідування, або іншою особою, якщо вони пов'язані із злочинами, вчиненими особою, щодо якої ведеться досудове розслідування, і які не підслідні тому органу, який здійснює у кримінальному провадженні досудове розслідування, прокурор, який здійснює нагляд за досудовим розслідуванням, у разі неможливості виділення цих матеріалів в окреме провадження своєю постановою визначає підслідність всіх цих злочинів»;

7) у Законі України «Про нотаріат» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 39, ст. 383; 2009 р., № 13, ст. 161; 2011 р., № 5, ст. 29; 2013 р., № 21, ст. 208, № 33, ст. 436; 2014 р., № 20 – 21, ст. 712):

статтю 8 після частини четвертої доповнити двома новими частинами такого змісту:

«Подання нотаріусом в установленому порядку та у випадках, передбачених Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», інформації цент-

ральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, не є порушенням нотаріальної таємниці.

Нотаріус не несе дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, інформації про фінансову операцію, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам, та за інші дії, якщо він діяв у межах виконання Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

У зв'язку з цим частини п'яту – одинадцяту вважати відповідно частинами сьомою – тринадцятою; у пункті 9 частини першої статті 49 слова «цим Законом» замінити словом «законом»;

8) у Законі України «Про Національний банк України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 29, ст. 238 із наступними змінами):

статтю 7 доповнити пунктом 30 такого змісту:

«30) здійснює державне регулювання та нагляд у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення за небанківськими фінансовими установами-резидентами, які є платіжними організаціями та/або членами/учасниками платіжних систем у частині надання ними фінансової послуги щодо переказу коштів на підставі відповідних ліцензій, зокрема Національного банку України (крім операторів поштового зв'язку в частині здійснення ними переказу коштів)»;

абзац дев'ятнадцятий пункту 1 статті 15 викласти в такій редакції:

«про застосування заходів впливу (санкцій) до банків та інших осіб, діяльність яких перевіряється Національним банком України відповідно до законів України «Про банки і банківську діяльність», «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні». Правління Національного банку України має право делегувати уповноваженому органу (посадовій особі) Національного банку України повноваження щодо застосування до банків та інших осіб, діяльність яких перевіряється Національним банком України відповідно до зазначених законів, окремих заходів впливу (санкцій) у порядку, встановленому нормативно-правовими актами Національного банку України»;

9) у статті 8 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 40, ст. 365; 2010 р., № 48, ст. 564; 2011 р., № 23, ст. 160, № 45, ст. 484):

частину сьому доповнити абзацом шостим такого змісту:

«подає в установленому порядку та у випадках, передбачених Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», інформацію центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»;

після частини сьомої доповнити новою частиною такого змісту:

«8. Бухгалтер не несе дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, інформації про фінансову операцію, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам, та за інші дії, якщо він діяв у межах виконання Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

У зв'язку з цим частину восьму вважати частиною дев'ятою;

10) статтю 21 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 36, ст. 299; 2002 р., № 17, ст. 121; 2010 р., № 9, ст. 76, 2012 р., № 36, ст. 419; 2014 р., № 28, ст. 935) після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

«Два і більше будь-яких повторних порушень вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» та/або нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, може бути підставою для анулювання ліцензії на право провадження певних видів діяльності».

У зв'язку з цим частини другу – восьму вважати відповідно частинами третьою – дев'ятою;

11) у Законі України «Про банки і банківську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 5 – 6, ст. 30 із наступними змінами):

статтю 2 доповнити з урахуванням алфавітного порядку терміном такого змісту:

«банк-оболонка – банк, інша фінансова установа – нерезидент, що не має постійного місцезнаходження та не провадить діяльність за місцем своєї реєстрації та/або не підлягає відповідному нагляду в державі (на території) за місцем свого розташування»;

абзац четвертий пункту 4 частини третьої статті 17 доповнити словами «джерела походження таких коштів»;

у статті 34:

абзац четвертий пункту 2 частини восьмої після слів «статутного капіталу банку» доповнити словами «джерела походження таких коштів»;

частину десяту доповнити пунктом 3¹ такого змісту:

«3¹) документи, визначені Національним банком України, що дають змогу зробити висновок про джерела походження коштів, які використовуватимуться фізичною особою для набуття або збільшення істотної участі у банку»;

у статті 62:

частину першу доповнити пунктом 8 такого змісту:

«8) іншим банкам у випадках, передбачених цим Законом та Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»;

частину дванадцятку викласти в такій редакції:

«Положення частин другої та четвертої цієї статті не поширюються на випадки подання центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, інформації у випадках, передбачених законом, та органам доходів і зборів – інформації про відкриття (закриття) рахунків платників податків відповідно до статті 69 Податкового кодексу України»;

назву глави 11 доповнити словами «фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»;

статті 63 і 64 викласти в такій редакції:

«Стаття 63. Запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»

Національний банк України під час здійснення нагляду за діяльністю банків проводить перевірку банків з питань дотримання ними вимог законодавства, яке регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, та достатності заходів для запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

Стаття 64. Обов'язок щодо ідентифікації клієнтів

Банкам забороняється:
відкривати та вести анонімні (номерні) рахунки;

встановлювати кореспондентські відносини з банками-оболонками, а також з банками та іншими фінансовими установами – нерезидентами, що підтримують кореспондентські відносини з банками-оболонками;

вступати в договірні відносини (проводити валютно-обмінні фінансові операції, фінансові операції з банківськими металами, з готівкою (готівковими коштами) з клієнтами – юридичними чи фізичними особами:

у разі коли виникає сумнів стосовно того, що особа виступає не від власного імені;

яких включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності або щодо яких застосовано міжнародні санкції;

в інших випадках, встановлених законом.

Банк зобов'язаний ідентифікувати та верифікувати відповідно до вимог законодавства України:

клієнтів (крім банків, зареєстрованих в Україні), що відкривають рахунки в банку;

клієнтів, які здійснюють фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу;

клієнтів (осіб) у разі виникнення підозри в тому, що їх фінансові операції (фінансова операція) можуть (може) бути пов'язані (пов'язана) з фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення;

клієнтів, які проводять перекази без відкриття рахунка на суму, що дорівнює чи перевищує 15000 гривень, або на суму, еквівалентну зазначеній сумі, в тому числі в іноземній валюті, банківських металах, інших активах, одиницях вартості, але є меншою ніж 150000 гривень, або на суму, еквівалентну зазначеній сумі, в тому числі в іноземній валюті, банківських металах, інших активах, одиницях вартості;

клієнтів, що здійснюють фінансові операції з готівкою без відкриття рахунка на суму, що дорівнює або перевищує 150000 гривень, або у сумі, еквівалентній зазначеній сумі, в тому числі в іноземній валюті, банківських металах, інших активах;

клієнтів, у яких банк залучає кошти на умовах субординованого боргу;

клієнтів, що укладають з банком кредитні договори, договори про зберігання цінностей або надання в майновий найм (оренду) індивідуального банківського сейфа, що охороняється банком;

осіб (крім банків, зареєстрованих в Україні), з якими банк як професійний учасник ринку цінних паперів укладає договори для здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів (фондовому ринку). З дня укладення договору така особа є клієнтом банку;

осіб, уповноважених діяти від імені зазначених клієнтів/осіб (представника клієнта);

клієнтів (осіб), визначених нормативно-правовим актом Національного банку України з питань здійснення фінансового моніторингу.

Банк здійснює ідентифікацію, верифікацію клієнта (особи, представника клієнта) і вживає заходів відповідно до законодавства, яке регулює відносини у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, до відкриття рахунка клієнту, укладення договорів чи здійснення фінансових операцій, зазначених у частині другій цієї статті.

Банк має право витребувати, а клієнт (особа, представник клієнта) зобов'язаний надати документи і відомості, необхідні для здійснення ідентифікації та/або верифікації (в тому числі встановлення ідентифікаційних даних кінцевих бенефіціарних власників (контролерів), аналізу та виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та інші передбачені законодавством документи та відомості, які витребує банк з метою виконання вимог законодавства, яке регулює відносини у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

У разі ненадання клієнтом (особою, представником клієнта) документів, необхідних для здійснення ідентифікації та/або верифікації (в тому числі встановлення ідентифікаційних даних кінцевих бенефіціарних власників (контролерів), аналізу та виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, рахунок не відкривається, зазначені в частині другій цієї статті договори (фінансові операції) не укладаються (не здійснюються).

Банк має право відмовитися від встановлення (підтримання) договірних відносин (у тому числі шляхом розірвання договірних відносин) чи проведення фінансової операції у разі встановлення клієнту неприйнятно високого ризику за результатами оцінки чи переоцінки ризику.

Банк має право витребувати інформацію, яка стосується ідентифікації клієнта (в тому числі керівників клієнта – юридичної особи, представника клієнта), вивчення клієнта, уточнення інформації про клієнта, здійснення поглибленої перевірки клієнта, в органів державної влади, державних реєстраторів, банків, інших юридичних осіб, а також здійснювати заходи щодо збору такої інформації з інших джерел.

Банк зобов'язаний витребувати в органів державної влади, державних реєстраторів, банків, інших юридичних осіб інформацію (офіційні документи), необхідну (необхідні) для аналізу відповідності фінансової операції змісту його діяльності та фінансовому стану.

Органи державної влади, державні реєстратори, банки, інші юридичні особи зобов'язані протягом десяти робочих днів з дня отримання запиту безоплатно надати банку таку інформацію»;

статтю 65 виключити;

частину першу статті 73 після слів «банківського законодавства» доповнити словами «законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму»;

статтю 74 доповнити частинами третьою та четвертою такого змісту:

«Заходи впливу до банків, філій іноземних банків за порушення вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму можуть бути застосовані Національним банком України протягом шести місяців з дня виявлення порушення, але не пізніше як через три роки з дня його вчинення.

Рішення Національного банку України про застосування до банку, філії іноземного банку заходу впливу у вигляді накладення штрафу є виконавчим документом та набирає законної сили з дати його прийняття. У разі невиконання банком, філією іноземного банку такого рішення воно передається Національним банком України до органів державної виконавчої служби для примусового виконання»;

у пункті 4 частини першої статті 76 слова «запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» виключити;

частину другу статті 77 доповнити пунктом 3 такого змісту:

«3) систематичного порушення банком законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, що створює загрозу інтересам вкладників чи інших кредиторів банку»;

12) у Законі України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 1, ст. 1; 2003 р., № 14, ст. 104; 2010 р., № 29, ст. 392, № 37, ст. 496; 2011 р., № 1, ст. 3, № 52, ст. 591; 2014 р., № 22, ст. 816):

статтю 18 викласти в такій редакції:

«Стаття 18. Запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом

Фінансовим установам під час здійснення (надання) фінансових послуг забороняється вступати в договірні відносини з анонімними особами, відкривати та вести анонімні (номерні) рахунки.

Фінансовим установам забороняється вступати в договірні відносини з клієнтами – юридичними чи фізичними особами у разі, коли виникає сумнів стосовно того, що особа виступає не від власного імені.

Органи, що здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, мають право вимагати від юридичних осіб, які звертаються із заявами про включення до відповідних державних реєстрів фінансових установ та/або видачу ліцензій для здійснення діяльності з надання фінансових послуг (далі – заявники), а заявники повинні забезпечити в обсязі, визначеному відповідними органами, що здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг:

розкриття інформації про кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) заявників та про голову і членів наглядового та виконавчого органу заявників;

підтвердження на підставі офіційних документів (засвідчених у встановленому порядку їх копій) джерел походження коштів, за рахунок яких сформовано статутний (складений) капітал заявників.

Присутність осіб, які мають не погашену або не зняту в установленому порядку судимість, у складі власників істотної участі у статутному (складеному) капіталі або у складі голів та членів наглядового та виконавчого органів, а також неможливість підтвердження джерел походження коштів,

за рахунок яких сформовано статутний (складений) капітал, є підставами для відмови у включенні заявника до відповідного державного реєстру фінансових установ та/або відмови у видачі заявнику ліцензій для здійснення діяльності з надання фінансових послуг»;

пункт 9 частини першої статті 28 доповнити словами «а також інших юридичних осіб та фізичних осіб, які здійснюють діяльність з надання фінансових послуг, для якої законом встановлені вимоги щодо одержання ліцензії та/або реєстрації, без відповідної ліцензії та/або реєстрації»;

у статті 32:

частину першу доповнити абзацом другим такого змісту:

«Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, має право в рамках міжнародного співробітництва укладати в письмовій формі міжнародні договори (угоди, меморандуми, протоколи тощо) міжвідомчого характеру або документи, які не регулюються міжнародним правом (далі – міжвідомчі договори), чи приєднуватися до них»;

абзац третьої частини другої після слова «України» доповнити словами «а також»;

пункт 1 частини першої статті 40 доповнити словами «та/або вжити заходів для усунення причин, що сприяли вчиненню порушення»;

13) статтю 46 Закону України «Про страхування» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 7, ст. 50) викласти в такій редакції:

«Стаття 46. Міжнародні договори та міжнародне співробітництво

Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, на території України застосовуються правила міжнародного договору.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, відповідно до своєї компетенції здійснює міжнародне співробітництво у частині обміну досвідом та інформацією, пов'язаною з наглядом за страховою діяльністю, з міжнародними організаціями, відповідними органами нагляду за страховою діяльністю інших держав та організаціями (асоціаціями) органів нагляду за страховою діяльністю.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, має право в рамках міжнародного співробітництва:

укладати в письмовій формі угоди (договори, меморандуми, протоколи тощо) у вигляді міжнародних договорів міжвідомчого характеру або документів, які не регулюються міжнародним правом (далі – міжвідомчі договори), чи приєднуватися до них;

подавати і одержувати у випадках і порядку, визначених міжвідомчими договорами, інформацію з обмеженим доступом з питань діяльності окремих страховиків (перестраховиків);

використовувати інформацію з обмеженим доступом, одержану у рамках міжнародного співробітництва, для цілей державного нагляду за страховою діяльністю.

Інформація, одержана національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, у рамках міжнародного співробітництва, становить професійну таємницю та може бути подана третім особам лише за умови попередньої згоди особи, що подала таку інформацію, або на інших умовах, визначених цією особою.

Якщо укладеним національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, міжвідомчим договором встановлені вимоги щодо правового режиму та цілей використання інформації з обмеженим доступом, одержаної національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, в рамках міжнародного співробітництва, особи, яким подається така інформація, повинні дотримуватися вимог, установлених міжвідомчим договором»;

14) частину п'яту статті 21 Закону України «Про кредитні спілки» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 15, ст. 101; 2005 р., № 16, ст. 259; 2010 р., № 46, ст. 539; 2014 р., № 20 – 21, ст. 712) після абзацу першого доповнити новим абзацом такого змісту:

«Обмеження стосовно отримання від кредитної спілки інформації, передбачені цією частиною, не поширюються на працівників Уповноваженого органу, які діють в межах повноважень, наданих Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», а також на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та

протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, у випадках, визначених Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

У зв'язку з цим абзаци другий і третій вважати відповідно абзацами третім і четвертим;

15) абзац тринадцятий статті 1 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 25, ст. 180; 2010 р., № 29, ст. 392; 2011 р., № 43, ст. 449; 2014 р., № 5, ст. 62, № 29, ст. 946) замінити трьома абзацами такого змісту:

«фінансування тероризму – надання чи збір активів будь-якого роду з усвідомленням того, що їх буде використано повністю або частково:

для будь-яких цілей окремим терористом, терористичною групою або терористичною організацією;

для організації, підготовки і вчинення окремим терористом, терористичною групою або терористичною організацією визначеного Кримінальним кодексом України терористичного акту, втягнення у вчинення терористичного акту, публічних закликів до вчинення терористичного акту, створення терористичної групи чи терористичної організації, сприяння вчиненню терористичного акту, будь-якої іншої терористичної діяльності, а також спроби здійснення таких дій».

У зв'язку з цим абзаци чотирнадцятий – двадцять другий вважати відповідно абзацами шістнадцятим – двадцять четвертим;

16) у Законі України «Про аудиторську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 44, ст. 432; 2013 р., № 14, ст. 89):

частину другу статті 6 після слів «цього Закону» доповнити словами «Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»;

статтю 19 доповнити пунктом 8 такого змісту:

«8) подавати в установленому порядку та у випадках, передбачених Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», інформацію центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, та центральному органу виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Подання аудитором (аудиторською фірмою) в установленому порядку інформації центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, та центральному органу виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, не є порушенням комерційної таємниці»;

статтю 22 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«Аудитор та аудиторська фірма не несуть дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, інформації про фінансову операцію, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам, та за інші дії, якщо вони діяли в межах виконання Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»;

17) частину третю статті 28 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 18, ст. 141) після слів «органи доходів і зборів» доповнити словами «центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову та митну політику, і його територіальні органи, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації

(відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»;

18) частину другу статті 17 Закону України «Про виконавче провадження» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 19 – 20, ст. 142; 2014 р., № 12, ст. 178) доповнити пунктом 10 такого змісту:

«10) рішення (постанови) суб'єктів державного фінансового моніторингу (їх уповноважених посадових осіб), якщо їх виконання за законом покладено на державну виконавчу службу»;

19) у частині другій статті 41 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 32 – 33, ст. 413):

абзац чотирнадцятий доповнити словами «на строк не менше п'яти років з дати визнання особи банкрутом»;

після абзацу вісімнадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

«подає в установленому порядку та у випадках, передбачених Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», інформацію центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

У зв'язку з цим абзац дев'ятнадцятий вважати абзацом двадцятим;

20) статтю 23 Закону України «Про громадські об'єднання» (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 1, ст. 1; 2014 р., № 17, ст. 593, № 20 – 21, ст. 712) доповнити частиною сьомою такого змісту:

«7. Громадські об'єднання зобов'язані:

1) зберігати правоустановчі документи, документи, в яких міститься інформація про діяльність, яка здійснена відповідно до мети (цілей) та завдань; інформацію та відомості, достатні для ідентифікації згідно з вимогами закону кінцевих бенефіціарних власників (контролерів), у тому числі засновників, керівників, керівних органів та довірених осіб. Ця інформація не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом;

2) готувати річні фінансові звіти із зазначенням детального аналізу доходів і витрат;

3) здійснювати заходи контролю, щоб забезпечити зарахування і витрачання повністю всіх коштів у спосіб, що узгоджується з цілями та завданнями заявленої діяльності громадського об'єднання;

4) забезпечити ведення обліку та зберігання не менше п'яти років усіх необхідних облікових документів стосовно внутрішніх та міжнародних операцій, а також інформації, зазначеної у пунктах 1 і 2 цієї частини, і надавати її компетентним державним органам на відповідний запит, а також в інших випадках, передбачених законодавством»;

21) статтю 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 27, ст. 282) доповнити частинами шостою і сьомою такого змісту:

«6. Подання адвокатом в установленому порядку та у випадках, передбачених Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», інформації центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, не є порушенням адвокатської таємниці.

7. Адвокат не несе дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, інформації про фінансову операцію, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам, та за інші дії, якщо він діяв у межах виконання Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

4. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади актів, необхідних для реалізації цього Закону, а також приведення їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

5. Національному банку України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України

м. Київ
14 жовтня 2014 року
№ 1702-VII

П. ПОРОШЕНКО

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
від 19 листопада 2014 р. № 632**

**Про затвердження Порядку придбання акцій банків
в обмін на облігації внутрішньої державної позики**

Кабінет Міністрів України постановляє:

Затвердити Порядок придбання акцій банків в обмін на облігації внутрішньої державної позики, що додається.

Прем'єр-міністр України

А. ЯЦЕНЮК

*ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 19 листопада 2014 р. № 632*

**ПОРЯДОК
придбання акцій банків в обмін на облігації
внутрішньої державної позики**

1. Цей Порядок визначає механізм придбання акцій додаткової емісії банку в обмін на облігації внутрішньої державної позики державою в особі:

1) Кабінету Міністрів України – у разі капіталізації банку, 100 відсотків статутного капіталу якого належать державі (державний банк);

2) Мінфіну – у разі капіталізації:

неплатоспроможного банку, якщо держава бере участь у його виведенні з ринку;

банку, в якому держава володіє часткою понад 75 відсотків (крім санаційного банку), в тому числі того, що бере участь у виведенні неплатоспроможного банку з ринку;

банку з недостатнім рівнем капіталу.

2. Придбання акцій здійснюється за пропозицією Національного банку на підставі рішення Кабінету Міністрів України.

Проект зазначеного рішення вноситься на розгляд Кабінету Міністрів України Мінфіном з урахуванням рекомендацій і пропозицій Експертно-аналітичної ради з питань участі держави у статутному капіталі банків, утвореної постановою Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 105 (Офіційний вісник України, 2014 р., № 33, ст. 883), щодо можливої участі держави у статутному капіталі банку.

3. Після прийняття рішення про придбання акцій банку Мінфін випускає та вносить до статутного капіталу банку облігації внутрішньої державної позики на суму, що відповідає розміру, визначеному рішенням Кабінету Міністрів України про капіталізацію банку, та відповідно до законодавства вживає заходів до оформлення корпоративних прав держави та належного управління ними.

У разі коли держава не набуває частки у статутному капіталі банку в такому розмірі, Мінфін припиняє дії стосовно капіталізації банку, про що повідомляє Кабінетові Міністрів України з поданням відповідних пропозицій.

4. Для розгляду питання придбання акцій банку, 100 відсотків статутного капіталу якого належать державі, чи банку, в якому держава володіє часткою понад 75 відсотків, Національний банк подає Кабінетові Міністрів України пропозицію щодо визначення розміру додаткової капіталізації банку за результатами діагностичного обстеження банку, матеріали якого подаються банком Мінфіну.

Кабінет Міністрів України приймає рішення про придбання акцій такого банку з урахуванням розміру додаткової капіталізації банку за результатами діагностичного обстеження та/або результатів аналізу господарсько-фінансової діяльності банку.

5. Держава може брати участь у капіталізації банку з недостатнім рівнем капіталу за таких умов:

1) банк відповідає критеріям, що може бути підставою для участі держави у статутному капіталі (в частині капіталізації банків), визначеним Експертно-аналітичною радою з питань участі держави у статутному капіталі банків;

2) загальними зборами учасників банку прийнято рішення про:

капіталізацію банку за участю держави;

набуття державою права власності на акції банку або права розпоряджатися та користуватися акціями банку в обсязі не менш як 75 відсотків плюс одна акція;

зменшення розміру статутного капіталу банку на максимальну суму збитків, розрахованих за результатами діагностичного обстеження;

збільшення розміру статутного капіталу банку за рахунок вкладів (депозитів) власників істотної участі, що володіють не менш як 10 відсотками статутного капіталу, членів спостережної ради, правління, ревізійної комісії банку;

проведення аудиторською фірмою аналізу господарсько-фінансової діяльності банку на вимогу Мінфіну;

зменшення розміру статутного капіталу банку на суму збитків, визначених за результатами аналізу господарсько-фінансової діяльності банку, проведеного на вимогу Мінфіну;

погодження на призначення за поданням Мінфіну на посаду радника голови правління банку уповноваженої особи, яка від імені держави проводить моніторинг і звітує про пріоритетні напрями діяльності та розроблення і виконання плану операційної та/або структурної реструктуризації, складає звіти на постійній основі і подає їх структурному підрозділові Мінфіну з питань участі держави у капіталізації банків, який виконує функцію з управління корпоративними правами держави в банках, у капіталізації яких взяла участь держава;

3) подання банком:

матеріалів щодо діагностичного обстеження банку, завірених аудиторською фірмою;

копій рішень загальних зборів банку, зазначених у підпункті 2 цього пункту, засвідчених у встановленому порядку;

документів, що підтверджують:

– зменшення розміру статутного капіталу банку на максимальну суму збитків, розрахованих за результатами діагностичного обстеження;

– збільшення розміру статутного капіталу банку за рахунок вкладів (депозитів) власників істотної участі, що володіють не менш як 10 відсотками статутного капіталу, членів спостережної ради, правління, ревізійної комісії банку та наявність їх згоди на спрямування зазначених коштів на збільшення розміру статутного капіталу банку, зокрема договору купівлі-продажу акцій;

– зменшення розміру статутного капіталу банку на суму збитків, визначених за результатами аналізу господарсько-фінансової діяльності банку, проведеного на вимогу Мінфіну;

4) подання Національним банком Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо визначення розміру необхідної додаткової капіталізації банку з урахуванням зменшення розміру його статутного капіталу на максимальну суму збитків, розрахованих за результатами діагностичного обстеження банку, до якої додаються:

висновок Національного банку про відповідність банку критеріям, зазначеним у підпункті 1 цього пункту;

пропозиції щодо визначення обсягу, на який необхідно збільшити статутний капітал банку;

інформація про власників істотної участі, що володіють не менш як 10 відсотками статутного капіталу банку.

6. Держава може брати участь у виведенні неплатоспроможного банку з ринку за умови, що банк відповідає таким критеріям:

1) частка загальних активів банку становить 2 відсотки чи більше розміру загальних активів банків України та/або обсяг вкладів (депозитів) фізичних та юридичних осіб банку становить 2 відсотки чи більше загального розміру вкладів (депозитів) фізичних та юридичних осіб у банках України;

2) уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб забезпечено зменшення розміру статутного капіталу неплатоспроможного банку до 1 гривні.

7. Для розгляду питання щодо участі держави у капіталізації неплатоспроможного банку чи банку, в якому держава володіє часткою понад 75 відсотків, який бере участь у виведенні неплатоспроможного банку з ринку, Національний банк подає Кабінетові Міністрів України пропозицію, яка повинна містити:

1) підтвердження відповідності критерію, зазначеного в підпункті 1 пункту 6 цього Порядку;

2) мінімальний необхідний обсяг участі держави в капіталізації неплатоспроможного банку, розрахований на основі відповідного висновку незалежного аудитора.

8. У день прийняття Кабінетом Міністрів України рішення про участь держави у капіталізації неплатоспроможного банку чи банку, в якому держава володіє часткою понад 75 відсотків, який бере участь у виведенні неплатоспроможного банку з ринку, Мінфін повідомляє про таке рішення Фондові гарантування вкладів фізичних осіб.

У день надходження зазначеного повідомлення уповноважена особа Фонду забезпечує вжиття заходів, визначених статтею 41¹ Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», щодо додаткового розміщення акцій неплатоспроможного банку.

Нормативні акти Національного банку України

*Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
28 листопада 2013 р. за № 2039/24571*

**ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 7 листопада 2013 р. № 440**

**Про затвердження нормативно-правового акта
з питань здійснення закупівель товарів, робіт і послуг**

Із змінами і доповненнями, внесеними
постановами Правління Національного банку України
від 21 травня 2014 року № 297,
від 31 жовтня 2014 року № 695

З метою координації процесу планування, удосконалення організації та здійснення Національним банком України закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, а також відповідно до статті 2 Закону України «Про здійснення державних закупівель» Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Положення про здійснення Національним банком України закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, що додається.
2. Генеральному департаменту регулювання грошового обігу (Нестеренко В. М.) після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України довести зміст цієї постанови до відома структурних підрозділів центрального апарату, територіальних управлінь, структурних підрозділів та одиниць Національного банку України для використання в роботі.
3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Ричаківську В. І.
4. Постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

Голова І. В. Соркін

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
07.11.2013 № 440

ПОЛОЖЕННЯ

про здійснення Національним банком України закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком

І. Загальні положення

1. Це Положення розроблене відповідно до абзацу другого частини третьої статті 2 Закону України «Про здійснення державних закупівель», Закону України «Про Національний банк України», інших нормативно-правових актів.

2. Це Положення визначає порядок створення конкурсних комісій та Центральної конкурсної комісії Національного банку України, загальні організаційні та процедурні засади їх діяльності, здійснення закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком за кошти Національного банку України (далі – Національний банк).

3. У цьому Положенні наведені нижче терміни вживаються в таких значеннях:

виконавець – резидент чи нерезидент, який згідно з укладеним договором здійснює поставку товару (товарів), виконання робіт, надання послуги (послуг) відповідальному замовнику;

відповідальні замовники – структурні підрозділи центрального апарату, структурні одиниці та підрозділи, територіальні управління Національного банку (далі – структурні підрозділи);

додаткова (нагальна) потреба – необхідність у закупівлі товарів, робіт чи послуг, яка виникла внаслідок непередбачуваних обставин, у тому числі у зв'язку зі збільшенням обсягів виробництва, на виконання рішень і доручень керівництва Національного банку тощо;

Експертна рада з питань дизайну пам'ятних монет України – дорадчий орган з питань дизайну пам'ятних монет України, що створений у встановленому порядку при Національному банку з метою отримання високохудожніх, кваліфіковано виконаних ескізів (дизайну) інвестиційних, пам'ятних, ювілейних і сувенірних монет;

забезпечення виконання договору про закупівлю – надання виконавцем відповідальному замовнику гарантій виконання ним вимог договору про закупівлю, включаючи такі способи забезпечення, як перерахування коштів на рахунок замовника, банківська гарантія, порука тощо;

забезпечення конкурсної пропозиції – надання учасником конкурсу відповідальному замовнику гарантій виконання своїх зобов'язань у зв'язку з поданням конкурсної пропозиції, у тому числі такі види забезпечення, як перерахування коштів на рахунок замовника, банківська гарантія, порука тощо;

запит (конкурсна документація) – документація, що розробляється і затверджується відповідальним замовником та безоплатно подається учасникам конкурсу (фізичним/юридичним особам) для підготовки ними конкурсних пропозицій;

конкурс – здійснення конкурентного відбору учасників з метою визначення переможця згідно з процедурами, установленими цим Положенням;

конкурсна комісія – група спеціалістів відповідального замовника, створена для організації та проведення процедур закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, згідно з цим Положенням;

обрання переможця – прийняття конкурсною комісією пропозиції учасника, яку визнано найкращою за результатами оцінки, та надання згоди на укладення договору;

послуги – будь-який предмет закупівлі (крім товарів і робіт), уключаючи діяльність з переробки давальницької сировини та послуги виробничого характеру сторонніх організацій з утримання та експлуатації виробничого устаткування та обладнання, що використовується в технологічному процесі з розроблення дизайну, виготовлення захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберігання, транспортування та обліку, послуги щодо забезпечення функціонування та обслуговування систем безпеки, охоронні послуги, послуги з поточного ремонту приміщень будівель і споруд, науково-дослідна чи консультативна діяльність, уключаючи нові технології, системи захисту, експертизи, оцінки, підготовки висновків, а також навчання працівників тощо;

потреба – необхідність у закупівлі товарів, робіт чи послуг, що обумовлена виробничою діяльністю, умовами експлуатації устаткування та обладнання, технологічними процесами тощо та пов'язана із забезпеченням виконання завдань і функцій Національного банку та його структурних підрозділів;

предмет закупівлі – товари, роботи чи послуги, які закуповуються в межах визначеної відповідальним замовником потреби залежно від планів виробництва, призначення, технічних та якісних характеристик, розрахованих обсягів та кількості, способу використання тощо;

пропозиція (конкурсна пропозиція) – пропозиція щодо предмета закупівлі, яка готується та подається учасником відповідальному замовнику відповідно до вимог запиту (конкурсної документації);

пов'язана особа – уживається в значенні, наведеному в Законі України «Про здійснення державних закупівель» у частині, що стосується цього Положення;

роботи – проектування, будівництво нових, розширення, реконструкція, технічне переоснащення, капітальний ремонт та реставрація наявних будівель і споруд виробничого і невиробничого призначення; виробничих приміщень (у яких розташовані виробничі потужності, цехи, дільниці тощо, автоматизовані системи й комплекси, обладнання та устаткування); невиробничих приміщень; касових вузлів, грошових сховищ, приміщень оброблення готівки та інших цінностей з допоміжними приміщеннями, приміщень систем і обладнання газового пожежогасіння, боксів інкасації, приміщень приймання-передавання готівки та інших цінностей, комор зберігання готової продукції; супутні товари і послуги для забезпечення функціонування та обслуговування будівель і споруд, транспорту, технологічного та іншого обладнання, машин, автоматизованих систем, підготовки і навчання персоналу, забезпечення охорони об'єктів і майна, охорони праці та навколишнього середовища тощо;

товари – продукція будь-якого виду виробничого та загальновиробничого призначення, пов'язана з розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, виробниче, інструментальне, технологічне, лабораторне устаткування, обладнання, системи відеоконтролю за технологічним процесом, у тому числі автоматизовані системи контролю за якістю захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України в процесі виробництва, механізми, пристрої тощо, що використовуються в технологічному процесі, а також супутні товари та послуги, пов'язані з поставкою товарів, їх монтажем, пусконаладжуванням тощо, якщо вартість таких послуг не перевищує вартості самих товарів;

учасник процедури закупівлі (далі – учасник) – будь-яка фізична чи юридична особа (резидент або нерезидент), яка підтвердила намір узяти участь у процедурі закупівлі шляхом подання конкурсної пропозиції щодо поставки товару, виконання робіт чи надання послуг або пропозиції на переговорах у разі застосування процедури закупівлі в одного учасника;

Центральна конкурсна комісія Національного банку України (далі – Центральна конкурсна комісія) – група службових (посадових) та інших осіб відповідальних замовників та центрального апарату Національного банку, створена для розгляду і погодження відповідних етапів процедур закупівель, що проводяться конкурсними комісіями, згідно з цим Положенням.

Терміни «об'єкт будівництва», «будівля», «споруда» уживаються в значеннях, наведених у державних будівельних нормах України.

4. Відповідальні замовники створюють конкурсні комісії з метою організації та здійснення процедур закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком.

5. Конкурсні комісії здійснюють організацію і проведення процедур закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, за умови, що очікувана

вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 100 тис. грн. (у будівництві – 300 тис. грн.), або еквівалентну суму в іноземній валюті, а робіт – 1 млн грн., або еквівалентну суму в іноземній валюті.

У разі виникнення додаткової (нагальної) потреби в проведенні процедур закупівель товарів, робіт чи послуг конкурсні комісії здійснюють організацію і проведення закупівель за умови, що очікувана вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 100 тис. грн. (у будівництві – 300 тис. грн.), або еквівалентну суму в іноземній валюті, а робіт – 1 млн грн., або еквівалентну суму в іноземній валюті.

6. У разі проведення закупівлі товару (товарів), послуги (послуг), очікувана вартість яких перевищує 1,2 млн грн., або еквівалентну суму в іноземній валюті, робіт, очікувана вартість яких перевищує 2,0 млн грн., або еквівалентну суму в іноземній валюті, запит (конкурсна документація), а також рішення конкурсної комісії щодо обрання переможця погоджуються з Центральною конкурсною комісією.

7. Рішення конкурсної комісії щодо застосування процедури закупівлі в одного учасника на закупівлю товару (товарів) чи послуги (послуг), очікувана вартість яких перевищує 500 тис. грн., або еквівалентну суму в іноземній валюті, а також робіт, очікувана вартість яких перевищує 1,5 млн грн., або еквівалентну суму в іноземній валюті, потребує погодження з Центральною конкурсною комісією.

II. Принципи проведення закупівлі. Планування закупівель

1. Закупівля товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, має здійснюватися з урахуванням таких принципів:

- добросовісна конкуренція серед учасників;
- раціональне використання коштів, передбачених на закупівлю товарів, робіт і послуг;
- недискримінація учасників;
- об'єктивна та неупереджена оцінка пропозицій учасників;
- забезпечення конфіденційності інформації щодо проведених процедур закупівель;
- запобігання корупційним діям і зловживанням.

2. Підставою для здійснення закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, є план закупівель (додаток 1).

План закупівель складається відповідно до визначених відповідальним замовником потреб у закупівлі товарів, робіт і послуг згідно з вимогами постанов і наказів Національного банку в межах затверджених і доведених центрам кошторисної відповідальності показників кошторисів поточних доходів і витрат, кошторисів інвестицій, фінансових планів, планів витрат за економічними елементами (або показників тимчасових кошторисів поточних доходів і витрат, тимчасових планів витрат за економічними елементами, тимчасових фінансових планів, тимчасових кошторисів інвестицій).

До плану закупівель уключаються всі предмети закупівлі, що мають бути поставлені, виконані, надані для забезпечення виконання завдань і функцій Національного банку та його структурних підрозділів, за умови, що очікувана вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 100 тис. грн. (у будівництві – 300 тис. грн.), або еквівалентну суму в іноземній валюті, а робіт – 1 млн грн., або еквівалентну суму в іноземній валюті.

У разі виникнення додаткової (нагальної) потреби в проведенні закупівлі товарів, робіт чи послуг до плану закупівель уносяться зміни в частині включення закупівлі товару (товарів), послуги (послуг), вартість якого (яких) дорівнює або перевищує 100 тис. грн. (у будівництві – 300 тис. грн.), або еквівалентну суму в іноземній валюті, а робіт – 1 млн грн., або еквівалентну суму в іноземній валюті.

Інформація про товари, роботи та послуги, яку необхідно включити до плану закупівель, у встановленому порядку вноситься до АРМ «Планування закупівель» програмного комплексу «Договори».

Інформація про заплановані роботи, послуги з поточного ремонту будівель і споруд узагальнюється за об'єктом будівництва та видом робіт, послуг.

3. Визначення предмета закупівлі товарів і послуг здійснюється відповідальним замовником на підставі державного класифікатора продукції та послуг за показником п'ятого знака (класифікаційне угруповання «категорія») із зазначенням у дужках конкретної назви товарів чи послуг.

За потреби відповідальний замовник може визначити предмет закупівлі або окремі його частини (лоти) за показниками шостого – десятого знаків за державним класифікатором продукції та послуг.

У разі закупівлі послуг з науково-технічної діяльності відповідальний замовник може визначити предмет закупівлі на підставі державного класифікатора видів науково-технічної діяльності за показником восьмого знака (класифікаційне угруповання «тип») із зазначенням у дужках конкретної назви послуги.

Під час здійснення закупівлі послуг із поточного ремонту предмет закупівлі визначається за об'єктами будівництва на основі Правил визначення вартості будівництва ДСТУ Б Д.1.1-1:2013, прийнятих наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 05 липня 2013 року № 293.

(абзац четвертий пункту 3 розділу II у редакції постанови Правління Національного банку України від 21.05.2014 р. № 297)

Визначення предмета закупівлі робіт здійснюється відповідальним замовником за об'єктами будівництва, на які складені окремі об'єктні кошториси, на основі Правил визначення вартості будівництва ДСТУ Б Д.1.1-1:2013, прийнятих наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 05 липня 2013 року № 293.

(абзац п'ятий пункту 3 розділу II у редакції постанови Правління Національного банку України від 21.05.2014 р. № 297)

4. Визначення конкретної назви товарів, робіт чи послуг здійснюється відповідальним замовником на підставі переліку(ів) технологічних операцій, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком (далі – Перелік технологічних операцій), та переліку(ів) товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком (далі – Перелік товарів, робіт і послуг).

Перелік(и) технологічних операцій та Перелік(и) товарів, робіт і послуг і зміни до них розробляються та затверджуються конкурсною комісією.

Перелік товарів, робіт і послуг має включати всі товари, роботи і послуги, що закуповуються відповідальними замовниками для забезпечення розроблення дизайну, виготовлення захищеного паперу, банкнот, монет, державних нагород України, забезпечення їх зберігання, транспортування і обліку, у тому числі роботи з проектування, будівництва нових, розширення, реконструкції, технічного переоснащення, капітального ремонту та реставрації наявних будівель і споруд виробничого і невиробничого призначення; виробничих приміщень (у яких розташовані виробничі потужності, цехи, дільниці тощо, автоматизовані системи й комплекси, обладнання та устаткування); невиробничих приміщень; касових вузлів, грошових сховищ, приміщень оброблення готівки та інших цінностей з допоміжними приміщеннями, приміщень систем і обладнання газового пожежогасіння, боксів інкасації, приміщень приймання-передавання готівки та інших цінностей, комор зберігання готової продукції; супутні товари і послуги для забезпечення функціонування та обслуговування будівель і споруд, транспорту, технологічного та іншого обладнання, машин, автоматизованих систем, підготовки і навчання персоналу, забезпечення охорони об'єктів і майна, охорони праці та навколишнього середовища тощо.

5. Відповідальні замовники надсилають копії затверджених Переліків технологічних операцій та Переліків товарів, робіт і послуг на паперових носіях та в електронному вигляді до Генерального департаменту регулювання грошового обігу для узагальнення та надання рекомендацій.

Зміни до Переліку(ів) технологічних операцій та Переліку(ів) товарів, робіт і послуг за необхідності вносяться в разі:

зміни технологій і технологічних операцій, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком;

зміни назви та номенклатури відповідних товарів, робіт і послуг, що закуповуються;

необхідності забезпечення виконання законодавчих актів України, нормативно-правових актів та розпорядчих документів Національного банку;

виникнення інших обставин, які були невідомі та не були враховані.

6. План закупівель і зміни до нього розробляються та затверджуються конкурсною комісією.

Плани закупівель та зміни до них на наступний рік щодо компонентів виготовлення захищеного паперу, банкнот і монет (заготованок для виготовлення монет) формуються конкурсними комісіями протягом 30 календарних днів після затвердження обсягів виготовлення захищеного паперу, банкнот і монет та на підставі розпорядчих документів Національного банку.

Конкурсні комісії розробляють і затверджують плани закупівель інших товарів, робіт і послуг, крім компонентів виготовлення захищеного паперу, банкнот і заготованок для виготовлення монет, протягом 30 календарних днів із дати доведення центрам кошторисної відповідальності показників кошторисів поточних доходів і витрат, кошторисів інвестицій, фінансових планів, планів витрат за економічними елементами (або показників тимчасових кошторисів поточних доходів і витрат, тимчасових планів витрат за економічними елементами, тимчасових фінансових планів, тимчасових кошторисів інвестицій) згідно з додатком 1 до цього Положення.

З метою підвищення ефективності роботи конкурсних комісій планування закупівель слід проводити з максимально можливим рівномірним їх розподілом по місяцях, але з урахуванням потреб щодо строків та обсягів виробництва для забезпечення належного функціонування та обслуговування будівель і споруд, транспорту, технологічного та іншого обладнання, машин, автоматизованих систем, підготовки і навчання персоналу, охорони об'єктів і майна, охорони праці та навколишнього середовища тощо.

Планування закупівель із багаторічними зобов'язаннями допускається за наявності відповідних розпорядчих документів Національного банку (розпорядчих документів про затвердження обсягів виготовлення захищеного паперу, банкнот і монет, проектно-кошторисної документації, інвестиційних програм тощо).

7. Очікувана вартість предмета закупівель визначається на підставі проведеного аналізу та порівняння цін на ринках відповідних товарів і послуг та має бути в межах доведених центрам кошторисної відповідальності показників кошторисів поточних доходів і витрат, кошторисів інвестицій, фінансових планів, планів витрат за економічними елементами (або показників тимчасових кошторисів поточних доходів і витрат, тимчасових планів витрат за економічними елементами, тимчасових фінансових планів, тимчасових кошторисів інвестицій, а в разі закупівель основних компонентів виготовлення захищеного паперу, банкнот і заготованок для виготовлення монет – проектів планів витрат за економічними елементами на плановий період).

Якщо очікувана вартість предмета закупівлі є нижчою, ніж розмір суми, зазначений у пункті 5 розділу I цього Положення, то такі закупівлі можуть відображатися в додатку до плану закупівель, який складається в довільній формі.

8. Аналіз ринкових цін на товари і послуги (крім послуг у будівництві) повинен проводитися відповідальним замовником у підрозділі, відповідальному за закупівлю, на підставі визначення, збирання, накопичування та оброблення інформації щодо поточного стану ринків товарів і послуг, ринкової кон'юнктури, динаміки цін з метою максимально правильного визначення очікуваної вартості закупівлі. Зазначений аналіз має бути оформлений у вигляді аналітичної інформації (таблиці, графіки тощо), що складається на підставі інформації, отриманої з:

- листів-пропозицій, що надходили до відповідального замовника від підприємств-виробників, їх офіційних представників або інших підприємств;
- офіційних інтернет-ресурсів;
- рекламної інформації підприємств (організацій) тощо;
- аналітичних і фінансових звітів, статей комерційних і державних установ тощо;
- довідників (електронних баз даних) підприємств;
- спеціалізованих комерційних видань;
- презентацій, семінарів, виставок, конференцій тощо.

9. Закупівлі товарів, робіт і послуг, проведення яких потребує погодження з Центральною конкурсною комісією відповідно до пунктів 6 та 7 розділу I цього Положення, конкурсні комісії включають до плану закупівель після письмового погодження з Генеральним департаментом регулювання грошового обігу.

Для цього відповідальний замовник надсилає (поштою, електронним повідомленням) на погодження Генеральному департаменту регулювання грошового обігу свої пропозиції з обґрунтуванням

щодо закупівель, які планується включити до плану закупівель товарів, робіт і послуг відповідної конкурсної комісії.

Строк погодження Генеральним департаментом регулювання грошового обігу пропозицій до плану закупівель становить не більше ніж 10 робочих днів із дати їх отримання.

Відмова в погодженні оформляється у формі листа на адресу відповідального замовника (конкурсної комісії) із зазначенням причин.

10. Копії затвердженого плану закупівель (витяги із плану закупівель) та змін до нього щодо закупівель, проведення яких потребує погодження з Центральною конкурсною комісією відповідно до пунктів 6 та 7 розділу I цього Положення, надаються Центральній конкурсній комісії протягом п'яти робочих днів із дня їх затвердження.

У разі внесення змін до складу конкурсної комісії разом із планом закупівель (витягом із плану закупівель) конкурсній комісії надають Центральній конкурсній комісії копії наказів (розпоряджень) про створення та склад конкурсних комісій.

У разі внесення змін до планів закупівель та надсилання відповідної інформації до Центральної конкурсної комісії відповідальний замовник у супровідному листі зазначає аргументи, що спричинили їх унесення (коригування кількості й обсягів закупівлі, зміна очікуваної вартості закупівлі, виконання постанов Правління Національного банку, розпоряджень, наказів, доручень керівництва Національного банку, стратегічних та інвестиційних програм, унесення змін до показників кошторисів поточних доходів і витрат, фінансових планів, кошторисів інвестицій, планів витрат за економічними елементами (або тимчасових кошторисів поточних доходів і витрат, тимчасових планів витрат за економічними елементами, тимчасових фінансових планів, тимчасових кошторисів інвестицій) тощо).

11. Керівник відповідального замовника визначає осіб (підрозділи, служби), відповідальних за проведення аналізу ринкових цін на товари і послуги, уведення інформації щодо запланованих та проведених закупівель товарів, робіт і послуг у програмний комплекс «Договори», підготовку заявок на проведення процедур закупівель, складання звітності за результатами закупівель. Відповідні обов'язки визначаються в процедурах внутрішнього контролю та посадових інструкціях працівників.

III. Процедури здійснення закупівель

1. Закупівлі товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, можуть здійснюватися шляхом застосування однієї з таких процедур:

конкурс з обмеженою участю;

двоступеневий конкурс;

закупівля в одного учасника.

Конкурс з обмеженою участю є основною процедурою закупівлі.

Початком проведення процедури закупівлі є:

у разі проведення конкурсу з обмеженою участю та двоступеневого конкурсу – дата прийняття конкурсною комісією рішення про затвердження запиту (конкурсної документації);

під час застосування процедури закупівлі в одного учасника – дата прийняття конкурсною комісією рішення про початок закупівлі.

2. Рішення про застосування відповідної процедури закупівлі приймається конкурсною комісією.

3. Відповідальний замовник для проведення процедури закупівлі конкурсною комісією готує заявку з додатками за встановленою формою (додаток 2).

У разі проведення процедури закупівлі в одного учасника разом із заявкою подаються такі документи:

обґрунтування потреби закупівлі з посиланням на нормативно-правові акти та розпорядчі документи, що визначають предмет та обсяг закупівлі (наприклад, розпорядчі документи Національного банку щодо закупівлі товарів, робіт і послуг, копії затвердженого технічного завдання, технічного рішення, дефектної відомості, дефектного акта тощо);

обґрунтування застосування процедури закупівлі в одного учасника, що може бути підтвержене експертними висновками незалежних організацій, нормативними, технічними та іншими документа-

ми виробника (уключаючи технічну інформацію і технологічні регламенти) за рішенням конкурсної комісії;

проект договору про закупівлю або основні умови, які обов'язково включатимуться до договору;
копія протоколу переговорів щодо узгодження з виконавцем (виробником) вартості товару, послуг і термінів постачання (виконання), крім виконавців (виробників), які надають послуги (постачають товари) відповідно до тарифів, що встановлюються та регулюються відповідними державними органами;
підтвердні документи від виробника стосовно офіційного статусу продавця (виконавця) у разі потреби.

У разі проведення закупівлі за процедурою конкурсу з обмеженою участю або двоступеневого конкурсу разом із заявкою подаються такі документи:

обґрунтування потреби закупівлі з посиланням на нормативно-правові акти та розпорядчі документи, що визначають предмет та обсяг закупівлі (наприклад, розпорядчі документи Національного банку щодо закупівлі товарів, робіт і послуг, копії затвердженого технічного завдання, технічного рішення, дефектної відомості, дефектного акта тощо);

проект запиту (конкурсної документації);

аналітична інформація за результатами проведеного аналізу та порівняння цін на ринках відповідних товарів (послуг) щодо формування очікуваної вартості закупівлі;

перелік потенційних учасників (не менше двох), яким пропонується надіслати запит (конкурсну документацію) (найменування / П. І. Б., місцезнаходження / місце проживання, номери телефону та факсу).

Для підготовки заявки з додатками керівник відповідального замовника призначає підрозділ (управління, відділ, сектор тощо) та відповідальну особу.

Відповідальний замовник у разі потреби має право звертатися до інших структурних підрозділів у межах їх компетенції за інформацією, необхідною для підготовки заявки.

Заявка підписується відповідальною за її складання особою та керівником відповідальної особи.

4. Заявка з додатками має бути погоджена з юридичною та фінансовою службами відповідального замовника.

Юридична служба відповідального замовника погоджує заявку з додатками на проведення процедури закупівлі в частині її відповідності вимогам цього Положення, нормативно-правових актів та розпорядчих документів Національного банку, а також у частині відповідності проекту договору або основних умов договору вимогам законодавства України.

Фінансова служба відповідального замовника погоджує заявку з додатками на проведення процедури закупівлі в частині наявності в доведених центрах кошторисної відповідальності показниках кошторисів поточних доходів і витрат, кошторисів інвестицій, фінансових планів, планів витрат за економічними елементами (або тимчасових кошторисів поточних доходів і витрат, тимчасових планів витрат за економічними елементами, тимчасових фінансових планів, тимчасових кошторисів інвестицій, проектів планів витрат за економічними елементами на плановий період) відповідних лімітів витрат на здійснення закупівлі, а також у частині відповідності проекту договору або основних умов договору вимогам законодавства.

5. Заявка з додатками після погодження з юридичною та фінансовою службами перевіряється і підписується секретарем конкурсної комісії та затверджується керівником (заступником) відповідального замовника.

6. Для закупівель, проведення яких потребує погодження з Центральною конкурсною комісією відповідно до пунктів 6 та 7 розділу I цього Положення, заявка з додатками, затверджена керівником (заступником) відповідального замовника, має бути погоджена з Юридичним департаментом та Генеральним департаментом регулювання грошового обігу.

Заявки з додатками Фабрики банкнотного паперу та Центрального сховища Національного банку на проведення процедур закупівель, що стосуються придбання обладнання для виготовлення грошей та систем оброблення готівки, очікувана вартість закупівлі яких перевищує 1 млн. грн. з урахуванням ПДВ, та виконання робіт з нового будівництва, реконструкції, технічного переоснащення, реставрації та капітального ремонту цих структурних одиниць незалежно від очікуваної вартості закупівлі погоджуються також з генеральним директором Банкнотно-монетного двору або особою, яка його заміщує.

(пункт 6 розділу III доповнено абзацом другим згідно з постановою Правління Національного банку України від 31.10.2014 р. № 695)

7. Для закупівель, які проводяться структурними підрозділами центрального апарату, заявка з додатками, затверджена керівником (заступником) відповідального замовника, має бути погоджена з Фінансовим департаментом.

8. Генеральний департамент регулювання грошового обігу погоджує заявку з додатками в частині її відповідності вимогам цього Положення, необхідності проведення закупівлі, обсягів закупівлі, переліку потенційних учасників конкурсу, кваліфікаційних критеріїв, критеріїв оцінки конкурсних пропозицій учасників, наявності відповідних спеціальних, технічних або якісних характеристик і вимог до предмета закупівлі з урахуванням специфіки закупівлі.

9. Юридичний департамент погоджує заявку з додатками в частині її відповідності вимогам цього Положення та нормативно-правових актів та розпорядчих документів Національного банку, а також у частині відповідності проекту договору або основних умов договору вимогам законодавства України.

10. Фінансовий департамент погоджує заявку з додатками для закупівель, що проводяться конкурсними комісіями структурних підрозділів центрального апарату в частині наявності в доведених центрах кошторисної відповідальності показників кошторисів поточних доходів і витрат, кошторисів інвестицій (тимчасових кошторисів поточних доходів і витрат, кошторисів інвестицій) відповідних лімітів витрат на здійснення закупівлі (погоджує управління організації кошторисного процесу), а також у частині відповідності проекту договору або основних умов договору вимогам законодавства (погоджує управління договірних відносин).

11. Строк погодження заявки кожним структурним підрозділом становить не більше ніж п'ять робочих днів із дати її отримання.

Відмова в погодженні заявки оформляється у формі листа на адресу відповідального замовника із зазначенням причин.

12. Заявка з додатками, затверджена та погоджена відповідно до вимог пунктів 4 – 10 цього розділу, подається на розгляд конкурсної комісії.

Конкурсна комісія розглядає заявку з додатками, у разі потреби вносить до неї зміни та затверджує проект запиту (конкурсної документації).

На титульному аркуші запиту (конкурсної документації), що засвідчується підписом голови (заступника голови) конкурсної комісії та відбитком печатки, зазначаються номер протоколу, дата засідання конкурсної комісії, на якому його затверджено.

IV. Конкурсна комісія

1. Конкурсна комісія створюється за наказом (розпорядженням) керівника відповідального замовника (Голови Національного банку, заступника Голови Національного банку, який згідно з розподілом функціональних обов'язків здійснює керівництво структурним підрозділом центрального апарату Національного банку) з метою організації проведення процедур закупівель товарів, робіт і послуг та представляє відповідального замовника під час здійснення цих закупівель.

У наказі (розпорядженні) може зазначатися персональний і кількісний склад конкурсної комісії з визначенням заступника (заступників) голови, секретаря та членів конкурсної комісії.

Голова конкурсної комісії в разі потреби може призначити заступника (заступників) голови, секретаря та визначити функції кожного члена конкурсної комісії, якщо в розпорядчому документі про створення конкурсної комісії немає інформації про таке призначення. Рішення голови конкурсної комісії з цих питань уносяться до протоколу засідання конкурсної комісії.

Не може бути призначений секретарем конкурсної комісії працівник юридичної служби, до функціональних обов'язків якого належить надання роз'яснень правового характеру та перевірка відповідності проекту договору законодавству України.

2. Кількість членів конкурсної комісії становить не менше ніж п'ять осіб.

3. Головою конкурсної комісії є керівник або заступник керівника відповідального замовника.

Голова конкурсної комісії:

організовує роботу конкурсної комісії та здійснює контроль за виконанням покладених на конкурсну комісію функцій;

приймає рішення щодо проведення засідань конкурсної комісії;

визначає дату і місце проведення засідань конкурсної комісії;
 пропонує порядок денний засідань конкурсної комісії;
 веде засідання конкурсної комісії;
 уносить пропозиції щодо змін у складі конкурсної комісії.

У разі відсутності голови конкурсної комісії його обов'язки виконує заступник голови конкурсної комісії.

4. Секретар конкурсної комісії:

забезпечує ведення та оформлення протоколів засідань конкурсної комісії, протоколів про розкриття пропозицій;

перевіряє правильність визначення предмета закупівлі;

перевіряє правильність оформлення заявки на проведення закупівлі та відповідність її вимогам цього Положення;

перевіряє наявність та правильність уведених позицій (товарів, робіт і послуг, що пропонуються для закупівлі) до програмного комплексу «Договори»;

забезпечує оперативне інформування членів конкурсної комісії стосовно організаційних питань її діяльності;

за дорученням голови конкурсної комісії виконує іншу організаційну роботу, а також забезпечує зберігання документів щодо здійснення закупівель, дотримання вимог з питань діловодства під час роботи з документами, здійснює інші повноваження відповідно до вимог законодавства України, нормативно-правових актів, розпорядчих документів Національного банку та цього Положення.

У разі відсутності секретаря конкурсної комісії його обов'язки виконує інший член конкурсної комісії, призначений головою конкурсної комісії.

5. Члени конкурсної комісії зобов'язані:

організовувати та проводити процедури закупівель;

брати участь у засіданнях конкурсної комісії особисто;

забезпечувати рівні умови для всіх учасників процедур закупівель, об'єктивний вибір переможця;

об'єктивно та неупереджено розглядати конкурсні пропозиції учасників процедур закупівель;

у встановленому порядку обирати переможців процедур закупівель, конкурсні пропозиції яких за результатами оцінки визнані найбільш економічно вигідними;

брати участь в обговоренні та прийнятті рішень щодо планування здійснення процедур закупівель, складання та затвердження річного плану закупівель, розроблення та затвердження Переліку(ів) технологічних операцій та Переліку(ів) товарів, робіт і послуг, вибору та проведення процедур закупівель, результатів розгляду, оцінки та порівняння конкурсних пропозицій, обрання переможців процедур закупівель;

забезпечувати збереження конфіденційності інформації, що стосується діяльності конкурсної комісії, та інформації, наданої учасниками процедур закупівель;

дотримуватися вимог законодавства України, нормативно-правових актів, розпорядчих документів Національного банку та цього Положення.

6. Члени конкурсної комісії мають право:

уносити питання на розгляд конкурсної комісії;

ознайомлюватися з усіма матеріалами щодо розгляду, порівняння та оцінки конкурсних пропозицій учасників конкурсу;

одержувати від структурних підрозділів інформацію, необхідну для організації та здійснення процедур закупівель;

вказувати свою думку в протоколах засідань конкурсної комісії.

7. У своїй діяльності конкурсна комісія керується законодавством України, цим Положенням, іншими нормативно-правовими актами та розпорядчими документами Національного банку, а також рішеннями, що приймаються Центральною конкурсною комісією, самою конкурсною комісією з питань, що належать до її компетенції.

Формою роботи конкурсної комісії є засідання, які скликаються головою конкурсної комісії або в разі його відсутності заступником голови.

Перелік питань, що підлягають розгляду на засіданні конкурсної комісії, та порядок денний доводяться до відома членів конкурсної комісії не пізніше ніж за один день до засідання.

8. Конкурсна комісія має право:
одержувати в службах відповідального замовника необхідну для проведення конкурсу інформацію;
залучати до роботи конкурсної комісії в разі необхідності інших працівників Національного банку;
ініціювати залучення на договірних засадах відповідних експертних організацій чи окремих експертів.

9. Конкурсна комісія зобов'язана:

організувати проведення конкурсу, процедури закупівлі в одного учасника відповідно до вимог цього Положення, забезпечувати рівні умови для всіх учасників конкурсу, обґрунтований вибір переможця;

приймати рішення щодо затвердження річного плану закупівель, Переліку(ів) технологічних операцій та Переліку(ів) товарів, робіт і послуг, вибору та проведення процедури закупівель, результатів розгляду, оцінки та порівняння конкурсних пропозицій, обрання переможців процедур закупівель тощо;

забезпечувати збереження конфіденційності інформації, що стосується діяльності конкурсної комісії, та інформації, наданої учасниками процедур закупівель.

10. Конкурсна комісія забезпечує виконання таких функцій:

складання Переліку(ів) технологічних операцій та Переліку(ів) товарів, робіт і послуг та змін до них;
складання та затвердження плану закупівель та змін до нього;

обрання процедури закупівлі;

розгляд та затвердження проекту запиту (конкурсної документації), надання його учасникам та у випадках, передбачених пунктом 6 розділу I цього Положення, надання його Центральній конкурсній комісії для погодження;

надання роз'яснення учасникам щодо змісту запиту (конкурсної документації);

приймання, зберігання, розкриття пропозицій, їх розгляд, забезпечення їх перевірки, оцінки та порівняння;

прийняття рішення про результати конкурсу та у випадках, передбачених пунктом 6 розділу I цього Положення, подання необхідних документів Центральній конкурсній комісії для погодження рішення про вибір переможця;

прийняття рішення про застосування процедури закупівлі в одного учасника та у випадках, передбачених пунктом 7 розділу I цього Положення, подання необхідних документів для його погодження з Центральною конкурсною комісією.

11. Рішення з питань, що розглядаються на засіданнях конкурсної комісії, приймаються простою більшістю голосів у присутності не менше двох третин членів конкурсної комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови конкурсної комісії є вирішальним.

Рішення конкурсної комісії оформляється протоколом, який підписується всіма членами комісії, які брали участь у засіданні.

V. Центральна конкурсна комісія

1. Центральна конкурсна комісія створюється за наказом Голови Національного банку, до складу якої входять представники Фінансового департаменту, Юридичного департаменту, Генерального департаменту регулювання грошового обігу, Банкнотно-монетного двору, Фабрики банкнотного паперу, Центрального сховища.

До функцій Центральної конкурсної комісії належать:

надання рекомендацій у частині організації та проведення процедур закупівель відповідно до вимог цього Положення;

розгляд та погодження запиту (конкурсної документації) у випадках, передбачених пунктом 6 розділу I цього Положення;

розгляд та погодження рішення про обрання переможця конкурсу у випадках, передбачених пунктом 6 розділу I цього Положення;

розгляд та погодження рішення про застосування процедури закупівлі в одного учасника у випадках, передбачених пунктом 7 розділу I цього Положення.

2. Головою Центральної конкурсної комісії є директор Генерального департаменту регулювання грошового обігу.

Голова Центральної конкурсної комісії:

організовує роботу Центральної конкурсної комісії і здійснює контроль за виконанням покладених на цю комісію функцій;

у разі необхідності може призначати заступника голови, секретаря та визначати функції кожного члена Центральної конкурсної комісії, якщо в наказі про створення Центральної конкурсної комісії немає інформації про таке призначення. Рішення голови Центральної конкурсної комісії з цих питань уносяться до протоколу засідання Центральної конкурсної комісії;

приймає рішення щодо проведення засідань Центральної конкурсної комісії;

визначає дату і місце проведення засідань Центральної конкурсної комісії;

пропонує порядок денний засідань Центральної конкурсної комісії;

веде засідання Центральної конкурсної комісії;

уносить пропозиції щодо змін у складі Центральної конкурсної комісії.

У разі відсутності голови Центральної конкурсної комісії його обов'язки виконує заступник голови Центральної конкурсної комісії.

3. Секретар Центральної конкурсної комісії:

забезпечує ведення та оформлення протоколів засідань Центральної конкурсної комісії;

забезпечує оперативне інформування членів Центральної конкурсної комісії стосовно організаційних питань її діяльності;

за дорученням голови Центральної конкурсної комісії виконує іншу організаційну роботу, а також забезпечує зберігання документів щодо здійснення закупівель, дотримання вимог з питань діловодства під час роботи з документами, здійснює інші повноваження відповідно до вимог законодавства України, цього Положення, інших нормативно-правових актів та розпорядчих документів Національного банку.

У разі відсутності секретаря Центральної конкурсної комісії його обов'язки виконує інший член Центральної конкурсної комісії, призначений головою Центральної конкурсної комісії.

4. Члени Центральної конкурсної комісії зобов'язані:

брати участь у засіданнях Центральної конкурсної комісії особисто;

забезпечувати об'єктивний та неупереджений розгляд матеріалів, наданих конкурсними комісіями;

брати участь в обговоренні та прийнятті рішень з питань, що належать до компетенції Центральної конкурсної комісії;

забезпечувати збереження конфіденційності інформації, що стосується діяльності Центральної конкурсної комісії;

дотримуватися вимог законодавства України, цього Положення, інших нормативно-правових актів та розпорядчих документів Національного банку.

У разі відсутності члена Центральної конкурсної комісії (відпустки, хвороба, відрадження) його обов'язки з правом голосування та підписання протоколу засідання має право виконувати особа, на яку згідно з положенням про структурний підрозділ покладено виконання його обов'язків.

5. Члени Центральної конкурсної комісії мають право:

уносити питання на розгляд Центральної конкурсної комісії;

ознайомлюватися з усіма матеріалами щодо процедур закупівель;

зазначати свою думку в протоколах засідань Центральної конкурсної комісії.

6. У своїй діяльності Центральна конкурсна комісія керується законодавством України, цим Положенням, нормативно-правовими актами та розпорядчими документами Національного банку, а також рішеннями, що приймаються Центральною конкурсною комісією з питань, що належать до її компетенції.

Формою роботи Центральної конкурсної комісії є засідання, які скликаються її головою або в разі його відсутності заступником голови.

Інформація про перелік питань, що підлягають розгляду на засіданні Центральної конкурсної комісії, та порядок денний доводяться до відома членів Центральної конкурсної комісії не пізніше ніж за один день до засідання.

Рішення з питань, що розглядаються на засіданнях Центральної конкурсної комісії, приймаються простою більшістю голосів у присутності не менше двох третин членів Центральної конкурсної комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови Центральної конкурсної комісії є вирішальним.

Рішення Центральної конкурсної комісії оформляється протоколом, який підписується всіма членами, які брали участь у засіданні.

Організацію роботи Центральної конкурсної комісії забезпечує Генеральний департамент регулювання грошового обігу.

VI. Конкурсна комісія з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції

1. З метою забезпечення виконання статті 33 Закону України «Про Національний банк України» щодо організації готівкового грошового обігу в частині організації випуску пам'ятних та інвестиційних монет України, сувенірної продукції в Генеральному департаменті регулювання грошового обігу створюється конкурсна комісія з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції.

Конкурсна комісія з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції створюється за наказом (розпорядженням) керівника відповідального замовника (Голови Національного банку, заступника Голови Національного банку, який згідно з розподілом функціональних обов'язків здійснює керівництво структурним підрозділом центрального апарату Національного банку), до складу якої входять представники Генерального департаменту регулювання грошового обігу та Монетного двору.

У наказі (розпорядженні) може зазначатися персональний і кількісний склад конкурсної комісії з визначенням заступника голови, секретаря та членів конкурсної комісії.

2. Головою конкурсної комісії з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції є керівник або заступник керівника відповідального замовника.

Голова конкурсної комісії з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції: організовує роботу конкурсної комісії та здійснює контроль за виконанням покладених на конкурсну комісію функцій;

за необхідності може призначати заступника (заступників) голови, секретаря та визначати функції кожного члена конкурсної комісії, якщо в розпорядчому документі про створення конкурсної комісії немає інформації про це. Рішення голови конкурсної комісії з цих питань уносяться до протоколу засідання конкурсної комісії;

приймає рішення щодо проведення засідань конкурсної комісії;

визначає дату і місце проведення засідань конкурсної комісії;

пропонує порядок денний засідань конкурсної комісії;

веде засідання конкурсної комісії;

уносить пропозиції щодо змін у складі конкурсної комісії.

У разі відсутності голови конкурсної комісії з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції його обов'язки виконує заступник голови конкурсної комісії.

3. Конкурсна комісія з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції планує свою діяльність на підставі плану випуску пам'ятних та інвестиційних монет України, сувенірної продукції на відповідний рік, затвердженого постановою Правління Національного банку.

Порядок планування випуску монет та сувенірної продукції визначений відповідним нормативно-правовим актом Національного банку з питань організації виготовлення, випуску в обіг і реалізації пам'ятних монет України та сувенірної продукції.

4. До функцій конкурсної комісії з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції належать:

розгляд і затвердження ескізів (дизайну) пам'ятних монет України та (у разі необхідності) сувенірної продукції на підставі наданих Експертною радою з питань дизайну пам'ятних монет України рекомендацій щодо їх затвердження;

надання автору ескізів (дизайну) пам'ятних монет пропозицій щодо їх доопрацювання (у разі потреби).

5. У своїй діяльності конкурсна комісія з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції керується законодавством України, цим Положенням, нормативно-правовими актами Національного банку, а також рішеннями, що приймаються цією конкурсною комісією з питань, що належать до її компетенції.

Формою роботи конкурсної комісії з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції є засідання, які скликаються її головою або в разі його відсутності заступником голови.

Інформація про перелік питань, що підлягають розгляду на засіданні конкурсної комісії з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції, та порядок денний доводяться до відома членів конкурсної комісії не пізніше ніж за два дні до засідання.

Рішення з питань, що розглядаються на засіданнях конкурсної комісії з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції, приймаються простою більшістю голосів у присутності не менше двох третин членів конкурсної комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови конкурсної комісії з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції є вирішальним.

Рішення конкурсної комісії з питань розроблення ескізів (дизайну) монет та сувенірної продукції оформляється протоколом, який підписується всіма членами, які брали участь у засіданні.

VII. Інформування учасників про проведення конкурсів

1. Відповідальний замовник надсилає запит (конкурсну документацію) щодо постачання товарів, виконання робіт чи надання послуг потенційним учасникам, які визначені на підставі попередньо проведеного аналізу на ринках відповідних товарів, робіт і послуг або конкурсів, що були раніше проведені.

У разі проведення закупівель згідно з пунктом 6 розділу I цього Положення запит (конкурсна документація) щодо постачання товарів, виконання робіт, надання послуг потенційним учасникам, які визначені на підставі попередньо проведених ринкових досліджень або конкурсів, що були раніше проведені, повинен бути погоджений Центральною конкурсною комісією.

Генеральний департамент регулювання грошового обігу в разі потреби розробляє зразки запиту (конкурсної документації), надає відповідні рекомендації конкурсним комісіям щодо порядку складання запиту (конкурсної документації), роз'яснення з питань застосування вимог цього Положення.

2. Відповідальний замовник надсилає запити (конкурсну документацію) учасникам у кількості, яка може забезпечити вибір вигіднішої пропозиції, але не менше двох.

3. Запит (конкурсна документація) на участь у конкурсі містить:

1) інструкцію щодо підготовки пропозицій;

2) інформацію і перелік документів, що можуть вимагатися конкурсною комісією з метою оцінки відповідності учасників установленим вимогам та які підтверджують досвід, кваліфікацію і фінансову спроможність учасника, зокрема:

нотаріально засвідчену копію статуту учасника (положення, засновницького договору або іншого документа, який його замінює) у повному обсязі зі змінами (у разі їх наявності). Статут повинен передбачати провадження діяльності, яка відповідає предмету закупівлі. Якщо учасник здійснює діяльність без статуту (положення, засновницького договору або іншого документа, який його замінює), то у складі конкурсної пропозиції він подає письмове пояснення з посиланням на норми відповідних законодавчих актів України про підстави здійснення діяльності без зазначених документів;

(абзац другий підпункту 2 пункту 3 розділу VII у редакції постанови Правління Національного банку України від 21.05.2014 р. № 297)

копію документа про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (крім осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті) (для фізичних осіб);

копію паспорта (для фізичних осіб – підприємців);

копію свідоцтва про реєстрацію платника податку на додану вартість або витягу з Реєстру платників податку на додану вартість – для учасника, який є платником податку на додану вартість;

(абзац п'ятий підпункту 2 пункту 3 розділу VII у редакції постанови Правління Національного банку України від 21.05.2014 р. № 297)

копію свідоцтва про сплату єдиного податку або витягу з Реєстру платників єдиного податку – для учасника, який є платником єдиного податку;

(абзац шостий підпункту 2 пункту 3 розділу VII у редакції постанови Правління Національного банку України від 21.05.2014 р. № 297)

оригінал або засвідчену в установленому законодавством порядку копію інформаційної довідки або витягу з Єдиного реєстру підприємств, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, зі строком давності не більше двох тижнів від дати розкриття конкурсних пропозицій;

для нерезидентів – засвідчені підписом і відбитком печатки учасника конкурсу копії бухгалтерського балансу або звіту про фінансовий стан відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRS) за минулий рік і за останній звітний період, якщо таке передбачено законодавством країни нерезидента;

для резидентів – копію балансу учасника на останню звітну дату;

копію звіту про фінансові результати за останній звітний період;

копію звіту про рух грошових коштів за останній звітний період;

документи, що підтверджують повноваження посадової особи або представника учасника процедури закупівлі на підписання документів конкурсної пропозиції;

засвідчену учасником копію(ї) документа(ів), який(і) підтверджує(ють) повноваження особи (осіб) на підписання договору про закупівлю за результатами конкурсу:

для посадової особи учасника, посада якої визначена в статутних документах, витяг із протоколу зборів засновників (копію протоколу зборів засновників), копію наказу про призначення або інший документ, що підтверджує повноваження посадової особи учасника;

для інших посадових осіб учасника – довіреність і витяг із протоколу зборів засновників (копію протоколу зборів засновників), копію наказу про призначення посадової особи, яка надала довіреність, або інший документ, що підтверджує повноваження посадової особи учасника.

Учасник-нерезидент повинен подати відповідні документи, передбачені законодавством країни, у якій цей учасник зареєстрований.

Документи, які підтверджують статус учасника-нерезидента та повноваження його уповноваженого представника на укладання договорів, повинні бути легалізовані в установленому порядку;

3) інформацію про характер і необхідні технічні та якісні характеристики предмета закупівлі:

відповідна технічна специфікація, плани, креслення, малюнки чи описи предмета закупівлі;

кількість товару, переліки та обсяги робіт;

місце поставки товару, виконання робіт чи надання послуг;

додаткові послуги, які мають бути надані;

строки поставки товарів, виконання робіт чи надання послуг;

4) методику розрахунку ціни пропозиції із зазначенням того, чи повинна вона включати інші елементи, крім вартості самих товарів, робіт чи послуг, наприклад, витрати на транспортування, страхування, навантаження, розвантаження, сплату митних тарифів, податків, коливання курсу валют та котирувань на міжнародних біржах тощо;

5) інформацію про валюту (валюти), у якій (яких) розрахована і зазначена ціна пропозиції;

6) мову (мови), якою (якими) складаються пропозиції;

7) вимоги відповідального замовника щодо надання конкурсного забезпечення та забезпечення виконання договору про закупівлю;

8) умови повернення чи неповорнення конкурсного забезпечення та забезпечення виконання договору;

9) спосіб, місце та кінцевий строк подання пропозицій;

10) прізвище, посаду та контактну інформацію однієї чи кількох посадових осіб або інших працівників відповідального замовника, уповноважених здійснювати зв'язок з учасниками;

11) інформацію про можливість надання учасниками альтернативних конкурсних пропозицій та методики оцінки цих пропозицій;

12) іншу інформацію, яку відповідальний замовник вважає за необхідне включити до запиту (конкурсної документації).

4. Запит (конкурсна документація) на участь у конкурсі готується українською мовою та однією з іноземних мов, що використовується в міжнародній торгівлі, якщо на участь у конкурсі запрошуються іноземні учасники. Тексти повинні бути автентичними, визначальним є текст українською мовою.

5. Запит (конкурсна документація) повинен бути складений так, щоб в учасника конкурсу не було підстав уважати його пропозицією укласти договір про закупівлю.

6. За результатами розгляду конкурсних пропозицій конкурсна комісія надсилає учасникам письмові повідомлення в довільній формі.

VIII. Порядок подання конкурсних пропозицій

1. Конкурсна пропозиція подається в письмовій формі за підписом уповноваженої посадової особи учасника в запечатаному конверті або в іншій формі, зазначеній у запиті (конкурсній документації).

2. Якщо замовник та учасники під час проведення процедури закупівлі надали інформацію в іншій формі, ніж письмова, то зміст такої інформації повинен бути ними письмово підтверджений.

IX. Розкриття, оцінка та порівняння конкурсних пропозицій

1. Розкриття конкурсних пропозицій відбувається в день закінчення строку їх подання.

У разі проведення закупівель згідно з пунктом 6 розділу I цього Положення для участі в розкритті конкурсних пропозицій учасників конкурсна комісія запрошує представників Генерального департаменту регулювання грошового обігу.

2. Під час розкриття конкурсних пропозицій перевіряється наявність усіх необхідних документів, передбачених запитом (конкурсною документацією), наявність інформації про учасника в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців та складається протокол за встановленою формою (додаток 3).

3. Відповідальний замовник має право звернутися до учасників за роз'ясненнями щодо змісту їх пропозицій з метою полегшення їх розгляду, оцінки та порівняння.

4. До оцінки відповідальний замовник допускає конкурсні пропозиції, які не були відхилені згідно з вимогами цього Положення.

Конкурсна комісія в разі проведення закупівель, які потребують погодження з Центральною конкурсною комісією відповідно до пункту 6 розділу I цього Положення, має право приймати рішення про допущення до оцінки конкурсних пропозицій учасників, які містять певні невідповідності в частині документів, що підтверджують досвід, кваліфікацію і фінансову спроможність учасника, за таких умов:

учасник конкурсу погоджується в установленій конкурсною комісією термін усунути виявлені невідповідності в частині документів, що підтверджують його досвід, кваліфікацію і фінансову спроможність;

технічні та якісні характеристики товарів (послуг) відповідають умовам запити (конкурсної документації);

цінова пропозиція на товари, роботи чи послуги не перевищує їх очікуваної вартості.

Рішення конкурсної комісії та Центральної конкурсної комісії з цих питань уключаються до протоколів їх засідань.

5. Конкурсна комісія визначає переможця конкурсу із числа учасників, конкурсні пропозиції яких не було відхилено, на підставі критеріїв і методики оцінки, зазначених у запиті (конкурсній документації).

6. Критеріями оцінки можуть бути:

ціна;

якість товару;

строк поставки (виконання);

інші критерії на розсуд замовника.

7. Якщо для визначення найкращої пропозиції використовуються, крім ціни, інші критерії, то в запиті (конкурсній документації) зазначається питома вага цих критеріїв у загальній оцінці пропозицій. Питома вага цінового критерію не може бути нижчою ніж 60 відсотків.

8. У разі проведення закупівель згідно з пунктом 6 розділу I цього Положення конкурсна комісія складає протокол засідання конкурсної комісії про визначення переможця конкурсу з висновками (у разі необхідності) щодо відповідності учасників вимогам, установленим умовами запиту (конкурсної документації), та відповідності їх конкурсних пропозицій умовам запиту (конкурсної документації), а також з висновками спеціалістів або експертів у разі їх залучення, який надсилається Центральній конкурсній комісії для прийняття відповідного рішення.

9. Інформація щодо розгляду та оцінки конкурсних пропозицій є конфіденційною.

X. Вимоги до учасників

1. Відповідальний замовник може вимагати від учасників надання ними підтвердженої документально інформації про відповідність таким вимогам:

є обладнання, а також працівники відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід; сплачено податки і збори (обов'язкові платежі), передбачені законодавством України;

здійснюється провадження учасниками господарської діяльності відповідно до їх статутів (положень, засновницьких договорів або інших документів, які їх замінюють);

є досвід щодо постачання товарів (сировини, напівфабрикатів, заготованок тощо), виконання робіт та надання послуг іншим замовникам за останні 12 місяців та інформація про аналогічні укладені та виконані договори.

2. Відповідальний замовник повинен вимагати від учасників надання ними підтвердженої документально інформації про товари, роботи або послуги, які відповідно до законодавства України підлягають обов'язковій сертифікації або ліцензуванню в Україні (сертифікати, ліцензії тощо).

3. Вимоги до учасників зазначаються в запиті (конкурсній документації).

XI. Відхилення конкурсних пропозицій

1. Відповідальний замовник відхиляє конкурсну пропозицію, якщо:

учасник не відповідає вимогам, установленим умовами запиту (конкурсної документації);

пропозиція не відповідає умовам запиту (конкурсної документації);

відсутня інформація про учасника в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців;

зразки товарів (обладнання, матеріалів, сировини, напівфабрикатів, заготованок тощо) за результатами проведених лабораторних досліджень, експертизи технічних та якісних характеристик, тестування тощо (якщо проведення таких досліджень, експертиз, тестування було передбачено умовами запиту (конкурсної документації)) визнані такими, що не відповідають умовам запиту (конкурсної документації);

є незаперечні докази того, що учасник прямо або опосередковано намагається вплинути на прийняття рішення щодо визначення переможця процедури закупівлі;

виявлено факт участі учасника в змові;

пропозиція подана учасником, який є пов'язаною особою з іншими учасниками процедури;

учасник має заборгованість зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів);

учасник визнаний у встановленому законом порядку банкрутом та відносно нього відкрита ліквідаційна процедура (порушено провадження в справі про банкрутство);

є інші дані щодо фінансової неспроможності учасника.

2. Відповідальний замовник може відхилити пропозицію учасника за наявності даних про факти постачання ним неякісних товарів (послуг), аналогічних предмету закупівлі.

XII. Відміна конкурсу або визнання його таким, що не відбувся

1. Конкурс може бути відмінений за рішенням конкурсної комісії або Центральної конкурсної комісії на будь-якому етапі його проведення до моменту укладення договору з переможцем конкурсу, якщо:

на участь у конкурсі подана одна конкурсна пропозиція щодо предмета закупівлі, визначеного замовником у запиті (конкурсній документації);

на підставі результатів розгляду конкурсних пропозицій конкурсною комісією прийнято рішення про допущення до оцінки тільки одного учасника;

немає подальшої потреби в зазначеній закупівлі;

на момент проведення оцінки конкурсних пропозицій відбулося підвищення або зменшення індексу цін більше ніж на п'ять відсотків щодо індексу цін на день розкриття конкурсних пропозицій.

2. Конкурс може бути визнаний відповідальним замовником таким, що не відбувся, у разі:

перевищення суми ціни найбільш вигідної пропозиції, передбаченої відповідальним замовником на фінансування закупівлі;

відхилено всі пропозиції відповідно до вимог цього Положення;

в інших випадках за рішенням замовника (у тому числі в разі непогодження обрання переможця конкурсу Центральною конкурсною комісією).

3. Для закупівель, проведення яких потребує погодження з Центральною конкурсною комісією відповідно до пункту 6 розділу I цього Положення, у разі відміни конкурсу або визнання його таким, що не відбувся, відповідальний замовник повідомляє про це Генеральний департамент регулювання грошового обігу протягом трьох робочих днів з дати прийняття такого рішення конкурсною комісією.

4. У запиті (конкурсній документації) обов'язково зазначаються випадки, у яких конкурс може бути відмінений або визнаний таким, що не відбувся.

ХІІІ. Обрання переможця та укладення договору про закупівлю

1. Конкурсна комісія визначає переможця конкурсу залежно від кількості отриманих балів відповідно до визначених у запиті (конкурсній документації) методики та критеріїв оцінки.

Загальна кількість отриманих балів розраховується для кожної конкурсної пропозиції.

Переможцем обирається учасник, пропозиція якого за результатами розгляду й оцінки не була відхилена та набрала максимальну кількість балів.

Після обрання переможця (прийняття рішення щодо погодження обрання переможця Центральною конкурсною комісією у випадку, передбаченому пунктом 6 розділу I цього Положення) відповідальний замовник надсилає переможцю конкурсу повідомлення про обрання його переможцем.

2. З учасником, якого обрано переможцем, відповідальний замовник укладає договір про закупівлю. Усі витрати, пов'язані з укладенням договору, покладаються на учасника – переможця конкурсу на умовах, визначених у запиті (конкурсній документації), та відповідно до положень Цивільного кодексу України. Будь-які витрати, понесені учасником – переможцем конкурсу у зв'язку з участю в конкурсі та укладенням договору, у тому числі пов'язані з його нотаріальним посвідченням на вимогу відповідального замовника, не підлягають відшкодуванню.

3. У разі відмови учасника – переможця конкурсу підписати договір про закупівлю або непідписання його протягом 10 робочих днів з дати отримання проекту договору від замовника відповідальний замовник має право визначити найбільш вигідну конкурсну пропозицію з тих, що були допущені до оцінки.

4. Договір про закупівлю укладається в письмовій формі відповідно до положень Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, норм міжнародного приватного права.

5. Конкурсна комісія протягом п'яти робочих днів з дати укладення договору про закупівлю надсилає Центральній конкурсній комісії інформацію про укладення договору за процедурами закупівлі, за якими отримано погодження Центральної конкурсної комісії.

В інформації зазначається таке:

номер договору і дата його укладення;

найменування / П. І. Б. виконавця / відповідального замовника за договором;

предмет закупівлі (стислий виклад);

загальна сума за договором;

строк виконання (дії) договору.

XIV. Забезпечення конкурсних пропозицій та забезпечення виконання договору про закупівлю

1. Відповідальний замовник у запиті (конкурсній документації) може встановлювати вимоги щодо надання учасниками забезпечення конкурсної пропозиції відповідно до умов, зазначених у запиті (конкурсній документації). Розмір забезпечення конкурсної пропозиції може становити до 10 відсотків від очікуваної вартості закупівлі.

2. Для забезпечення конкурсної пропозиції учасник зобов'язаний перерахувати на зазначений відповідальним замовником рахунок кошти або надати гарантійний документ (банківську гарантію, поруку тощо) у сумі, визначеній у запиті (конкурсній документації), у національній або в іноземній валюті.

Платіжні реквізити для перерахування коштів з метою забезпечення конкурсної пропозиції зазначаються в запиті (конкурсній документації).

У разі надання гарантійного документа в національній або іноземній валюті місце зберігання гарантійного документа визначається керівником структурного підрозділу, до якого він надійшов для оприбуткування.

3. Забезпечення конкурсної пропозиції повертається учаснику протягом п'яти робочих днів з дня настання підстави для повернення в разі:

закінчення строку дії забезпечення конкурсної пропозиції, зазначеного в запиті (конкурсній документації);

укладення договору про закупівлю з учасником, який обраний переможцем конкурсу;

відкликання конкурсної пропозиції до закінчення строку її подання;

закінчення процедури закупівлі в разі неукладення договору про закупівлю з жодним з учасників, які подали конкурсні пропозиції.

4. Забезпечення конкурсної пропозиції не повертається в разі:

відкликання пропозиції учасником після закінчення строку її подання;

непідписання учасником, який обраний переможцем конкурсу, договору про закупівлю;

ненадання переможцем конкурсу забезпечення виконання договору про закупівлю після отримання повідомлення про обрання його переможцем.

Рішення про відмову в поверненні забезпечення конкурсної пропозиції приймає конкурсна комісія.

У разі неотримання коштів забезпечення конкурсної пропозиції відповідно до умов гарантійного документа стягнення коштів з гаранта здійснюється відповідно до законодавства України.

5. Під час здійснення закупівлі товарів і послуг відповідальний замовник має право вимагати від учасника – переможця конкурсу внесення ним під час укладення договору про закупівлю забезпечення його виконання згідно з умовами, зазначеними в запиті (конкурсній документації). Відповідальний замовник повертає учаснику конкурсу забезпечення виконання договору про закупівлю відповідно до умов, зазначених у цьому договорі.

6. Розмір забезпечення виконання договору про закупівлю може становити до 10 відсотків його загальної вартості.

XV. Умови застосування двоступеневого конкурсу

1. Двоступеневий конкурс проводиться відповідальним замовником у разі:

якщо відповідальний замовник не може визначити необхідні технічні, якісні характеристики (специфікації) товарів (робіт) або визначити вид послуг та якщо для прийняття оптимального рішення про закупівлю необхідно провести попередні переговори з учасниками;

якщо предметом закупівлі є здійснення наукових досліджень, експериментів або розробок, виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та будівельних робіт;

закупівлі товарів (обладнання, матеріалів, сировини, напівфабрикатів, заготовок тощо), що потребують попереднього проведення лабораторних досліджень, експертизи технічних та якісних характеристик, тестування тощо;

закупівлі послуг з науково-технічної діяльності.

2. Двоступеневий конкурс проводиться в порядку, передбаченому для процедури конкурсу з обмеженою участю з урахуванням особливостей, визначених цим розділом.

Двоступеневий конкурс проводиться в два етапи.

3. На першому етапі всім потенційним учасникам (не менше двох) пропонується подати попередні конкурсні пропозиції без зазначення ціни.

Запит (конкурсна документація) може передбачати лише надання учасниками пропозицій щодо технічних, якісних та інших характеристик предмета закупівлі, умов поставки, підтвердження професійної і технічної компетентності учасників та їх відповідності кваліфікаційним критеріям.

4. Відповідальний замовник під час розгляду попередніх пропозицій має право проводити переговори з будь-ким з учасників для визначення переваг та недоліків у пропозиціях. Замовник під час переговорів не має права застосовувати дискримінаційний режим до різних учасників. За результатами переговорів складається протокол за підписом замовника та учасника, у якому зазначаються відомості про учасника, пропозиції, запропоновані учасником, висновки.

5. Після отримання попередніх конкурсних пропозицій відповідальний замовник має право вносити зміни до запиту (конкурсної документації) щодо технічних та якісних вимог до предмета закупівлі або запропонувати нові характеристики та критерії оцінки.

Про зміну умов запиту (конкурсної документації) відповідальний замовник інформує учасників під час надання запрошень до участі в другому етапі двоступеневого конкурсу.

6. На другому етапі двоступеневого конкурсу відповідальний замовник запрошує до участі учасників (не менше двох), попередні пропозиції яких не було відхилено на першому етапі та пропозиції яких виявилися прийнятними в цілому.

На другому етапі учасники повинні подати остаточні конкурсні пропозиції із зазначенням ціни.

XVI. Умови застосування процедури закупівлі в одного учасника

1. Закупівля в одного учасника – це процедура, відповідно до якої відповідальний замовник укладає договір про закупівлю з учасником після проведення переговорів з одним або кількома учасниками. Відповідальний замовник під час проведення переговорів може вимагати від учасника подання ним підтвердженої документально інформації про відповідність учасника встановленим вимогам відповідно до пункту 1 розділу X цього Положення.

2. Процедура закупівлі в одного учасника застосовується відповідальним замовником, якщо: немає конкуренції (у тому числі з технічних причин) на товари, роботи чи послуги, які можуть бути поставлені (виконані) лише певним учасником, та немає альтернативи;

є потреба в здійсненні додаткової закупівлі в того самого постачальника (надавача послуг, виконавця робіт) з метою уніфікації, стандартизації або забезпечення сумісності з наявними товарами, технологіями або послугами, якщо заміна попереднього постачальника (надавача послуг) може призвести до виникнення проблем технічного характеру, збільшення експлуатаційних витрат на організації технологічного процесу (навчання обслуговуючого персоналу, сервісне післягарантійне обслуговування устаткування, додаткову закупівлю запасних частин, витратних матеріалів тощо), несумісності з наявними товарами, технологіями, послугами, що гарантують необхідну якість виготовлення/оброблення грошових знаків, захищеного паперу тощо;

є потреба в здійсненні закупівлі товарів, робіт і послуг, пов'язаних із забезпеченням безперервного виготовлення захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, забезпеченням нерозголошення інформації щодо цінностей та об'єктів Національного банку тощо;

виникла нагальна потреба в здійсненні закупівлі у зв'язку з особливими обставинами, які відповідальний замовник не міг передбачити;

є потреба післягарантійного обслуговування устаткування (обладнання);

є потреба в здійсненні закупівлі товарів, робіт і послуг, призначених для проведення виробничих випробувань, дослідження їх властивостей та аналізу;

попередньо проведений конкурс був відмінений у зв'язку з тим, що на участь у конкурсі була подана одна конкурсна пропозиція або якщо на підставі результатів розгляду конкурсних пропозицій конкурсною комісією прийнято рішення про допущення до оцінки пропозиції тільки одного учасника.

3. Обґрунтування застосування процедури закупівлі в одного учасника повинно містити: умови застосування процедури закупівлі; посилання на експертні, нормативні, технічні та інші документи, що підтверджують наявність умов застосування процедури закупівлі в одного учасника.

4. Процедура проведення закупівлі в одного учасника, якщо очікувана вартість закупівлі товарів і послуг перевищує 500 тис. грн., а також робіт, очікувана вартість яких перевищує 1,5 млн грн., застосовується після відповідного рішення конкурсної комісії, погодженого з Центральною конкурсною комісією.

У разі проведення закупівлі в одного учасника, якщо очікувана вартість закупівлі товарів і послуг перевищує 500 тис. грн., а також робіт, очікувана вартість яких перевищує 1,5 млн грн., у переговорах з учасником щодо узгодження з виконавцем (виробником) вартості товару, робіт і послуг та термінів постачання (виконання) можуть брати участь представники Генерального департаменту регулювання грошового обігу (за потреби).

XVII. Порядок погодження запиту (конкурсної документації) з Центральною конкурсною комісією

1. Для погодження запиту (конкурсної документації) конкурсні комісії подають до Центральної конкурсної комісії такі документи:

заявку на проведення процедури закупівлі, погоджену відповідно до вимог пунктів 4 – 10 розділу III цього Положення;

обґрунтування потреби закупівлі з посиланням на нормативно-правові акти та розпорядчі документи, що визначають предмет та обсяг закупівлі (наприклад, розпорядчі документи Національного банку щодо закупівлі товарів і послуг, копії затвердженого технічного завдання, технічного рішення, копії дефектної відомості, дефектного акта тощо);

проект запиту (конкурсної документації);

аналітичну інформацію за результатами проведеного аналізу та порівняння цін на ринках відповідних товарів (послуг) щодо формування очікуваної вартості закупівлі;

перелік потенційних учасників (не менше двох), яким пропонується направити запит (конкурсну документацію) (найменування / П. І. Б., місцезнаходження / місце проживання, номери телефону та факсу);

копію протоколу (витяг з протоколу) засідання конкурсної комісії з рішенням про направлення запиту (конкурсної документації) Центральній конкурсній комісії на погодження;

пояснювальну записку з інформацією про предмет закупівлі, переліком потенційних учасників, яким планується направити запит (конкурсну документацію) для участі в конкурсі, посаду, прізвище, ім'я, по батькові доповідача та представників відповідального замовника, які братимуть участь у засіданні, тощо.

2. Центральна конкурсна комісія протягом десяти робочих днів розглядає на черговому засіданні поданий пакет документів та приймає рішення. У разі відмови в погодженні запиту (конкурсної документації) у протоколі Центральної конкурсної комісії зазначаються причини відмови.

Центральна конкурсна комісія в разі потреби може звернутися до конкурсної комісії для надання додаткових документів, висновків, пояснень тощо.

У разі надання Центральною конкурсною комісією зауважень до поданого пакета документів він повертається відповідній конкурсній комісії на доопрацювання і подання для повторного розгляду.

3. Центральна конкурсна комісія після підписання протоколу засідання надсилає конкурсній комісії витяг з протоколу засідання щодо результату розгляду.

4. Рішення Центральної конкурсної комісії щодо погодження запиту (конкурсної документації) є підставою для його надсилання відповідальним замовником потенційним учасникам.

XVIII. Порядок погодження рішення про обрання переможця конкурсу з Центральною конкурсною комісією

1. Для погодження рішення про обрання переможця конкурсу конкурсні комісії подають до Центральної конкурсної комісії такі документи:

копію запиту (конкурсної документації), погодженого (погодженої) з Центральною конкурсною комісією, надісланого (надісланої) учасникам для участі в конкурсі, та зміни до нього (неї) у разі їх унесення;

копії конкурсних пропозицій учасників;

копію протоколу про розкриття конкурсних пропозицій;

копію протоколу (витяг з протоколу) засідання конкурсної комісії щодо обрання переможця конкурсу з висновками (у разі необхідності) щодо відповідності учасників вимогам, установленим умовами запиту (конкурсною документацією), та відповідності пропозицій умовам запиту (конкурсної документації), а також висновками спеціалістів або експертів у разі їх залучення;

пояснювальну записку з інформацією про предмет закупівлі (назва предмета закупівлі, очікувана вартість закупівлі (окремо в іноземній валюті та в гривневому еквіваленті без податку на додану вартість (далі – ПДВ) та митних платежів, а також окремо з урахуванням ПДВ і митних платежів), обґрунтування необхідності проведення закупівлі, наявність коштів у відповідному кошторисі, фінансовому плані тощо), перелік учасників, яким надісланий запит (конкурсна документація) для участі в конкурсі, посаду, прізвище, ім'я, по батькові доповідача та представників відповідального замовника, які братимуть участь у засіданні, тощо.

2. Центральна конкурсна комісія протягом десяти робочих днів розглядає на черговому засіданні поданий пакет документів та приймає рішення. У разі відмови в погодженні рішення про обрання переможця конкурсу в протоколі Центральної конкурсної комісії зазначаються причини відмови.

Центральна конкурсна комісія в разі потреби в робочому порядку може звернутися до конкурсної комісії для подання додаткових документів, висновків, пояснень тощо.

У разі подання Центральною конкурсною комісією зауважень до поданого пакета документів він повертається відповідній конкурсній комісії на доопрацювання і подання для повторного розгляду.

3. Центральна конкурсна комісія після підписання протоколу засідання надсилає конкурсній комісії витяг з протоколу засідання щодо результату розгляду.

4. Рішення Центральної конкурсної комісії щодо погодження обрання переможця конкурсу є підставою для укладення договору про закупівлю.

XIX. Порядок погодження рішення про застосування процедури закупівлі в одного учасника з Центральною конкурсною комісією

1. Для погодження рішення про застосування процедури закупівлі в одного учасника конкурсні комісії подають до Центральної конкурсної комісії такі документи:

заявку на проведення процедури закупівлі, погоджену відповідно до вимог пунктів 4 – 10 розділу III цього Положення;

копію протоколу (витяг з протоколу) конкурсної комісії щодо прийняття рішення про застосування процедури закупівлі в одного учасника;

обґрунтування застосування процедури закупівлі в одного учасника, що може бути підтверджене експертними висновками незалежних організацій, нормативними, технічними та іншими документами виробника (уключаючи технічну інформацію і технологічні регламенти) за рішенням конкурсної комісії;

проект договору про закупівлю або основні умови, які обов'язково включатимуться до договору;

копію протоколу переговорів щодо узгодження з виконавцем (виробником) вартості товару, послуг і термінів постачання (виконання), крім виконавців (виробників), які надають послуги (постачають товари) відповідно до тарифів, що встановлюються та регулюються відповідними державними органами;

підтверджувальні документи від виробника стосовно офіційного статусу продавця (виконавця) у разі потреби;

пояснювальну записку з інформацією про предмет закупівлі (назва предмета закупівлі, очікувана вартість закупівлі окремо в іноземній валюті та в гривневому еквіваленті, без ПДВ та митних платежів, а також окремо з урахуванням ПДВ і митних платежів, обґрунтування необхідності проведення закупівлі, наявність коштів у відповідному кошторисі, фінансовому плані тощо), посаду, прізвище, ім'я, по батькові доповідача та представників відповідального замовника, які братимуть участь у засіданні, тощо.

2. Центральна конкурсна комісія протягом десяти робочих днів розглядає на черговому засіданні поданий пакет документів та приймає рішення.

У разі відмови в погодженні рішення про застосування процедури закупівлі в одного учасника в протоколі Центральної конкурсної комісії зазначаються причини відмови.

Центральна конкурсна комісія в разі потреби в робочому порядку може звернутися до конкурсної комісії для подання додаткових документів, висновків, пояснень тощо.

У разі подання Центральною конкурсною комісією зауважень до поданого пакета документів він повертається відповідній конкурсній комісії на доопрацювання і подання для повторного розгляду.

3. Центральна конкурсна комісія після підписання протоколу засідання надсилає конкурсній комісії витяг з протоколу засідання щодо результату розгляду.

4. Рішення Центральної конкурсної комісії щодо погодження процедури закупівлі в одного учасника є підставою для укладення договору про закупівлю.

XX. Звітність про проведені закупівлі

1. Звітність щодо закупівель складається за всіма закупівлями, що проведені відповідно до вимог цього Положення, з метою:

моніторингу проведених конкурсними комісіями процедур закупівель;

ведення обліку закупівель шляхом збирання інформації про заплановані конкурсними комісіями закупівлі та результати їх проведення;

координації процесів планування, організації та проведення конкурсними комісіями процедур закупівель;

узагальнення практики здійснення закупівель, підготовки відповідних рекомендацій та надання роз'яснень тощо.

2. Звітність про проведені закупівлі складається конкурсними комісіями щокварталу наростаючим підсумком з початку року за визначеними формами (додатки 4 та 5 до цього Положення) та подається Генеральному департаменту регулювання грошового обігу до 20 числа місяця, наступного після звітного періоду (кварталу). За рішенням керівництва Генерального департаменту регулювання грошового обігу узагальнена інформація може подаватися на розгляд і ознайомлення керівництву Національного банку та відповідним структурним підрозділам.

XXI. Зберігання документів щодо здійснення закупівель

1. Секретар конкурсної комісії забезпечує зберігання документів щодо здійснення процедур закупівель.

2. У справі щодо проведеної процедури закупівлі повинні зберігатися такі документи:

заявка відповідно до додатка 2 до цього Положення (у разі проведення закупівлі, яка потребує погодження з Центральною конкурсною комісією, – її копія);

обґрунтування потреби закупівлі з посиланням на нормативно-правові акти та розпорядчі документи, що визначають предмет та обсяг закупівлі (наприклад, розпорядчі документи Національного банку щодо закупівлі товарів, робіт і послуг, копії затвердженого технічного завдання, технічного рішення, копії дефектної відомості, дефектного акта тощо) (у разі проведення закупівлі, яка потребує погодження з Центральною конкурсною комісією, – його копія);

аналітична інформація за результатами проведеного аналізу ринкових цін на товари і послуги щодо визначеної закупівлі;

протокол (копія протоколу або витяг з протоколу) засідання конкурсної комісії про застосування відповідної процедури закупівлі та затвердження проекту запиту (конкурсної документації) (у разі складання зазначеного проекту);

витяг з протоколу засідання Центральної конкурсної комісії про погодження/відмову в погодженні запиту (конкурсної документації) у разі проведення закупівлі, яка потребує погодження з Центральною конкурсною комісією;

запит (конкурсна документація);

листи-запрошення (копії листів-запрошень) потенційним учасникам до участі в конкурсі;

протокол переговорів щодо узгодження з виконавцем (виробником) вартості товару, послуг і термінів постачання (у разі проведення процедури закупівлі в одного учасника);

обґрунтування застосування процедури закупівлі в одного учасника (у разі проведення закупівлі, яка потребує погодження з Центральною конкурсною комісією, – його копія);

проект договору про закупівлю або основні умови, які обов'язково включатимуться до договору (у разі проведення процедури закупівлі в одного учасника);

пропозиції учасників конкурсу;

протокол (копія протоколу) про розкриття пропозицій;

копії документів, що підтверджують надання учасниками забезпечення конкурсних пропозицій (у разі наявності такої вимоги);

протокол (копія протоколу або витяг з протоколу) засідання конкурсної комісії щодо визначення переможця конкурсу / відміни конкурсу або визнання його таким, що не відбувся;

витяг з протоколу засідання Центральної конкурсної комісії про погодження / відмову в погодженні рішення про обрання переможця конкурсу чи рішення про застосування процедури закупівлі в одного учасника (у разі проведення закупівлі, яка потребує погодження з Центральною конкурсною комісією);

листи-повідомлення (копії листів-повідомлень) про результати розгляду пропозицій, надісланих учасникам;

копія договору, укладеного за результатами проведеного конкурсу;

копії документів, що підтверджують надання учасниками забезпечення виконання договору про закупівлю (у разі наявності такої вимоги);

інша інформація в письмовому вигляді, що стосується проведення процедури закупівлі.

3. Строк зберігання документів щодо проведення процедур закупівель встановлюється до виконання договору про закупівлю, але не менше ніж три роки. Після закінчення зазначеного строку документи в установленому порядку передаються до архіву відповідно до номенклатури справ відповідного замовника.

XXII. Контроль за здійсненням процедур закупівель

1. Метою здійснення контролю за процедурою закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, за кошти Національного банку є встановлення відповідності порядку їх організації та проведення вимогам цього Положення та інших нормативно-правових актів Національного банку.

2. Контроль за дотриманням вимог щодо планування та проведення процедур закупівель у відповідних структурних підрозділах здійснюється шляхом організації процедур внутрішнього контролю.

3. Внутрішній контроль за дотриманням вимог щодо планування та проведення процедур закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, за кошти Національного банку здійснюється в порядку, який розробляється відповідальним замовником та затверджується його керівником.

4. Департамент аудиту оцінює ефективність внутрішнього контролю та може надавати рекомендації щодо підвищення його ефективності.

Порядок здійснення аудиту ефективності управління ризиками та внутрішнього контролю з питань закупівель товарів, робіт і послуг у системі Національного банку України визначений відповідними розпорядчими документами Національного банку.

Додаток 1
до Положення про здійснення Національним банком
України закупівель товарів, робіт і послуг,
пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням
захищеного паперу, банкнот, монет
і державних нагород України,
їх зберіганням, транспортуванням та обліком
(пункт 2 розділу II)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова конкурсної комісії –

(посада)

(підпис, ініціали, прізвище)

_____ 20 __ року

План закупівель на 20__ рік

(найменування структурного підрозділу, структурної одиниці,
територіального управління Національного банку України)

№ з/п	Назва предмета закупівлі	Очікувана вартість предмета закупівлі (грн.)	Назва процедури закупівлі	Очікуваний строк початку проведення процедури закупівлі	Термін дії договору	Примітки*
1	2	3	4	5	6	7

Секретар конкурсної комісії _____
(підпис, ініціали, прізвище)

Протокол засідання від _____ 20__ року № ____.

* У разі внесення змін до плану закупівель може зазначатися така інформація:
дата, номер протоколу засідання конкурсної комісії про внесення змін до плану закупівель;
дата, номер протоколу засідання конкурсної комісії про відміну конкурсу або визнання його таким, що не відбувся;
дата, номер укладеного договору за результатами проведеної закупівлі тощо.

Додаток 2
до Положення про здійснення Національним банком України закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком (пункт 3 розділу III)

ЗАТВЕРДЖУЮ

_____ (керівник відповідального замовника)

_____ (підпис, ініціали, прізвище)

**Заявка від «___» _____ 20__ року
на проведення процедури закупівлі конкурсною комісією**

(найменування структурного підрозділу, структурної одиниці, територіального управління Національного банку України)

1. Інформація про предмет закупівлі:

Назва предмета закупівлі (згідно з планом закупівель)	
Код товару або послуги згідно з державним класифікатором	
Стаття кошторису	
Одиниця виміру (у разі закупівлі товару)	
Кількість (у разі закупівлі товару)	
Очікувана вартість закупівлі (з ПДВ), грн.	
Назва окремих частин предмета закупівлі (лотів) (у разі їх визначення)	
Очікувана вартість окремих частин предмета закупівлі (лотів) з ПДВ (у разі їх визначення), грн.	
Очікуваний строк початку проведення процедури закупівлі (місяць)	
Процедура закупівлі	
Строк для подання конкурсних пропозицій	

2. Складові частини предмета закупівлі, необхідні технічні та якісні характеристики:

2.1. У разі закупівлі товару/послуги:

№ з/п	Назва товару/послуги	Технічні та якісні характеристики (перелік складових послуги)

2.2. Перелік документів, які необхідні відповідальному замовнику для підтвердження якісних характеристик предмета закупівлі, від постачальників товарів, виконавців робіт або надавачів послуг (сертифікати, паспорти, свідоцтва, декларації, дозволи, ліцензії тощо):

1. _____
(повна назва документа)
2. _____
(повна назва документа)
- ...
- п. _____
(повна назва документа)

3. Основні умови договору про закупівлю:

Місце постачання товарів, виконання робіт чи надання послуг	
Строк постачання товарів, виконання робіт чи надання послуг	
Умови розрахунків (наприклад, оплата згідно з актом про приймання-передавання товару (робіт або послуг), попередня оплата (зазначити розмір і строк перерахування))	
Строк дії договору	
Особливі умови (у разі наявності)	

Керівник
відповідальної
особи _____
(посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

Відповідальна
особа _____
(посада) (підпис) (ініціали, прізвище)

Перевірено:

Секретар конкурсної комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено ¹:

№ з/п	Посада	Підпис	Ініціали, прізвище	Дата
1				
2				
3				

¹ Перелік погоджень визначено в пунктах 4 – 10 розділу III Положення про здійснення Національним банком України закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 07 листопада 2013 року № 440.

*Додаток 3
до Положення про здійснення Національним банком
України закупівель товарів, робіт і послуг,
пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням
захищеного паперу, банкнот, монет
і державних нагород України,
їх зберіганням, транспортуванням та обліком
(пункт 2 розділу IX)*

**Протокол
про розкриття конкурсних пропозицій
№ ___ від _____ 20__ року**

1. Предмет закупівлі _____
2. Розкриття конкурсних пропозицій відбулося _____
(дата, час)
3. Місце розкриття _____
4. Перелік конкурсних пропозицій, запропонованих учасниками процедури закупівлі:

Номер і дата реєстрації конкурсної пропозиції відповідальним замовником	Повне найменування / П. І. Б. учасника процедури закупівлі, місцезнаходження / місце проживання, телефон/факс	Інформація про наявність усіх необхідних документів, передбачених у запиті (конкурсній документації), назва документа та відмітка про його наявність (так/ні)	Ціна пропозиції	Примітки
1	2	3	4	5

5. Присутні:

5.1. Від відповідального замовника:

_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(ініціали, прізвище)
_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(ініціали, прізвище)

5.2. Від учасників процедури закупівлі (у разі присутності):

_____	_____	_____
(найменування учасника)	(підпис)	(ініціали, прізвище)
_____	_____	_____
(найменування учасника)	(підпис)	(ініціали, прізвище)
_____	_____	_____
(найменування учасника)	(підпис)	(ініціали, прізвище)

5.3. Від Генерального департаменту регулювання грошового обігу (у разі присутності):

_____	_____	_____
(посада)	(підпис)	(ініціали, прізвище)

Голова конкурсної комісії

_____	_____	_____
(найменування структурного підрозділу, структурної одиниці, територіального управління Національного банку України)	(підпис)	(ініціали, прізвище)

*Додаток 4
до Положення про здійснення Національним банком
України закупівель товарів, робіт і послуг,
пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням
захищеного паперу, банкнот, монет
і державних нагород України,
їх зберіганням, транспортуванням та обліком
(пункт 2 розділу XX)*

**Інформація про закупівлю товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням
дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних
нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком,
проведених за _____ – _____ 20__ року**

(найменування конкурсної комісії)

№ з/п	Назва предмета закупівлі	Очікувана вартість предмета закупівлі, грн.	Назва процедури закупівлі	Рішення КК про проведення процедури закупівлі (дата, номер протоколу)	Рішення ЦКК про погодження запиту (конкурсної документації), застосування процедури закупівлі в одного учасника (погоджено / відмовлено / повернуто на доопрацювання), дата, номер протоколу	Дата направлення учасникам запиту (конкурсної документації)	Дата розкриття конкурсних пропозицій	Найменування / П. І. Б. учасників, які подали конкурсні пропозиції	Цінова пропозиція учасника, грн.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								зазначається кількість учасників	
	Усього		×	×	×	×	×		×

Закупівлі, які плануються провести, зазначаються в кінці списку.

Умовні позначення:

КК – конкурсна комісія;

ЦКК – Центральна конкурсна комісія.

Голова конкурсної комісії

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Секретар конкурсної комісії

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

ВИПУСК 1/2015

Найменування / П. І. Б. учасників, конкурсні пропозиції яких відхилені	Рішення КК про результати конкурсу (дата, номер протоколу)	Рішення ЦКК про погодження обрання переможця (погоджено / відмовлено / повернуто на доопрацювання), дата, номер протоколу	Найменування / П. І. Б. переможця	Сума укладеного договору, грн.	Договір (номер, дата укладення)	Примітки
11	12	13	14	15	16	17
×	×	×	×	×	зазначається кількість пере-можців	×

Додаток 5
до Положення про здійснення Національним банком України закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком (пункт 2 розділу XX)

Звіт про проведення

(найменування конкурсної комісії)

закупівель товарів, робіт і послуг, пов'язаних із розробленням дизайну, виготовленням захищеного паперу, банкнот, монет і державних нагород України, їх зберіганням, транспортуванням та обліком
за _____ – _____ **20__** року

	Код рядка	Усього за процедурами закупівель	У тому числі за видами процедур закупівель			
			конкурс з обмеженою участю	двоступеневий конкурс	закупівля в одного учасника	закупівля без застосування процедур
А	Б	1 = 2 + 3 + 4 + 5	2	3	4	5
I. Загальна кількісна характеристика процедур закупівель – одиниць						
Усього проведених процедур закупівель, із них:	1					×
відмінені КК	2					×
відмінені ЦКК	3					×
Кількість учасників, які подали конкурсні пропозиції, із них:	4					×
кількість відхилених пропозицій	5					×
Кількість переможців (р. 6 = р. 7 + р. 8), із них:	6					×
вітчизняних	7					×
іноземних	8					×
Кількість укладених договорів (р. 9 = р. 10 + р. 11), із них:	9					
із резидентами України	10					
із нерезидентами України	11					
Кількість укладених у попередні роки договорів, які виконуються	12					

ВИПУСК 1/2015

А	Б	Усього за процедурами закупівель	У тому числі за видами процедур закупівель			
			конкурс з обмеженою участю	двоступеневий конкурс	закупівля в одного учасника	закупівля без застосування процедур
		$1 = 2 + 3 + 4 + 5$	2	3	4	5
II. Вартісна характеристика закупівель – тис. грн.						
Загальна сума коштів, запланованих замовником для закупівель товарів, робіт і послуг	13					
Загальна сума коштів за укладеними договорами	14					
Фактично сплачені кошти у звітному періоді за укладеними договорами, із них:	15					
товарів	16					
робіт	17					
послуг	18					
Загальна сума коштів (фактичні видатки) у звітному періоді за договорами, укладеними в попередні роки, які виконуються	19					

Умовні позначення:

КК – конкурсна комісія;

ЦКК – Центральна конкурсна комісія.

Голова конкурсної комісії

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Секретар конкурсної комісії

(підпис)

(ініціали, прізвище)

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 31 жовтня 2014 р. № 696

Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів
Національного банку України

На виконання статей 3, 6, 14 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму», відповідно до статей 7, 55, 56 Закону України «Про Національний банк України», статті 63 Закону України «Про банки і банківську діяльність», а також з метою підвищення ефективності здійснення Національним банком України нагляду за дотриманням банками вимог законодавства України, що регулює відносини у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 20 червня 2011 року № 197, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 липня 2011 року за № 852/19590 (зі змінами), що додаються.

2. Унести до Положення про застосування Національним банком України санкцій за порушення законодавства з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 15 червня 2011 року № 192, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 липня 2011 року за № 836/19574 (зі змінами), такі зміни:

1) у розділі I:

у пункті 1.3:

в абзаці першому слова «діяльності банків та/або безвізного нагляду з питань фінансового моніторингу» замінити словами «банків з питань дотримання вимог законодавства з питань фінансового моніторингу (виїзна перевірка, безвізний нагляд з питань фінансового моніторингу) (далі – перевірка)»;

в абзацах третьому – п'ятому слово «перевірку» замінити словами «виїзну перевірку»;

в абзацах третьому, п'ятому слово «перевірки» замінити словами «виїзної перевірки»;

у пункті 1.8 слово «конфіденційності» замінити словами «обмеження доступу»;

2) в абзаці другому пункту 2.2 розділу II слова «банку (за результатами безвізного нагляду з питань фінансового моніторингу)» та «(безвізного нагляду з питань фінансового моніторингу)» виключити.

3. Унести до глави 3 розділу I Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17 серпня 2012 року № 346, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 вересня 2012 року за № 1590/21902 (зі змінами), такі зміни:

абзац третій пункту 3.1 викласти в такій редакції:

«перевірок банків з питань дотримання вимог законодавства з питань фінансового моніторингу (виїзна перевірка, безвізний нагляд з питань фінансового моніторингу);

в абзаці першому пункту 3.4 слово «конфіденційності» замінити словами «обмеження доступу».

4. Службі фінансового моніторингу (Бережний О. М.) довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України.

5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Писарука О. В.

6. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова В. О. Гонтарева

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
31 жовтня 2014 року № 696

ЗМІНИ

до Положення про порядок організації та проведення перевірок з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму

1. Пункт 1.2 розділу I після абзацу восьмого доповнити двома новими абзацами такого змісту:
«керівник банку – голова правління (ради директорів) банку/керівник відокремленого підрозділу банку/керівник філії іноземного банку або особа, яка виконує обов’язки однієї із зазначених осіб;
керівник Національного банку – Голова Національного банку, заступник Голови Національного банку, керівник структурного підрозділу центрального апарату Національного банку, що здійснює нагляд за дотриманням банками вимог законодавства з питань фінансового моніторингу, начальник територіального управління Національного банку або особа, яка виконує обов’язки однієї із зазначених осіб».

2. У розділі II:

1) у пункті 2.1 слово «два» замінити словом «три»;

2) пункт 2.4 викласти в такій редакції:

«2.4. До Плану включаються виїзні перевірки:

банків (крім відокремлених підрозділів банків), у яких спливає трирічний строк з дати останньої планової виїзної перевірки (або позапланової виїзної перевірки, якщо під час її проведення був охоплений весь перелік питань його діяльності у сфері фінансового моніторингу);

банків (крім відокремлених підрозділів банків), якщо з дня отримання ними банківської ліцензії минуло більше ніж 12 місяців, а виїзна перевірка їх ще не проводилася;

банків, перелік яких визначається за результатами проведеної Національним банком оцінки ризиків легалізації кримінальних доходів або фінансування тероризму;

банків, за результатами попередньої перевірки яких було встановлено здійснення ризикової діяльності, яка загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку (щодо використання послуг банку для легалізації кримінальних доходів або фінансування тероризму);

банків, до яких чи власників істотної участі яких іноземними державами або міждержавними об’єднаннями чи міжнародними організаціями застосовано санкції;

банків, щодо яких Національний банк має інформацію, отриману від державних органів, що може свідчити про порушення ними вимог законодавства з питань фінансового моніторингу»;

3) пункт 2.5 викласти в такій редакції:

«2.5. Планові виїзні перевірки банків проводяться на підставі виданого інспекційній групі посвідчення на право проведення виїзної перевірки (далі – посвідчення), оформленому на бланку Національного банку та засвідченому підписом керівника Національного банку»;

4) у пункті 2.11 цифри «14» замінити цифрами «20»;

5) пункт 2.13 після слова «Керівник» доповнити словами «або заступник керівника»;

6) у першому реченні пункту 2.14 слова «керівника інспекційної групи» замінити словами «керівника або заступника керівника інспекційної групи»;

7) у пункті 2.20:

в абзаці першому:

у першому реченні після слів «(їх копії)» доповнити словами «та/або витяги з них»;

у другому реченні після слів «його копію» доповнити словами «витяг з нього»;

друге речення абзацу третього після слів «Копії документів» доповнити словами «(витяги з них)»;

абзац четвертий після слів «(його копію)» доповнити словами «та/або витяг з нього»;

8) пункт 2.21 викласти в такій редакції:

«2.21. Два примірники довідки про виїзну перевірку для ознайомлення та підписання керівником банку та відповідальним працівником з питань фінансового моніторингу (далі – відповідальний працівник) (щодо відокремленого підрозділу банку – у разі наявності відповідального працівника) подаються відповідальному працівникові (у разі тимчасової відсутності відповідального працівника – особі, що тимчасово виконує його обов'язки) під підпис на третьому примірнику довідки про виїзну перевірку, який зберігається в керівника або одного із членів інспекційної групи, або надсилаються до банку не пізніше третього робочого дня з дня закінчення виїзної перевірки з урахуванням вимог щодо пересилання документів з грифом обмеження доступу, установлених Національним банком (рекомендованим листом з повідомленням про вручення);»

9) пункт 2.22 викласти в такій редакції:

«2.22. Керівник банку та відповідальний працівник зобов'язані не пізніше ніж на третій робочий день з дати отримання банком двох примірників довідки про виїзну перевірку ознайомитись з одержаними примірниками, підписати їх та повернути підписаний другий примірник довідки про виїзну перевірку до Національного банку.

Банк має право надати пояснення щодо фактів і висновків, викладених у довідці про виїзну перевірку (далі – пояснення до довідки про виїзну перевірку).

У разі наявності заперечень щодо фактів і висновків, викладених у довідці про виїзну перевірку (далі – заперечення), керівник банку та відповідальний працівник підписують довідку про виїзну перевірку із позначкою «із запереченнями».

Заперечення та пояснення до довідки про виїзну перевірку викладаються письмово на окремому аркуші (окремих аркушах), підписуються керівником банку (підпис керівника банку скріплюється відбитком печатки банку) та відповідальним працівником.

Заперечення та пояснення до довідки про виїзну перевірку разом з їх документальним підтвердженням є невід'ємною частиною довідки про виїзну перевірку»;»

10) пункт 2.23 викласти в такій редакції:

«2.23. Банк надсилає протягом строку, установленого в пункті 2.22 цього розділу, підписаний примірник довідки про виїзну перевірку, пояснення до довідки про виїзну перевірку та/або заперечення (за наявності) до Національного банку (територіального управління Національного банку, якщо керівником інспекційної групи був працівник територіального управління Національного банку) із супровідним листом, підписаним керівником банку, із забезпеченням гарантованої доставки та конфіденційності таких документів»;»

11) пункт 2.24 викласти в такій редакції:

«2.24. У разі порушення банком строків та/або порядку повернення примірника довідки про виїзну перевірку, надання заперечень, установлених пунктами 2.22, 2.23 цього розділу, довідка про виїзну перевірку вважається такою, що не має заперечень від банку. У цьому разі Національний банк надсилає копію довідки про виїзну перевірку спостережній (наглядовій) раді та правлінню банку (раді директорів)/керівникові філії іноземного банку з урахуванням вимог щодо пересилання документів з грифом обмеження доступу, установлених Національним банком (рекомендованим листом з повідомленням про вручення).

Національний банк у випадку, визначеному в абзаці першому цього пункту, для подальшої роботи використовує третій примірник довідки про виїзну перевірку, що зберігається в Національному банку»;»

12) пункт 2.25 виключити.

У зв'язку з цим пункт 2.26 уважати пунктом 2.25.

3. У розділі IV:

1) у пункті 4.2:

абзаци перший, четвертий після слів «(їх копії)» доповнити словами «та/або витяги з них»;»

речення третє абзацу п'ятого після слів «Копії документів» доповнити словами «(витяги з них)»;»

абзац шостий після слів «(його копію)» доповнити словами «та/або витяг з нього»;»

2) в абзаці першому пункту 4.4 слова «листа та» виключити, після слова «акта» доповнити словами «супровідним листом», а слова «інформації з обмеженим доступом» замінити словами «обмеження доступу».

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 3 листопада 2014 р. № 702

Про внесення змін до Положення про проведення
Національним банком України валютних аукціонів

З метою підтримання ефективного функціонування міжбанківського валютного ринку України та вдосконалення механізму здійснення інтервенцій Національного банку України, керуючись статтею 28, пунктом 1 частини другої статті 44 Закону України «Про Національний банк України», статтею 6 Декрету Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 року № 15-93 «Про систему валютного регулювання і валютного контролю», Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Унести до Положення про проведення Національним банком України валютних аукціонів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29 грудня 2008 року № 469, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29 січня 2009 року за № 86/16102 (зі змінами), такі зміни:

1) у другому реченні абзацу першого пункту 3 слова та цифру «за формою, наведеною в додатку 1 до цього Положення» виключити;

2) у пункті 5 слово «заявок» замінити словами «заявок, що відповідають умовам проведення аукціону, визначеним у повідомленні про проведення аукціону»;

3) у пункті 9 слово та цифру «(додаток 2)» виключити;

4) абзац перший пункту 11 доповнити словами «якщо інше не визначене в повідомленні про проведення аукціону»;

5) додатки 1 і 2 до Положення виключити.

2. Генеральному департаменту грошово-кредитної політики (Щербакова О. А.) довести зміст цієї постанови до відома банків України та територіальних управлінь Національного банку України.

3. Постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цієї постанови залишаю за собою.

Голова В. О. Гонтарева

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 5 листопада 2014 р. № 705

Про здійснення операцій
з використанням електронних платіжних засобів

Відповідно до статей 7 та 40 Закону України «Про Національний банк України», статей 13 та 14 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», з метою вдосконалення порядку емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням (далі – Положення), що додається.

2. Визнати такими, що втратили чинність:

постанову Правління Національного банку України від 30 квітня 2010 року № 223 «Про здійснення операцій з використанням спеціальних платіжних засобів», зареєстровану в Міністерстві юстиції України 06 липня 2010 року за № 474/17769;

пункт 4 постанови Правління Національного банку України від 4 листопада 2010 року № 481 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань регулювання випуску та обігу електронних грошей», зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2010 року за № 1336/18631.

3. Платіжним організаціям, банкам – учасникам платіжних систем, які здійснюють емісію та еквайринг електронних платіжних засобів, протягом трьох місяців із дня набрання чинності цією постановою привести свою діяльність у відповідність до вимог Положення.

Банкам – учасникам платіжних систем, які користуються послугами процесингових установ-нерезидентів, протягом шести місяців із дня набрання чинності цією постановою привести свою діяльність у відповідність до вимог пункту 8 розділу VIII Положення.

4. Департаменту платіжних систем та розрахунків (Кравець В. М.) довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України для використання в роботі, а банкам – до відома їх клієнтів.

5. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

6. Контроль за виконанням цієї постанови залишаю за собою.

Голова В. О. Гонтарева

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
5 листопада 2014 року № 705

Положення про порядок емісії електронних платіжних засобів і здійснення операцій з їх використанням

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблене згідно із Законами України «Про Національний банк України», «Про банки і банківську діяльність», «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», іншими нормативно-правовими актами України, у тому числі нормативно-правовими актами Національного банку України (далі – Національний банк).

2. Це Положення встановлює загальні вимоги Національного банку до емісії банками-резидентами, філіями іноземних банків (далі – банки) електронних платіжних засобів і визначає порядок здійснення операцій з їх використанням.

3. Вимоги цього Положення поширюються на платіжні організації, учасників платіжних систем, які є суб'єктами відносин, що виникають під час здійснення операцій, ініційованих із використанням електронних платіжних засобів цих платіжних систем та їх користувачів.

Вимоги цього Положення не поширюються на суб'єктів господарювання, що здійснюють випуск телефонних, транспортних, паливних, дисконтних карток та інших засобів, які не належать до платіжних і призначені для фіксування в електронному вигляді заборгованості емітента перед користувачем цих засобів за попередньо оплаченими товарами (послугами), та на операції, що здійснюються з їх використанням.

4. Терміни в цьому Положенні вживаються в такому значенні:

1) авторизація – процедура отримання дозволу на проведення операції з використанням електронного платіжного засобу;

2) імпринтер – пристрій, призначений для перенесення рельєфних реквізитів платіжної картки на сліп для формування документа за операцією із застосуванням електронних платіжних засобів;

3) код авторизації – набір цифр або букв і цифр, який формується і надається емітентом або юридичною особою – учасником платіжної системи, яка діє за його дорученням, за результатами авторизації;

4) мобільні платежі – платіжні операції, що здійснюються користувачами з використанням мобільних платіжних інструментів;

5) персональний ідентифікаційний номер (далі – ПІН) – набір цифр або букв і цифр, відомий лише користувачу електронного платіжного засобу і потрібний для його ідентифікації та автентифікації під час здійснення операцій із використанням електронного платіжного засобу;

6) платіжна операція – дія, ініційована користувачем електронного платіжного засобу, з унесення або зняття готівки з рахунку, здійснення розрахунків у безготівковій формі з використанням цього електронного платіжного засобу та/або його реквізитів за банківськими рахунками;

7) платіжна послуга – діяльність щодо забезпечення виконання платіжних операцій з використанням електронного платіжного засобу, яка здійснюється постачальниками платіжних послуг;

8) платіжна схема – умови, згідно з якими проводиться облік операцій за електронними платіжними засобами користувача та здійснюються розрахунки за цими операціями;

9) платіжний додаток – програмний засіб, розміщений в апаратно-програмному середовищі електронного платіжного засобу, за допомогою якого здійснюються платіжні та інші операції, передбачені договором;

10) постачальник платіжних послуг – емітент або еквайр, який надає платіжну послугу користувачу;

11) система електронної торгівлі (комерції) – сукупність правил, процедур і програмно-технічних засобів, використання яких дає змогу користувачу здійснити віддалений доступ до преїскурантів торговців, подати замовлення на поставку та оплату замовлених товарів (послуг);

12) сліп – паперовий документ, який підтверджує здійснення операції з використанням платіжної картки і містить набір даних щодо цієї операції та реквізити платіжної картки;

13) стоп-список – перелік електронних платіжних засобів, складений за певними їх реквізитами, за якими зупинено проведення операцій. Залежно від правил платіжної системи стоп-список може бути електронним та/або паперовим.

Інші терміни, які вживаються в цьому Положенні, застосовуються в значеннях, визначених Законом України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», іншими законами та нормативно-правовими актами Національного банку.

5. На території України застосовуються електронні платіжні засоби, емітовані учасниками внутрішньодержавних і міжнародних платіжних систем (резидентами та нерезидентами).

6. Банк для здійснення емісії та еквайрингу електронних платіжних засобів, призначених для використання в Україні та за її межами, має право створювати внутрішньодержавні та міжнародні платіжні системи або укладати договори з платіжними організаціями платіжних систем про членство або про участь у цих системах.

7. Банк має право здійснювати емісію електронних платіжних засобів та/або еквайринг на підставі внутрішньобанківських правил, розроблених відповідно до законодавства України, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку і правил платіжних систем. Внутрішньобанківські правила затверджує орган управління банку, уповноважений на це згідно зі статутом.

8. Внутрішньобанківські правила залежно від особливостей діяльності банку повинні містити:

1) порядок діяльності банку, пов'язаний з емісією електронних платіжних засобів та/або еквайрингом;

2) порядок здійснення платіжних операцій, нарахування комісійної винагороди та процентів за користування емітентом коштами користувача;

3) порядок установлення курсу купівлі-продажу, обміну іноземної валюти під час здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів;

4) опис документообігу і технології оброблення інформації за операціями, що здійснюються з використанням електронних платіжних засобів;

5) систему управління ризиками під час здійснення платіжних операцій з використанням електронних платіжних засобів, включаючи порядок оцінки кредитного, операційного ризику, оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансування тероризму та порядок урегулювання неплатоспроможності й інших випадків невиконання банком своїх зобов'язань;

6) порядок діяльності банку під час здійснення розрахунків за операціями, що проводяться з використанням електронних платіжних засобів;

7) порядок забезпечення банком захисту інформації та вжиття інших заходів безпеки під час здійснення користувачами операцій з використанням електронного платіжного засобу, відповідальність за їх порушення;

8) порядок подання користувачем повідомлення та/або заяви про втрату електронного платіжного засобу та/або платіжних операцій, які не виконувалися користувачем, і внесення електронного платіжного засобу до стоп-списку та його вилучення;

9) порядок погашення в національній валюті від'ємного залишку за рахунком користувача, який виник під час здійснення платіжних операцій з використанням електронних платіжних засобів;

10) перелік можливих нештатних ситуацій, що можуть виникати під час здійснення користувачем операцій з використанням електронних платіжних засобів, процедури інформування користувача про такі операції та порядок їх завершення;

11) інші процедури, які регулюють здійснення платіжних операцій з використанням електронних платіжних засобів.

9. Банк зобов'язаний ідентифікувати клієнтів, які відкривають рахунки в банку, і користувачів електронних платіжних засобів, які здійснюють операції з їх використанням за цими рахунками, відповідно до порядку, встановленого законодавством України, що регулює відносини у сфері запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

10. Платіжні організації зобов'язані забезпечувати однаковий доступ до платіжних систем, у яких використовуються електронні платіжні засоби, постачальникам платіжних послуг і юридичним особам,

що надають технічні й технологічні послуги, якщо їх діяльність відповідає законодавству України, задовольняє вимоги платіжної організації щодо участі в платіжній системі та вони відповідно до правил платіжної системи були сертифіковані платіжною організацією на надання певних послуг.

Вимоги платіжної організації щодо участі в платіжній системі та правила платіжної системи мають відповідати законодавству України та не повинні містити дискримінаційних організаційних, фінансових та технічних обмежень.

11. Банки, які здійснюють свою діяльність на території України, мають право на свій розсуд укладати договори з платіжними організаціями платіжних систем та/або отримувати ліцензію/дозвіл на діяльність з емісії електронних платіжних засобів та еквайрингу чи на діяльність виключно з емісії або еквайрингу.

Правила платіжних систем, умови договорів між банками та платіжними організаціями платіжних систем про членство та/або участь у платіжній системі не повинні містити обмежень прав банків здійснювати діяльність виключно з емісії або еквайрингу електронних платіжних засобів, а також дискримінаційних організаційних, фінансових, технічних обмежень щодо здійснення еквайрингу.

12. Банки, які уклали договори з платіжними організаціями платіжних систем, зобов'язані надавати користувачам незалежно від їх місцезнаходження/місця проживання однаковий доступ до отримання послуг банку з переказу та отримання інформаційних послуг із використанням електронних платіжних засобів, забезпечивши таку можливість у всіх відокремлених підрозділах банку, у яких здійснюється обслуговування рахунків користувачів.

II. Емісія електронних платіжних засобів

1. Емісія електронних платіжних засобів у межах України проводиться виключно банками, що уклали договір з платіжною організацією платіжної системи та отримали її дозвіл на виконання цих операцій (крім банків, які здійснюють емісію електронних платіжних засобів для використання в межах цих банків).

2. Користувачем електронного платіжного засобу (далі – користувач) може бути юридична або фізична особа. Емітент має право надавати фізичним особам, які не здійснюють підприємницької діяльності, особисті електронні платіжні засоби, а суб'єктам господарювання – корпоративні електронні платіжні засоби.

3. Електронний платіжний засіб, за допомогою якого можна ініціювати переказ з рахунку користувача, має дозволяти ідентифікувати користувача. Ідентифікація користувача може здійснюватися за реквізитами електронного платіжного засобу, нанесеними на нього в графічному та електронному вигляді.

4. Банк має право передати електронний платіжний засіб у власність користувача або надати йому в користування в порядку, визначеному договором про використання електронного платіжного засобу (далі – договір).

5. Банк перед укладенням договору зобов'язаний ознайомити користувача з його умовами, тарифами на обслуговування електронного платіжного засобу та правилами користування електронним платіжним засобом. Банк зобов'язаний забезпечити викладення цієї інформації в доступній формі й розмістити її в доступному для користувача місці в банку та на офіційному сайті в мережі Інтернет, а також надати на його вимогу в паперовій або електронній формі.

6. Договір укладається в письмовій формі.

Умови договору мають бути викладені державною мовою. Укладення договору іншою мовою здійснюється за домовленістю банку та користувача відповідно до законодавства України.

Один примірник договору зберігається в банку, а другий – банк зобов'язаний надати користувачу під підпис.

7. Банк зобов'язаний під час видачі електронного платіжного засобу надати користувачу примірник договору, правил користування електронним платіжним засобом та тарифів банку на обслуговування електронного платіжного засобу.

8. Банк зобов'язаний зазначити в договорі такі умови:

1) тип електронного платіжного засобу;

2) види платіжних операцій, які користувач має право здійснювати з використанням електронного платіжного засобу, правила та максимальний строк їх виконання;

3) порядок обслуговування рахунку (за дебетовою, дебетово-кредитною або кредитною схемою, розміри гарантійного забезпечення та/або незнижувального залишку коштів на рахунку, порядок кредитування користувача, порядок установалення курсу продажу, обміну або конвертації іноземної валюти тощо);

4) тарифи банку на обслуговування операцій з використанням електронного платіжного засобу на момент укладення договору, порядок повідомлення користувача про їх зміну та отримання згоди користувача;

5) інформацію про ліміти та/або обмеження за операціями з використанням електронного платіжного засобу або платіжних додатків, реалізованих в електронному платіжному засобі (за наявності);

6) право користувача на одержання виписок про рух коштів за його рахунком, періодичність та порядок їх отримання;

7) порядок забезпечення емітентом та користувачем заходів безпеки під час користування електронним платіжним засобом;

8) порядок розгляду спорів;

9) право банку зупиняти платіжні операції, які можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму відповідно до вимог законодавства України;

10) право банку на час встановлення правомірності переказу зупиняти зарахування коштів на рахунок користувача у разі надходження від банку-ініціатора повідомлення про неналежний переказ коштів;

11) відповідальність емітента та користувача тощо.

9. Банк має право вносити зміни до правил користування електронним платіжним засобом або тарифів на обслуговування електронного платіжного засобу, повідомивши про відповідні зміни користувача у спосіб, передбачений договором.

Банк зобов'язаний надіслати користувачу не пізніше ніж за 30 календарних днів до дати, з якої застосовуватимуться зміни правил користування електронним платіжним засобом або тарифів на обслуговування електронного платіжного засобу, повідомлення про такі зміни. Банк у повідомленні зобов'язаний зазначити, що користувач має право до дати, з якої застосовуватимуться зміни, розірвати договір без сплати додаткової комісійної винагороди за його розірвання. Зміни до правил використання електронного платіжного засобу або тарифів є погодженими користувачем, якщо до дати, з якої вони застосовуватимуться, користувач не повідомить банк про розірвання договору.

10. Емітент має утримуватися від надсилання незатребуваного електронного платіжного засобу, крім випадків, установлених договором, та потреби заміни виданого користувачу електронного платіжного засобу.

11. Емітент на підставі договору має право емітувати додатковий електронний платіжний засіб фізичній особі-резиденту за умови надання власником рахунку-резидентом цій фізичній особі-резиденту права на його отримання, а додатковий електронний платіжний засіб фізичній особі-нерезиденту – за умови надання власником рахунку-нерезидентом права фізичній особі-нерезиденту на його отримання.

Емітент не має права емітувати додатковий електронний платіжний засіб фізичній особі-нерезиденту, якщо власником рахунку є резидент, та/або фізичній особі-резиденту, якщо власником рахунку є нерезидент.

12. Електронний платіжний засіб може існувати в будь-якій формі, на будь-якому носії, що дає змогу зберігати інформацію, необхідну для ініціювання електронного переказу.

13. Платіжна організація відповідної платіжної системи визначає вид електронного платіжного засобу (крім мобільного платіжного інструменту, реалізованого на програмній основі), що емітується банком, тип його носія ідентифікаційних даних (магнітна смуга, мікросхема тощо), реквізити, що носяться на нього в графічному вигляді.

Учасник платіжних систем має право розміщувати на платіжній картці одночасно дві і більше торговельні марки (знаки для товарів і послуг) платіжних систем відповідно до договорів з платіжними

організаціями всіх платіжних систем, торговельні марки яких розміщені на платіжній картці. Ці договори мають містити правила виконання операцій з використанням платіжної картки.

14. Електронний платіжний засіб має містити обов'язкові реквізити, які дають змогу ідентифікувати платіжну систему та емітента. Платіжна організація має право в правилах платіжної системи встановити додаткові реквізити електронного платіжного засобу.

15. Банк – учасник платіжної системи має право емітувати електронні платіжні засоби, що поряд із платіжним додатком мають нефінансові додатки, які можуть містити ідентифікаційні дані, інформацію про пільги, страхування та іншу інформацію про користувача і дають змогу ідентифікувати їх користувачів та обліковувати виконані ними операції із застосуванням цих електронних платіжних засобів у певних системах виплат, надання та обліку послуг, пільг, знижок тощо.

16. Емітент зобов'язаний повідомити користувача про закінчення терміну дії його електронного платіжного засобу, не пізніше ніж за десять календарних днів до закінчення терміну його дії в спосіб, передбачений договором.

Емітент зобов'язаний повідомити користувача про те, що він має право закрити рахунок та про комісійну винагороду, яка може стягуватися емітентом за обслуговування цього рахунку, якщо в користувача немає більше діючих електронних платіжних засобів, емітованих до цього рахунку.

17. Банкам забороняється вимагати від клієнта придбання будь-яких банківських продуктів чи послуг від банку або від спорідненої чи пов'язаної особи банку як обов'язкову умову надання електронного платіжного засобу.

III. Здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів

1. Користувачі мають право використовувати електронні платіжні засоби для здійснення платіжних операцій відповідно до режимів рахунків, установлених нормативно-правовими актами Національного банку та умов договору з емітентом.

2. Залежно від умов, за якими здійснюються платіжні операції з використанням електронних платіжних засобів, можуть застосовуватися дебетова, дебетово-кредитна та кредитна платіжні схеми.

Дебетова платіжна схема передбачає здійснення користувачем платіжних операцій з використанням електронного платіжного засобу в межах залишку коштів, що обліковуються на його рахунку.

Дебетово-кредитна платіжна схема передбачає здійснення користувачем платіжних операцій з використанням електронного платіжного засобу в межах залишку коштів, що обліковуються на його рахунку, а якщо їх недостатньо або немає, то за рахунок наданого банком кредиту.

Кредитна платіжна схема передбачає здійснення користувачем платіжних операцій з використанням електронного платіжного засобу за рахунок коштів, наданих йому банком у кредит або в межах кредитної лінії.

3. Емітент визначає у внутрішньобанківських правилах та в договорах порядок кредитування користувачів у межах обраної кредитної платіжної схеми відповідно до вимог законодавства України.

Банк зобов'язаний після виконання взаємних зобов'язань або в разі розірвання чи закінчення терміну дії договору на вимогу користувача видати йому безкоштовно довідку про повернення електронного платіжного засобу, крім випадків передавання його користувачу у власність, кредиту та процентів за користування ним.

Банк має право не видавати користувачу довідку, якщо з ним був укладений додатковий договір, один примірник якого надано користувачу, у якому викладені умови припинення дії основного договору (кредитного договору) та виконання взаємних зобов'язань щодо підтвердження повернення користувачем кредиту і процентів за користування ним, електронного платіжного засобу, якщо він не передавався користувачу у власність.

4. Операції із застосуванням різних видів електронних платіжних засобів однієї або кількох платіжних систем, виданих користувачу, можуть відображатися за одним рахунком.

5. Операції із застосуванням одного електронного платіжного засобу, виданого користувачу, можуть відображатися за кількома його рахунками згідно з режимами їх дії.

6. Видача готівки в національній валюті через каси банків здійснюється за електронними платіжними засобами, емітованими як резидентами, так і нерезидентами.

7. На території України дозволяється видача готівки в іноземній валюті через каси уповноважених банків-емітентів за електронними платіжними засобами користувачів, яким емітенти відкрили рахунки в іноземній валюті, а також через каси уповноважених банків-еквайрів за електронними платіжними засобами, що емітовані нерезидентами.

8. Видача за електронними платіжними засобами готівки через банківські автомати самообслуговування (далі – банкомат) у межах України здійснюється в гривнях, а через банкомати уповноважених банків-емітентів – у гривнях або у валюті рахунку, до якого емітований електронний платіжний засіб.

9. Постачальник платіжних послуг зобов'язаний надавати користувачу інформацію про комісійну винагороду за платіжні послуги.

Банк зобов'язаний на вимогу користувача надати інформацію про курс купівлі/продажу/конвертації іноземної валюти, який застосовувався під час здійснення операції з використанням електронного платіжного засобу.

Постачальник платіжних послуг зобов'язаний надавати користувачам інформацію про виконані ними платіжні операції безкоштовно.

Користувач та емітент мають право домовитися і передбачити в договорі оплату за отримання додаткової інформації або інформації, що надається частіше ніж один раз на місяць.

10. Еквайр зобов'язаний ознайомити користувача з розміром власної комісійної винагороди за отримання готівки через банкомат безпосередньо перед ініціюванням операції. Інформація про розмір комісійної винагороди має надаватися користувачу на екрані банкомата та/або друкуватися на паперових документах за операціями з використанням електронних платіжних засобів.

Користувач після перегляду на екрані банкомата даних про суму комісійної винагороди повинен мати змогу відмовитися від уже розпочатої операції.

IV. Особливості емісії мобільних платіжних інструментів і здійснення операцій з їх використанням

1. Банк має право здійснювати емісію електронних платіжних засобів у вигляді мобільного платіжного інструменту та обслуговування операцій з їх використанням, передбачених правилами платіжної системи, відповідно до умов договору та вимог цього Положення.

2. Мобільний платіжний інструмент може бути реалізований в апаратно-програмному середовищі мобільного телефону або іншому бездротовому пристрої користувача (далі – мобільний пристрій), що обслуговує оператор телекомунікацій.

3. Мобільні платежі здійснюються користувачами за банківськими рахунками.

4. Емітент має право давати користувачам змогу здійснювати мобільні платежі згідно з функціональними можливостями мобільних платіжних інструментів із використанням різних каналів телекомунікаційних мереж оператора, визначених правилами платіжних систем і договорами, і безконтактним способом.

5. Емітент має право проводити банківську персоналізацію мобільних платіжних інструментів для одного (операція з банківської персоналізації проводиться під час видачі мобільного платіжного інструменту користувачу) або групи користувачів (операція з банківської персоналізації проводиться попередньо).

6. Користувачі мають право здійснювати операції з використанням мобільних платіжних інструментів відповідно до функціональних можливостей і технологічних особливостей мобільних пристроїв, правил платіжної системи (внутрішньобанківських правил), умов договору та вимог цього Положення.

7. Користувачі мають право здійснювати операції з використанням мобільних платіжних інструментів у будь-якому місці їх обслуговування за наявності відповідного платіжного пристрою, якщо інше не встановлено договором.

8. Постачальник платіжних послуг зобов'язаний забезпечити формування первинних документів, які відображають здійснені користувачами операції із застосуванням мобільних платіжних інструментів, у паперовій та/або в електронній формі.

9. Емітент мобільних платіжних інструментів, еквайр та процесингові установи зобов'язані використовувати інформаційні технології, що забезпечують формування, оброблення, передавання та збе-

рігання документів за операціями з використанням мобільних платіжних інструментів і формування відповідних документів на переказ коштів в електронній формі.

10. Банки мають право формувати і зберігати документи за операціями із застосуванням мобільних платіжних інструментів в електронній формі в компонентах апаратно-програмного комплексу, платіжних пристроях, процесингових установах тощо.

V. Еквайринг із використанням електронних платіжних засобів

1. Еквайринг у межах України здійснюється виключно юридичними особами-резидентами, що уклали договір з платіжною організацією платіжної системи.

2. Еквайр зобов'язаний забезпечити технологічне, інформаційне обслуговування суб'єктів господарювання та інших осіб (далі – торговець) і проведення розрахунків з ними за операції, які здійснені між торговцями та користувачами з використанням електронних платіжних засобів, на підставі договору.

3. Договір між еквайром і торговцем надає право торговцю приймати до оплати електронні платіжні засоби певної платіжної системи з дотриманням її правил та виконувати інші операції, визначені цим договором.

Договір між еквайром і торговцем не повинен містити обмежень щодо приймання електронних платіжних засобів інших емітентів та інших платіжних систем.

4. Еквайр зобов'язаний зазначити в договорі такі умови:

1) найменування платіжних систем, електронні платіжні засоби яких приймаються торговцем до оплати, та типи електронних платіжних засобів із визначенням їх ознак платіжності;

2) порядок оформлення документів за операціями з використанням електронних платіжних засобів;

3) порядок і терміни розрахунків еквайра з торговцем;

4) розмір комісійної винагороди, яку торговець сплачує еквайру за розрахункове обслуговування;

5) процедури безпеки, яких має дотримуватися торговець під час приймання платежів із використанням електронних платіжних засобів, та передавання даних еквайру про проведені операції;

6) інші умови відповідно до законодавства України або на розсуд еквайра та торговця.

5. Еквайр не має права встановлювати технічні та технологічні обмеження на приймання торговцями електронних платіжних засобів певних емітентів та платіжних систем, якщо такі обмеження не встановлені емітентом або платіжною організацією платіжної системи з метою дотримання правил безпеки щодо втрачених користувачами електронних платіжних засобів чи скомпрометованих їх реквізитів або персональних ідентифікаційних даних користувачів.

6. Торговець зобов'язаний забезпечити розміщення зображення торговельної марки платіжної системи в місцях, де здійснюються операції з використанням електронних платіжних засобів, у порядку, установленому договором.

7. Еквайринг має здійснюватися в умовах операційної сумісності електронних еквайрингових мереж для забезпечення торговцям можливості безперешкодного приєднання до таких мереж і здійснення користувачами розрахунків за товари (послуги) з використанням електронних платіжних засобів не менше трьох платіжних систем, однією з яких є багатоемітентна платіжна система, платіжною організацією якої є резидент України.

Операційна сумісність передбачає, що електронні платіжні засоби, які належать до однієї платіжної системи, можуть бути використані в електронних еквайрингових мережах інших платіжних систем.

Еквайр(и) має(ють) забезпечити операційну сумісність (у тому числі технічну сумісність) між платіжними системами після укладання договорів з платіжними організаціями платіжних систем або власниками електронних еквайрингових мереж.

8. Торговець має право за погодженням з еквайром(ами) самостійно придбавати платіжні пристрої, що відповідають технічним (функціональним) вимогам і вимогам безпеки, які встановлюються для такого обладнання еквайром(ами), процесинговою установою та платіжною організацією платіжної системи.

9. Еквайри мають забезпечувати торговцю можливість установлення одного платіжного пристрою, який приймає електронні платіжні засоби як мінімум трьох платіжних систем, однією з яких є багатоемітентна платіжна система, платіжною організацією якої є резидент України, з правом вільного

вибору його типу та умов використання (купівлі/оренди) за умови, що він відповідає вимогам еквайра, процесингової установи і може використовуватися на основі операційної сумісності.

10. Торговець зобов'язаний здійснювати операції з використанням електронного платіжного засобу лише в присутності користувача, якщо інше не узгоджено з користувачем або не передбачено правилами платіжної системи для окремих видів операцій.

11. Еквайр не має права зобов'язувати торговця, а торговець не має права вимагати від користувача введення ПНУ як засобу його ідентифікації, якщо це не передбачено правилами платіжної системи та/або умовами використання електронного платіжного засобу, установленними емітентом.

Торговець не має права вимагати від користувача підписання квитанції платіжного терміналу або інших первинних документів, що підтверджують здійснення платіжної операції, якщо користувач увів ПН у процесі здійснення операції та інше не встановлено правилами платіжної системи.

Еквайр зобов'язаний забезпечувати проведення платіжних операцій найбільш безпечним способом для відповідного електронного платіжного засобу.

12. Торговець має право відмовитися від здійснення платіжної операції з використанням електронного платіжного засобу в порядку, установленому договором з еквайром, у разі:

1) закінчення терміну дії електронного платіжного засобу, якщо немає необхідних ознак його платіжності, тощо;

2) невідповідності між підписом на електронному платіжному засобі та підписом на паперовому документі, який оформляється за результатами операції, або неправильного введення ПНУ;

3) відмови користувача надати документ, що ідентифікує його особу, у випадках, передбачених законодавством України, або якщо було виявлено, що особа не має права використовувати електронний платіжний засіб;

4) неможливості виконання авторизації у зв'язку з технічними причинами;

5) відсутності підпису на електронному платіжному засобі, якщо це передбачено правилами платіжної системи;

6) отримання негативного коду авторизації від емітента електронного платіжного засобу.

13. Торговець зобов'язаний:

1) дотримуватися правил здійснення платіжної операції з використанням електронного платіжного засобу та процедур безпеки, установлених договором з еквайром;

2) не надавати даних про користувача особам, які не мають на це законного права або повноважень, і не дозволяти їм використовувати за призначенням електронний платіжний засіб;

3) не копіювати електронного платіжного засобу чи його реквізитів та не вносити повного номера електронного платіжного засобу до облікових книг та/або до електронних баз даних комп'ютерних програм торговця тощо.

14. Еквайр зобов'язаний розглядати скарги щодо платіжних операцій, які опротестовуються користувачем, емітентом або платіжною організацією платіжної системи, у спосіб і строки, передбачені законодавством України та правилами платіжної системи.

15. Переказ між еквайрами і суб'єктами господарювання за операціями з використанням електронних платіжних засобів, здійснених резидентами і нерезидентами на території України, у тому числі через мережу Інтернет, здійснюється виключно в гривнях.

VI. Загальні вимоги до безпеки здійснення платіжних операцій та управління ризиками

1. Користувач зобов'язаний використовувати електронний платіжний засіб відповідно до вимог законодавства України та умов договору, укладеного з емітентом, і не допускати використання електронного платіжного засобу особами, які не мають на це законного права або повноважень.

Використання електронного платіжного засобу за довіреністю не допускається.

2. Емітент зобов'язаний не розкривати іншим особам, крім користувача, ПНУ або іншої інформації, яка дає змогу виконувати платіжні операції з використанням електронного платіжного засобу.

Емітент під час видачі електронного платіжного засобу за наявності можливості змінити ПН користувачем зобов'язаний проінформувати користувача про це право та запропонувати змінити ПН.

Користувач зобов'язаний надійно зберігати та не передавати іншим особам електронний платіжний засіб, ПІН та інші засоби, які дають змогу користуватися ним.

3. Банк зобов'язаний у спосіб, передбачений договором:

1) повідомляти користувача про здійснення операцій з використанням електронного платіжного засобу;

2) забезпечити користувачу можливість інформувати банк про втрату електронного платіжного засобу та/або платіжні операції, які не виконувалися користувачем;

3) реєструвати та протягом строку, передбаченого законодавством України для зберігання електронних документів, зберігати інформацію, що підтверджує факт інформування банком користувача та користувачем банку.

Банк у разі невиконання обов'язку з інформування користувача про здійснені операції з використанням електронного платіжного засобу несе ризик збитків від здійснення таких операцій.

4. Користувач відповідно до умов договору зобов'язаний надати банку інформацію для здійснення контактів з ним, а банк зобов'язаний зберігати цю інформацію протягом дії договору.

Обов'язок банку щодо повідомлення користувача про здійснені операції з використанням електронного платіжного засобу користувача є виконаним у разі:

інформування банком користувача про кожну здійснену операцію відповідно до контактної інформації, наданої користувачем;

відмови користувача від отримання повідомлень банку про здійснені операції з використанням електронного платіжного засобу користувача, про що зазначено в договорі.

5. Користувач зобов'язаний контролювати рух коштів за своїм рахунком та повідомляти емітента про операції, які не виконувалися користувачем.

6. Користувач після виявлення факту втрати електронного платіжного засобу та/або платіжних операцій, які він не виконував, зобов'язаний негайно повідомити банк або визначену ним юридичну особу в спосіб, передбачений договором. До моменту повідомлення користувачем банку ризик збитків від здійснення операцій та відповідальність несе користувач, а з часу повідомлення користувачем банку ризик збитків від здійснення операцій за електронним платіжним засобом користувача несе банк.

Втратою електронного платіжного засобу є неможливість здійснення користувачем контролю (володіння) за електронним платіжним засобом, неправомірне заволодіння та/або використання електронного платіжного засобу чи його реквізитів.

7. Емітент або визначена ним юридична особа під час отримання повідомлення та/або заяви про втрату електронного платіжного засобу та/або платіжні операції, які не виконувалися користувачем, зобов'язаний ідентифікувати користувача і зафіксувати обставини, дату, годину та хвилини його звернення на умовах і в порядку, установлених договором.

Емітент після надходження повідомлення та/або заяви про втрату електронного платіжного засобу та/або платіжні операції, які не виконувалися користувачем, зобов'язаний негайно зупинити здійснення операцій з використанням цього електронного платіжного засобу.

8. Емітент у разі здійснення помилкового або неналежного переказу, якщо користувач невідкладно повідомив про платіжні операції, що ним не виконувалися, після виявлення помилки негайно відновлює залишок коштів на рахунку до того стану, у якому він був перед виконанням цієї операції.

Емітент у разі повідомлення користувачем про незавершену операцію з унесення коштів через платіжні пристрої банку-емітента на рахунки, відкриті в банку-емітенті, після подання користувачем емітенту відповідного документа, що підтверджує здійснення цієї операції, негайно зараховує зазначену в цьому документі суму коштів на відповідний рахунок.

9. Користувач не несе відповідальності за здійснення платіжних операцій, якщо електронний платіжний засіб було використано без фізичного пред'явлення користувачем та/або електронної ідентифікації самого електронного платіжного засобу і його користувача, крім випадків, якщо доведено, що дії чи бездіяльність користувача призвели до втрати, незаконного використання ПІНу або іншої інформації, яка дає змогу ініціювати платіжні операції.

10. Банк зобов'язаний розглядати заяви (повідомлення) користувача, що стосуються використання електронного платіжного засобу або незавершеного переказу, ініційованого з його допомогою, надати користувачу можливість одержувати інформацію про хід розгляду заяви (повідомлення) і

повідомляти в письмовій формі про результати розгляду заяви (повідомлення) у строк, установлений договором, але не більше строку, передбаченого Законом України «Про звернення громадян».

Строки встановлення емітентом правомірності переказу та повернення на рахунок користувача попередньо списаного неналежного переказу визначені пунктом 37.2 статті 37 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні».

11. Правила платіжної системи мають передбачати право платіжної організації ухвалювати рішення про зупинення здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів, емітованих певним емітентом.

Порядок зупинення здійснення операцій з використанням електронного платіжного засобу, а також його вилучення і повідомлення про це користувача встановлюється правилами платіжної системи і обумовлюється в договорі платіжної організації з емітентом.

12. Емітент має право прийняти рішення про зупинення здійснення операцій з використанням певного електронного платіжного засобу, а також про вилучення електронного платіжного засобу за наявності обставин, що можуть свідчити про незаконне використання електронного платіжного засобу та/або його реквізитів, значно збільшеного ризику неспроможності платника виконати своє зобов'язання щодо сплати кредиту та процентів за ним, в інших випадках, установлених договором. Зупинення або припинення права користувача використовувати електронний платіжний засіб не припиняє зобов'язань користувача й емітента, що виникли до часу зупинення або припинення зазначеного права.

Емітент зобов'язаний інформувати користувача про зупинення права використовувати електронний платіжний засіб та причини такого зупинення в спосіб, установлений договором, у разі можливості перед тим, як право використовувати електронний платіжний засіб буде зупинено, і негайно після цього, якщо надання такої інформації не скомпрометує об'єктивно виправданих заходів з безпеки або якщо це не заборонено законодавством України.

Емітент має право поновити право користувача використовувати електронний платіжний засіб або надати новий після усунення причини зупинення права використовувати електронний платіжний засіб.

13. Еквайр має право на строк, визначений правилами платіжної системи, зупинити надання послуг торговцю та/або вилучити платіжні пристрої для обслуговування електронних платіжних засобів і розірвати договір у разі неправомірного або непередбаченого договором використання торговцем чи третьою особою електронних платіжних засобів або їх реквізитів, платіжного терміналу, імпринтера та інших платіжних пристроїв, наданих еквайром торговцю для обслуговування електронних платіжних засобів, та в інших випадках, установлених договором.

Платіжна організація або еквайр мають право прийняти рішення про зупинення здійснення еквайрингу певним торговцем також і в інших випадках, установлених правилами платіжної системи та/або умовами договору.

14. Емітент має право використовувати ліміти та/або обмеження на суми та кількість платіжних операцій з використанням електронних платіжних засобів. Емітент перед укладенням договору зобов'язаний ознайомити клієнта з лімітами та/або обмеженнями, які застосовуватимуться. Користувач має право змінити встановлений емітентом ліміт та/або обмеження, про що повідомляє емітента в порядку, установленому договором.

15. Залишок коштів на рахунку в разі втрати електронного платіжного засобу або закінчення терміну його дії, а також розірвання чи припинення дії договору за дорученням власника рахунку перераховується на інші рахунки або видається готівкою з дотриманням термінів, установлених правилами платіжної системи та договором.

VII. Загальні правила документообігу за операціями з використанням електронних платіжних засобів

1. Документи за операціями з використанням електронних платіжних засобів та інші документи, що застосовуються в платіжних системах для платіжних операцій з використанням електронних платіжних засобів, можуть бути в паперовій та/або електронній формі. Вимоги до засобів формування документів за операціями із застосуванням електронних платіжних засобів і їх оброблення визнача-

ються платіжною системою з урахуванням вимог, установлених нормативно-правовими актами Національного банку.

2. Форми документів за операціями з використанням електронних платіжних засобів установлюються правилами платіжних систем і повинні містити обов'язкові реквізити, визначені цим Положенням.

3. Операції користувачів повинні виконуватися з оформленням квитанції платіжного терміналу, чека банкомата, сліпа та інших документів за операціями з використанням електронних платіжних засобів у паперовій формі, що складаються та друкуються державною мовою за місцем проведення операції в такій кількості примірників, яка потрібна для всіх учасників операції, та/або документів в електронній формі, передбачених правилами платіжної системи.

Документи за операціями з використанням електронних платіжних засобів можуть бути оформлені та/або надруковані іншою мовою за домовленістю сторін відповідно до законодавства України або якщо платіжний пристрій дає користувачу технічну можливість здійснити вибір мови на його замовлення.

Постачальник платіжних послуг зобов'язаний забезпечити відповідність мови паперових документів за операціями з використанням електронних платіжних засобів мові, яка була вибрана користувачем на екрані платіжного пристрою.

Паперові документи за операціями з використанням електронних платіжних засобів можуть не оформлятися за місцем проведення операції, якщо розрахунки за товари (послуги) здійснюються користувачем на невеликі суми на транспорті та в інших місцях масового обслуговування фізичних осіб, які вимагають швидкого обслуговування.

Під час здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів у системах електронної комерції та інших системах дистанційного обслуговування дозволяється формування в електронній формі документа за операцією з використанням електронного платіжного засобу за умови доставки його користувачу.

4. Документи за операціями з використанням електронних платіжних засобів мають статус первинного документа та можуть бути використані під час урегулювання спірних питань.

5. Операції, що здійснюються з використанням електронних платіжних засобів із застосуванням платіжних терміналів, повинні виконуватися з оформленням квитанції платіжного терміналу. Інформація щодо здійснених операцій із застосуванням платіжних терміналів може бути передана еквайру в процесі авторизації або збережена в пам'яті терміналу у формі журналу (реєстру), який передається еквайру в узгоджені терміни.

6. Операції, що здійснюються з використанням платіжних карток із застосуванням імпринтерів, повинні виконуватися з оформленням сліпа, форма якого визначається платіжною системою. В узгоджені терміни сліпи передаються еквайру для формування й направлення до процесингової установи відповідної інформації для її оброблення та виконання розрахунків за виконані операції.

7. Документи за операціями з використанням електронних платіжних засобів повинні містити такі обов'язкові реквізити:

- 1) ідентифікатор еквайра та торговця або інші реквізити, що дають змогу їх ідентифікувати;
- 2) ідентифікатор платіжного пристрою;
- 3) дату та час здійснення операції;
- 4) суму та валюту операції;
- 5) суму комісійної винагороди;
- 6) реквізити електронного платіжного засобу, які дозволені правилами безпеки платіжної системи;
- 7) вид операції;
- 8) код авторизації або інший код, що ідентифікує операцію в платіжній системі.

Правила платіжних систем та/або внутрішньобанківські правила можуть передбачати також інші додаткові реквізити документів за операціями з використанням електронних платіжних засобів.

8. Емітенти зобов'язані в порядку та строки, установлені договором, надавати власникам рахунків виписки про рух коштів на їх рахунках за операціями, що виконані користувачами електронних платіжних засобів. Форма виписки повинна включати всі обов'язкові реквізити, передбачені нормативно-правовим актом Національного банку з питань організації операційної діяльності в банках України.

Щомісячна виписка про платіжні операції за договором має надаватися безкоштовно.

Виписка про рух коштів за рахунком може надаватися власникові рахунку в банку, надсилатися поштою, електронною поштою, у вигляді текстового повідомлення на мобільний телефон, через банкомат тощо.

9. Якщо власник рахунку має заперечення щодо операцій за рахунком, перелік яких зазначений у виписці, то він має право звернутися до емітента із заявою про розгляд спірного питання або до суду.

10. Емітент у порядку та в строки, установлені правилами платіжної системи та умовами договору, під час розгляду заяви користувача має право одержувати від еквайра документи за операціями із застосуванням електронних платіжних засобів або їх копії, що підтверджують здійснення користувачем цих операцій.

11. Процесингова або клірингова установа, розрахунковий банк зобов'язані в порядку, установленому законодавством України, надавати учаснику платіжної системи, а також судам та органам досудового слідства послуги для визначення достовірності інформації, яка міститься в електронних документах, що обробляються платіжною системою, яку обслуговує ця процесингова, клірингова установа або розрахунковий банк, якщо учасник платіжної системи бере участь у розгляді спору судом.

Порядок оплати учасником платіжної системи послуг, визначених цим пунктом, здійснюється за тарифами, установленими процесинговою, кліринговою установою або розрахунковим банком, та в порядку, установленому договором.

12. Документи за операціями із застосуванням електронних платіжних засобів, що містять банківську таємницю, під час їх передавання засобами телекомунікаційного зв'язку повинні бути зашифровані згідно з вимогами платіжної системи, а якщо таких вимог немає, то в порядку, установленому законодавством України, у тому числі нормативно-правовими актами Національного банку.

VIII. Агентська та посередницька діяльність (аутсорсинг), процесинг

1. Платіжні організації платіжних систем і постачальники платіжних послуг відповідно до законодавства України, цього Положення та договору мають право передавати виконання певних своїх функцій юридичним особам-агентам або уповноважувати на виконання частини не притаманних для банків технічних функцій іншу юридичну особу – залучити до агентської та посередницької діяльності (далі – аутсорсинг) агента.

2. Постачальник платіжних послуг має право передавати на аутсорсинг окремі операційні функції, не погіршуючи матеріально та якісно внутрішнього контролю постачальника платіжних послуг і здатності уповноважених органів державної влади проводити моніторинг виконання ним усіх зобов'язань у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму.

3. Постачальник платіжних послуг, який за договором з агентом передає на аутсорсинг окремі операційні функції, зобов'язаний забезпечити їх відповідність таким умовам:

1) передавання на аутсорсинг виконання певних функцій не призводить до делегування керівництвом постачальника платіжних послуг своєї відповідальності;

2) відносини та зобов'язання постачальника платіжних послуг щодо користувачів залишаються незмінними;

3) платіжні та інформаційні послуги, які надаються через агента користувачам, мають бути не гіршої якості, ніж якби вони надавалися самим постачальником платіжних послуг.

4. Агент, який здійснює свою діяльність від імені платіжної організації або постачальника платіжних послуг, зобов'язаний інформувати про цей факт користувачів платіжних послуг.

5. Банки-резиденти, які емітують електронні платіжні засоби, мають право укладати договори з іншими суб'єктами господарювання про розповсюдження емітованих ними електронних платіжних засобів, крім емітованих ними платіжних карток.

6. Банки – учасники платіжних систем, якщо це не суперечить правилам відповідної платіжної системи, мають право укладати договори з іншими банками-резидентами, що не є учасниками цих платіжних систем, про видачу останніми готівки за електронними платіжними засобами через власні каси або банкомати.

7. Платіжні організації платіжних систем, створених нерезидентами, у яких функції платіжної організації та емітента одночасно виконує одна юридична особа, можуть укладати з банками-резиден-

тами договори про розповсюдження серед клієнтів таких фінансових установ електронних платіжних засобів, емітованих платіжними організаціями цих систем.

8. Процесинг за операціями із застосуванням електронних платіжних засобів на території України здійснюється процесинговими установами-резидентами.

9. Платіжна організація платіжної системи не має права ставити умовою участі банку в платіжній системі використання послуг певної процесингової установи.

ІХ. Міжбанківські перекази за операціями з використанням електронних платіжних засобів

1. Міжбанківський переказ між банками – учасниками платіжних систем за операціями з використанням електронних платіжних засобів, здійсненими їх користувачами в межах України, проводиться виключно в гривнях незалежно від валюти рахунку клієнта.

2. Міжбанківський переказ між банками – учасниками платіжних систем за платіжними операціями з використанням електронних платіжних засобів, здійсненими їх користувачами за межами України, а також за платіжними операціями, проведеними в межах України користувачами-нерезидентами, проводиться у валюті, визначеній у договорах із платіжними організаціями міжнародних платіжних систем.

3. Емітент зобов'язаний у разі виконання користувачем платіжної операції з використанням електронного платіжного засобу у валюті, яка відрізняється від валюти рахунку, здійснювати перерахунок суми за операцією в порядку, визначеному договором.

4. Зобов'язання банку, що виникають у зв'язку з організацією безготівкових розрахунків за електронними платіжними засобами з платіжною організацією платіжної системи, є власними зобов'язаннями банку перед цією платіжною організацією.

Кошти, які списані з рахунку користувача або відшкодовані на користь емітента за здійснені користувачем операції з використанням електронних платіжних засобів, є коштами емітента.

Користувачі мають зобов'язання перед емітентом за здійснені операції з використанням електронних платіжних засобів у валюті рахунку та в порядку, установленому договором.

5. Міжбанківський переказ між учасниками платіжної системи за операціями, що здійснені в межах України з використанням електронних платіжних засобів, емітованих банками-резидентами, проводиться розрахунковим банком-резидентом.

Функції розрахункового банку платіжної системи має право виконувати уповноважений платіжною організацією платіжної системи банк або Національний банк.

6. Міжбанківські перекази між учасниками міжнародних платіжних систем за операції, що здійснені в межах України, з використанням електронних платіжних засобів, емітованих нерезидентами, та за операції, які здійснені за межами України, із використанням електронних платіжних засобів, емітованих резидентами, проводяться через кореспондентські рахунки, відкриті в розрахунковому банку міжнародної платіжної системи або в банку-кореспонденті розрахункового банку міжнародної платіжної системи, у валюті, визначеній у договорі між емітентом або еквайром і платіжною організацією міжнародної платіжної системи.

7. Міжбанківські перекази між учасниками платіжних систем за операціями, що здійснені з використанням електронних платіжних засобів, емітованих банками-резидентами, можуть виконуватися за клірингом.

8. Учасник платіжної системи має право самостійно організувати і виконувати розрахунки з банками-резидентами, які не є учасниками цієї платіжної системи та здійснюють видачу готівки за електронними платіжними засобами згідно з договором, укладеним з цим учасником платіжної системи.

9. Строки проведення платіжних операцій, ініційованих за допомогою електронних платіжних засобів, визначаються правилами платіжної системи та договорами, що укладаються між учасниками платіжної системи, з дотриманням вимог законодавства України, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку.

10. Міжбанківський переказ, що здійснюється на підставі клірингових вимог, виконується в строк до трьох операційних днів.

Внутрішньобанківський переказ виконується в строк, установлений внутрішнім документом банку, але не може перевищувати двох операційних днів.

11. Учасники платіжних систем мають право формувати гарантійні депозити, а також використовувати гарантії, акредитиви та інші документарні форми забезпечення зобов'язань під час здійснення переказів із застосуванням електронних платіжних засобів.

Гарантійні депозити учасників платіжних систем для виконання переказів у межах України формуються в гривнях та розміщуються на рахунках у Національному банку або в банках України відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку.

Х. Моніторинг і контроль за операціями з використанням електронних платіжних засобів

1. Еквайр та емітент зобов'язані проводити моніторинг з метою ідентифікації помилкових і неналежних переказів, суб'єктів таких переказів і вживати заходів щодо запобігання або припинення здійснення зазначених переказів.

Моніторинг має здійснюватися постійно за параметрами, установленими правилами платіжної системи.

За результатами моніторингу еквайр та/або емітент має право доручити торговцю здійснити ідентифікацію користувача. В інших випадках еквайр не має права зобов'язувати торговця, а торговець не має права вимагати від користувача пред'явлення документів, що посвідчують його особу, як засобу ідентифікації, якщо це не передбачено правилами платіжної системи та/або умовами використання електронного платіжного засобу, установленими емітентом.

2. Емітент за результатами моніторингу має право ухвалити рішення про:

- 1) зупинення або припинення здійснення операцій з використанням певного електронного платіжного засобу;
- 2) вилучення певного електронного платіжного засобу, якщо це передбачено правилами платіжної системи;
- 3) проведення в разі потреби додаткової перевірки ПІНУ;
- 4) здійснення еквайром та/або торговцем додаткової ідентифікації користувача шляхом перевірки його документів;
- 5) установлення за погодженням з користувачем лімітів та/або обмежень на певні види операцій.

3. Еквайр за результатами моніторингу або в разі опротестування платіжних операцій користувачем, емітентом чи платіжною організацією платіжної системи має право ухвалити рішення про:

- 1) зупинення здійснення операцій з використанням певного електронного платіжного засобу або його вилучення, якщо це передбачено правилами платіжної системи;
- 2) зупинення або припинення здійснення торговцем операцій з використанням електронних платіжних засобів;
- 3) зупинення завершення переказу коштів на рахунок торговця для встановлення ініціатора та правомірності переказу коштів на строк, установлений правилами відповідної платіжної системи, але не більше ніж на 90 днів;
- 4) здійснення додаткової ідентифікації користувача шляхом перевірки його документів, про що дає відповідне доручення торговцю щодо кожної перевірки окремо. Додаткова ідентифікація користувача шляхом перевірки його документів не повинна проводитись на підставі рішення касира торговця.

4. Емітент та/або еквайр зобов'язаний для належної ідентифікації суб'єктів помилкових і неналежних переказів та вжиття заходів щодо запобігання або припинення цих переказів надати інформацію про ухвалення таких рішень, про суб'єктів, які здійснили ці перекази, із зазначенням їх обсягів, установлених правилами платіжної системи або договорами між ними, іншим учасникам платіжної системи.

5. Платіжна організація платіжної системи за результатами моніторингу відповідно до правил платіжної системи має право ухвалити рішення про:

- 1) зупинення наданого певному торговцеві права щодо приймання до обслуговування електронних платіжних засобів цієї платіжної системи;

2) зупинення або припинення здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів, емітованих певним емітентом.

Еквайр згідно з правилами платіжної системи зобов'язаний повідомити торговців, а емітент – користувачів про прийняте рішення платіжної організації платіжної системи.

6. Національний банк має право встановлювати обов'язкові вимоги та обмеження щодо діяльності банку як еквайра та/або емітента, якщо діяльність цього банку призвела до порушення безпеки переказів з використанням електронних платіжних засобів, що мало наслідками фінансові втрати користувачів.

У разі порушення банками вимог цього Положення та інших нормативно-правових актів Національного банку, що регулюють здійснення розрахунків з використанням електронних платіжних засобів, до них уживаються заходи впливу, установлені законодавством України, у тому числі нормативно-правовими актами Національного банку.

7. Контроль за рухом і цільовим використанням коштів за рахунками користувачів з використанням електронних платіжних засобів здійснюється власниками цих рахунків.

8. Спори, пов'язані зі здійсненням банками платіжних операцій з використанням електронних платіжних засобів, розглядаються в судовому порядку.

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 12 листопада 2014 р. № 722

Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України
від 29 серпня 2014 року № 540

Відповідно до вимог статті 99 Конституції України, статей 7, 25, 44, 45, 56 Закону України «Про Національний банк України», Декрету Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 року № 15-93 «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Унести до постанови Правління Національного банку України від 29 серпня 2014 року № 540 «Про введення додаткових механізмів для стабілізації грошово-кредитного та валютного ринків України» (зі змінами) такі зміни:

1) підпункт 1 пункту 1 доповнити новими абзацами такого змісту:

«Вимоги цього підпункту не поширюються на випадки дострокового погашення кредитів, позик:

залучених уповноваженими банками на умовах субординованого боргу, за умов спрямування достроково поверненого субординованого боргу на збільшення статутного капіталу уповноваженого банку-позичальника та отримання відповідного дозволу Національного банку України;

за рахунок коштів, що залучаються резидентом-позичальником за іншим кредитним договором (договором позики) з нерезидентом, якщо цей договір передбачає більш пізній строк виконання зобов'язань позичальника (повністю або частково) порівняно з умовами попереднього кредитного договору (договору позики)»;

2) доповнити постанову після пункту 2 новим пунктом такого змісту:

«3. Установити, що на період дії цієї постанови призупиняється застосування до уповноважених банків штрафних санкцій за порушення пункту 15 розділу I Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 10 серпня 2005 року № 281, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2005 року за № 950/11230 (зі змінами)».

У зв'язку із цим пункти третій – п'ятий уважати відповідно пунктами четвертим – шостим.

2. Генеральному департаменту грошово-кредитної політики (Щербакова О. А.) довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України для використання в роботі, а банкам України – до відома їх клієнтів.

3. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова В. О. Гонгарева

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 17 листопада 2014 р. № 723

Про затвердження Змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні

Відповідно до статей 7, 15, 55, 56, 58 Закону України «Про Національний банк України», статей 66, 67 Закону України «Про банки і банківську діяльність», з метою підвищення ефективності та забезпечення стабільної діяльності банків України Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 26 вересня 2001 року за № 841/6032 (зі змінами) (далі – Зміни), що додаються.

2. Департаменту нормативно-методологічного забезпечення банківського регулювання та нагляду (Іваненко Н. В.) довести зміст цієї постанови до відома банків України та територіальних управлінь Національного банку України для використання в роботі.

3. Постанова набирає чинності через місяць з дня її офіційного опублікування, крім абзаців третього, четвертого підпункту 2 пункту 2, абзаців четвертого – шостого, десятого підпункту 1 та абзацу четвертого підпунктів 2, 3, 4 пункту 3 Змін, які набирають чинності з 10 січня 2015 року.

4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Писарука О. В.

Голова В. О. Гонтарева

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
17 листопада 2014 року № 723

ЗМІНИ

до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні

1. У главі 2 розділу II:

пункт 2.1 викласти в такій редакції:

«2.1. Мінімальний розмір регулятивного капіталу банку (Н1), що отримав банківську ліцензію після 11 липня 2014 року, має становити 500 мільйонів гривень»;

главу після пункту 2.1 доповнити новим пунктом 2.2 такого змісту:

«2.2. Мінімальний розмір регулятивного капіталу банку (Н1), що отримав банківську ліцензію до 11 липня 2014 року, має становити:

120 мільйонів гривень – до 10 липня 2017 року;

150 мільйонів гривень – з 11 липня 2017 року;

200 мільйонів гривень – з 11 липня 2018 року;

250 мільйонів гривень – з 11 липня 2019 року;

300 мільйонів гривень – з 11 липня 2020 року;

350 мільйонів гривень – з 11 липня 2021 року;

400 мільйонів гривень – з 11 липня 2022 року;

450 мільйонів гривень – з 11 липня 2023 року;

500 мільйонів гривень – з 11 липня 2024 року».

У зв'язку з цим пункт 2.2 уважати пунктом 2.3.

2. У розділі III:

1) в абзаці другому пункту 1.1 глави 1 слова «банк або банк, до якого приєднується (з яким зливається)» замінити словом «або»;

2) у главі 2:

в абзаці другому пункту 2.1 слово «банків» замінити словами «банків, нагляду (оверсайта) платіжних систем»;

в абзаці другому підпункту «з» пункту 2.2 слова «(радою директорів)» та «спостережною (наглядовою)» виключити;

в абзаці четвертому пункту 2.3 слова «(ради директорів)» замінити словом «(дирекції)»;

3) у главі 5:

у пункті 5.10:

слова «У разі зміни переліку пов'язаних з Інвестором осіб банк-боржник протягом п'яти робочих днів» замінити словами «Банк-боржник у разі зміни переліку пов'язаних з Інвестором осіб»;

слово «список» замінити словами та цифрами «до 10 числа наступного за місяцем, в якому відбулися зміни, оновлений список»;

в абзаці першому пункту 5.11:

слова «протягом трьох робочих днів» замінити словами та цифрами «до 10 числа місяця»;

абзац доповнити словами «за попередній місяць».

3. У розділі VI:

1) у главі 1:

в абзаці третьому пункту 1.3:

після слів «керівники відокремлених підрозділів банку» доповнити словами «(крім керівників відокремлених підрозділів банку, які не впливають на визначення кредитної, інвестиційної та облікової політики та не беруть участі в прийнятті рішень з основних напрямів діяльності банку)»;

слова «(ради директорів)», «спостережної (наглядової)» та «тарифний комітет» виключити;

слово «служби» замінити словом «підрозділу»;

у підпункті «б» пункту 1.10 слово «служби» замінити словом «підрозділу»;

пункт 1.11 доповнити двома новими підпунктами такого змісту:

«г) контролери споріднених осіб банку;

д) контролери афілійованих осіб банку»;

в абзаці третьому підпункту «а» пункту 1.12 слова «(ради директорів)» замінити словом «(дирекції)»;

2) у главі 2:

підпункт «а» пункту 2.3 доповнити новим абзацом такого змісту:

«кошти банків у розрахунках»;

у пункті 2.6 слова «(радою директорів)» виключити;

3) у главі 3:

підпункт «а» пункту 3.4 доповнити новим абзацом такого змісту:

«кошти банків у розрахунках»;

у пункті 3.6 слова «(радою директорів)» виключити;

4) у главі 4:

пункт 4.3 доповнити новим абзацом такого змісту:

«кошти банків у розрахунках»;

у пункті 4.6 слова «(радою директорів)» виключити;

5) пункт 5.3 глави 5 доповнити новим абзацом такого змісту:

«кошти банків у розрахунках».

4. У главі 1 розділу VII:

у пункті 1.2 слова та цифри «становить 120 млн. гривень і більше» замінити словами та цифрами «відповідає вимогам пунктів 2.1, 2.2 глави 2 розділу II цієї Інструкції»;

у підпункті «б» пункту 1.4 слова та цифри «становить не менше ніж 240 млн. гривень» замінити словами та цифрами «відповідає подвійному мінімальному розміру регулятивного капіталу банку (Н1), передбаченому пунктами 2.1, 2.2 глави 2 розділу II цієї Інструкції».

5. Розділ VIII доповнити новою главою такого змісту:

«Глава 4. Особливості нагляду за діяльністю банку, що втратив статус перехідного банку

4.1. До банку, що втратив статус перехідного банку, який був створений відповідно до абзацу другого частини шістнадцятої статті 42 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», не застосовуються заходи впливу протягом шести місяців із дня втрати ним такого статусу за:

порушення економічних нормативів кредитного ризику та інвестування, лімітів відкритої валютної позиції, які пов'язані з активами і зобов'язаннями, отриманими від Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;

наявність частки негативно класифікованих активів у розмірі 10 відсотків і більше від активів, за якими має оцінюватися ризик та формуватися резерв на покриття збитків, пов'язаної з активами, отриманими від Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;

наявність у банку збитків, які спричинені формуванням резервів для відшкодування можливих втрат, пов'язаних з активами, отриманими від Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;

порушення порядку формування та зберігання обов'язкових резервів за зобов'язаннями, що були отримані від Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

4.2. Банк зобов'язаний розробити План заходів щодо забезпечення відповідності своєї діяльності вимогам законодавства України та нормативно-правових актів Національного банку (далі – План заходів).

План заходів затверджується радою банку.

Строк виконання розробленого Плану заходів не має перевищувати шість місяців із дня втрати банком статусу перехідного.

4.3. Банк зобов'язаний подати План заходів територіальному управлінню Національного банку (структурному підрозділу центрального апарату Національного банку, що безпосередньо здійснює нагляд за діяльністю банку) протягом 10 робочих днів із дня втрати ним статусу перехідного.

4.4. Національний банк у разі наявності зауважень або доповнень до поданого банком Плану заходів, надсилає лист банку за підписом уповноваженої посадової особи Національного банку з обґрунтованими зауваженнями.

Банк зобов'язаний протягом 10 робочих днів із дня отримання листа Національного банку подати доопрацьований План заходів».

6. У пункті 4.2 глави 4 розділу IX:

в абзаці першому слова «даних для розрахунку економічних нормативів встановлюються» замінити словами «даних, що використовуються для розрахунку економічних нормативів (далі – звітність), встановлюються»;

абзац другий викласти в такій редакції:

«Якщо банк допустив помилку під час подання звітності, виправлення якої вплине на значення таких показників, як економічні нормативи, ліміти відкритої валютної позиції, та/або допустив помилку щодо ідентифікаційних даних чи віднесення/невіднесення осіб до інсайдерів банку, то банк має право виправити зазначені помилки на підставі відповідного дозволу Національного банку на виправлення помилки»;

абзац п'ятий замінити двома новими абзацами такого змісту:

«Якщо за результатами банківського нагляду або аудиторської перевірки виявлено, що дані звітності банку містять помилки, які не були виправлені банком у строки, установлені Правилами, що впливають на такі показники фінансового стану банку, як значення економічних нормативів, лімітів відкритої валютної позиції, а їх виправлення призведе до невиконання хоча б одного з цих показників (які до виправлення помилки були виконані), або банк не відніс особу до інсайдерів банку, то такі помилки є суттєвими, а звітність – недостовірною.

Якщо за результатами банківського нагляду або аудиторської перевірки виявлено, що дані звітності банку (крім форми № 1Д «Баланс банку») містять помилки (крім випадку невіднесення банком особи до інсайдерів банку), які не були виправлені банком у строки, установлені Правилами, та виправлення яких не впливає на дотримання значень економічних нормативів, лімітів відкритої валютної позиції, то такі помилки є перекрученням даних звітності».

7. Додаток до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні виключити.

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 18 листопада 2014 р. № 726

Про внесення зміни до Положення про надання
Національним банком України стабілізаційних кредитів банкам України

Відповідно до статей 7, 15, 42, 55, 56 Закону України «Про Національний банк України» та статей 66, 67 Закону України «Про банки і банківську діяльність», з метою забезпечення безпеки та фінансової стабільності банківської системи, захисту інтересів вкладників і кредиторів Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Абзац перший підпункту 1.11 пункту 1 додатка 1 до Положення про надання Національним банком України стабілізаційних кредитів банкам України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 13 липня 2010 року № 327, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 липня 2010 року № 540/17835 (зі змінами), викласти в такій редакції:

«Нерухоме майно, у тому числі єдиний (цілісний) майновий комплекс, крім об'єктів незавершеного будівництва, яке належить банку або власнику істотної участі в банку, або пов'язаний з власником істотної участі в банку особі та перебуває на території України».

2. Департаменту нормативно-методологічного забезпечення банківського регулювання та нагляду (Іваненко Н. В.) довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України для використання в роботі.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Писарука О. В.

4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова В. О. Гонтарева

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 19 листопада 2014 р. № 727

Про внесення зміни до Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями

Відповідно до статей 7, 15, 55, 56 Закону України «Про Національний банк України», статті 67 Закону України «Про банки і банківську діяльність», з метою забезпечення виконання вимог пункту 14.3 статті 14 Закону України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України» Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Главу 1 розділу II Положення про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 25 січня 2012 року № 23, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2012 року за № 231/20544 (зі змінами), доповнити новим пунктом такого змісту:

«1.13. Банк упродовж строку тимчасової окупації території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя має право класифікувати іпотечний кредит, наданий примусово переміщеній особі, яка не здійснює погашення основної суми іпотечного кредиту та відсотків за ним на підставі вимог пункту 14.3 статті 14 Закону України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України», та забезпеченням за яким є майно, розташоване (зареєстроване) на території, яка після укладення такого іпотечного договору була тимчасово окупована, за категорією якості, що була визначена банком на дату початку тимчасової окупації зазначеної території».

2. Департаменту нормативно-методологічного забезпечення банківського регулювання та нагляду (Іваненко Н. В.) довести зміст цієї постанови до відома структурних підрозділів центрального апарату, територіальних управлінь Національного банку України, а також банків України для використання в роботі.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Писарука О. В.

4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова В. О. Гонтарева

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 20 листопада 2014 р. № 734

Про врегулювання ситуації на валютному ринку України

Ураховуючи суспільне політичне напруження, невизначеність щодо подальшого розвитку ситуації, а також беручи до уваги економічні проблеми, пов'язані з проведенням антитерористичної операції на території України, з метою врегулювання ситуації на валютному ринку України та недопущення використання фінансової системи України для відмивання грошей і фінансування тероризму, керуючись статтею 387 Господарського кодексу України, статтями 7, 25, 44, 45, 56 Закону України «Про Національний банк України», статтями 1 та 2 Закону України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті», розділами II та III Декрету Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 року № 15-93 «Про систему валютного регулювання і валютного контролю», Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Установити, що розрахунки за операціями з експорту та імпорту товарів, передбачені в статтях 1 та 2 Закону України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті», здійснюються у строк, що не перевищує 90 календарних днів.

2. Установити вимогу щодо обов'язкового продажу на міжбанківському валютному ринку України надходжень в іноземній валюті із-за кордону на користь юридичних осіб, які не є уповноваженими банками, фізичних осіб-підприємців, іноземних представництв (крім офіційних представництв), на рахунки, відкриті в уповноважених банках для ведення спільної діяльності без створення юридичної особи, а також надходжень в іноземній валюті на рахунки резидентів, відкриті за межами України на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України.

Надходження в іноземній валюті, зазначені в абзаці першому цього пункту, підлягають обов'язковому продажу на міжбанківському валютному ринку України, у тому числі безпосередньо Національному банку України, у розмірі 75 відсотків. Решта надходжень в іноземній валюті залишається в розпорядженні резидентів та нерезидентів і використовується ними відповідно до правил валютного регулювання.

Не підлягають обов'язковому продажу на міжбанківському валютному ринку України надходження в іноземній валюті:

на користь держави або під державні гарантії;

за кредитами, позиками, що залучаються відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або від міжнародних фінансових організацій, членом яких є Україна, або від міжнародних фінансових організацій, за договорами з якими Україна зобов'язалася забезпечувати правовий режим, який надається іншим міжнародним фінансовим організаціям;

за проектами (програмами) міжнародної технічної допомоги, що пройшли державну реєстрацію;

на кореспондентські рахунки банків-нерезидентів в іноземній валюті, відкриті в уповноважених банках;

за операціями з розміщення депозитів банками-нерезидентами на рахунках в уповноважених банках;

на користь резидентів-посередників за договорами комісії, доручення, консигнації або за агентськими угодами, що підлягають подальшому перерахуванню власникам коштів. Уповноважені банки, які обслуговують власників цих коштів, здійснюють обов'язковий продаж надходжень в іноземній валюті відповідно до вимог цього пункту;

за операціями з обміну іноземної валюти на рахунках резидентів, відкритих за межами України на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України;

що надійшли як помилковий переказ.

Вимога щодо обов'язкового продажу поширюється на надходження в іноземній валюті 1-ї групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів, затвердженого постановою Правління Націо-

нального банку України від 04 лютого 1998 року № 34 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 2 жовтня 2002 року № 378, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 24 жовтня 2002 року за № 841/7129) (зі змінами), і в російських рублях.

Уповноважений банк зобов'язаний попередньо зараховувати надходження в іноземній валюті, на які згідно з абзацом першим цього пункту поширюється вимога щодо обов'язкового продажу, на окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2603 «Розподільчі рахунки суб'єктів господарювання» (далі – розподільчий рахунок).

Уповноважений банк зобов'язаний здійснити обов'язковий продаж надходжень в іноземній валюті відповідно до вимог цього пункту:

без доручення клієнта;

виключно наступного робочого дня після дня зарахування таких надходжень на розподільчий рахунок.

3. Національний банк України здійснює моніторинг роботи уповноваженого банку з метою перевірки добросовісного характеру платежів за операціями клієнтів. З цією метою Національний банк України має право вимагати від банків призупинення проведення операцій, що мають підвищений ризик їх використання з протиправною метою, та отримувати документи, що підтверджують добросовісний характер здійснення таких операцій.

4. У зв'язку із запровадженням вимоги щодо обов'язкового продажу на міжбанківському валютному ринку України надходжень в іноземній валюті із-за кордону уповноважені банки не можуть знімати з контролю експортні операції клієнтів на підставі документів про припинення зобов'язань зарахуванням зустрічних однорідних вимог.

Надходження в іноземній валюті за експортними операціями клієнтів банку мають бути продані в порядку, установленому в пункті 2 цієї постанови.

5. Після закінчення функціонування Системи підтвердження угод на міжбанківському валютному ринку України Національного банку України банк протягом наступних двох годин поточного дня подає розгорнуту заявку щодо загального обсягу обов'язкового продажу іноземної валюти, запланованого на наступний робочий день.

Розгорнута заявка включає інформацію про загальний обсяг надходжень та загальний обсяг обов'язкового продажу за кодами іноземної валюти, інформацію про вид надходження і розширену інформацію для операцій, сума яких становить більше 50 000 доларів США в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України поточного робочого дня. У розширеній інформації банк в окремому записі зазначає ідентифікаційний код юридичної особи/реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта, що внесені до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, скорочене найменування юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи-підприємця, код валюти, обсяг обов'язкового продажу.

6. На час дії цієї постанови інші нормативно-правові акти Національного банку України діють у частині, що не суперечить вимогам цієї постанови.

7. Генеральному департаменту грошово-кредитної політики (Щербакова О. А.) довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України для використання в роботі, а банкам України – до відома їх клієнтів.

8. Постанова набирає чинності з 22 листопада 2014 року і діє до 2 грудня 2014 року включно.

Голова В. О. Гонтарева

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 27 листопада 2014 р. № 746

Про внесення зміни до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні

Відповідно до статей 7, 15, 55, 56, 58 Закону України «Про Національний банк України», статей 66, 67 Закону України «Про банки і банківську діяльність», з метою підвищення ефективності та забезпечення стабільної діяльності банків України Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Главу 2 розділу II Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 26 вересня 2001 року за № 841/6032 (зі змінами), після пункту 2.2 доповнити новим пунктом 2.3 такого змісту:

«2.3. Мінімальний розмір регулятивного капіталу банку (Н1), що втратив статус перехідного банку, який був створений відповідно до абзацу другого частини шістнадцятої статті 42 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», має відповідати вимогам пункту 2.2 цієї глави».

У зв'язку з цим пункт 2.3 уважати пунктом 2.4.

2. Департаменту нормативно-методологічного забезпечення банківського регулювання та нагляду (Іваненко Н. В.) довести зміст цієї постанови до відома банків України та територіальних управлінь Національного банку України для використання в роботі.

3. Постанова набирає чинності з 18 грудня 2014 року.

4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Писарука О. В.

Голова В. О. Гонтарева

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 27 листопада 2014 р. № 750

Про внесення змін до Інструкції з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей у банківських установах в Україні

Відповідно до статей 7 та 33 Закону України «Про Національний банк України», з метою вдосконалення організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей у банківських установах в Україні Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Унести до Інструкції з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей у банківських установах в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 14 лютого 2007 року № 45, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 3 березня 2007 року за № 181/13448 (зі змінами), такі зміни:

у розділі II:

у главі 1:

в абзаці першому пункту 2 слова «узгоджених з Національним банком» виключити;

абзац другий пункту 3 викласти в такій редакції:

«Банк зобов'язаний у разі формування/ліквідації підрозділу інкасації та/або початку/припинення діяльності з інкасації коштів та перевезення валютних цінностей у територіально відокремленому місці за місяць до початку/припинення такої діяльності письмово повідомити про це територіальне управління Національного банку за місцем проведення такої діяльності»;

главу 3 доповнити новим пунктом такого змісту:

«б. Банк зобов'язаний у випадку вчинення нападу (спроби нападу) на інкасаторів невідкладно інформувати про це засобами телефонного зв'язку або в інший спосіб територіальний орган внутрішніх справ України, зазначивши час, місце, обставини події, а також інформувати територіальне управління Національного банку за місцем події в установленому Національним банком порядку»;

абзац третій пункту 2 глави 4 замінити п'ятьма новими абзацами такого змісту:

«У Положенні або окремому внутрішньому документі визначаються:

порядок охорони праці інкасаторів, інкасаторів-водіїв;

порядок дії членів бригади на маршруті, взаємодії між бригадами інкасації на маршрутах, черговим (начальником) підрозділу інкасації в разі виникнення або підозри щодо виникнення надзвичайних або нестандартних ситуацій на маршрутах, їх взаємодії з банківською службою безпеки та повідомлення органів внутрішніх справ України;

процедури внутрішнього контролю за використанням системи відстеження рухомих об'єктів;

відповідальність осіб, які здійснюють моніторинг місцезнаходження оперативного автотранспорту»;

у розділі III:

у главі 3:

абзац перший пункту 3 після слів «ім'я, по батькові» доповнити словом «серії»;

абзац другий пункту 4 викласти в такій редакції:

«Відповідальна особа, яка встановила вищезазначену невідповідність, на титульному аркуші доручення на перевезення валютних цінностей здійснює запис про причину непроведення касової операції із зазначенням посади, прізвища, дати, ставить підпис і повертає доручення на перевезення валютних цінностей та всі примірники описів цінностей старшому бригади інкасації. Відповідальна особа зобов'язана скласти в довільній формі у двох примірниках акт, у якому зазначити причини непроведення касової операції. Після підписання інкасаторами двох примірників акта один примірник акта залишається у відповідальній особі, другий – передається через інкасаторів банківській установі, перевезення цінностей якої здійснюють інкасатори»;

доповнити розділ новою главою такого змісту:

«Глава 6. Використання банками спецпристроїв для зберігання цінностей

1. Банки мають право використовувати спецпристрої для зберігання цінностей для виконання завдань з інкасації коштів та перевезення валютних цінностей відповідно до розроблених і затверджених внутрішніх положень.

2. Банк зобов'язаний до початку використання спецпристроїв для зберігання цінностей надіслати територіальному управлінню Національного банку за місцем їх використання інформацію про кількість, марку, найменування виробника спецпристроїв для зберігання цінностей, спосіб фарбування купюр та колір фарби, що в них використовується.

3. Банк зобов'язаний з урахуванням вимог технічної документації (інструкції з експлуатації) визначити у внутрішніх положеннях порядок використання спецпристроїв для зберігання цінностей під час проведення інкасації коштів та перевезення валютних цінностей, заходи щодо організації навчання працівників підрозділів інкасації та забезпечення контролю за дотриманням установленого порядку використання спецпристроїв для зберігання цінностей.

4. Пакування готівки, що вкладається в спецпристрій для зберігання цінностей, має здійснюватися з використанням упаковки, яка забезпечує ефективне використання технології зафарбування вкладеної готівки».

2. Банки зобов'язані після 31 грудня 2015 року припинити використання непанцерованого оперативного автотранспорту.

Банк має право експлуатувати придбаний до 12 березня 2012 року панцерований автотранспорт 1 та 2 класів захисту згідно з вимогами Державного стандарту України ДСТУ 3975-2000 «Захист панцеровий спеціалізованих автомобілів. Загальні технічні вимоги» протягом семи років із дати його виготовлення, а якщо термін його експлуатації становить більше ніж сім років, то – у строк, визначений для непанцерованого автотранспорту.

3. Визнати таким, що втратив чинність, пункт 2 постанови Правління Національного банку України від 3 червня 2013 року № 191 «Про затвердження Змін до Інструкції з організації інкасації коштів та перевезення валютних цінностей у банківських установах в Україні», зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 25 червня 2013 року за № 1056/23588.

4. Генеральному департаменту регулювання грошового обігу (Зайченко В. П.) довести зміст цієї постанови до відома банків України.

5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Смоля Я. В.

6. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова В. О. Гонтарева

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 27 листопада 2014 р. № 752

Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів
Національного банку України

Відповідно до статей 6, 7, 15, 25, 55, 56, 71 та 73 Закону України «Про Національний банк України», статей 66, 67 Закону України «Про банки і банківську діяльність» з метою ефективного використання інструментів регулювання ліквідності банків, створення умов для забезпечення стабільної діяльності банків України Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Унести до розділу VI Положення про регулювання Національним банком України ліквідності банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 30 квітня 2009 року № 259, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 6 травня 2009 року за № 410/16426 (зі змінами), такі зміни:

1) пункт 1.4 викласти в такій редакції:

«1.4. Національний банк має право з дня виникнення простроченої заборгованості банку здійснювати списання коштів з кореспондентського рахунку банку та його філій, які працюють у СЕП за окремими кореспондентськими рахунками (далі – кореспондентський рахунок). Якщо немає (недостатньо) коштів на кореспондентському рахунку банку, то Національний банк уживає заходів щодо задоволення в повному обсязі своїх вимог за операціями з регулювання ліквідності відповідно до укладених договорів і вимог законодавства України, у тому числі шляхом продажу предмета застави (операції) та/або переведення його за справедливою вартістю у свою власність.

Здійснення таких заходів не виключає можливості безспірного списання коштів з банківських рахунків до повного погашення всієї заборгованості банку»;

2) пункт 1.7 виключити.

У зв'язку з цим пункти 1.8, 1.9 уважати відповідно пунктами 1.7, 1.8.

2. Пункт 9.25 глави 9 розділу II Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17 серпня 2012 року № 346, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 вересня 2012 року за № 15900/21902 (зі змінами), доповнити після підпункту «г» новим абзацом восьмим такого змісту:

«Національний банк не застосовує до банку, віднесеного до категорії проблемних, заходу впливу у вигляді накладення штрафу за порушення економічних нормативів та/або лімітів загальної (довгої, короткої) валютної позиції, та/або порядку формування та зберігання обов'язкових резервів».

У зв'язку з цим абзац восьмий уважати абзацом дев'ятим.

3. Генеральному департаменту грошово-кредитної політики (Щербакова О. А.) довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України для використання в роботі.

4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

5. Контроль за виконанням цієї постанови залишаю за собою.

Голова В. О. Гонтарева

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 28 листопада 2014 р. № 755

Про затвердження Положення про нагляд (оверсайт) платіжних систем та систем розрахунків в Україні

Відповідно до пункту 29 статті 7 Закону України «Про Національний банк України», статті 41 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Положення про нагляд (оверсайт) платіжних систем та систем розрахунків в Україні (далі – Положення), що додається.
2. Департаменту платіжних систем та розрахунків (Кравець В. М.): забезпечити організацію та проведення нагляду (оверсайта) платіжних систем та систем розрахунків відповідно до вимог Положення; після офіційного опублікування довести зміст цієї постанови до відома платіжних організацій платіжних систем та учасників/членів платіжних систем.
3. Платіжні організації платіжних систем та учасники/члени платіжних систем, діяльність яких не відповідає вимогам розділу XIII Положення, зобов'язані привести її у відповідність до цих вимог протягом 120 календарних днів із дати набрання чинності цією постановою.
4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.
5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Смолія Я. В.

Голова В. О. Гонтарева

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
28 листопада 2014 року № 755

ПОЛОЖЕННЯ
про нагляд (оверсайт) платіжних систем та систем розрахунків в Україні

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблено відповідно до статті 7 Закону України «Про Національний банк України», статті 41 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» та ґрунтується на міжнародних стандартах нагляду (оверсайта) платіжних систем та систем розрахунків (далі – платіжні системи).
2. Це Положення визначає основні організаційні засади та порядок здійснення безвиїзного нагляду (оверсайта) платіжних систем, критерії та порядок визначення важливості платіжних систем, а також вимоги до значущих платіжних систем, що здійснюють діяльність на території України.
3. Виїзні перевірки щодо дотримання об'єктами нагляду (оверсайта) платіжних систем [далі – об'єкти нагляду (оверсайта)] вимог законодавства України з питань діяльності платіжних систем та переказу коштів (далі – законодавство України) здійснюються відповідно до нормативно-правового акта, що визначає порядок організації та проведення Національним банком України (далі – Національний банк) перевірок дотримання вимог законодавства України об'єктами нагляду (оверсайта).

4. Вимоги цього Положення поширюються на об'єкти нагляду (оверсайта), а саме: платіжні організації платіжних систем, учасників/членів платіжних систем (далі – учасники платіжних систем) та операторів послуг платіжної інфраструктури.

Вимоги цього Положення застосовуються до міжнародних платіжних систем, платіжними організаціями яких є нерезиденти, у частині їх діяльності на території України.

5. Національний банк здійснює нагляд (оверсайт) платіжних систем з метою забезпечення безперервного, надійного та ефективного функціонування платіжних систем шляхом:

1) моніторингу платіжних систем;

2) оцінювання платіжних систем;

3) у разі необхідності надання вказівок щодо усунення порушень законодавства України та рекомендацій щодо вдосконалення діяльності відповідних платіжних систем, застосування заходів впливу до об'єктів нагляду (оверсайта).

6. Національний банк застосовує до об'єктів нагляду (оверсайта), крім платіжних систем, створених Національним банком, заходи впливу, передбачені законодавством України, у порядку, установленому нормативно-правовим актом, що визначає порядок пред'явлення Національним банком вимог до об'єктів нагляду (оверсайта) щодо усунення порушень законодавства України та застосування до них заходів впливу.

7. Національний банк вимагає від об'єктів нагляду (оверсайта) надання інформації та документів для здійснення нагляду (оверсайта) платіжних систем шляхом направлення відповідного запиту.

8. Об'єкти нагляду (оверсайта) зобов'язані надавати до Національного банку повну та достовірну інформацію і документи та їх копії належної якості (що дає змогу прочитати всі зазначені в них відомості) у встановлені строки у визначеному порядку та форматі.

9. Національний банк забезпечує нерозголошення інформації, отриманої ним під час нагляду (оверсайта) платіжних систем, третім особам, за винятком випадків, передбачених законодавством України.

10. Слова «платіжна система», «система розрахунків», «система переказу коштів» та похідні від них дозволяється використовувати в назві лише тим юридичним особам, які зареєстровані Національним банком шляхом унесення відомостей про них до Реєстру платіжних систем, систем розрахунків, учасників цих систем та операторів послуг платіжної інфраструктури (далі – Реєстр).

II. Визначення термінів

1. У цьому Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

1) багаторівнева структура участі – структура участі, що передбачає можливість надання доступу до послуг платіжної системи прямим та непрямим учасникам платіжної системи;

2) безперервність діяльності платіжної системи – спроможність платіжної системи своєчасно та ефективно виконувати/надавати критичні операції/послуги в штатному режимі діяльності платіжної системи та надзвичайних ситуаціях;

3) валові розрахунки в режимі реального часу – режим розрахунків, що передбачає безперервне виконання зобов'язань учасників платіжної системи окремо за кожним переказом у платіжній системі без відстрочення в часі;

4) відкладені нетто-розрахунки – режим розрахунків, що передбачає виконання зобов'язань учасників платіжної системи за результатами клірингу з визначеною періодичністю;

5) внутрішньодержавний переказ коштів – рух певної суми коштів у межах України з метою її зарахування на рахунок отримувача або видачі йому в готівковій формі;

6) депозитарний ризик – ризик втрати фінансових активів платіжної організації платіжної системи та/або фінансових активів, що передані платіжній організації платіжної системи учасником платіжної системи, з вини юридичної особи, що прийняла на зберігання ці фінансові активи;

7) загальний комерційний ризик – ризик погіршення фінансового стану платіжної організації платіжної системи в результаті зниження її доходів або збільшення видатків, унаслідок якого витрати перевищують доходи та призводять до втрат, покриття яких здійснюється за рахунок капіталу. До загального комерційного ризику не належать ризики, пов'язані з невиконанням зобов'язань учасником платіжної системи або іншою організацією, що має фінансові зобов'язання перед платіжною організацією платіжної системи;

8) заінтересовані особи – власники платіжної організації платіжної системи, прямі та непрямі учасники платіжної системи, органи державної влади, розрахункові банки, оператори послуг платіжної інфраструктури;

9) значущі платіжні системи – платіжні системи, які віднесені Національним банком до категорії системно важливих, соціально важливих або важливих відповідно до визначених цим Положенням критеріїв важливості платіжних систем;

10) інвестиційний ризик – ризик втрати або недоступності фінансових активів платіжної організації платіжної системи та/або фінансових активів, що передані платіжній організації платіжної системи учасником платіжної системи, що виникає внаслідок їх інвестування;

11) кредитний ризик – ризик того, що учасник платіжної системи або інша організація, з якою платіжна організація платіжної системи має договірні відносини, не зможе виконати свої фінансові зобов'язання у платіжній системі в повному обсязі в установлений момент часу або в будь-який момент у майбутньому. У платіжній системі може виникати поточний кредитний ризик та/або потенційний майбутній кредитний ризик;

12) критерії важливості платіжних систем – установлені Національним банком обсяги операцій та види послуг, у разі надання яких платіжна система може бути визначена Національним банком значущою платіжною системою;

13) критична залежність – залежність діяльності платіжної системи від учасника платіжної системи та/або оператора послуг платіжної інфраструктури, невиконання зобов'язань якими може призвести до неможливості забезпечення безперервності діяльності платіжної системи;

14) критичні операції/послуги – операції та/або послуги платіжної системи, невиконання/ненадання яких призведе до порушення надання послуг учасниками платіжної системи та/або роботи платіжної системи в цілому;

15) надзвичайна ситуація – чинники та обставини, що становлять загрозу для безперервності діяльності платіжної системи: економічна криза, терористичний акт, природні катастрофи (землетруси, зсув, обвал, сель, цунамі, лавина, повінь, смерч, посуха, заморозки, гроза, природна пожежа), техногенні катастрофи та аварії (вибух, пожежі), масові заворушення, збої в постачанні електроенергії тощо;

16) непрямий учасник платіжної системи – юридична особа, яка надає послуги платіжної системи на підставі договору, укладеного з прямим учасником платіжної системи, якому надано право на укладання таких договорів платіжною організацією цієї платіжної системи;

17) операційний ризик – ризик того, що недоліки інформаційних систем або внутрішніх процесів, людські помилки, операційні збої (помилки чи затримки під час оброблення, перебої в роботі систем, недостатня пропускна спроможність), втрата або витік інформації, шахрайство або порушення в управлінні внаслідок зовнішніх подій призведуть до скорочення, погіршення або зупинення надання послуг платіжною системою;

18) основна робоча зона – приміщення та розташоване в ньому обладнання, за допомогою якого забезпечується штатний режим діяльності платіжної системи;

19) остаточність розрахунків – обумовлений правилами платіжної системи момент часу, в який розрахунок у платіжній системі стає безвідкличним та безумовним;

20) оцінювання платіжних систем – комплекс заходів, що здійснюються Національним банком з метою вдосконалення діяльності платіжних систем в Україні відповідно до міжнародних стандартів нагляду (оверсайта) платіжних систем, а також попередження, виявлення та усунення порушень у діяльності окремої платіжної системи шляхом систематичного контролю за відповідністю діяльності платіжних систем вимогам, установленим законодавством України;

21) правовий ризик – ризик відсутності правового регулювання, зміни або непередбачуваного застосування положень законодавства, що можуть призвести до виникнення збитків платіжної організації платіжної системи та/або її учасників;

22) прямий учасник платіжної системи – юридична особа, яка надає послуги платіжної системи на підставі договору, укладеного з платіжною організацією платіжної системи;

23) реєстраційні документи – документи, на підставі яких платіжна система зареєстрована Національним банком та внесена до Реєстру;

24) резервна робоча зона – географічно віддалене від основної робочої зони допоміжне приміщення, призначене для виконання/надання критичних операцій/послуг платіжної системи в надзвичайній ситуації до відновлення штатного режиму діяльності платіжної системи;

25) ризик ліквідності – ризик того, що учасник платіжної системи або інша організація, з якою платіжна організація платіжної системи має договірні відносини, не матиме достатньо коштів для виконання своїх фінансових зобов'язань у платіжній системі належним чином у повному обсязі в установлений момент часу, але він зможе їх виконати в інший момент часу в майбутньому;

26) розрахунковий ризик – ризик того, що розрахунки в платіжній системі не здійснюватимуться належним чином;

27) система міжбанківських розрахунків – платіжна система, у якій забезпечується проведення міжбанківських переказів;

28) система роздрібних платежів – платіжна система, яка призначена для здійснення переказів коштів за операціями, які ініціюються юридичними та фізичними особами із застосуванням електронних платіжних засобів та обробляються на кліринговій основі;

29) системний ризик – ризик того, що неспроможність одного з учасників платіжної системи та/або оператора послуг платіжної інфраструктури виконати свої зобов'язання або порушення безперервності діяльності самої платіжної системи призведе до порушення діяльності учасників платіжної системи, інших установ або функціонування фінансової системи в цілому;

30) спільний нагляд (оверсайт) платіжних систем – діяльність, що здійснює Національний банк разом із центральними банками інших держав щодо нагляду (оверсайта) за міжнародними платіжними системами;

31) транскордонний переказ коштів – рух певної суми коштів в Україну або за її межі з метою її зарахування на рахунок отримувача або видачі йому в готівковій формі;

32) управління операційним ризиком – постійна діяльність платіжної організації платіжної системи щодо оцінки операційного ризику, визначення його допустимого рівня та застосування заходів контролю з метою забезпечення безперервності діяльності платіжної системи;

33) штатний режим діяльності платіжної системи – функціонування платіжної системи в повному обсязі за стандартними для цієї платіжної системи регламентом та технологією виконання операцій.

2. Інші терміни в цьому Положенні вживаються відповідно до визначень, наведених у законодавстві України.

III. Моніторинг платіжних систем

1. Національний банк здійснює моніторинг платіжних систем шляхом збору, систематизації та аналізу показників діяльності об'єктів нагляду (оверсайта) та їх динаміки.

2. Національний банк здійснює моніторинг платіжних систем на підставі, зокрема:

1) статистичних звітів об'єктів нагляду (оверсайта);

2) інформації, отриманої на запит Національного банку;

3) інформації, отриманої від третіх осіб, у тому числі від органів державної влади та користувачів платіжної системи.

3. Національний банк для здійснення моніторингу платіжних систем вимагає від осіб, які є об'єктами нагляду (оверсайта), надання інформації та документів за показниками, визначеними в пунктах 5 та 7 цього розділу, шляхом направлення відповідного запиту.

4. Платіжна організація платіжної системи зобов'язана надавати на запит Національного банку інформацію, визначену в пунктах 5 та 7 цього розділу:

1) платіжна організація платіжної системи, створеної резидентом України, – засобами системи електронної пошти Національного банку;

2) платіжна організація платіжної системи, створеної нерезидентом України, – засобами поштового зв'язку.

5. Національний банк здійснює моніторинг платіжних систем за такими показниками їх діяльності:

1) обсяги та види операцій, виконані в платіжній системі, та їх частка в загальному обсязі операцій, здійснених у країні системами відповідного виду за визначений період;

2) кількість учасників платіжної системи в розрізі їх видів (резидент/нерезидент, банк/небанківська фінансова установа, прямий/непрямий учасник платіжної системи тощо);

3) частка операцій окремих учасників платіжної системи у загальному обсязі операцій, що виконуються в платіжній системі;

4) обсяги та види операцій, виконані в платіжній системі за участю операторів послуг платіжної інфраструктури, у розрізі видів послуг;

5) вартість послуг, що надаються користувачам платіжної системи.

6. Національний банк здійснює моніторинг платіжних систем щодо інших показників діяльності платіжної системи залежно від специфіки її діяльності, попередньо повідомивши платіжну організацію платіжної системи про перелік цих показників і про необхідність отримувати і зберігати зазначені показники під час роботи платіжної системи.

7. Національний банк має право вимагати від операторів послуг платіжної інфраструктури надання інформації щодо видів послуг та обсягів операцій, здійснених ними за період та в термін, що зазначені в запиті.

8. Національний банк розміщує на сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку результати моніторингу платіжних систем двічі на рік, у лютому та серпні, наступними за звітними періодами.

IV. Визначення важливості платіжної системи

1. Національний банк за результатами моніторингу платіжних систем та відповідно до критеріїв важливості платіжних систем, установлених у пунктах 2 – 4 цього розділу, визначає важливість платіжних систем:

1) у лютому поточного року за підсумками діяльності платіжних систем у другому півріччі попереднього року;

2) у серпні поточного року за підсумками діяльності платіжних систем у першому півріччі поточного року.

2. Національний банк визнає платіжну систему системно важливою платіжною системою в разі її відповідності хоча б одному з таких критеріїв важливості платіжної системи:

1) платіжна система забезпечує проведення міжбанківських переказів, частка яких становить більше ніж 10% від загальної суми переказів, виконаних у країні системами міжбанківських розрахунків та через кореспондентські рахунки банків, відкриті в інших банках України;

2) платіжна система здійснює перекази коштів за правочинами з державними цінними паперами на відкритому ринку;

3) платіжна система забезпечує врегулювання зобов'язань учасників, які виникають в інших платіжних системах.

3. Національний банк визнає платіжну систему соціально важливою платіжною системою в разі її відповідності хоча б одному з таких критеріїв важливості платіжної системи:

1) платіжна система здійснює внутрішньодержавні перекази коштів та транскордонні перекази коштів, частка яких перевищує 10% від загальної суми переказів, виконаних системами переказу коштів, створених резидентами та нерезидентами;

2) платіжна система здійснює операції з використанням електронних платіжних засобів, частка яких перевищує 10% від загальної суми операцій, виконаних системами роздрібних платежів на території України.

4. Національний банк визнає платіжну систему важливою платіжною системою в разі її відповідності хоча б одному з таких критеріїв важливості платіжної системи:

1) платіжна система забезпечує проведення міжбанківських переказів, частка яких становить від 5 до 10% від загальної суми переказів, виконаних у країні системами міжбанківських розрахунків та через кореспондентські рахунки банків, відкриті в інших банках України;

2) платіжна система здійснює внутрішньодержавні перекази коштів та транскордонні перекази коштів, частка яких становить від 5 до 10% від загальної суми переказів, виконаних системами переказу коштів, створеними резидентами та нерезидентами;

3) платіжна система здійснює операції з використанням електронних платіжних засобів, частка яких становить від 5 до 10% від загальної суми операцій, виконаних системами роздрібних платежів на території України;

4) платіжна система здійснює внутрішньодержавні перекази коштів, частка яких становить більше ніж 5% від загальної суми внутрішньодержавних переказів коштів, виконаних системами переказу коштів, створеними резидентами та нерезидентами;

5) платіжна система здійснює транскордонні перекази коштів, частка яких становить більше ніж 5% від загальної суми транскордонних переказів, виконаних системами переказу коштів, створеними резидентами та нерезидентами.

Національний банк має право визнати платіжну систему, що є єдиною на ринку за видом послуг, які надаються з її використанням, важливою платіжною системою.

5. Національний банк визнає платіжну систему системно важливою, соціально важливою або важливою та/або приймає рішення про визнання платіжної системи такою, що більше не відповідає встановленим критеріям важливості платіжних систем, шляхом оформлення розпорядчого документа за підписом Голови Національного банку або його заступника, який здійснює загальне керівництво та контролює діяльність підрозділу Національного банку, до компетенції якого належать питання регулювання діяльності платіжних систем та нагляду (оверсайта) за ними.

Платіжна система визнається системно важливою, соціально важливою, важливою платіжною системою або такою, що більше не відповідає встановленим критеріям важливості платіжних систем, з дня, зазначеного у відповідному розпорядчому документі.

6. Національний банк протягом 15 календарних днів після визнання платіжної системи системно важливою, соціально важливою або важливою платіжною системою або такою, що більше не відповідає встановленим критеріям важливості платіжних систем:

1) уносить відповідну інформацію до Реєстру та оприлюднює на сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку;

2) надсилає платіжній організації платіжної системи (крім платіжної системи, створеної Національним банком) або її представництву в Україні письмове повідомлення про відповідність платіжної системи критеріям важливості платіжних систем або про визнання платіжної системи такою, що більше не відповідає встановленим критеріям важливості платіжних систем.

У повідомленні про відповідність платіжної системи критеріям важливості платіжних систем, зокрема, зазначаються:

дата визнання платіжної системи системно важливою, соціально важливою або важливою платіжною системою;

категорія важливості платіжної системи;

необхідність унесення змін до реєстраційних документів;

необхідність подання до Національного банку документів, що підтверджують виконання вимог цього Положення.

Національний банк надсилає повідомлення про відповідність платіжної системи критеріям важливості платіжних систем або про визнання платіжної системи такою, що більше не відповідає встановленим критеріям важливості платіжних систем, поштовим зв'язком із повідомленням про вручення.

7. Національний банк протягом 15 календарних днів після визнання міжнародної платіжної системи, створеної нерезидентом, значущою платіжною системою надсилає центральному банку країни, резидентом якої є платіжна організація цієї платіжної системи, письмовий запит для отримання інформації про оцінювання цієї платіжної системи на відповідність міжнародним стандартам нагляду (оверсайта) платіжних систем.

8. Платіжна організація платіжної системи, яку визнано системно важливою, зобов'язана виконати вимоги, установлені розділами V – XI та пунктом 1 розділу XII цього Положення.

Платіжна організація платіжної системи, яку визнано соціально важливою, зобов'язана виконати вимоги, установлені розділами V – XI та пунктом 2 розділу XII цього Положення.

Платіжна організація платіжної системи, яку визнано важливою, зобов'язана виконати вимоги, установлені розділами V – XI цього Положення.

Платіжна організація платіжної системи зобов'язана виконати вимоги, передбачені цим пунктом, протягом 90 календарних днів із дня надсилання Національним банком письмового повідомлення про відповідність платіжної системи критеріям важливості платіжних систем.

Національний банк має право на підставі обґрунтованого клопотання платіжної організації платіжної системи прийняти рішення про збільшення терміну виконання вимог, передбачених цим пунктом, на строк, що не може перевищувати 90 календарних днів.

9. Національний банк забезпечує виконання вимог цього Положення платіжними системами, платіжною організацією яких він є.

V. Вимоги до платіжної організації значущої платіжної системи щодо управління та організації діяльності

1. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана визначити у статутних або внутрішніх документах платіжної організації платіжної системи, затверджених її керівником, його заступником або керівним органом платіжної організації значущої платіжної системи:

1) цілі та завдання діяльності платіжної системи, у тому числі щодо забезпечення безперервності діяльності платіжної системи та планових операційних показників діяльності платіжної системи (кількість та сума операцій; час, необхідний для оброблення транзакцій, тощо);

2) механізми регулярного контролю за відповідністю результатів діяльності платіжної системи поставленим цілям та завданням;

3) склад, обов'язки, повноваження, порядок діяльності керівних органів (спостережної ради, правління тощо), відповідальність керівних органів та їх членів;

4) обов'язки, повноваження, відповідальність, порядок звітування керівним органам особи(іб) та/або підрозділу(ів), відповідальної(их) за управління ризиками, що виникають у платіжній системі, у тому числі функції і обов'язки працівників, відповідальних за управління операційним ризиком, та їх розподіл;

5) порядок внутрішнього контролю за управлінням ризиками та оцінки ефективності процесів управління;

6) порядок звітування особою(ами) та/або підрозділом(ами), відповідальною(ими) за управління ризиками та забезпечення інформаційної безпеки в платіжній системі, перед керівними органами платіжної організації значущої платіжної системи;

7) порядок вирішення конфліктів інтересів між заінтересованими особами та платіжною організацією платіжної системи під час прийняття нею рішень;

8) порядок контролю за відповідністю досягнутих результатів діяльності платіжної системи поставленим цілям та завданням діяльності платіжної системи.

2. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана здійснювати контроль за відповідністю досягнутих результатів діяльності платіжної системи поставленим цілям та завданням не рідше одного разу на рік.

3. До складу керівних органів платіжної організації значущої платіжної системи мають право входити дієздатні фізичні особи, які мають бездоганну ділову репутацію, вищу освіту та управлінський досвід не менше одного року.

4. Керівні органи платіжної організації значущої платіжної системи зобов'язані забезпечити, зокрема:

1) відповідність діяльності платіжної системи її завданням та цілям;

2) ефективне управління ризиками в платіжній системі та необхідні для цього ресурси;

3) повноту, достовірність та своєчасність надання інформації органам державної влади, власникам платіжної організації платіжної системи, учасникам платіжної системи та іншим заінтересованим особам;

4) внутрішній контроль за управлінням ризиками, у тому числі щодо захисту від зловживань інформацією з обмеженим доступом;

5) оцінку ефективності процесів управління;

6) відповідність системи захисту інформації платіжної системи законодавству України.

5. Керівні органи платіжної організації значущої платіжної системи зобов'язані призначити особу(ів) та/або підрозділ(и), відповідальну(их) за управління ризиками та забезпечення інформаційної безпеки в платіжній системі, та здійснювати нагляд за її діяльністю.

6. Платіжна організація значущої платіжної системи з метою ефективного управління ризиками зобов'язана забезпечити взаємодію особи(ів) або підрозділу(ів), відповідальної(их) за управління ризиками та забезпечення інформаційної безпеки в платіжній системі, з керівними органами та її(їх) незалежність.

VI. Вимоги до платіжної організації значущої платіжної системи щодо доступу та участі в платіжній системі

1. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана встановлювати умови членства в платіжній системі та висувати вимоги до учасників цієї платіжної системи щодо наявності необхідних операційних потужностей, фінансових ресурсів, юридичних повноважень, відповідності системи захисту інформації законодавству України, а також щодо вжиття заходів з метою запобігання виникненню ризику, що виходить за межі, установлені платіжною організацією значущої платіжної системи.

2. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана не рідше одного разу на рік контролювати дотримання учасниками платіжної системи встановлених нею вимог щодо участі в платіжній системі.

Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана фіксувати результати контролю за дотриманням учасниками платіжної системи встановлених нею вимог щодо участі в платіжній системі в окремому внутрішньому документі платіжної організації значущої платіжної системи, затвердженому її керівником або його заступником.

Міжнародна карткова платіжна система зобов'язана виконувати вимоги, установлені в цьому пункті, щодо учасників, яким платіжною організацією цієї платіжної системи надано право проводити розрахунки за операціями інших учасників у цій платіжній системі.

3. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана виявляти тих учасників платіжної системи, діяльність яких не відповідає встановленим вимогам щодо участі в платіжній системі.

Платіжна організація значущої платіжної системи, крім Національного банку, зобов'язана письмово попереджати Національний банк та органи державної влади в межах їх компетенції про виявлення фактів недотримання учасниками платіжної системи встановлених вимог щодо участі в платіжній системі, що призводять або можуть призвести до виникнення ризику, що виходить за межі ризиків, установлені платіжною організацією платіжної системи.

4. Платіжна організація значущої платіжної системи, у якій передбачена багаторівнева структура участі, зобов'язана встановити в реєстраційних документах вимогу до прямих учасників платіжної системи щодо надання платіжній організації платіжної системи не рідше двох разів на рік інформації про:

1) надання повноважень на здійснення діяльності в платіжній системі непрямим учасникам платіжної системи та іншим прямим учасникам, яким

платіжною організацією платіжної системи надано право проводити розрахунки за операціями інших учасників у цій платіжній системі;

2) непрямих учасників платіжної системи та/або прямих учасників, яким платіжною організацією платіжної системи надано право проводити розрахунки за операціями інших учасників у цій платіжній системі, обсяги трансакцій яких протягом 180 календарних днів більші, ніж обсяги трансакцій, здійснених за аналогічний період прямими учасниками платіжної системи, через яких здійснюються розрахунки в платіжній системі.

Обсяг інформації, передбаченої підпунктом другим цього пункту, визначається платіжною організацією платіжної системи.

5. Платіжна організація значущої платіжної системи, організаційною структурою якої передбачена багаторівнева структура участі, зобов'язана:

1) ідентифікувати додатковий кредитний ризик та ризик ліквідності, що можуть виникати внаслідок багаторівневої структури участі, та здійснювати їх аналіз не рідше одного разу на рік та після змін у реєстраційних документах платіжної системи;

2) визначити в реєстраційних документах відповідальність прямого та непрямого учасника платіжної системи за остаточність розрахунку за транзакціями, що здійснюються прямим учасником платіжної системи за дорученням непрямого учасника платіжної системи, та порядок оброблення цих транзакцій у разі невиконання зобов'язань прямим та/або непрямим учасником платіжної системи;

3) забезпечити, щоб невиконання зобов'язань прямим та/або непрямим учасником платіжної системи не впливало на остаточність розрахунків непрямих учасників платіжної системи.

6. Платіжна організація значущої платіжної системи, у якій передбачена багаторівнева структура участі, має право встановлювати умови, після виконання яких непрямий учасник платіжної системи зобов'язаний стати прямим учасником платіжної системи та привести свою діяльність у відповідність до вимог щодо умов участі, визначених платіжною організацією платіжної системи.

VII. Загальні вимоги до платіжної організації значущої платіжної системи щодо системи управління ризиками у значущій платіжній системі

1. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана визначити в реєстраційних документах, у частині опису управління ризиками, механізми контролю і заходи щодо управління ризиками, а також мінімізації та усунення наслідків впливу ризиків, зокрема:

1) правового ризику;

2) кредитного ризику, ризику ліквідності, загального комерційного ризику, депозитарного ризику, інвестиційного ризику (далі – фінансові ризики);

3) розрахункового ризику;

4) операційного ризику;

5) системного ризику.

Національний банк визначає інформацію, зазначену в цьому пункті, щодо платіжних систем, платіжною організацією яких він є, у своїх розпорядчих документах.

2. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана регулярно:

1) аналізувати ризики, які виникають у діяльності платіжної системи та які можуть призвести до виникнення ризиків у діяльності інших осіб, у тому числі учасників платіжної системи, розрахунковий(і) банк(и) (за наявності), операторів послуг платіжної інфраструктури тощо, та встановлювати допустимі межі ризиків;

2) виявляти внутрішні та зовнішні загрози, що можуть спричинити виникнення ризиків у платіжній системі, та їх джерела;

3) забезпечувати звітування особи(іб) та/або підрозділу(ів), відповідальної(их) за управління ризиками та забезпечення інформаційної безпеки в платіжній системі, про результати аналізу роботи перед керівними органами платіжної організації платіжної системи.

3. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана вживати заходів щодо мінімізації та усунення наслідків впливу ризиків, що виникають у платіжній системі.

VIII. Вимоги до платіжної організації значущої платіжної системи щодо управління правовим ризиком у значущій платіжній системі

1. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана здійснювати постійний контроль за відповідністю реєстраційних документів, договорів та інших правочинів законодавству України.

2. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана розробляти правила і порядок зменшення правового ризику, що виникає, якщо платіжна система або її учасники є суб'єктом права різних юрисдикцій.

IX. Вимоги до платіжної організації значущої платіжної системи щодо управління фінансовими ризиками у значущій платіжній системі

1. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана здійснювати кількісну оцінку, моніторинг, управління та контроль за фінансовими ризиками.

2. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана визначити в реєстраційних документах у частині опису управління ризиками:

- 1) порядок прийняття рішення платіжною організацією платіжної системи про невиконання обов'язання учасником платіжної системи;
- 2) функції, обов'язки, права і відповідальність сторін у разі невиконання зобов'язання учасником платіжної системи;
- 3) порядок доведення платіжною організацією платіжної системи до відома учасників платіжної системи повідомлення про невиконання зобов'язання учасником платіжної системи;
- 4) порядок дій, у тому числі здійснення розрахунків, використання ресурсів та покриття втрат, у разі невиконання зобов'язання учасником платіжної системи;
- 5) план поповнення фінансових ресурсів платіжної організації платіжної системи після ліквідації наслідків невиконання учасником платіжної системи своїх зобов'язань;
- 6) порядок використання кожного виду ліквідних активів;
- 7) порядок дій у разі недостатності ліквідних активів у платіжній організації платіжної системи;
- 8) порядок відновлення ліквідності, у тому числі поповнення ліквідних активів.

Національний банк визначає інформацію, зазначену в цьому пункті, щодо платіжних систем, платіжною організацією яких він є, у своїх розпорядчих документах.

3. Платіжна організація значущої платіжної системи, що здійснює відкладені нетто-розрахунки, зобов'язана в надзвичайній ситуації забезпечити покриття найбільшого сукупного кредитного ризику двох прямих учасників платіжної системи, з урахуванням кредитного ризику непрямих учасників платіжної системи, за дорученням яких діють зазначені прямі учасники платіжної системи.

Платіжна організація платіжної системи, що залучає для здійснення розрахунків у платіжній системі розрахунковий(і) банк(и), зобов'язана вимагати від нього(них) виконання вимог цього пункту шляхом установлення відповідної вимоги до нього(них) у своїх реєстраційних документах.

4. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана диверсифікувати ліквідні активи за джерелами їх надходження та регулярно перевіряти доступність ліквідних активів.

5. Платіжна організація значущої платіжної системи, у якій передбачено розподіл непокритого дефіциту ліквідності між учасниками платіжної системи, зобов'язана узгодити з учасниками платіжної системи порядок розподілу непокритого дефіциту ліквідності між учасниками платіжної системи та довести його до відома учасників платіжної системи.

6. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана контролювати свої грошові потоки та операційні витрати.

7. Платіжна організація значущої платіжної системи не має права вкладати активи учасників платіжної системи у цінні папери учасників платіжної системи як прямих, так і непрямих та цінні папери їх афілійованих осіб.

8. Платіжна організація значущої платіжної системи не має права використовувати активи учасників платіжної системи для власної комерційної діяльності, у тому числі для надання кредитів.

9. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана не рідше одного разу на рік аналізувати потенційні зміни доходів та операційних витрат, а також можливість виникнення значних разових збитків, за умови підвищення загального комерційного ризику.

10. Платіжна організація значущої платіжної системи, що здійснює розрахунки через розрахунковий(і) банк(и), зобов'язана контролювати концентрацію поточного та потенційного майбутнього кредитних ризиків та ризику ліквідності, на які вона наражається в результаті такої взаємодії.

11. Платіжна організація значущої платіжної системи має право вимагати забезпечення від учасників платіжної системи для управління кредитним ризиком.

Платіжна організація значущої платіжної системи, що вимагає забезпечення, зобов'язана:

- 1) приймати у забезпечення тільки активи з низьким рівнем кредитного ризику, ризику ліквідності та ринкового ризику;
- 2) здійснювати аналіз потенційних змін вартості забезпечення та ринкової ситуації;
- 3) диверсифікувати активи, які вона приймає як забезпечення;
- 4) мінімізувати ризики, пов'язані з використанням активів, прийнятих у забезпечення, що виражені в іноземній валюті та/або розміщені за межами України, та/або емітовані нерезидентом України.

X. Вимоги до платіжної організації значущої платіжної системи щодо управління розрахунковим ризиком у значущій платіжній системі

1. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана визначити в реєстраційних документах у частині опису порядку здійснення переказу в платіжній системі та взаєморозрахунків за цим переказом:

- 1) момент остаточності розрахунків;
- 2) вимоги до розрахункового(их) банку(ів), з яким (якими) вона взаємодіє (крім Національного банку).

Національний банк визначає момент остаточності розрахунків у платіжних системах, платіжною організацією яких він є, у своїх розпорядчих документах.

2. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана:

- 1) забезпечувати своєчасний остаточний розрахунок;
- 2) використовувати для розрахунків активи з мінімальним або нульовим кредитним ризиком та ризиком ліквідності.

3. Платіжна організація значущої платіжної системи, що уклала договір про здійснення розрахунків у платіжній системі з розрахунковим(и) банком(ами), зобов'язана узгодити строк здійснення остаточного розрахунку розрахунковим(и) банком(ами).

4. Платіжна організація значущої платіжної системи, що здійснює транскордонні перекази, зобов'язана забезпечувати своєчасний та ефективний обмін інформацією в платіжній системі з урахуванням міжнародних стандартів (правил та форматів передавання повідомлень і контрольних даних для ідентифікації фінансових інструментів, контрагентів тощо).

5. Платіжна організація значущої платіжної системи має право здійснювати розрахунки в платіжній системі самостійно з урахуванням вимог законодавства України або через один чи більше розрахункових банків.

XI. Вимоги до платіжної організації значущої платіжної системи щодо управління операційним ризиком у значущій платіжній системі. Забезпечення безперервності діяльності значущої платіжної системи

1. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана розробити план заходів із забезпечення безперервності діяльності платіжної системи (далі – План заходів), що затверджується керівним органом платіжної організації платіжної системи.

План заходів має передбачати:

- 1) порядок відновлення безперервності діяльності платіжної системи в разі настання надзвичайної ситуації;
- 2) технологію виконання операцій у надзвичайній ситуації;
- 3) строк відновлення безперервності діяльності платіжної системи та момент її відновлення;
- 4) порядок повідомлення заінтересованих осіб про виникнення надзвичайної ситуації;
- 5) порядок взаємодії та комунікацій у надзвичайній ситуації між працівниками платіжної організації платіжної системи, а також платіжною організацією платіжної системи та заінтересованими особами;
- 6) порядок дій щодо забезпечення виконання/надання критичних операцій/послуг у разі відмови телекомунікаційних мереж та/або окремих складових програмно-технічного забезпечення;
- 7) функції та відповідальність працівників, які забезпечують виконання/надання критичних операцій/послуг, у разі настання надзвичайної ситуації;
- 8) порядок формування, склад, завдання та функції тимчасової структурної одиниці платіжної організації платіжної системи, що формується на час надзвичайної ситуації та ліквідації її наслідків і відповідає за реалізацію Плану заходів;
- 9) потенційні внутрішні та зовнішні загрози для діяльності платіжної системи та можливий їх вплив;
- 10) критерії класифікації операцій/послуг, що виконуються/надаються платіжною системою за ступенем їх критичності;
- 11) критерії віднесення прямих та непрямих учасників платіжної системи та операторів послуг платіжної інфраструктури до тих, від яких платіжна організація платіжної системи критично залежить;

12) перелік критичних залежностей і критичних операцій/послуг платіжної системи, у тому числі тих, що передано оператору послуг платіжної інфраструктури;

13) порядок реєстрації та аналізу операційних проблем та фактів порушення безперервності діяльності платіжної системи;

14) порядок дій щодо блокування/знищення критичних засобів захисту інформації в надзвичайній ситуації та розгортання системи захисту інформації платіжної системи в резервній робочій зоні.

Інформація, що міститься в Плані заходів, крім тієї, що зазначена в пункті 2 цього розділу, є конфіденційною.

Національний банк визначає інформацію, зазначену в цьому пункті, щодо платіжних систем, платіжною організацією яких він є, у своїх розпорядчих документах.

2. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана повідомити заінтересованим особам інформацію про порядок:

1) повідомлення заінтересованих осіб про виникнення надзвичайної ситуації;

2) взаємодії та комунікацій у надзвичайній ситуації між працівниками платіжної організації платіжної системи, а також платіжною організацією платіжної системи та заінтересованими особами;

3) дій щодо забезпечення виконання/надання критичних операцій/послуг у разі відмови телекомунікаційних мереж та/або окремих складових програмно-технічного забезпечення.

У разі оновлення інформації, зазначеної в цьому пункті, платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана повідомити заінтересованим особам оновлену інформацію не пізніше ніж через 15 календарних днів після затвердження змін до Плану заходів.

3. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана забезпечити незалежність виконання функцій та обов'язків щодо реалізації Плану заходів від конкретних працівників платіжної організації платіжної системи.

4. Платіжна організація значущої платіжної системи, крім Національного банку, подає до Національного банку План заходів у термін, визначений ним у повідомленні про відповідність платіжної системи критеріям важливості платіжних систем.

Платіжна організація значущої платіжної системи, створеної резидентом, зобов'язана подати План заходів, засвідчений відбитком печатки платіжної організації платіжної системи та підписом керівника.

Платіжна організація значущої платіжної системи, створеної нерезидентом, зобов'язана подати План заходів мовою оригіналу та його переклад на українську мову, засвідчений нотаріально та підписом керівника платіжної організації платіжної системи.

5. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана проводити перегляд і тестування Плану заходів не рідше одного разу на рік.

Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана письмово повідомляти Національний банк про зміни, внесені до Плану заходів.

6. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана створити постійно діючу структурну одиницю або визначити посадову особу, у положенні/посадовій інструкції якої визначені обов'язки та відповідальність за розроблення, перегляд, оновлення та тестування Плану заходів.

7. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана в надзвичайній ситуації забезпечити створення тимчасової структурної одиниці, що формується на час надзвичайної ситуації та ліквідації її наслідків та відповідає за реалізацію Плану заходів, у тому числі проведення консультацій із заінтересованими особами та повідомлення про виникнення надзвичайної ситуації.

8. Платіжна організація платіжної системи має право визнати учасника значущої платіжної системи таким, від якого вона критично залежить, якщо протягом 180 календарних днів такий учасник платіжної системи здійснює більше 25% від загальної суми операцій, що здійснюються в платіжній системі, та за потреби встановити до такого учасника платіжної системи додаткові вимоги щодо управління ризиками в платіжній системі.

9. Платіжна організація значущої платіжної системи має право встановити вимоги до операторів послуг платіжної інфраструктури, від яких вона критично залежить, щодо:

1) виявлення та управління операційними ризиками, що притаманні операціям і послугам, які передаються оператору послуг платіжної інфраструктури для виконання/надання;

2) забезпечення належного рівня захисту інформації відповідно до вимог законодавства України;

3) забезпечення доступності та надійності критичних операцій/послуг, які виконує/надає оператор послуг платіжної інфраструктури в платіжній системі;

4) забезпечення своєчасного відновлення виконання/надання критичних операцій/послуг у разі настання надзвичайної ситуації;

5) повідомлення платіжної організації платіжної системи про порушення діяльності оператора послуг платіжної інфраструктури, що можуть вплинути на безперервність діяльності платіжної системи;

6) забезпечення ефективного обміну інформацією з платіжною організацією, а за потреби з учасниками платіжної системи;

7) погодження з платіжною організацією платіжної системи передавання виконання функцій та/або операцій іншому оператору послуг платіжної інфраструктури та забезпечення отримання необхідної інформації платіжною організацією щодо цих операцій від нього;

8) необхідності повідомлення платіжній організації платіжної системи про внесення змін до програмно-технічних засобів, які оператор послуг платіжної інфраструктури використовує для виконання операцій/надання послуг у платіжній системі.

10. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана забезпечувати наявність зв'язку для взаємодії між працівниками платіжної організації платіжної системи, а також між платіжною організацією платіжної системи та заінтересованими особами під час надзвичайної ситуації.

11. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана вести, постійно оновлювати та мати в наявності контактну інформацію про працівників, які забезпечують виконання/надання критичних операцій/послуг платіжної системи, а також контактних осіб заінтересованих осіб, у тому числі з їх резервних робочих зон (за їх наявності).

12. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана в разі настання надзвичайної ситуації мінімізувати передавання інформації фіксованим зв'язком і рухомим (мобільним) зв'язком, передбачити можливість передавання інформації через альтернативні канали зв'язку.

13. Платіжна організація значущої платіжної системи після виникнення кожного порушення безперервності діяльності зобов'язана документально зафіксувати дату та час, тривалість і причини порушень, шляхи вдосконалення механізмів забезпечення безперервності діяльності платіжної системи.

ХІІ. Додаткові вимоги до платіжної організації системно важливої та соціально важливої платіжної системи

1. Платіжна організація системно важливої платіжної системи зобов'язана:

1) здійснювати розрахунки в режимі реального часу або забезпечувати завершення розрахунків упродовж операційного дня, у тому числі в надзвичайній ситуації;

2) відновити виконання/надання критичних операцій/послуг не пізніше ніж через дві години після виникнення події, що викликала настання надзвичайної ситуації;

3) забезпечувати наявність резервної робочої зони;

4) забезпечувати початок роботи резервної робочої зони одразу після виникнення надзвичайної ситуації, що несе загрозу для безперервності діяльності платіжної системи;

5) підтримувати в резервній робочій зоні достатні матеріальні та трудові ресурси до відновлення штатного режиму діяльності платіжної системи;

6) забезпечувати фізичну відокремленість каналів зв'язку основної та резервної робочих зон;

7) передбачити в Плані заходів:

порядок використання резервної робочої зони;

порядок відновлення безперервності діяльності платіжної системи та роботи комп'ютерних систем у разі настання надзвичайної ситуації, з урахуванням вимоги, визначеної в підпункті 2 цього пункту;

порядок забезпечення безперервного виконання/надання критичних операцій/послуг;

8) забезпечувати в надзвичайних ситуаціях надання послуг у платіжній системі на рівні, не нижчому, ніж планові показники операційної діяльності, визначені у внутрішніх документах.

2. Платіжна організація соціально важливої платіжної системи зобов'язана:

1) забезпечувати безперервність діяльності платіжної системи;

2) забезпечувати в надзвичайних ситуаціях надання послуг у платіжній системі на рівні, не нижчому, ніж планові операційні показники діяльності платіжної системи, визначені у внутрішніх документах;

3) інформувати заінтересованих осіб, а за потреби громадськість про основні рішення керівних органів платіжної організації платіжної системи.

ХІІІ. Вимоги до платіжної організації платіжної системи щодо оприлюднення та надання інформації, а також захисту прав користувачів платіжної системи

1. Платіжна організація платіжної системи зобов'язана оприлюднювати на власному офіційному веб-сайті таку інформацію:

- 1) відомості, що підтверджують унесення платіжної системи до Реєстру;
- 2) опис організаційної структури платіжної системи;
- 3) склад керівних органів платіжної організації платіжної системи;
- 4) умови участі в платіжній системі;
- 5) перелік учасників платіжної системи;
- 6) порядок призупинення участі та виключення учасника платіжної системи, який порушує вимоги щодо участі в платіжній системі або більше їм не відповідає;
- 7) опис послуг, що надаються платіжною системою, у тому числі всіх платних послуг;
- 8) вартість послуг, що надаються користувачам платіжної системи;
- 9) перелік прав і обов'язків платіжної організації платіжної системи та її учасників;
- 10) порядок вирішення спорів між учасниками та користувачами платіжної системи.

Платіжна організація платіжної системи зобов'язана оновлювати інформацію, визначену в цьому пункті, після її зміни, але не рідше одного разу на рік.

2. Учасники систем переказу коштів, а також платіжні організації систем переказу коштів-резиденти, що здійснюють переказ коштів, зобов'язані оприлюднювати на офіційному веб-сайті та розміщувати в пунктах приймання/виплати переказів коштів у доступному для огляду користувачами платіжної системи місці актуальної інформації щодо:

- 1) послуг, які надає система переказу коштів;
- 2) порядку (умов) здійснення переказу коштів;
- 3) видів валют переказу коштів;
- 4) курсу обміну валют;
- 5) вартості послуг з переказу коштів;
- 6) пунктів виплати переказів коштів у системі переказу коштів;
- 7) порядку вирішення спорів між учасниками та користувачами системи переказу коштів.

3. Платіжна організація платіжної системи зобов'язана надавати роз'яснення учасникам платіжної системи стосовно їх участі в платіжній системі та пов'язаними з цим ризиками та проводити консультації:

- 1) з новими учасниками платіжної системи – перед початком надання ними послуг у платіжній системі;
- 2) з діючими учасниками платіжної системи – не рідше одного разу на рік.

4. Платіжна організація платіжної системи зобов'язана надавати учасникам платіжної системи інформацію, необхідну для забезпечення безперервності діяльності платіжної системи та управління ризиками в платіжній системі.

5. Платіжна організація платіжної системи зобов'язана забезпечити збереження та нерозголошення інформації, що може загрожувати безпеці та цілісності платіжної системи, та інформації, що містить комерційну таємницю та/або конфіденційну інформацію про учасників платіжної системи.

ХІV. Порядок здійснення оцінювання платіжних систем

1. Національний банк здійснює такі типи оцінювання платіжних систем:

- 1) комплексне оцінювання значущої платіжної системи;
- 2) оцінювання окремих аспектів діяльності платіжної системи (далі – тематичне оцінювання).

2. Національний банк розробляє методики для здійснення оцінювання платіжних систем та їх самооцінювання з урахуванням методології оцінювання дотримання міжнародних стандартів нагляду (оверсайта) платіжних систем, розробленої Комітетом з платіжних і розрахункових систем Банку міжнародних розрахунків і Технічним комітетом Міжнародної організації комісій з цінних паперів.

3. Національний банк здійснює комплексне оцінювання значущої платіжної системи на підставі затвердженого Національним банком плану комплексного оцінювання значущих платіжних систем (далі – план оцінювання).

План оцінювання складається на один рік і затверджується до 01 січня наступного року.

Національний банк розміщує план оцінювання на сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку.

Національний банк має право не включати до плану оцінювання платіжну систему, створену нерезидентом, у разі отримання від центрального банку країни, резидентом якої є платіжна організація цієї платіжної системи, інформації про проведене або заплановане оцінювання цієї міжнародної платіжної системи.

4. Національний банк здійснює комплексне оцінювання значущої платіжної системи не раніше ніж через 36 місяців із дня закінчення останнього комплексного оцінювання цієї платіжної системи.

Строк проведення комплексного оцінювання платіжної системи не може перевищувати трьох місяців і збігатися з терміном проведення планової виїзної перевірки.

5. Національний банк здійснює комплексне оцінювання значущої платіжної системи не раніше ніж через шість місяців із дня визнання її значущою.

6. Національний банк повідомляє платіжну організацію значущої платіжної системи про комплексне оцінювання платіжної системи не менше ніж за 30 календарних днів до початку оцінювання платіжної системи.

Повідомлення про комплексне оцінювання надсилається в письмовій формі та містить, зокрема, таку інформацію:

- 1) дати початку та закінчення комплексного оцінювання платіжної системи;
- 2) період, що підлягає оцінюванню платіжної системи.

7. Платіжна організація значущої платіжної системи зобов'язана здійснювати самооцінювання відповідно до методики, розробленої Національним банком, та не пізніше ніж за п'ять робочих днів до початку комплексного оцінювання надіслати висновки до Національного банку за встановленою ним формою.

Платіжна організація платіжної системи зобов'язана надавати актуальну на момент направлення інформацію за результатами самооцінювання платіжної системи.

Платіжна організація платіжної системи незалежно від важливості платіжної системи має право здійснити її самооцінювання за власною ініціативою та надіслати висновки до Національного банку.

8. Джерелом інформації під час здійснення Національним банком оцінювання платіжних систем є, зокрема:

- 1) реєстраційні документи платіжної системи;
- 2) План заходів;
- 3) внутрішні документи платіжної системи;
- 4) результати моніторингу платіжних систем;
- 5) інформація за результатами виїзних перевірок;
- 6) інформація та документи, отримані від об'єктів нагляду (оверсайта) на запит Національного банку;
- 7) інформація, що надходить від органів державної влади;
- 8) інформація, що надходить від міжнародних організацій та центральних банків, з якими Національний банк здійснює спільний нагляд (оверсайт) платіжних систем;
- 9) інформація, що надходить від користувачів платіжної системи;
- 10) висновки зовнішніх аудиторів;
- 11) внутрішні звіти керівних органів платіжної організації платіжної системи, зборів учасників платіжної системи, а також звіти за результатами внутрішнього аудиту;
- 12) протоколи за результатами двосторонніх та багатосторонніх переговорів Національного банку з платіжною організацією платіжної системи, учасниками платіжної системи, операторами послуг платіжної інфраструктури;
- 13) висновки за результатами самооцінювання;
- 14) публічно доступна інформація про платіжну систему.

9. Національний банк готує звіт за результатами комплексного оцінювання значущої платіжної системи (далі – Звіт) у двох примірниках за формою, наведеною в додатку 1 до цього Положення.

10. У Звіті зазначається така інформація:

- 1) найменування платіжної системи;
- 2) повне найменування платіжної організації платіжної системи;
- 3) дата визнання платіжної системи значущою;
- 4) категорія важливості платіжної системи;
- 5) період діяльності, за який здійснено оцінювання платіжної системи, і термін здійснення оцінювання платіжної системи (дати початку і закінчення);
- 6) кількість прямих учасників;
- 7) кількість непрямих учасників;
- 8) повне найменування розрахункового(их) банку(ів);
- 9) перелік операторів послуг платіжної інфраструктури (за наявності);
- 10) результати моніторингу діяльності платіжної системи в динаміці за період діяльності платіжної системи, за який здійснюється оцінювання платіжної системи;
- 11) перелік матеріалів, які використовувалися під час оцінювання платіжної системи;
- 12) результати комплексного оцінювання відповідності платіжної організації законодавству України та міжнародним стандартам нагляду (оверсайта) платіжних систем;
- 13) факти неподання платіжною організацією платіжної системи інформації та/або документів, необхідних для здійснення оцінювання платіжної системи в установлені строки (якщо такі були);
- 14) висновки: перелік виявлених під час оцінювання платіжної системи порушень у її діяльності та недоліків (за наявності), а також загальні рекомендації щодо усунення порушень і вдосконалення діяльності платіжної системи.

11. Національний банк здійснює тематичне оцінювання платіжної системи за наявності обґрунтованих підстав, якими, зокрема, є:

- 1) необхідність здійснення контролю за усуненням платіжною організацією платіжної системи порушень, виявлених під час комплексного оцінювання платіжної системи;
- 2) внесення змін до правил значущої платіжної системи;
- 3) порушення безперервності діяльності платіжної системи.

12. Національний банк здійснює тематичне оцінювання платіжної системи без попередження платіжної організації платіжної системи.

13. Національний банк готує довідку про результати тематичного оцінювання платіжної системи (далі – Довідка) у двох примірниках за формою, наведеною в додатку 2 до цього Положення.

У Довідці зазначається така інформація:

- 1) найменування платіжної системи;
- 2) повне найменування платіжної організації платіжної системи;
- 3) період оцінювання платіжної системи;
- 4) термін проведення оцінювання платіжної системи;
- 5) підстави для здійснення тематичного оцінювання платіжної системи;
- 6) результати оцінювання відповідності платіжної організації законодавству України та міжнародним стандартам нагляду (оверсайта) платіжних систем [за окремим(и) напрямом(ами)];
- 7) факти неподання платіжною організацією платіжної системи інформації та/або документів, необхідних для здійснення оцінювання платіжної системи в установлені строки (якщо такі були);
- 8) висновки: перелік виявлених під час оцінювання платіжної системи порушень у її діяльності та недоліків (за наявності), а також загальні рекомендації щодо усунення порушень та вдосконалення діяльності платіжної системи.

14. Національний банк не пізніше ніж через 15 календарних днів із дати завершення оцінювання платіжної системи надсилає другий примірник Звіту або Довідки платіжній організації платіжної системи поштовим зв'язком із повідомленням про вручення.

15. Платіжна організація платіжної системи має право впродовж семи календарних днів із дня отримання Звіту або Довідки надати Національному банку обґрунтовані заперечення фактів порушень, зазначених у Звіті або Довідці, які оформляються письмово, засвідчуються підписом керівника

платіжної організації платіжної системи і відбитком печатки та доповнюються документами, що підтверджують ці заперечення.

16. Національний банк вимагає від платіжної організації платіжної системи, у діяльності якої виявлено порушення вимог законодавства України, їх усунення шляхом надсилання листа з вимогою (далі – письмова вимога) у порядку, установленому нормативно-правовими актами, що визначають порядок пред'явлення Національним банком вимог до об'єктів нагляду (оверсайта) щодо усунення порушень законодавства України та застосування до них заходів впливу.

17. Національний банк оприлюднює інформацію про результати оцінювання платіжної системи на сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку.

XV. Удосконалення діяльності платіжних систем

1. Національний банк надає рекомендації щодо вдосконалення діяльності платіжних систем шляхом надсилання платіжним організаціям платіжних систем відповідного листа та/або оприлюднення на сторінках Офіційного інтернет-представництва Національного банку, та/або видання методичних рекомендацій щодо окремих питань діяльності платіжних систем.

2. Національний банк проводить робочі зустрічі з представниками платіжних організацій платіжних систем з метою обговорення питань щодо вдосконалення діяльності платіжних систем в Україні.

3. Національний банк готує річний звіт за результатами нагляду (оверсайта) платіжних систем за попередній рік, що подається Голові Національного банку та/або його заступникові, який здійснює загальне керівництво та контролює діяльність підрозділу Національного банку, до компетенції якого належать питання регулювання діяльності платіжних систем та нагляду (оверсайта) за ними, до 20 січня поточного року.

Річний звіт за результатами нагляду (оверсайта) платіжних систем повинен, зокрема, містити:

- 1) аналіз показників діяльності платіжних систем та їх динаміки;
- 2) інформацію про важливість платіжних систем;
- 3) інформацію про результати проведеного оцінювання платіжних систем та їх самооцінювання;
- 4) пропозиції щодо вдосконалення діяльності платіжних систем в Україні.

XVI. Співпраця та спільний нагляд (оверсайт) платіжних систем

1. Національний банк співпрацює з органами державної влади України під час здійснення нагляду (оверсайта) платіжних систем у порядку, установленому законодавством України, а також шляхом створення міжвідомчих робочих груп, проведення спільних заходів з метою обміну інформацією тощо.

2. Національний банк співпрацює з центральними банками інших держав та міжнародними організаціями у сфері нагляду (оверсайта) платіжних систем відповідно до укладених договорів, меморандумів чи інших домовленостей.

3. Національний банк у разі потреби обмінюється інформацією щодо діяльності платіжних систем, створених нерезидентами, з центральними банками інших держав, резидентами яких є платіжні організації цих платіжних систем, з центральними банками, що є емітентами валюти, у якій здійснюються перекази в платіжній системі, внесений до Реєстру, а також з іншими іноземними органами влади.

Додаток 1
до Положення про нагляд (оверсайт)
платіжних систем та систем розрахунків
в Україні
(пункт 9 розділу XIV)

**Звіт
за результатами комплексного оцінювання значущої платіжної системи**

_____ (найменування платіжної системи)

Платіжна організація платіжної системи _____
(повне найменування платіжної організації платіжної системи)

Визнана _____ з _____
(категорія важливості платіжної системи) (число, місяць, рік)

Оцінювання платіжної системи здійснювалося з _____ до _____
(число, місяць, рік) (число, місяць, рік)

за період діяльності в термін з _____ до _____
(число, місяць, рік) (число, місяць, рік)

Види та кількість учасників платіжної системи _____

Розрахунковий(і) банк(и) _____
[повне найменування розрахункового(их) банку(ів)]

Перелік операторів послуг платіжної інфраструктури (за наявності)

I. Перелік матеріалів, які використовувалися під час оцінювання платіжної системи.

II. Результати моніторингу діяльності платіжної системи в динаміці за період діяльності платіжної системи, за який здійснюється оцінювання платіжної системи.

III. Результати комплексного оцінювання відповідності платіжної організації законодавству України та міжнародним стандартам нагляду (оверсайта) платіжних систем.

IV. Факти неподання платіжною організацією платіжної системи інформації та/або документів, необхідних для здійснення оцінювання платіжної системи в установлені строки (якщо такі були).

V. Висновки: перелік виявлених під час оцінювання платіжної системи порушень у її діяльності та недоліків (за наявності), а також загальні рекомендації щодо усунення порушень і вдосконалення діяльності платіжної системи.

Керівник підрозділу,

відповідального

за здійснення оцінювання
платіжної системи

(підпис)

Ініціали, прізвище

Виконавці:

Посада

(підпис)

Ініціали, прізвище

Додаток 2
до Положення про нагляд (оверсайт)
платіжних систем та систем розрахунків
в Україні
(пункт 13 розділу XIV)

Довідка
про результати тематичного оцінювання платіжної системи

_____ (найменування платіжної системи)

Платіжна організація платіжної системи _____

_____ (повне найменування платіжної організації платіжної системи)

Оцінювання платіжної системи здійснювалося з _____ до _____
(число, місяць, рік) (число, місяць, рік)

за період діяльності з _____ до _____
(число, місяць, рік) (число, місяць, рік)

I. Підстави для здійснення тематичного оцінювання платіжної системи.

II. Результати оцінювання відповідності платіжної організації законодавству України та міжнародним стандартам нагляду (оверсайта) платіжних систем [за окремим(и) напрямом(ами)].

III. Факти неподання платіжною організацією платіжної системи інформації та/або документів, необхідних для здійснення оцінювання платіжної системи в установлені строки (якщо такі були).

IV. Висновки: перелік виявлених під час оцінювання платіжної системи порушень у її діяльності та недоліків (за наявності), а також загальні рекомендації щодо усунення порушень та вдосконалення діяльності платіжної системи.

Керівник підрозділу,
відповідального
за здійснення оцінювання
платіжної системи

(підпис)

Ініціали, прізвище

Виконавці:

Посада

(підпис)

Ініціали, прізвище

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 1 грудня 2014 р. № 758

Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України

Ураховуючи суспільне політичне напруження, невизначеність щодо подальшого розвитку ситуації, а також беручи до уваги економічні проблеми, пов'язані з проведенням антитерористичної операції на території України, з метою врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України та недопущення використання фінансової системи України для відмивання грошей і фінансування тероризму, керуючись статтею 387 Господарського кодексу України, статтями 6, 7, 15, 25, 33, 44, 45, 55, 56 та розділами IV, V, VIII Закону України «Про Національний банк України», статтями 66, 67 та главою 11 Закону України «Про банки і банківську діяльність», статтями 1 та 2 Закону України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті», Законом України «Про благодійну діяльність та благодійні організації», розділами II та III Декрету Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 року № 15-93 «Про систему валютного регулювання і валютного контролю», Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Установити, що розрахунки за операціями з експорту та імпорту товарів, передбачені в статтях 1 та 2 Закону України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті», здійснюються у строк, що не перевищує 90 календарних днів.

2. Установити вимогу щодо обов'язкового продажу на міжбанківському валютному ринку України надходжень в іноземній валюті із-за кордону на користь юридичних осіб, які не є уповноваженими банками, фізичних осіб-підприємців, іноземних представництв (крім офіційних представництв), на рахунки, відкриті в уповноважених банках для ведення спільної діяльності без створення юридичної особи, а також надходжень в іноземній валюті на рахунки резидентів, відкриті за межами України на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України.

Надходження в іноземній валюті, зазначені в абзаці першому цього пункту, підлягають обов'язковому продажу на міжбанківському валютному ринку України, у тому числі безпосередньо Національному банку України, у розмірі 75 відсотків. Решта надходжень в іноземній валюті залишається в розпорядженні резидентів та нерезидентів і використовується ними відповідно до правил валютного регулювання.

Не підлягають обов'язковому продажу на міжбанківському валютному ринку України надходження в іноземній валюті:

на користь держави або під державні гарантії;

за кредитами, позиками, що залучаються відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або від міжнародних фінансових організацій, членом яких є Україна, або від міжнародних фінансових організацій, за договорами з якими Україна зобов'язалася забезпечувати правовий режим, який надається іншим міжнародним фінансовим організаціям;

за проектами (програмами) міжнародної технічної допомоги, що пройшли державну реєстрацію;

на кореспондентські рахунки банків-нерезидентів в іноземній валюті, відкриті в уповноважених банках;

за операціями з розміщення депозитів банками-нерезидентами на рахунках в уповноважених банках;

на користь резидентів-посередників за договорами комісії, доручення, консигнації або за агентськими угодами, що підлягають подальшому перерахуванню власникам коштів. Уповноважені банки, які обслуговують власників цих коштів, здійснюють обов'язковий продаж надходжень в іноземній валюті відповідно до вимог цього пункту;

за операціями з обміну іноземної валюти на рахунках резидентів, відкритих за межами України на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України;

що надійшли як благодійна допомога на користь її набувачів;
що надійшли як помилковий переказ.

Вимога щодо обов'язкового продажу поширюється на надходження в іноземній валюті 1-ї групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 4 лютого 1998 року № 34 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 2 жовтня 2002 року № 378, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 24 жовтня 2002 року за № 841/7129) (зі змінами), і в російських рублях.

Уповноважений банк зобов'язаний попередньо зараховувати надходження в іноземній валюті, на які згідно з абзацом першим цього пункту поширюється вимога щодо обов'язкового продажу, на окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2603 «Розподільчі рахунки суб'єктів господарювання» (далі – розподільчий рахунок).

Уповноважений банк зобов'язаний здійснити обов'язковий продаж надходжень в іноземній валюті відповідно до вимог цього пункту:

без доручення клієнта;

виключно наступного робочого дня після дня зарахування таких надходжень на розподільчий рахунок.

3. Національний банк України здійснює моніторинг роботи уповноваженого банку з метою перевірки добросовісного характеру платежів за операціями клієнтів. З цією метою Національний банк України має право вимагати від банків призупинення проведення операцій, що мають підвищений ризик їх використання з протиправною метою, та отримувати документи, що підтверджують добросовісний характер здійснення таких операцій.

4. У зв'язку із запровадженням вимоги щодо обов'язкового продажу на міжбанківському валютному ринку України надходжень в іноземній валюті із-за кордону уповноважені банки не можуть знімати з контролю експортні операції клієнтів на підставі документів про припинення зобов'язань зарахуванням зустрічних однорідних вимог.

Надходження в іноземній валюті за експортними операціями клієнтів банку мають бути продані в порядку, установленому в пункті 2 цієї постанови.

5. Після закінчення функціонування Системи підтвердження угод на міжбанківському валютному ринку України Національного банку України банк протягом наступних двох годин поточного дня подає розгорнуту заявку щодо загального обсягу обов'язкового продажу іноземної валюти, запланованого на наступний робочий день.

Розгорнута заявка включає інформацію про загальний обсяг надходжень та загальний обсяг обов'язкового продажу за кодами іноземної валюти, інформацію про вид надходження і розширену інформацію для операцій, сума яких становить більше 50 000 доларів США в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України поточного робочого дня. У розширеній інформації банк в окремому записі зазначає ідентифікаційний код юридичної особи/реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта, що внесені до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, скорочене найменування юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи-підприємця, код валюти, обсяг обов'язкового продажу.

6. Запровадити такі заходи щодо діяльності банків та фінансових установ:

1) дозволити резидентам здійснювати погашення кредитів, позик (у тому числі фінансової допомоги) в іноземній валюті за договорами з нерезидентами, у тому числі в разі укладання додаткових угод до кредитних договорів, не раніше строку, передбаченого договорами. Зазначена вимога поширюється на випадки дострокового виконання резидентом-позичальником зобов'язань як за основною сумою кредиту/позики, так і за іншими платежами, установленими договором кредитування (позики).

Національний банк України не здійснює реєстрацію змін до договорів про залучення резидентами-позичальниками кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів, які стосуються скорочення строків виконання резидентами-позичальниками зобов'язань за такими договорами або їх дострокового виконання.

Вимоги цього підпункту не поширюються на випадки дострокового погашення кредитів, позик: залучених уповноваженими банками на умовах субординованого боргу, за умов спрямування достроково поверненого субординованого боргу на збільшення статутного капіталу уповноваженого банку-позичальника та отримання відповідного дозволу Національного банку України;

за рахунок коштів, що залучаються резидентом-позичальником за іншим кредитним договором (договором позики) з нерезидентом, якщо цей договір передбачає більш пізній строк виконання зобов'язань позичальника (повністю або частково) порівняно з умовами попереднього кредитного договору (договору позики);

2) уповноважені банки здійснюють операції з купівлі-продажу іноземної валюти за гривні на міжбанківському валютному ринку України відповідно до нормативно-правового акта Національного банку України, що регулює порядок та умови торгівлі іноземною валютою. Операції без поставки валют забороняються;

3) дозволити здійснювати операції з продажу готівкової іноземної валюти або банківських металів одній особі в один операційний (робочий) день у сумі, що не перевищує в еквіваленті 3 000 гривень у межах однієї банківської установи.

Обмеження щодо суми операції з продажу готівкової іноземної валюти не поширюються на випадок проведення такої операції банком з фізичною особою-резидентом у разі одночасного дотримання таких умов:

фізична особа купує готівкову іноземну валюту та використовує її виключно на цілі виконання власних зобов'язань в іноземній валюті за кредитним договором, укладеним з уповноваженим банком-кредитором;

банк здійснює продаж готівкової іноземної валюти в сумі, що не перевищує обсяг зобов'язань в іноземній валюті фізичної особи-позичальника за кредитним договором. Банк зобов'язаний забезпечити контроль за неухильним дотриманням фізичною особою-позичальником вимоги щодо цільового використання купленої готівкової іноземної валюти;

4) за дорученням фізичних осіб за межі України здійснюються перекази іноземної валюти за поточними валютними неторговельними операціями:

без підтвердних документів з поточного рахунку в іноземній валюті або без його відкриття – на суму, що в еквіваленті не перевищує 15 000 гривень в один операційний (робочий) день. Фізичні особи-нерезиденти здійснюють такі перекази на підставі документів, що підтверджують джерела походження коштів;

з поточного рахунку в іноземній валюті – на суму, що в еквіваленті перевищує 15 000 гривень, але не більше ніж 150 000 гривень на місяць. Фізичні особи-резиденти здійснюють такі перекази виключно на підставі підтвердних документів.

Зазначені в абзаці третьому цього підпункту вимоги щодо обмеження суми переказу не поширюються на:

оплату витрат на лікування в медичних закладах іншої держави, а також на оплату витрат на транспортування хворих;

оплату витрат, пов'язаних зі смертю громадян за кордоном (транспортні витрати та витрати на поховання);

перекази, що здійснюються на підставі вироків, рішень, ухвал і постанов судових, слідчих та інших правоохоронних органів;

оплату витрат на навчання виключно для оплати навчального процесу;

перекази коштів, отриманих як оплата праці нерезидентами в Україні, пенсії, аліменти;

оплату витрат іноземним судовим, слідчим, нотаріальним та іншим повноважним органам (у тому числі сплата податків, зборів, інших обов'язкових платежів);

перекази, що здійснюються громадянами в разі виїзду за кордон на постійне місце проживання;

5) банки зобов'язані обмежити видачу готівкових коштів у національній валюті через каси та банкомати в межах до 150 000 гривень на добу на одного клієнта. Вимоги цього підпункту не поширюються на видачу готівкових коштів:

на виплату заробітної плати, витрат на відрядження (у межах норм, установлених законодавством), пенсій, стипендій, інших соціальних та привітряних до них виплат (крім матеріальної допомоги);

на виплати гарантованих сум відшкодування вкладникам за рахунок коштів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб;

б) призупинити випуск банками ощадних (депозитних) сертифікатів на пред'явника. Дозволити банкам випускати іменні ощадні (депозитні) сертифікати, номіновані як у національній, так і в іноземній валютах, зі строком їх обігу не менше шести місяців.

Погашення раніше випущених ощадних (депозитних) сертифікатів на пред'явника здійснюється виключно шляхом перерахування коштів на рахунок власника сертифіката або його пред'явника.

Погашення іменних ощадних (депозитних) сертифікатів, номінованих як у національній, так і в іноземній валютах, зі строком їх обігу не менше шести місяців здійснюється банками без обмеження сум тільки після настання терміну, зазначеного в цьому сертифікаті;

7) уповноважені банки мають право достроково повертати вклади, залучені в іноземній валюті за всіма типами договорів, крім вкладів, залучених з видачею іменних ощадних (депозитних) сертифікатів зі строком їх обігу не менше шести місяців, у національній валюті за курсом купівлі іноземної валюти уповноваженого банку на день проведення операції;

8) установити для уповноважених банків ліміт загальної довгої відкритої валютної позиції банку (ЛП3-1) не більше 1%;

9) уповноважені банки зобов'язані обмежити видачу (отримання) готівкових коштів в іноземній валюті або банківських металів з поточних та депозитних рахунків клієнтів через каси та банкомати в межах до 15 000 гривень на добу на одного клієнта в еквіваленті за офіційним курсом Національного банку України.

Зазначена вимога поширюється на видачу (отримання) готівкових коштів як у межах України, так і за її межами незалежно від кількості рахунків клієнта в одному банку.

Вимоги цього підпункту не поширюються на:

дипломатичні представництва, консульські установи іноземних держав в Україні, міжнародні фінансові організації, представництва міжнародних фінансових організацій та їх працівників, якщо вони не є громадянами України або не проживають у ній постійно та акредитовані Міністерством закордонних справ України;

операції із забезпечення витрат на відрядження працівників за кордон резидентами – юридичними особами і фізичними особами-підприємцями та іноземними представництвами;

10) уповноважені банки зобов'язані включити суму балансової вартості придбаних облігацій внутрішніх державних позик з індексованою вартістю, зменшену на розмір нарахованого купонного доходу, до розрахунку загальної (довгої/короткої) відкритої валютної позиції;

11) уповноважені банки повинні забезпечити проведення виваженої політики під час здійснення операцій з торгівлі іноземною валютою і з цією метою вони мають здійснювати:

щоденний моніторинг операцій клієнтів із купівлі іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку України в цілому по системі банку;

заходи щодо аналізу операцій клієнтів із купівлі іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку України стосовно їх відповідності суті діяльності клієнта та його фінансового стану, економічної доцільності та наявності очевидної законної мети;

посилений валютний контроль за операціями клієнтів із купівлі іноземної валюти, що здійснюються на підставі договорів, які вперше подаються до банку.

Керівники банків мають узяти під особистий контроль здійснення банками операцій із торгівлі іноземною валютою на міжбанківському валютному ринку України;

12) зобов'язати уповноважені банки для здійснення купівлі іноземної валюти за дорученням клієнтів попередньо зараховувати кошти в гривнях на окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2900 «Кредиторська заборгованість за операціями з купівлі-продажу іноземної валюти, банківських та дорогоцінних металів для клієнтів банку» (далі – рахунок 2900). Із цього рахунку кошти можуть бути перераховані для купівлі іноземної валюти не раніше третього операційного дня з дня зарахування гривень на цей рахунок.

Уповноважений банк перераховує на рахунок 2900 такий обсяг коштів у гривнях, що достатній для здійснення операцій з купівлі зазначеного в заяві обсягу іноземної валюти, перерахованого за курсом гривні до іноземної валюти в день зарахування коштів у гривнях на рахунок 2900, але не нижче ніж офіційний курс гривні до іноземної валюти, установлений Національним банком України на цей день.

У разі зміни курсу іноземної валюти в день здійснення операції з купівлі іноземної валюти уповноваженим банкам дозволяється додатково зараховувати кошти в гривнях на рахунок 2900 у сумі, що не вистачає для виконання заяви клієнта про купівлю іноземної валюти. Коли клієнт не має можливості перерахувати додаткову суму гривень на купівлю іноземної валюти та згоден на придбання меншої суми іноземної валюти, банк здійснює купівлю іноземної валюти на суму, меншу, ніж зазначена в заяві про купівлю іноземної валюти.

З метою недопущення недобросовісної практики проведення валютних операцій, зокрема, купівлі іноземної валюти за фіктивними угодами, які мають на меті використання коштів з протиправною метою, уповноважені банки формують реєстр із купівлі іноземної валюти, що подається до Національного банку України в день отримання заяви клієнта про купівлю іноземної валюти, разом із документами, які є підставою для купівлі іноземної валюти.

Уповноважений банк має забезпечити неухильне дотримання вимог цього підпункту. У зв'язку з цим банки мають відмовляти клієнтам у кредитуванні (авансуванні) в іноземній валюті, якщо такі кошти залучаються для оплати зобов'язань клієнта в іноземній валюті з метою уникнення виконання вимог цього підпункту;

13) видача готівкових коштів у межах України за електронними платіжними засобами, що емітовані як резидентами, так і нерезидентами, здійснюється виключно в гривнях;

14) заборонити проведення таких операцій в іноземній валюті:

з повернення за кордон коштів, отриманих іноземними інвесторами за операціями щодо продажу поза межами фондових бірж цінних паперів українських емітентів, крім державних облігацій України;

з повернення за кордон коштів, отриманих іноземними інвесторами за операціями щодо продажу корпоративних прав юридичних осіб, що не оформлені акціями;

з повернення за кордон іноземному інвестору дивідендів (крім випадків повернення дивідендів за цінними паперами, що обертаються на фондових біржах);

на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України (крім випадків здійснення операцій на підставі індивідуальних ліцензій на розміщення валютних цінностей на рахунках за межами України, виданих Національним банком України юридичним особам, та на переказування за межі України іноземної валюти резидентом-гарантом (поручителем) у межах забезпечених гарантією (порукою) зобов'язань за кредитом, наданим міжнародною фінансовою організацією або іноземним експортно-кредитним агентством);

15) переказування благодійними організаціями благодійної допомоги та переказ коштів Міністерством охорони здоров'я України за межі України для оплати лікування фізичних осіб здійснюються на підставі документів, що підтверджують необхідність такого лікування в іноземному медичному закладі, та не потребують наявності акта цінкової експертизи Державного підприємства «Державний інформаційно-аналітичний центр моніторингу зовнішніх товарних ринків» або погодження Національного банку України, а також індивідуальної ліцензії Національного банку України.

7. Установити, що на період дії цієї постанови операційний день банку триває до 18.00. Операції банку, що здійснюються після закінчення операційного дня, відображаються банком наступного дня.

8. На час дії цієї постанови інші нормативно-правові акти Національного банку України діють у частині, що не суперечить вимогам цієї постанови.

9. Генеральному департаменту грошово-кредитної політики (Щербакова О. А.) довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України для використання в роботі, а банкам України – до відома їх клієнтів.

10. Постанова набирає чинності з 3 грудня 2014 року і діє до 3 березня 2015 року включно.

Голова В. О. Гонтарева

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 4 грудня 2014 р. № 793

Про затвердження Положення про порядок погодження Національним банком України типових (зразкових) форм деривативів

Відповідно до статей 6, 7, 56 Закону України «Про Національний банк України», Положення про порядок реєстрації змін до правил фондової біржі щодо запровадження в обіг на фондовій біржі деривативів, затвердженого рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 4 серпня 2009 року № 884 (зі змінами), Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Положення про порядок погодження Національним банком України типових (зразкових) форм деривативів, що додається.
2. Управлінню валютних операцій та аналізу фінансових ринків (Пономаренко С. В.) довести зміст цієї постанови до відома фондових бірж, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, а також банків України, а банкам України – до відома їх клієнтів.
3. Контроль за виконанням цієї постанови залишаю за собою.
4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова В. О. Гонтарева

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
4 грудня 2014 року № 793

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок погодження Національним банком України
типових (зразкових) форм деривативів

1. Це Положення розроблено відповідно до пункту 1 розділу IV Положення про порядок реєстрації змін до правил фондової біржі щодо запровадження в обіг на фондовій біржі деривативів, затвердженого рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 4 серпня 2009 року № 884, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31 серпня 2009 року за № 818/16834 (зі змінами).

2. Для проведення торгів деривативами, базовим активом яких є валютні цінності (крім цінних паперів, виражених у гривні), курс іноземної валюти (банківських металів) до гривні, відсоткові ставки або індекси, що визначають динаміку курсу гривні (іноземної валюти, банківських металів) до інших валют (банківських металів) (далі – деривативи), фондова біржа зобов'язана погодити з Національним банком України (далі – Національний банк) типові (зразкові) форми деривативів за кожним його видом до початку торгівлі ними.

3. Для погодження типової (зразкової) форми деривативу фондова біржа має подати Національному банку такий пакет документів:

- 1) правила торгівлі деривативами;
- 2) типову (зразкову) форму деривативу.

4. Пакет документів, зазначений у пункті 3 цього Положення (далі – пакет документів), має бути засвідчений підписом керівника і відбитком печатки фондової біржі (за її наявності). Якщо такі доку-

менти викладені іноземною мовою, то вони мають подаватися разом із їх перекладом на українську мову, засвідченим підписом керівника і відбитком печатки фондової біржі (за її наявності).

5. Строк розгляду Національним банком поданого пакета документів не може перевищувати 30 календарних днів із дня його надходження.

6. Національний банк має право вимагати від фондової біржі виправлення неточностей у поданому пакеті документів.

7. Національний банк погоджує типову (зразкову) форму деривативу шляхом унесення відповідного запису до Книги погодження типових (зразкових) форм деривативів та в письмовій формі повідомляє фондову біржу і Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку про прийняте рішення протягом строку, встановленого в пункті 5 цього Положення.

8. Національний банк має право відмовляти фондовій біржі в погодженні типової (зразкової) форми деривативу в разі:

- 1) подання фондовою біржею неповного пакета документів;
- 2) невідповідності поданого фондовою біржею пакета документів вимогам цього Положення та/або відповідних нормативно-правових актів Національного банку;
- 3) надання фондовою біржею недостовірної інформації;
- 4) невідповідності функціонування ринку деривативу завданням грошово-кредитної політики Національного банку, які визначені в Основних засадах грошово-кредитної політики на поточний рік.

9. Національний банк у письмовій формі повідомляє фондову біржу про відмову в погодженні типової (зразкової) форми деривативу із зазначенням підстав відмови протягом строку, встановленого в пункті 5 цього Положення.

10. Фондова біржа в разі отримання повідомлення Національного банку про відмову в погодженні типової (зразкової) форми деривативу має право подати доопрацьовані документи Національному банку з урахуванням його зауважень.

11. Національний банк має право відкликати погодження типової (зразкової) форми деривативу в разі:

- 1) звернення фондової біржі;
- 2) порушення фондовою біржею вимог відповідних нормативно-правових актів Національного банку;
- 3) невідповідності функціонування ринку деривативу завданням грошово-кредитної політики Національного банку, які визначені в Основних засадах грошово-кредитної політики на поточний рік.

12. Національний банк у разі прийняття рішення про відкликання типової (зразкової) форми деривативу має повідомити про це в письмовій формі за 30 календарних днів до дати набрання чинності такого рішення фондову біржу та Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку.

13. Протягом відведених 30 календарних днів фондова біржа зобов'язана припинити торгівлю деривативами, повідомити клієнтів про необхідність припинення зазначених операцій та закрити і розрахуватися за всіма відкритими позиціями.

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 4 грудня 2014 р. № 795

Про формат приміток до фінансової звітності банків України

Відповідно до статей 7 і 41 Закону України «Про Національний банк України», статті 69 Закону України «Про банки і банківську діяльність» та з метою оприлюднення банками України фінансової звітності, що складена відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ), Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Банки мають право складати та оприлюднювати примітки до фінансової звітності за 2014 рік у тому форматі, який використовували під час складання фінансової звітності за 2013 рік, за умови забезпечення розкриття інформації за МСФЗ.
2. Департаменту бухгалтерського обліку (Лукашевич Б. В.) довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України для використання в роботі.
3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на в. о. заступника Голови Національного банку України Рашкована В. Л.
4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова В. О. Гонтарева

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 8 грудня 2014 р. № 799

Про внесення зміни до постанови Правління Національного банку України
від 1 грудня 2014 року № 758

Відповідно до вимог статті 99 Конституції України, статей 7, 25, 44, 56 Закону України «Про Національний банк України», Декрету Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 року № 15-93 «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Абзац п'ятий підпункту 14 пункту 6 постанови Правління Національного банку України від 1 грудня 2014 року № 758 «Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України» замінити чотирма новими абзацами такого змісту:

«на підставі індивідуальних ліцензій Національного банку України, крім випадків здійснення операцій на підставі індивідуальних ліцензій:

на розміщення валютних цінностей на рахунках за межами України, виданих Національним банком України юридичним особам;

на переказування іноземної валюти за межі України резидентом-гарантом (поручителем) у межах забезпечених гарантією (порукою) зобов'язань за кредитом, наданим міжнародною фінансовою організацією або іноземним експортно-кредитним агентством;

на переказування іноземної валюти за межі України суб'єктами господарювання-резидентами для сплати вступних або членських внесків в іноземній валюті, що сплачуються як разові або періодичні внески для забезпечення поточної діяльності юридичних осіб-нерезидентів».

2. Генеральному департаменту грошово-кредитної політики довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України для використання в роботі, а банкам України – до відома їх клієнтів.

3. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова В. О. Гонтарева

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 11 грудня 2014 р. № 806

**Про затвердження Положення про порядок формування та зберігання
обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків
в Україні**

Відповідно до статей 15, 25, 26 та 56 Закону України «Про Національний банк України», статті 66 Закону України «Про банки і банківську діяльність», з метою вдосконалення і підвищення ефективності застосування інструментів регулювання грошово-кредитного ринку Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні (далі – Положення), що додається.

2. Визнати такими, що втратили чинність:

постанову Правління Національного банку України від 16 березня 2006 року № 91 «Про затвердження Положення про порядок формування обов'язкових резервів для банків України», зареєстровану в Міністерстві юстиції України 23 березня 2006 року за № 312/12186;

постанову Правління Національного банку України від 2 квітня 2008 року № 88 «Про внесення зміни до Положення про порядок формування обов'язкових резервів для банків України», зареєстровану в Міністерстві юстиції України 21 квітня 2008 року за № 337/15028;

постанову Правління Національного банку України від 27 серпня 2009 року № 512 «Про затвердження Змін до Положення про порядок формування обов'язкових резервів для банків України», зареєстровану в Міністерстві юстиції України 21 вересня 2009 року за № 887/16903;

постанову Правління Національного банку України від 22 грудня 2010 року № 567 «Про внесення змін до Положення про порядок формування обов'язкових резервів для банків України», зареєстровану в Міністерстві юстиції України 13 січня 2011 року за № 48/18786;

постанову Правління Національного банку України від 13 квітня 2012 року № 159 «Про внесення зміни до Положення про порядок формування обов'язкових резервів для банків України та філій іноземних банків в Україні», зареєстровану в Міністерстві юстиції України 4 травня 2012 року за № 718/21031;

постанову Правління Національного банку України від 16 липня 2012 року № 303 «Про внесення змін до Положення про порядок формування обов'язкових резервів для банків України та філій іноземних банків в Україні», зареєстровану в Міністерстві юстиції України 31 липня 2012 року за № 1295/21607;

постанову Правління Національного банку України від 22 жовтня 2012 року № 441 «Про внесення змін до Положення про порядок формування обов'язкових резервів для банків України та філій іноземних банків в Україні», зареєстровану в Міністерстві юстиції України 9 листопада 2012 року за № 1892/22204;

постанову Правління Національного банку України від 20 червня 2013 року № 242 «Про внесення змін до нормативно-правового акта Національного банку України», зареєстровану в Міністерстві юстиції України 15 липня 2013 року за № 1181/23713;

постанову Правління Національного банку України від 12 травня 2014 року № 277 «Про внесення зміни до Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів для банків України та філій іноземних банків в Україні», зареєстровану в Міністерстві юстиції України 27 травня 2014 року за № 545/25322.

3. Департаменту інформаційних технологій (Нагорнюк В. В.) доопрацювати програмне забезпечення щодо складання банками України і територіальними управліннями Національного банку України статистичної звітності за формами № 381 «Довідка про залучені кошти та їх залишки на кореспон-

дентському рахунку» і № 381-А «Довідка про залучені кошти і стан перерахування коштів обов'язкових резервів на окремий рахунок у Національному банку України» з урахуванням вимог Положення.

4. Генеральному департаменту грошово-кредитної політики (Арсенюк О. В.) довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України і банків України для використання в роботі.

5. Постанова набирає чинності з 31 грудня 2014 року.

6. Контроль за виконанням цієї постанови залишаю за собою.

Голова В. О. Гонтарева

*ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
11 грудня 2014 року № 806*

ПОЛОЖЕННЯ про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні

Це Положення розроблено відповідно до Законів України «Про Національний банк України», «Про банки і банківську діяльність» та нормативно-правових актів Національного банку України (далі – Національний банк), з метою підвищення ефективного використання монетарних механізмів під час регулювання грошово-кредитного ринку.

У цьому Положенні Національний банк визначає порядок формування та зберігання банками України та філіями іноземних банків в Україні (далі – банки) обов'язкових резервів.

I. Загальні положення

1. Національний банк використовує нормативи обов'язкового резервування як один із монетарних інструментів для регулювання обсягів грошової маси в обігу та управління грошово-кредитним ринком.

2. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

залучені кошти – кошти юридичних і фізичних осіб у національній та в іноземній валюті (у тому числі в банківських металах);

норматив обов'язкового резервування – установлений Національним банком у процентному значенні розмір обов'язкових резервів до зобов'язань щодо залучених банком коштів;

об'єкт резервування – сума пасивів (далі – склад зобов'язань), а за окремими активно-пасивними рахунками – пасивне сальдо за балансом банку;

період визначення резервної бази (далі – період визначення) – визначений строк, протягом якого обраховується база для резервування;

період утримання обов'язкових резервів (далі – період утримання) – визначений строк, протягом якого кошти резервуються і зберігаються на кореспондентському рахунку банку в Національному банку (далі – кореспондентський рахунок) та/або на окремому рахунку в Національному банку (далі – окремий рахунок) відповідно до встановлених нормативів;

резервна база – середньоарифметична сума коштів, яка обрахована за період визначення згідно з установленими на період утримання нормативами обов'язкового резервування та підлягає обов'язковому резервуванню і зберіганню в період утримання.

3. Зобов'язання щодо дотримання нормативів обов'язкового резервування і порядку їх формування та зберігання виникає в банків із часу отримання ними банківської ліцензії.

4. Для всіх банків встановлюється єдиний порядок визначення, формування та зберігання обов'язкових резервів.

5. Обов'язковому резервуванню підлягають усі залучені банком кошти, за винятком кредитів, залучених від банків-резидентів, коштів, залучених від міжнародних фінансових організацій, а також коштів, залучених на умовах субординованого боргу.

6. Банки України формують обов'язкові резерви виходячи із встановлених нормативів обов'язкового резервування до зобов'язань щодо залучених банком коштів у цілому за зведеним балансом банку – юридичної особи з урахуванням усіх філій, за винятком філій банків, створених на території інших держав, що формують обов'язкові резерви відповідно до вимог, визначених законодавством держави за місцезнаходженням філії.

Філії іноземних банків в Україні формують обов'язкові резерви за даними балансу філії.

7. Для всіх банків встановлюється єдиний норматив обов'язкового резервування. Для спеціалізованих банків можуть встановлюватися окремі нормативи обов'язкового резервування.

8. Національний банк може встановлювати для різних видів зобов'язань диференційовані нормативи обов'язкового резервування залежно від:

строку залучення коштів (короткострокові зобов'язання банку, довгострокові зобов'язання банку);
виду зобов'язань у розрізі валют (національна, іноземна, у тому числі в банківських металах);
суб'єктів (юридичні, фізичні особи).

9. Банки здійснюють формування та зберігання коштів обов'язкових резервів в грошовій одиниці України на кореспондентському рахунку та/або на окремому рахунку.

Національний банк за залишками коштів обов'язкових резервів, що зберігаються на окремому рахунку, нараховує проценти.

10. Правління Національного банку залежно від стану грошово-кредитного ринку і прогнозу його подальшого розвитку приймає окремі рішення щодо:

періоду визначення;

періоду утримання;

нормативів обов'язкового резервування;

складу зобов'язань банку (об'єкт резервування), щодо яких встановлюються нормативи обов'язкового резервування;

обсягу обов'язкових резервів, який має щоденно на початок операційного дня зберігатися на кореспондентському рахунку;

граничної кількості випадків недотримання банками щоденних залишків обов'язкових резервів на кореспондентському рахунку в окремі дні протягом визначених періодів утримання поспіль;

порядку формування та зберігання коштів обов'язкового резервування на окремому рахунку;

розміру процентної плати за залишками коштів обов'язкових резервів, що перераховані банками на окремий рахунок.

11. За умови встановлення порядку зберігання коштів обов'язкових резервів (або їх частини) на кореспондентському рахунку банк має щоденно на початок операційного дня протягом періоду утримання дотримуватися вимог щодо обсягу залишків коштів на кореспондентському рахунку в розмірі, встановленому Правлінням Національного банку і розрахованому згідно з розділом II цього Положення.

12. Обсяг обов'язкових резервів, який має щоденно на початок операційного дня зберігатися на кореспондентському рахунку, встановлюється для періоду утримання обов'язкових резервів у процентному відношенні (від 0 до 100 процентів) до резервної бази, яка розраховується за період визначення.

13. Національний банк про будь-які зміни в порядку визначення, формування та зберігання банками обов'язкових резервів повідомляє банкам не пізніше ніж за 10 днів до набрання ними чинності.

II. Порядок визначення та формування обов'язкових резервів

1. До залучених банками коштів належать кошти, які обліковуються на поточних, вкладних (депозитних) рахунках юридичних та фізичних осіб, а також залучені кошти, що належать юридичним і фізичним особам та відображені в балансі банку на інших рахунках бухгалтерського обліку.

2. Сума зобов'язань банку, що береться для розрахунку обов'язкових резервів, і залишки коштів на кореспондентському рахунку за вихідні й святкові дні визначаються на рівні залишків коштів на кінець того робочого дня банку, що передував вихідним чи святковим дням.

3. Сума залишків коштів, що береться для розрахунку резервної бази за відповідний період її визначення, розраховується за формулою середньоарифметичної величини

$$Ld = \frac{L1 + L2 + L3 + \dots + Ln}{n},$$

де Ld – середньоарифметичні залишки коштів за період визначення, що використовуються для розрахунку резервної бази обов'язкових резервів;

$L1, 2, 3, \dots$ – сума залишків коштів за об'єктом резервування станом на кожне число (дату) періоду визначення;

L_n – сума залишків коштів за об'єктом резервування на початок останнього календарного дня періоду визначення;

n – кількість календарних днів у періоді визначення.

4. Сума недорезервованих банком коштів визначається як від'ємна різниця між фактичною середньоарифметичною сумою залишків коштів на кореспондентському рахунку банку за період утримання та розрахованою резервною базою за період визначення.

5. Розрахунок резервної бази здійснюється на підставі довідки про залучені кошти та їх залишки на кореспондентському рахунку (додаток 1) і довідки про залучені кошти і стан перерахування коштів обов'язкових резервів на окремий рахунок у Національному банку України (додаток 2).

III. Порядок формування і зберігання коштів обов'язкових резервів на окремому рахунку та сплати процентів за ними

1. Національний банк може прийняти рішення щодо формування і зберігання банками коштів обов'язкових резервів (або їх частини) на окремому рахунку в разі суттєвого погіршення ситуації на грошово-кредитному ринку внаслідок несприятливих політичних, соціально-економічних обставин, техногенних катастроф, стихійного лиха чи інших подій, що потенційно можуть загрожувати стабільній роботі банківської системи.

2. Банк у разі прийняття Правлінням Національного банку рішення щодо зберігання коштів обов'язкових резервів на окремому рахунку не пізніше трьох робочих днів після набрання чинності цим рішенням має перерахувати у відповідному розмірі кошти обов'язкових резервів, які розраховані за період визначення, на окремий рахунок, відкритий у територіальному управлінні Національного банку (далі – територіальне управління).

3. Вимоги щодо дотримання банком порядку формування та зберігання обов'язкових резервів на окремому рахунку є виконаними, якщо банк своєчасно та в повному обсязі перерахував на окремий рахунок суму обов'язкових резервів у розмірі, установленому Національним банком на відповідний період.

4. Територіальне управління протягом трьох робочих днів після закінчення періоду утримання повертає банку з окремого рахунку надлишкову суму коштів, що не підлягає резервуванню в період утримання, що настав.

5. Банк протягом трьох робочих днів після закінчення періоду утримання зобов'язаний перерахувати на окремий рахунок суму коштів, яких недостатньо для зберігання банком обов'язкових резервів у встановленому обсязі на окремому рахунку в період утримання, що настав.

6. Національний банк сплачує проценти щомісяця після закінчення періоду утримання за умови, що вимоги щодо дотримання банком порядку формування та зберігання обов'язкових резервів є виконаними, а саме:

банк своєчасно та в повному обсязі перерахував на окремий рахунок суму обов'язкових резервів у розмірі, установленому Національним банком на відповідний період утримання;

сума коштів, що перерахована банком на окремий рахунок, та фактична середньоарифметична сума залишків коштів за період утримання на кореспондентському рахунку разом дорівнюють або перевищують розраховану резервну базу;

на кореспондентському рахунку щодня протягом періоду утримання на початок операційного дня зберігається обсяг коштів у розмірі, установленому Національним банком.

Якщо сума обов'язкових резервів, що перерахована банком на окремий рахунок, перевищує установлений Національним банком розмір, то проценти на перерахований понад установлений розмір обсяг коштів не нараховуються.

IV. Контроль за дотриманням банками нормативів обов'язкового резервування

1. Вимоги щодо дотримання банком порядку формування та зберігання обов'язкових резервів є виконаними, якщо:

на його кореспондентському рахунку в період утримання зберігається середньоарифметична сума залишків коштів у розмірі, який дорівнює або більший, ніж розрахована резервна база за період визначення;

на його кореспондентському рахунку щоденно на початок операційного дня зберігається обсяг коштів у розмірі, установленому Національним банком, з урахуванням граничної кількості випадків недотримання щоденних залишків обов'язкових резервів на кореспондентському рахунку в окремі дні протягом визначених періодів утримання поспіль;

банк своєчасно та в повному обсязі перерахував на окремий рахунок суму обов'язкових резервів у розмірі, установленому Національним банком на відповідний період.

2. Територіальне управління здійснює контроль за повнотою та своєчасністю виконання банками вимог щодо дотримання нормативів обов'язкового резервування як за період утримання на підставі балансу банку, так і щоденно виходячи з установленого Національним банком розміру, порівнюючи:

резервну базу з фактичною середньоарифметичною сумою залишків коштів на кореспондентському рахунку за період утримання згідно з наданою банком довідкою про залучені кошти та їх залишки на кореспондентському рахунку (додаток 1);

залишки коштів на кореспондентському рахунку в період утримання із щоденним на початок операційного дня обсягом коштів, що встановлюється Національним банком для відповідного періоду утримання;

залишки коштів у період утримання на окремому рахунку з сумою коштів обов'язкових резервів, що має зберігатися на окремому рахунку, своєчасність та обсяг їх перерахування згідно з наданою банком довідкою про залучені кошти і стан перерахування коштів обов'язкових резервів на окремий рахунок у Національному банку України (додаток 2).

3. Територіальне управління в перший робочий день після закінчення періоду утримання засобами електронного зв'язку надає відповідному структурному підрозділу Національного банку, яке здійснює управління грошово-кредитним ринком, оперативну інформацію щодо банків, які не дотримуються нормативів обов'язкового резервування, із зазначенням суми недорезервованих коштів.

4. Банк протягом двох робочих днів після закінчення періоду утримання засобами електронного зв'язку подає територіальному управлінню довідку про залучені кошти та їх залишки на кореспондентському рахунку (додаток 1), а в разі прийняття відповідного рішення щодо формування і зберігання банками коштів обов'язкових резервів на окремому рахунку – довідку про залучені кошти і стан перерахування коштів обов'язкових резервів на окремий рахунок у Національному банку України (додаток 2).

5. Територіальне управління звіряє одержану інформацію з даними щоденного балансу банку і визначає правильність дотримання ним вимог щодо формування обов'язкових резервів.

6. Територіальне управління на третій робочий день після періоду утримання подає відповідним структурним підрозділам Національного банку, які здійснюють контроль за діяльністю банків та управління грошово-кредитним ринком, звіт про залучені банками кошти і розрахунок обов'язкових резервів відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку про подання статистичної звітності та цього Положення і в разі виявлення причин недотримання банками нормативів обов'язкового резервування повідомляє про них протягом п'яти робочих днів після закінчення періоду утримання.

7. Територіальне управління протягом п'яти робочих днів після закінчення періоду утримання подає пропозиції тому структурному підрозділу Національного банку, який здійснює контроль за

діяльністю банків, для прийняття відповідних рішень, якщо банк порушує вимоги щодо дотримання порядку формування та зберігання обов'язкових резервів за період утримання та/або більше встановленої граничної кількості випадків (уключаючи вихідні і святкові дні) не дотримується визначеного Національним банком щоденного на початок операційного дня обсягу коштів протягом визначених періодів утримання поспіль (незалежно від дотримання ним вимог обов'язкового резервування за ці періоди утримання в цілому).

V. Відповідальність банків за недотримання вимог щодо обов'язкового резервування

1. Банки несуть відповідальність за недотримання порядку формування та зберігання обов'язкових резервів згідно з цим Положенням і про причини невиконання вимог щодо обов'язкового резервування письмово повідомляють територіальне управління протягом двох робочих днів після закінчення періоду утримання.

2. Національний банк за недотримання банком порядку формування та зберігання обов'язкових резервів застосовує адекватні заходи впливу відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку з питань застосування до банків заходів впливу за порушення банківського законодавства.

*Додаток 1
до Положення про порядок формування
та зберігання обов'язкових резервів банками
України та філіями іноземних банків в Україні
(пункт 5 розділу II)*

Довідка про залучені кошти та їх залишки на кореспондентському рахунку

(найменування банку)
за період з _____ року до _____ року
(число) (місяць) (рік) (число) (місяць) (рік)

(тис. грн.)

№ з/п	Показники	На день періоду				Середньо-арифметичний
		календарна дата першого дня періоду	календарна дата другого дня періоду	...	календарна дата останнього дня періоду	
1	Сума залучених коштів усього: у національній валюті в іноземній валюті					
2	Сума обов'язкових резервів згідно з установленими нормативами (резервна база)					
3	Фактична сума залишків коштів на кореспондентському рахунку банку в Національному банку України					
4	Сума обов'язкових резервів, що має зберігатися на кореспондентському рахунку банку щоденно (резервна база, помножена на установлений процент)					

(тис. грн.)

№ з/п	Показники	На день періоду				Середньо-арифметичний
		календарна дата першого дня періоду	календарна дата другого дня періоду	...	календарна дата останнього дня періоду	
5	Відхилення (+, -) для контролю за щоденними залишками (рядок 3 – рядок 4)					
6	Кількість випадків недорезервування коштів під час контролю за щоденними залишками					
7	Відхилення (+, -) для періоду утримання (рядок 3 – рядок 2)					
8	Довідково: сума обов'язкових резервів згідно з установленими нормативами для наступного періоду утримання					

Керівник банку _____ 20 року
 (підпис) (прізвище, ініціали)

Головний бухгалтер _____
 (підпис) (прізвище, ініціали) (прізвище виконавця, телефон)

*Додаток 2
 до Положення про порядок формування
 та зберігання обов'язкових резервів банками
 України та філіями іноземних банків в Україні
 (пункт 5 розділу II)*

Довідка про залучені кошти і стан перерахування коштів обов'язкових резервів на окремий рахунок у Національному банку України

_____ (найменування банку)
 за період з _____ року до _____ року
 (число) (місяць) (рік) (число) (місяць) (рік)

(тис. грн.)

№ з/п	Показники	На день періоду				Середньо-арифметичний
		календарна дата першого дня періоду	календарна дата другого дня періоду	...	календарна дата останнього дня періоду	
1	Сума залучених коштів усього: у національній валюті в іноземній валюті					
2	Сума коштів обов'язкових резервів згідно з установленим нормативом (резервна база)					

(тис. грн.)

№ з/п	Показники	На день періоду				Середньо-арифметичний
		календарна дата першого дня періоду	календарна дата другого дня періоду	...	календарна дата останнього дня періоду	
3	Фактична сума залишків коштів на кореспондентському рахунку банку в Національному банку України					
3.1	сума коштів обов'язкових резервів, що має зберігатися на кореспондентському рахунку банку щоденно					
3.2	відхилення (+, -) для контролю за щоденними залишками (рядок 3 – рядок 3.1)					
4	Сума коштів обов'язкових резервів, що має бути перерахована на окремий рахунок у Національному банку України*					
5	Фактична сума коштів обов'язкових резервів на окремому рахунку в Національному банку України**					
6	Відхилення (+, -) (рядок 5 – рядок 4)					
7	Відхилення (рядок 3 + рядок 5 – рядок 2)					
8	Довідково: сума обов'язкових резервів згідно з встановленими нормативами для наступного періоду утримання					

* В останній колонці цього рядка зазначається сума коштів обов'язкових резервів, що має бути перерахована на окремий рахунок у Національному банку України згідно з установленим розміром.

** В останній колонці цього рядка зазначається сума коштів обов'язкових резервів, що зберігається на окремому рахунку на останню дату періоду утримання обов'язкових резервів.

Керівник банку _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

_____ 20 року

Головний бухгалтер _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(прізвище та ініціали виконавця, номер телефону)

ПОСТАНОВА
Правління Національного банку України
від 16 грудня 2014 р. № 810

Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України
від 3 листопада 2014 року № 699

Відповідно до вимог статті 99 Конституції України, статей 7, 25, 30, 44, 45, 56 Закону України «Про Національний банк України», статей 9, 12 Закону України від 12 серпня 2014 року № 1636-VII «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України» (далі – Закон), Декрету Кабінету Міністрів України від 19 лютого 1993 року № 15-93 «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Унести до постанови Правління Національного банку України від 03 листопада 2014 року № 699 «Про застосування окремих норм валютного законодавства під час режиму тимчасової окупації на території вільної економічної зони «Крим» такі зміни:

1) пункт 1 після абзацу другого доповнити новим абзацом третім такого змісту:

«фізична особа, яка є внутрішньо переміщеною особою та отримала передбачену законодавством України довідку, що засвідчує її проживання на материковій частині України, є резидентом України. Для цілей ідентифікації внутрішньо переміщеної особи місцем її проживання на території України є адреса житла, зазначена у довідці».

У зв'язку з цим абзац третій уважати абзацом четвертим;

2) у пункті 2:

після абзацу другого доповнити пункт новим абзацом третім такого змісту:

«Розрахунки між юридичними особами (фізичними особами-підприємцями), що зареєстровані на материковій території України, та суб'єктами Криму за поточними торговельними операціями здійснюються в іноземній валюті та/або гривні. Купівля іноземної валюти юридичними особами (фізичними особами-підприємцями), що зареєстровані на материковій території України, здійснюється в порядку, передбаченому нормативно-правовим актом Національного банку України, що регулює порядок та умови купівлі іноземної валюти, у тому числі за наявності в реєстрах митних декларацій інформації про ввезення товарів з території ВЕЗ «Крим» та їх випуск у вільний обіг на материковій території України».

У зв'язку з цим абзаци третій – сьомий уважати відповідно абзацами четвертим – восьмим;

абзац сьомий доповнити реченням такого змісту: «Якщо такий переказ здійснюється резидентом у гривнях, то уповноважені банки перераховують кошти в гривнях через кореспондентські рахунки банків-нерезидентів у гривнях, що відкриті в уповноважених банках»;

3) у пункті 3:

абзац перший викласти в такій редакції:

«3. Виконання в гривнях зобов'язань суб'єктами Криму за укладеними до набрання чинності Законом кредитними договорами перед уповноваженими банками здійснюється через кореспондентські рахунки банків-нерезидентів у гривнях, що відкриті в уповноважених банках, або з поточних рахунків суб'єктів Криму в уповноважених банках»;

абзац третій викласти в такій редакції:

«здійснити без заяви клієнта купівлю, продаж (обмін) на міжбанківському валютному ринку України валюти, що надійшла в рахунок виконання зобов'язань позичальника за кредитним договором, у валюту кредиту. У разі надходження російських рублів у рахунок виконання позичальником – суб'єктом Криму зобов'язань за кредитним договором банк має право здійснити обмін російських рублів на валюту кредиту»;

доповнити пункт новим абзацом такого змісту:

«Фізична особа – суб'єкт Криму має право вносити готівкові кошти (у гривнях та іноземній валюті) на рахунок з метою погашення зобов'язань перед уповноваженим банком за кредитним догово-

ром, укладеним до набрання чинності Законом, без документів, що підтверджують джерела походження коштів»;

4) пункт 4 викласти в такій редакції:

«4. Уповноваженим банкам припинити обслуговування кредитних договорів (договорів позик) в іноземній валюті, що передбачають виконання суб'єктами Криму боргових зобов'язань перед нерезидентами-кредиторами за такими договорами. Реєстрація таких договорів втрачає чинність»;

5) пункт 6 викласти в такій редакції:

«6. Банкам України зупинити за відкритими до набрання чинності Законом поточними рахунками юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців, самозайнятих фізичних осіб – суб'єктів Криму (далі – юридичні особи – суб'єкти Криму) здійснення операцій, крім:

зарахування коштів з вкладного (депозитного) рахунку, а також нарахованих відсотків за вкладом (депозитом);

зарахування придбаної іноземної валюти;

зарахування коштів у рамках виконавчого провадження;

примусового стягнення та арешту коштів у порядку, визначеному нормативно-правовими актами Національного банку України з питань безготівкових розрахунків;

завершальних операцій з перерахування коштів на рахунок цієї юридичної особи, відкритий за межами України.

Банкам ужити заходів щодо закриття поточних рахунків юридичних осіб – суб'єктів Криму.

Банк закриває вкладний (депозитний) рахунок юридичної особи – суб'єкта Криму, відкритий до набрання чинності Законом, зі впливом установленого договором строку, а кошти перераховуються банком на визначений юридичною особою поточний рахунок, відкритий у банках України або за її межами.

Банк може здійснювати подальше обслуговування відкритого до набрання чинності Законом поточного рахунку фізичної особи – суб'єкта Криму після укладення договору про зміну режиму використання цього поточного рахунку на режим поточного рахунку фізичної особи-нерезидента та змінивши відповідний параметр аналітичного обліку.

Банк закриває поточний рахунок фізичної особи – суб'єкта Криму, відкритий до набрання чинності Законом, у порядку, визначеному нормативно-правовим актом Національного банку України з питань відкриття, використання і закриття рахунків. Залишок коштів на поточному рахунку фізичної особи – суб'єкта Криму перераховується на рахунок цієї фізичної особи, відкритий як нерезиденту в банках України або на рахунок, відкритий за її межами.

Банк закриває відкритий до набрання чинності Законом вкладний (депозитний) рахунок фізичної особи – суб'єкта Криму відповідно до умов договору банківського вкладу (депозиту). Кошти перераховуються банком на рахунок цієї фізичної особи-нерезидента, відкритий у банках України, або на рахунок, відкритий за її межами.

Банк має право здійснювати купівлю російських рублів за гривні, що залишилися на поточному рахунку суб'єкта Криму, для їх переказу на рахунок цього суб'єкта, відкритий за межами України.

Переказ залишку коштів з рахунків суб'єктів Криму в гривнях на їх рахунки за межами України банк здійснює через кореспондентські рахунки банків-нерезидентів у гривнях, що відкриті в уповноважених банках»;

6) доповнити постанову після пункту 9 новим пунктом 10 такого змісту:

«10. Документи, рішення, видані органами Російської Федерації та незаконними органами, створеними на території ВЕЗ «Крим», щодо суб'єктів Криму та їх діяльності, є недійсними та не можуть використовуватися банками під час проведення операцій суб'єктів Криму, здійснення заходів валютного контролю та фінансового моніторингу».

У зв'язку з цим пункти 10 – 12 уважати відповідно пунктами 11 – 13.

2. Департаменту відкритих ринків (Чурій О. Є.) довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України для використання в роботі, а банкам України – до відома їх клієнтів.

3. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова В. О. Гонтарева